

מבחר עלונים

ואתחנן
שנת תש"פ

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
08:53	08:31	08:15	07:01	ירושלים
08:50	08:28	08:18	07:16	בני ברק
08:53	08:31	08:19	07:09	חיפה
08:50	08:28	08:18	07:16	אשדוד
08:52	08:30	08:16	07:00	בית שמש
08:51	08:29	08:17	07:17	קרית גת
08:53	08:31	08:17	07:11	נוף הגליל

כסףסו ושירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצון, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מארכפוט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

אבות ובנים "אהל פינהם" מספר 17

רק מזכיר לכם שראש חודש היום לא לשכוח, לשלוח את הילדים עם מסיכה לבנה

שידוך בימי הקורונה שדכן: אז לפי מה שביררתם אתה מוכן לפגישה ראשונה? הבחור: בהחלט כן אבל רק אם הבחורה שלילית

החלטת משרד הבריאות: ימים אי זוגיים הים יסגר. ימים זוגיים, יבשה תסגר. בלילה סוגרים את היום. ביום יסגר הלילה.

כמה אתה עצלן? אני:

סלט ניסים לראות מה קורה

משלוחצים על סלסם ביחד

תשעה באב לא אוכלים בשר אז הכנתי דג 😊

שערוריית איכוני השב"כ: המשטרה קיבלה דיווח על אדם שהטלפון הסולרי שלו אוכן ליד חולה קורונה מאומת והוא לא נמצא בבידוד. באו לחפש אותו כל השבוע ולא מצאו. בסוף התברר שמדובר בשער חשמלי הכולל כרטיס סים ומספר סולרי, שאליו מתקשרים כדי לפתוח או לסגור אותו.

כי אכפת לי

פעם אחת ר' שלום שבדרון ואשתו הלכו ברחוב, ילד שרץ בסמוך אליהם מועד לפתע, נפל ופתח את הסנטר. הרב לא חשב פעמיים הרים את הילד בזרועותיו, ומושראח שהחתך עמוק הוא ורעייתו פתחו בריצה לקופת חולים לפני שזו תיסגר. העובדים ושבים רואים את הרב רץ עם ילד מזדמזם ומרגיעים: "הכל יהיה בסדר בעזרת ה'" והגה בדרך ראתה אותם מרחוק אימו של הילד כשהם מתקרבים לכיוונה ואף היא עודדה את הרב כשהיא צועקת לעברם: "לא נורא, ה' ישלח לו רפואה שלמה..."

ככה זה ילדים נופלים וקמים... משהתקרבו לכיוונה והיא הבינה שהילד לא של הר' שבדרון אלא שלה החלה להלחץ ולצעוק "זאוו... אימליה... מה יהיה איתו?! אוי זאבוי לי!"

שואל הרב שבדרון: מה קרה?! לפני רגע האימא אמרה: "לא נורא, ה' ישלח לו רפואה שלמה... ככה זה ילדים נופלים וקמים..." ותוך רגע השתנתה דעתה עד כדי אובדן חושים: "זאוו... אימליה... מה יהיה איתו?! אוי זאבוי לי!"

והוא ענה בגאונותו המופלגת: פשוט מאוד, אמר הרב שבדרון זצ"ל השינוי קרה כשהאם הבחינה שזה הילד שלה ונלחצה... והלקח לגבינו: כשאתה נלחץ לקיים מצווה זה מראה שזה שלך, וכשזה שלך אתה מקפיד!

כמו כן כאשר נרגיש כי בית הכנסת או בית המדרש הוא שלנו, יחא אכפת לנו מחסדר מהנקיין ונשתדל לעזור הן בגופינו והן בכספינו...

העורך

גפני באיום לביבי: אם לא תפסיק עם הסגרים והאפליה לחרדים, הרבנים יוציאו הוראה להיבדק, ויהיה לך 50.000 נדבקים ביום אחד

*בינתיים באפריקה "ילדים תסיימו הכל מהצלחת! יש מבוגרים בישראל שאין להם מה לאכול"

עדיין לא הבנתי למה אני מוריד את המסיכה כשאני לא מבין מה מישהו אומר

כך מרגיש עובד בכנף

משפחה מרוקאית נכנסה לבידוד אחרי שהתארכה שבת שלמה אצל משפחה אשכנזית ולא חשו שום טעם...

איקאה: המשלוח הבייתה יעלה לכם 250 ש"ח נוספים.

אבא שלי:

בנל שבת מחולקים

300 כוסות ברד
300 ברכות
300 חיוכים 😊

לכל הלומדים, לתהלים
לאבות ובנים וגם לאבות

100 ש"ח לשבת: 052-7656075

בני המזל שאיבדו את חוש הריח לקראת תשעת הימים...

מסאתה באירוע באמצע הבים, והצלם באצלם אותך

גל ראשון: סימן טוב
גל שני: גמזו לטובה

מוטקה אייזנבאך קיבל תשובה חיובית ממשרד הבריאות. לשאלתו מה עליו לעשות ענתה לו הפקידה שיכין מזוודה ויבוא לקחתו למלון.

הסביר לה מוטקה שהם משפחה אדוקה ואין הם יוצאים לבתי מלון אולי אפשר להמיר את זה בתלושים של "יש"?

נמצאים בבידוד? עם הספרים המרתקים "שבת טיש" ו"מידות טיש", לא תהיו מבודדים!

גיליון מס' 417

פרשת ואתחנן-נחמו, י"א במנחם-אב תש"פ

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ואתחנן אליה' בעת שהוא לאמר (ג, כג) - אמרו חז"ל במדרש, שמשעה רבנו התפלל תקט"ז תפלות במנין ואתחנן, והטעם שהתפלל מנין זה הוא מפני שבתת תפלה היא בגימטריה תקט"ז במנין ואתחנן. (רבי פינחס מקוריץ)

משה התפלל תקט"ז תפלות. במנין הגימטריה של התבות במדת הדין, מפני שרצה לבטל את מדת הדין ולהפכו למדת הרחמים. (נפש חיה)

ואתחנן - ואתו הו, בעת ההיא בגימטריה עיני אלקים (במלוי = 300) ואדם, כי המתפלל מלבו זוכה לשא חן בעיני אלקים ואדם. (כספ צורו)

בעת ההיא - נוטריקון בכל עת תמיד ה' הוא יענה אותי, כי התפלה יפה תמיד. (נפש יהודה)

ואתם הדבקים בה' אלמיכם חיים בלכם חיים (ד), בקריאת שמע יש רמ"ח תבות, וכשמקצרים התבות ה' אלמיכם אמת, מחיים אתי-כל-איברי האדם בכל-יום. וזה קרמו בפסוק זה, ואתם - אותיות ואמת, הדבקים בה' אלמיכם - פאשר תדבקו תבת אמת אל ה' אלמיכם, אז יתקים בכם חיים בלכם חיים, ותקבלו חיות בכל האיברים. (דגל מחנה אפרים)

ושבת עדיה' אלמיה (ד, ל) - ושבת במשמעות של אם תשבת שבת, לרמוז לדברי חז"ל שאם כל-ישראל ישמרו עליה-שבת, אז ושבת עדיה' אלמיה בגאולה השלמה בקרוב. (עולת שלמה)

שמע ישראל ה' אלמינו ה' אחד (ו, ד) - מובא במדרש: מהו שמע ישראל? שמע ראשי תבות שאו מרום עיניכם, והוא שגאמר בישעיה שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, שהיא משרישה את האמונה בלב כל-אחד על הנהגת הבורא בעולמו. ועוד יש בה רמז, שמע נוטריקון שחרית, מנחה, ערבית, שצריך לקבל עול מלכות שמים - ראשי תבות שמע, בתפלת שחרית, מנחה וערבית. (אבודרהם)

בתבות שמע אחד רמזים כל הקרבנות: שלמים, מנחה, עולה, אשם, חטאת, דברים. ודברים זו התפלה, שהיא במקום קרבנות. ולמה העי"ן של שמע והדל"ת של אחד גדולות? כי הקב"ה הוא עד שמי שמכון בתפלתו, אינה חוזרת ריקם. (ספר התעודה)

ספורים בפרשה

שמע ישראל ה' אלמינו ה' אחד (ו, ד)

בשנות השואה האיומה, מצאו ילדים יתומים רבים מסתור ומחסה בכנסיות ומנזרים, וחלקם נמסרו בידי הוריהם עד יעבר זעם. רבים מההורים לא שבו לאחר השואה, בה נספו עליקדוש השם, והבנים נותרו רחוקים מהתורה, בלי שיהיה מי שיעצילם. הרב מפוניבז', רבי יוסף שלמה פהנמן, מסר נפשו למען אותן נשמות טהורות וזכות, והיה נודד במקום למקום וממנזר למנזר ותר אחר ילדים יהודים רבים, כדי להשיבם לאבינו שבשמים. היה עליו להתמודד עם נסיגות הפנסיה להסתיר את הילדים היהודים, אותם אי אפשר היה להכיר, מפני שעבר זמן רב מאז ראו את הוריהם, וכמעט ששכחו בכלל שהם יהודים. באחד הימים נודע לו, כי באחד המנזרים יש קבוצה גדולה של יתומים יהודים, ועליו להוציאם בהקדם, פן יאחר את-המועד. הגיע הרב אל מנהל המנזר ודרש בתקיפות להוציא לפניו את הילדים היהודים, אך הלה טען שאינו יודע מי יהודי ומי לא. אמר לו הרב: "תן לי כמה דקות ספורות לשהות במקצת הילדים, ואני כבר אזהר מי הוא ילד יהודי ומי לא". לגנב עליו מנהל המנזר, אך הרב התעקש ועמד על שלו. בלית ברירה נכנע המנהל לדרשת הרב והתיר לו לשהות עם הילדים דקות ספורות בלבד. נכנס הרב אליהואלם בו היו מכנסים הילדים, ובמקום היה רעש והמלה פדרבם שלי-ילדים. הסה הרב את-פלם, והילדים הביטו ברב מתוך סקרנות, ופתאום החל הרב לשאג בקול ובהתרגשות: "שמע ישראל ה' אלמינו ה' אחד!" לאחר מכן השתחררה דימיה קצרה, ופתאום התעורר הניצוץ היהודי החבוי בלבות הילדים, והם החלו לזעקו: "אבא", "אמא", הקיפו את הרב ויצאו לחיי תורה וקדשה.

ואהבת את ה' אלמיה בכל-לבבך ובכל-נפשך ובכל-מאדך (ו, ה)

ל"הפץ חיים", היה בן יקר ובעל פשרונות נפלאים בשם רבי אברהם, אלא שלמרביה הצער נפטר בקצור ימים ושנים, רחמנא לצלן. בשעה שיצאה ליתו עמד אביו הגדול ונשא דברי הספד, ובה אמר: "בשנות הגזרות ת"ח ות"ט, בשעה ששפך ה' את חרון אפו על עשרות קהלות, ומאות אלפי יהודים נהרגו ונשחטו על קדוש השם, התגוררה באחת העירות אם יהודיה עם בנה היחיד, שהיה יקר לה יותר מבת עיניה. ביתם עמד בקצה העירה, ובשעה שפרצו הקוזקים הרשעים לעירה, התנפלו מיד עלי-ביתיה והרגו את בנה היחיד לעיניה. עמדה האשה באלם וגונה עלי-יד בנה המת וכפיה פרושות לשמים, יבש מקור דמעוניה, אולם שופכת היא מרי שיחה ואומרת לפני ה' יתברך: 'דבון העולמים! לבל אדם בראת לב כדי שיאהב אותך, רק אני בתך לא יכלתי לאהב אותך בכל-לבי, שכן במקצית מלבי אהבתי את-בני היחיד. אולם עתה לאחר שנעשה רצונך ובני נלקח ממני, שוב אוכל לאהב אותך בכל-לבי'. "ואף אני", אמר ה'הפץ חיים, 'רציתי לאהב את-ה' בכל-לבי, אולם הרי אין אני אלא בשר ודם ואב לילדים, וטבעו של האדם שרחמי אב על-בניו ואהבתו אליהם, עמדתי וחלקתי את-לבי לחלקים, חלק לילד זה וחלק לילד זה, אולם עתה משלקח הקב"ה ממני את אחד מילדי, הרי נשאר לי חלק נוסף בלבי לאהבתי יתברך'.

היה היה

כי הוא חֲמַתְכֶם וּבִינְתְכֶם לְעֵיני העמים

חכם מפלג היה רבי יעקב הכהן ג'דישא, רבה הראשי של ג'דבא, ומלא היה בחכמה ומדע, בפקחות והשכל. הוא חבר ספרים רבים בכל מקצועות התורה, ובהם ספרו הנפלא "מעיל יעקב" על מעילה, אותו חבר כפי המספר, מפני שבילדותו היה נוטל לעתים מעט שמן מהגר הדולק בבית הכנסת, כדי ללמד לאורו מרב חשקת התורה שבו ומרב העניות שהיתה בביתו, וכשגדל וידע שהנהנה מן ההקדש חיב, שקע בלמוד הלכות מעילה, כדי שיחשב לו פאלו הקריב קרבן מעילה. בלשוננו החדה ובבינתו היתרה, היה עונה לפסילים פאלתם, ומכה אותם שוק על-יָרוּד. בעסקיו במלאכת הצורפות בה עסק למחיתו, נשא ונתן עם הערבים שבעירו, וחיש מהר קלט את מנהגייהם ונימוסייהם, עד שלעתים היה עוקצם על-ששכחו או דלגו דברמה מתפלגתם, והיה משיב להם תשובות קולעות לטענותיהם. פעם הלך בנערותו עם אביו בשכונת הערבים, וכדי לקצר את-דרךם עָבְרוּ דרך בית קברות מסלמי. ראה אותם ערבי אחד ממפרייהם, והלה בקש ללעג להם ושאַל: "וְהָרִי בְהַנִּים אַתֶּם, וְאִם-כֵּן פִּיצָד אַתֶּם מַקְצִירִים אֶת-דְּרָכְכֶם דֶּרֶךְ בֵּית-הַקְּבֵרוֹת? הֲאִם עַל הַקְּבָרִים שְׁלָנוּ מְהֵרָ לָכֶם לְדָרוֹ?" בקש הָבֵן מֵאֲבִיו רְשׁוּת לַעֲנוּת, ופָתַח פִּיו בְּחִכְמָה: "הַנִּפְטָרִים שְׁלָנוּ, רַק נִשְׁמָוְתֵיהֶם עוֹלוֹת הַשָּׁמַיְמָה וְאֵלּוּ גּוֹפֵם נוֹתֵר בַּקֶּבֶר, וְלָכֵן נוֹתֵרֵת הַטְּמָאָה בְּבֵית-הַקְּבֵרוֹת. אוֹלָם אַתֶּם הַמְּסַלְמִים, הָרִי מֵאֲמִינִים אַתֶּם שֶׁגַם הַגּוֹפִים שְׁלָכֶם עוֹלִים לַשָּׁמַיִם, וְאִם-כֵּן הַקְּבָרִים רִיקִים וְאִינִם מְטַמְּאִים". הערבי קלט היטב את העקץ ששמן בִּין דְּבָרָיו, בּוֹ לַעֲג לְאֲמוֹנָתָם, אוֹלָם לֹא יָכוֹל הָיָה כְּמוֹבֵן לְהַכְחִישׁ אֶת אֲמוֹנָתוֹ שְׁלוֹ עֲצוּמוֹ, וּבַעַל-פְּרָחוֹ נֶאֱלָץ לְהַסְבִּים עִמּוֹ, וְאָמַר לְאֲבִיו: "שְׂמוּר הַיֵּטֵב עַל בְּנֵי הַפֶּה... כִּי הָיָה גַם עִם עֲרָבִי אַחַר שֶׁשָּׂאֵלוּ: "מִדּוֹעַ אָנוּ הַמְּסַלְמִים מֵאֲמִינִים בְּנִבְיָאִים רַבִּים בְּכָל-הַדְּרוֹת, וְלִיהוּדִים יֵשׁ רַק אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה נְבִיאִים וְשִׁבְעַת נְבִיאִוֹת?" חָדָד רַבִּי יַעֲקֹב וּמָדַד לוֹ אֶת מִדְּוֹתָיו: "מִשָּׁל לְמַה הַדְּבָר דּוֹמֵה? לְגוֹשׁ אֶחָד שֶׁל זָהָב טָהוֹר, שֶׁהוּא מְכָרִיעַ נֶגֶד שֹׁק גְּדוֹל שֶׁל נְצוּת... וְכִשְׁשָׂאֵלוֹ אַחֵר: "וְהָרִי אֲנַחְנוּ הַרְבִּים וְאִתָּם הַמַּעֲט, וּבְתוֹרַתְכֶם נֶאֱמַר אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת?" הַשִּׁיב עַל-אֹתָר: "אִם כִּדְבָרְיָךְ שֶׁאַתֶּם רַבִּים וְאִנּוּ מַעֲטִים, הָרִי אֲנַחְנוּ לְמַעֲלָה, שֶׁכֵּן אִם נַעֲלָה עַל כַּף מֵאֲזָנִים, אַתֶּם תִּרְדוּ מִטְּהַר מִטְּהָה וְאֲנַחְנוּ נַעֲלָה מִעֲלֵה-מַעֲלָה, שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיִיתָ רַק לְמַעֲלָה וְלֹא תִהְיֶה לְמַטָּה..."

יום אחד, בשעה שרבי יעקב עמד בחנות הצורפות שלו, נכנס לפתע ערבי אחד מתושבי העיר, שעסק עמו רבות במשא ומתן, ובפנים נפולות בקש ממנו לערוך לו חשבון סופי מפל מה שהוא חיב לו, שכן אצלו היה הדרך ועליו לעוב את העיר לצמיתות. תמה רבי יעקב על הדבר, שכן הלה היה מילדי העיר וגר בה שנים רבות, ובהיותו עם הערבי בקשרי ידידות, אור עז ושאלו: "מה קרה לך ידידי, שאתה נאלץ לעוב את עיר הַלְדָּתְךָ? שָׂמָ אוֹכֵל לְהִיּוֹת לָךְ לְעוֹר וְאֲחִסְמָךְ?" נֶאֱמַר הָעֲרָבִי וְאָמַר: "קָשָׁה לִי לְהֵאֱמִין שְׁתוֹכֵל לְעוֹר לִי, אוֹלָם אֲסַפֵּר לָךְ אֶת-צָרָתִי הַגְּדוֹלָה, וְתוֹכֵל לְפָחוֹת לְהַשְׁתַּחֲוֶה עִמִּי בְּצַעֲרִי. לְפָנַי זְמַרְמָה בְּקִשָּׁה אֲשֶׁתִּי לְבַקֵּר בְּבֵית הַזְּרָה, אוֹלָם הַדְּבָר לֹא הָיָה לְרוּחִי, וְלָכֵן סָרַפְתִּי לְבַקֵּשְׁתָּהּ. מִשׁוּם-מָה הַתַּעֲקִשָּׁה זֶה לְהַמְרוֹת אֶת-פִּי, עַד שֶׁחֲמַתִּי בְּעָרָה בְּקִרְבִּי. לֹא שִׁלַּטְתִּי בְּרוּחִי, וְאֲמַרְתִּי לֵה 'יְכוּלָה אֶת לְצִאת לְבַקֵּר, אוֹלָם רָאִי נָא שְׁעָתָה אוֹכֵל אֲנִי אֶת הָרֶמּוֹן הַלְזוֹ, וְעַד שֶׁאֲסִים אוֹתוֹ עֲלֵיךְ לְשׁוֹב לְבֵיתֵנוּ. וְאִם לֹא יַעֲלָה הַדְּבָר בְּיָדְךָ לְשׁוֹב הַבֵּיתָה בְּטָרַם אֲסִים אֶת אֲכִילַת הָרֶמּוֹן, הָרִי אֶת מִגְרָשְׁתָּ לִי בַּשְּׁבוּעָה חֲמוּנָה, תְּלֵאָתָה פְתָלְאָתָא - שִׁלְשׁ עַל-שִׁלְשׁ."

"בטוח הייתי", המשיך הערבי לספר את-ספורו מתוך נהי ובכי, "כי האשה תזדרז לשוב הביתה, כדי שלא תחול השבועה החמונה, אוֹלָם כְּמוֹ לְהַכְעִים, הַחֲלִיטָה זֶה לְהַתְעַבֵּב בְּדַרְכָּה לְמַעֲלָה מִן-הַמִּדָּה, וְכִשְׁשָׁבָה לְבֵיתָה, בְּכֵן סִמַּתִּי זֶה מִבְּקֵר אֶת אֲכִילַת הָרֶמּוֹן. לֹא נוֹתַרָה בְּיַד הַבְּרָרָה, וְהַלְכַתִּי אֶל הַקְּאֵדִי שְׁלָנוּ כְּדִי לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ עֲצָה וְתַחְבּוּלָה אִיד לְבַטֵּל אֶת הַשְּׁבוּעָה, אוֹלָם הָלָה עִמָּד עַל-דַּעְתוֹ וְשָׁעַן פִּי אִין מְנוּס, וְעַלִּי לְקַסֵּם אֶת הַשְּׁבוּעָה בְּמִלּוּאָהּ. עַלִּי לְגַרֵּשׁ אֶת אֲשֶׁתִּי, וְלְפִי חָקִי הַאֲסָלָאם לֹא אוֹכֵל לְקַחְתָּהּ, אֲלָא אִם-כֵּן הַלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ אַחֵר, וְאָז תוֹכֵל לְשׁוֹב אֲלֵי". עַל-פְּנֵיו שָׁל רַבִּי יַעֲקֹב נִרְאָתָה בְּתִי-שָׁחוּק, שֶׁהִלְכָה וְהִתְרַחֲבָה כָּכֵל שֶׁהַעֲרָבִי הַמְּשִׁיךְ בְּסַפּוֹרוֹ. הָלָה נִפְגַּע מִצְחוֹקוֹ שֶׁל בְּרִישָׁחוֹ, וְהִתְרַעַם בְּלָבוֹ עַל שֶׁהוּא כֹה שׁוֹחֵק לְמַשְׁפָּתוֹ, אוֹלָם לְפָלְיָאָתוֹ פָּתַח הַחֶכֶם הַיְהוּדִי וְאָמַר: "צָרְתָךְ אֵינָה צָרָה כָּלָל, וְמָתָר אַתָּה לְשׁוֹב וְלְקַחְתָּ אֶת-אֲשֶׁתְךָ לְאִשָּׁה לְכֹל שֶׁגַם סָפַק". אֲרִשְׁתָּ פְלִיאָה הַשְּׁתַרְרָה עַל-פְּנֵי הָעֲרָבִי וְהוּא מֵהָר לְשָׂאֵל: "פְּלִיאָה דַּעַת מִמֶּנּוּ הֵם דְּבָרְיָךְ, וְכִי חֶכֶם אַתָּה יוֹתֵר מֵהַקְּאֵדִי הַגְּדוֹל שְׁלָנוּ?" אוֹלָם רַבִּי יַעֲקֹב עִמָּד עַל-שְׁלוֹ וְאָמַר: "הָרִי בְּשַׁעַת שֶׁאֲכַלְתָּ אֶת-הָרֶמּוֹן, לֹא יִתְבֵּן שֶׁאֲכַלְתָּ אֶת-כָּל-הַגְּרַעֲיִים עַד הָאֲחִירוֹן שֶׁבָהֶם, וּבְדוּאֵי נִפְלוּ כְּמָה גְּרַעֲיִים מִמֶּנּוּ אֲרָצָה, וְאִם-כֵּן עֲדוֹן לֹא סִמַּתְתָּ אֶת-אֲכִילַת הָרֶמּוֹן עַד לְרִגְעַת זֶה. נִמְצָא אַפּוּא, שֶׁאֲשַׁתְךָ שָׁבָה טָרַם סִמַּתְתָּ אֶת-אֲכִילַת הָרֶמּוֹן, וְמָתָרֵת הִיא לָךְ לְכֹל סָפַק". שֶׁמְּחַתּוֹ שֶׁל הָעֲרָבִי לְשַׁמַּע הַעֲצָה הַגְּאוּנִית לֹא נִתְּנָת לְשַׁעוֹר, וְאִמְנָם פֶּשְׁשֵׁב לְבִיתוֹ, גְּלָה מִתַּחַת לְשִׁלְחָן גְּרַעֲיִים מִסַּפֵּר שֶׁנִּפְלוּ מִמֶּנּוּ בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה. עָבְרוּ חֲדָשִׁים מִסַּפֵּר, וּבְעָרְבַת חַג הַסַּפּוֹת, נִשְׁמַעוּ לְפָתַע דְּפִיקוֹת עַל דְּלָתוֹ שֶׁל רַבִּי יַעֲקֹב הַבְּהוֹן. כִּשְׁפָתָה עַל-הַבֵּית אֶת-הַדְּלָת, נִדְּהֵם לְרֹאוֹת גְּמֹל עוֹמֵד בְּפִתַח הַבַּיִת, וְעַלִּיו מִשָּׂא כְּבֵד שֶׁל פְּרוֹת מִשְׁבָּחִים, חֲמָרִים וְרִמּוֹנִים נְחָמָדִים לְמִרְאָה, וְעַלִּיהֶם חַרְיוֹת שֶׁל דָּקֵל לְסַפּוֹ. מוֹבִיל הַגְּמֹל הָיָה לֹא אַחֵר מֵאֲשֶׁר אוֹתוֹ עֲרָבִי שְׁנוּשָׁע עַל-יָדוֹ, וְכִשְׁרָאָה אֶת רַבִּי יַעֲקֹב תָּמָה, אָמַר: "מָה לָךְ מִתְּפִלָּא? זֶה מִנְחָתִי הַצְּנוּעָה עַל שֶׁחֲלַתְנִי. בְּרוּךְ אַתָּה לְה', וְעַתָּה יְדַעְתִּי כִּי אִין חֲכָמָה בְּחִכְמַת יִשְׂרָאֵל."

מאורות

רבי דוד חביליו מצפת ואימיר וזל ליום ההולולא תשעה באב תכ"א

מחשבוני חכמי צפת, בה התגוררו אבותיו שהיו מצאצאי מגרשי ספרד, והיה בקי בחכמת הקבלה אותה קבל מרבו רבי בנימין הלוי מצפת, שיש המשוערים כי הוא חבר את הספר "חמדת ימים". החיד"א מספר עליו: "שמעתי מזקני הרבנים בעיר הקדש, שהיה בשנת ב"ת, והיה אדם גדול וקדוש, והיה לו מגיד". מצפת עבר לירושלים יחד עם רבו, ויצא בשליחות לאיטליה לטובת עניי ארץ ישראל. בהיותו בתרבייה, פגשו משיח השקר הנודע שגתי צבי, שהיה אז צעיר לזמנים, ולמד קבלה מפיו. מחמת המצוק נאלץ לעוב את ירושלים יחד עם רבו, ונמלטו לחוץ לארץ. רבי בנימין התישב בסוניה, ורבי דוד באימיר שבתרבייה, שם התמנה לרב העיר המעטירה, והמשיך לפעול כלימיו למען עניי ירושלים. הפיץ את תורת הקבלה בשיתת הארץ"ל כפי שקבל מרבו, שהיה מתלמידי תלמידיו, ואף על מצבתו נחרת "הרב הגדול המקבל האלקי". רבי אליהו הכהן מאימיר עבר לשבת מוסר, מביא בספרו "אור אליהו" דבר תורה שמע מפיו ומכנהו שם "הרב המקבל רבי דוד חביליו". נפטר באימיר ביום חרפן בית אלקינו ונטמן שם, ומצבתו השתמרה. בנו רבי יהודה חביליו היה יליד ירושלים, ולמדים נעשה רבה שליחקהי במצרים ולאחר מכן רבה שליחקהי, ובה "נור החסידים", ועליו כתב החיד"א: "ושמענו כמה ענינים מפרישותו וקדשותו", ובנו רבי שמעון חביליו מרבני חברון, הודפיס חלק קטן מחדושיו בפספריים "חלקת בני יהודה" ו"חבל בני יהודה".

יוסיף דעת

על תיבת "אתחנן" כתב בעל הטורים וכן בפענח רזא ועוד, שהיא בגימטריה "שירה", שאמר לפניו שירה כדי שישמע תפילתו", כי שירה היא אחד מעשרה לשונות של תפילה. וכן כתב רבנו בחיי, ש"השירה כמו התפילה ממשכה הכוונה במחשבתו מלמעלה למטה, כי שירה בגימטריה מגוונת, וכבר מוזכר במדרש "כבר את ה' מהגון" - תפילה", וכמה שהתפילה נאמרת בשירה, כך גם התפילה, כמובא בתוספות במגילה "שהיו רגילין לשנות המשניות בזמרה, לפי שהיו שונים אותן על-פה, ועל-ידו כן היו זכרים יותר". ואומנם, נמצאו כתבייד עתיקים בהם מובאים טעמי המקרא על המשניות, וכן מובא בספר "מצרף לחכמה" שראה משניות בכתבייד עם נגינות, וכן כתב השל"ח הקדוש שהלימוד צריך להיות בשיר בין במקרא ובין במשנה, ולזה תמצא ספרי המשנה הקדומים כתובים עם הניקוד והטעמים. על-פי זה ביאר בעל "תפארת ישראל", מדוע אמרו חז"ל לעתים "חסורי מחסרה והכי קתני" או "לישנא קטייע" על דברי המשנה, שניות דעתי היה זה כדי לחזק המשנה בכח הזיכרון, מדחיו שונים המשניות על-פה אפילו בימי רבי, ועל-ידי הניגון נזכר היטב לישנא דמתניתין, באשר שהיה הזמר מסודר לפי המלות והכבות שבמשנה, ולכן כמה פעמים בחר התנא גמ"כ מבלה את ולפעמים באחרת, הכל כפי הנאות לקול השיר המיוחד למשנה, ומחיי טעמא לפעמים נשנה בכא שניאית יתירה במשנה זו, ואין צורך לומר זו, אבל היה כדי לשקול בבות המשנה כפי הכבות שבפיקי השיר, ומחיי טעמא אף שהיה חסורי מחסרה הניחוהו כן, מדמוכן ממילא, דאם לא-יכן יהיה מעשה שלתור, ואם היו מבלבלים המלות, יתבלבל השיר המיוחד לה ויתבלבל הזיכרון, ותשתכח המשנה חס וחלילה. ודבריו זה יתרוצו כמה קושיות ודקדוקים", אוֹלָם יש כותבים, שבדברים אלו לא יצאו מהתפארת ישראל עצמו, אלא הם הוספה של בנו, ואין הדברים מתקבלים על-חלב.

אֲשֶׁר יִרְצָח אֶת־רַעְיוֹהוּ בְּבִלְיַדְעַת וְהוּא לֹא־שָׂנֵא לוֹ

פְּנִינֵי אֹרֶךְ הַחַיִּים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

בַּצֵּר לָךְ - פתוב זה מדבר בהבטחת הנאולה, כי בצר לכם ישראל שהוא זמן הגלות, עוד לו שימצאוהו כליהדברים האלה האמורים בסמוך, שהם השקמה מן האדמה והפצה בין האמות, והמקשה שישארו מתי מספר, זה יהיה באחרית הימים והם ככלי משית, ולא יהיה להם כליהצרות בתמידות בזמנים ארפים, אלא באחרית הימים, ומבטיחם שיעורר ה' ללבם אז לשוב בתשובה, והוא אומרו ושבת עדיה, ונתן טעם להבטחה זו כי אל רחום ה' אלהיך לא ירפך וגו' ויתחק לך לשוב וגו'.

ואולי שזו היא טענת מיכאל לפני ה' שהביא בזהר חדש, שהרי באו אחרית הימים ומצאו אותם כליהדברים ולמה לא יעורר ה' לבם לשוב, ופרשתי המאמר במקום אחר. וענינו לה צופיות, לפתח אוצר רוח טהרה לפקח עינים ערות ולהטות לבבות עם ה' להביר נעיונות ערבות ידידותו:

נתן לך כליהימים - פרוש לפי שאמר להם למען תאריך ימים עליהאדמה, חש משה שיאמרו שהבטחה היא שעליו מעשיהם הוא שה' מאריך ימיהם עליהאדמה, ומצוא דבר אמת למד, שהגביל ה' ימי נתינת הארץ בדרך שהגביל חיי האדם, דכתיב אם חרוצים ימיו, והבטיחם להאריך ימיהם שקילכו בדרך ישר, לזה גמר אמרו ובאר אשר ה' אלהיך נתן לך כליהימים, פרוש כי מנתת ה' היא לעולמי עד לא לזמן מוגבל, ומעשה אומרו ולמען תאריך ימים, פרוש שלא ימותו בה בקצרות שנים, על-דרך אומרו למען יבאו ימיהם וגו', ואומרו כליהימים היא העמדת הארץ ביד ישראל.

דְּבַרֵי הַיָּמִים

"לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב וכיום הכיפורים", וישנם שישה טעמים שבגללם נעשה ט"ו באב ליום טוב: פסקו בו מתי מדבר וחזר הדיבור מה' למשה רבנו; הותרו השבטים לבוא זה בזה; שבט בנימין הותר לבוא בקהל; בו ביום ביטל הושע בן-אלה, מלך ישראל האחרון, את המשמרות שהעמיד ירבעם בן-נבט מלך ישראל הראשון, שלא יעלו ישראל לירושלים; וניתנו בו הרוגי ביתר לקבורה, וסימנך 'חמשה עשר' נוסריקון; ח'יתון חולות בכרמים, מ'תי מדבר, ש'בטים הותרו, ה'רוגי ביתר, ע'צי מערכה, ש'בט בנימין, ו'גל. (פתיח לבית)

על גדולת יום חמישה עשר באב, כתב הבן-אישי' בספרו חלק א', ש"צריך לעשות שמחה, מפני שיש עילוי לשכינה כמו שמובא בזוהר הקדוש, וכיון שעלה חודש זה בט"ו שוב לא ירד, דמעלין בקודש".

על 'שבת נחמו' כתב רבי יהושע אבן-שועיב תלמיד הרשב"א בדרשותיו לפרשת ואתחנן: "נהגו לעשות השבת הזה אחר ט' באב ביום טוב, והיא מצווה גדולה שהוא יום נחמה, ואף-עליפי שאינו יום טוב ממש, עשו אותו יום מקודש לכבוד השבת ביום ט"ו, וכל השמח בו זוכה בנחמת בניין בית המקדש".

ב"ח במנחם-אב תענית צדיקים, כמובא בשולחן ערוך, שבו כבה נר המערבי בימי אהו, ויש גורסים ב"ז בו, ולכן ראוי להחמיר בשניהם. בספר 'כף החיים' כותב, כי ב"ז באב תרפ"ט, "קמו הישמעאלים על היהודים יושבי ארץ ישראל, והרגו כמה אנשים ונשים ושירי בתים וספריהם וספרי תורה, ובפרט ביושבי חברון יום י"ח הנוצר עשו נקמות במיתות משונות, ושארית הפליטה גלו לירושלים מפחדם שם, וחשבו לאבד את כל יושבי ארץ ישראל ח"ו, לולי ה' שהיה לנו שהפיר עצת גויים".

בכפר קטן התגורר ר' שכנא המוזג, ואת פרנסתו מצא מבית מרזח אותו חכר מהפריץ המקומי. פדרבם של האפרים הנכריים, היו באים הללו מדי יום, ומכלים את פספם המעט אותו הרויחו בזעת אפם, כדי להטיב את יגונם ותלאותיהם בטפה המרה. פנקס גדול היה לר' שכנא, בו היה רושם את כל חובותיהם שלי האפרים, ומדי פעם היה גובה מהם את חובם עדי-הפרטה האחרונה. ר' שכנא הכיר היטב את לקוחותיו ומצא מסלות ללבם, כך שאף אחד לא המרה את פיו והקפיד לשמור על קשרי ידידות עמו. אולם שונים היו הדברים עם אחד האפרים שהפך בכח הזרוע למנהיג הכפר, והלה שהיה גאה במעמדו, היה שותה לשכרה בבית המזיגה, ומעולם לא שלם לר' שכנא אפלו פרוטה אחת. חובו הלך והתפתח, והוא כלל לא גלה סמנים כי בכונתו לשלם אי פעם את חובו, עד שסבלנותו של המוזג פקעה. היה זה באחד מימי החג של האפרים הנוצרים, באשר אותו עריך נכנס עם חבר מרעיו אל בית המזיגה, ודרש מר' שכנא להגיש לו פקבוק פרסגני עם יין-שרף, והפטיר פדרכו 'רשם פנקסך עלי-שבונאי'. אלא שהפעם לא נענתה דרישתו, ור' שכנא הודיע לו כי עד שלא ישלם את חובו המלא שכבר הגיע לממדים מדאיגים, לא יזכה לקבל ממנו אפלו טפה אחת. חמתו של ראש הבריונים עלתה וגאחה, והוא החל בקריאות זעם כלפי ר' שכנא, באשר חבר האפרים שסביבו מחרים מחזיקים אחריו, והם גמרו אמר להכותו נפש. ר' שכנא היה בעל קומה ובעל כח, וכשראה שצרתו צרה, נגש אל המנהיג הצוות, והדפו לאחור במחיר. הלה אבד את שווי משקלו ונפל לאחוריו, אלא שלתותו נהבט ראשו בחד השלחן שעמד מאחוריו, ועל-אתר נפל ארצה והתפגז מיד. בהלה ארצה את-האפרים שבמקום, והללו מהרו לתקוף את בית המרזח, כשהם שואגים בקול ומזיעים לכל-בני הכפר על-מותו שלי-מנהיגם, שנוצח בכונה תחלה בידי המוזג היהודי. ר' שכנא שפקח היה, הבין כי נקלע לצרה צרורה, וידע כי כלתה אליו הרעה. באין רואים, נצל את המהומה הגדולה שהתחוללה במקום, ועוד בטרם ספק היה ביד מישהו לשים לב אליו ולבדק את-מעשיו, מהר להתחמק מהדלת האחורית של בית המרזח, ועשה את דרכו הישר אל מעונו של הצדיק רבי אברהם מתתיהו משטפנשט, ומיד פרץ בבכי תמוררים.

"רבנו הגדול", קרא ר' שכנא בקול בוכים, "אסוך גדול נפל עלי שלא באשמתי, ואני אנה אני-בא? לידיעתו של ר' שכנא ששהה בשטפנשט המרחקת מבייתו כבר היעה השמועה, כי כחות המשטרה פשטו על-ביתו וחקשו אחריו נואשות, ואף הגישו לבני ביתו הודעה על-משפטו שעתיד להתקיים בעוד ימים במקרו הכפר קבלעם ועדה, ונראה שאפסה לו בלי-תקנה. הצדיק אחז פדרכו את-ידו של ר' שכנא, העתיר עליו דברי חזק ואמונה, השתתף עמו בצערו מתוך אנהה עמקה, ולבסוף אמר: "שמע לעצתי ושוב לכפרך כדי להתיצב במשפט כדרישת השלטונות. ומכרף אני אותך, שהקפ"ה יוציאך מן-המצר ויצילך מהגויים משנאי נפשך". למרות שר' שכנא התקשה למלא אחר עצתו שלי-הרבי, התמלא באמונת-אמן וחרו אל-הכפר, כדי להתיצב במשפט הפמבי. הדיינים לא ארכו זמן רב, והשופטים שהיו שונאי ישראל מבהקים, הוציאו חיש מהר את-דינו למות, באשמת רצח אפר חף מפשע בכונה תחלה ומתוך זדון. לא הועילו לו כלי-טענותיו, כי לא התפון להרג את ראש האפרים אלא הדפו מתוך התגוננות, והדברים נפלו על אזניים ערלות. וכאן ארע מעשה פלא מן-השמים. בעוד השופטים קמים כדי להכריז את גזר דינו של ר' שכנא למות, החלה האדמה לפתע לנוד ולנוע מתחת רגליהם. היתה זו רעידת אדמה קשה שהתרחשה באזור, והנאספים מהרו להמלט מאולם בית המשפט החוצה, מחשש שתקרנת הבית תפל על-ראשם. האחרונים שהצליחו להמלט מן-האולם, היו לא אחר מאשר השופטים הנכבדים בעצמם, שהתקשו לפלס את דרכם החוצה, ונלכדו תחת הריסות פשהם פצועים וזבי דם. חדשים ארפים שכבו השופטים יחד עם התובעים על מטת חלים, ורק לאחר תקופה ארפה החלמו מפציעיהם ושובו להתהלך בחוץ על-משענתם. ר' שכנא עצמו לא נזק בחדשי שמים פריעה הגדולה, אולם שמחתו על בטול המשפט פנגוד היתה מקדמת מדי. פשנה לאחר הרעש, הגיעה לביתו הזמנה מחודשת למשפט, והוא נתבע שוב לעמד על דוכן הנאשמים פרוצחו בזדון של ראש האפרים.

אלא שהפעם התנהל המשפט באופן שונה לגמרי. השופטים היו נתונים עדין תחת הסיוט של המשפט הקודם, במהלכו ארעה רעידת האדמה והם נלכדו תחת הריסותיה, ועם תחלת הדיינים, עוד בטרם החלה התביעה לשאת את-דבריה, קם ראש השופטים ואמר: "רעידת האדמה שארעה בעת הדין הקודם, לא בא להנחם, אין ספק בלבי, כי מן-השמים בקשו להזהיר אותנו שלא נשפך דם נקי, וברור לי כי היהודי שלפנינו לא אשם במה שארע. העריות שלי-האפרים שתניי היין ששהו בבית המרזח אינה קבילה ואין לה שום ערך, ולכן מתפטלת התביעה נגד היהודי המוזג, ואנו מכריזים עליו פעל חף מפשע והוא משחרר ללא תנאי". רעש והמלה התעוררו באולם בית המשפט, אולם השופט הנה בפטישו על שלחנו, והמשיך: "ולא רק זה, אלא מכיון שהאפרים נוחרו חזיים למוזג סכומי עתק על שתיית משקאות חריפים במשך תקופה ארפה, אני מודיע בזאת כי החוב שריר וקיים ועליהם לשלמו עד הפרטה האחרונה". ר' שכנא התקשה לעפל את הזכרי הפמתי, ובאזניו צלצלו דבריו שלי-הרבי, שברכו כי ינצל מידי מבקשי רעתו, ויהי לנס.

מטעם

ואתחנן אליה' (א.ב.)

כתב ואתחנן בטעם טפחא המפסיקה מעט מהתבות שלאחריה, מפני שהיא בנינו התפעל שבדרך-כלל באה בלשון התפארות שהאדם מספר על-עצמו את מעשיו, אולם משה רבנו הוסיף מיד ואמר שהתחנן אל ה' ולפניו אין גאון והתפארות, אולם אדם אחר שהוא גם המעלה אין לו לשבח את עצמו במעשיו ולהתפאר בהם. (ריבובי חזק)

אעברה נא (א.כד)

בטעם רביעי, לרמוז לדברי חז"ל במדרש, שמשא רבנו עתיד להיות מנהיג ישראל לעתיד לבוא, ועליפי זה כתב האר"ז, שמשא גוטרקון מהשנה הוא שיהיה, ולכן מטעמות תבות אלו בטעם רביעי, עתיד רבנו בקש ואמר לקב"ה, מכיון שאני עתיד להיות מנהיגם שלישראל לעתיד לבוא לאחר הגלות הרביעית, אספק אעברתי כבר עכשיו לארץ ישראל. (פני יוסף)

הדברים האלה באחרית הימים (ה.ל.)

כתב האלה באתנהתא, אולם לכאורה היה צריך להטעים בן בתבת הימים השבת לאחריה, אלא שיש כאן הטיחה מהקב"ה, כי באחרית הימים יהיה כל-אדם מישראל בתשובה, ולכן התבות באחרית הימים, מוסבות על התבות הבאות ושבת עדי' אלקוד ושמתת בקולו. (ה'שר שלום מבעלזא)

מדגש

על הפסוק "ארץ זבת חלב ודבש" שבפרשה, כתב בעל הטורים: "ו' פעמים כתוב זבת חלב ודבש בתורה, כנגד לדידי חזאי חלב ודבש וכל ישראל והיו ו' פרסאות". והדברים מזהים, שכן התבות זבת חלב ודבש מזכרות בתורה רק ט"ו פעמים, ואחת מהן על-ידי המרגלים לנגאי ואי אפשר למנותה, ועוד שתיים שאמרו דתן ואבירם אחת על מצרים ואחת לנגאי. ועוד תמוה, מדוע הזכיר בעל הטורים דברים אלו כאן ולא בפרשת ויקרא, שם מזכרות התבות בפעם האחרונה. וכן תמוהים המשך דבריו, שהרי במקמת מגלה נאמר על ארץ ישראל שהיא כ"ב פרסאות ולא ט"ו. יש שהסבירו שהכליל גם את הפסוק "ארציות שמן ודבש", ויש שרצו להוסיף אחד או שנים מספר יהושע, אולם יש המשה פסוקים מבניאים שפסוק זה מזכר בהם, ובתנ"ך כלו מופיע אפוא עשרים פעמים.

ממכה

דרש פעם ה"אמרי חיים" מו"זניץ בגנות הגאון ובשבח הענוה, ודרש במיון המר את-הפסוקים שבפרשתנו: "שוכו לכם לאהליכם, ואתה פה עמד עמדי". וכך הסביר: "אדם שהוא בעל גאון ולכן מכריזים לדבר אלו בלשון רבים, ואומרים לו שבו לכם ודושים בשלומם בלשון רבים מה שלומכם, לאדם כזה אומרים 'לאהליכם' - משלחים אותו לביתו ואומרים לו לנו בליהם לשלום. אולם 'אתה' - מי שאפשר לדבר אלו בלשון 'אתה' בדבר איש אל רעהו, כי הוא מתנהג ענוה, לאדם כזה מבקשים 'פה עמד עמדי' - השאר נא כאן עמנו..."

לאחר הסתלקות המגיד ממזריטש, התאספו תלמידיו ללוות את-דרכם למנוחת עולמים. בין הבאים היו גם האחים הקדושים הרבי ר' אלימלך מליז'נסק והרבי ר' זושא מאניפולי, ולאחר שנגנו ארון הקודש התעצבו התלמידים את-מי למנות עליהם למנהיג. אחר ישוב הדעת החליטו לחלק את תפקיד ההנהגה לשנים, רבי מנחם מנדל מויטבסק ומלא את מקומו המגיד בקדינות רוסיה, רסין וליטא, והרבי ר' אלימלך ומלא את מקומו בפולין וגליציה. הלכו חסידיו פולין עם רבי אלימלך בראשם ויצאו לדרכם כדי לשוב לפולין, ובדרך נכנסו לבית מלוו אחד. כשנכנס רבי אלימלך לחדרו, בקש לנח מגיעת הדרך ולפליאת החסידים וכן פמה שעות נרצף. הדבר היה לפלא בעיני התלמידים וחלק מאלו שקבלו אותו עליהם לרב ומנהיג. החלו להרהר על-הבחינה, שכן ביצי יתכן שממלא מקומו של המגיד יישן שעות רצופות כל-יצי? שמע הרבי ר' זושא את הרעון והוא הלך מיד אל-החדר של הרבי ר' אלימלך, עמד על-מפתח החדר מבחוץ והניח את-כף-ידו על-המזוזה הקבועה בפתח הבית מימין. והנה פלאי פלאים, ככף ומיד התעורר הרבי ר' אלימלך וירד ממטתו. הדבר היה לפלא בעיני החסידים, ובקשו הסברים מרבי זושא. "ככל ידוע הוא במעלת עובדי ה'", אמר רבי זושא, "שכל אחד ואחד צריך לשנות את ה' יתברך לנגד עיניו תמיד כל-היום, כמו שנאמר 'שויתי ה' לנגדי תמיד'. אך מילא ביום, יכול האדם לציר לעצמו את-השם, אך מה יעשה בלילה? ולכן סומכים אנו על-המזוזה שבה כתוב שם שמים, וזהו הקשר שבין צדיקי אמת עובדי ה' בטהרה לבין המזוזה בעת שנתם. אך כאשר הנחת את-ידי על-המזוזה, כסיתו בקך את-שם ה', ולכן הקיץ אחי הצדיק מיד, כדי לקנס שויתי ה' לנגדו". כששמעו החסידים את הדבר הנפלא הזה, התרגשו מאד מגדל קדשתו של הרבי ר' אלימלך ושקמו על שהקב"ה זמן להם מנהיג פה צדיק להיות עטרה לראשם, ולא הותיר אותם פצאן אשר אין להם רועה.

רבי שמחה בונים מאוטבוצק, שהיה פמה שנים בארץ ישראל ובשחזר ממנה לביתו שבגולה, התנהג גם בפרישות גדולה וקבל עליו חמרות מיוחדות, שלא תמיד היתה להם הבנה גשמית. בין השאר נהג, לנשק את המזוזה כמו פיו כמו שמנשקים ספר תורה, ולא על-ידי הנחת היד על המזוזה ונשוקה. בדבר זה נהג בעצמו וגם דרש זאת מהאורחים והחסידים שבאו אליו, וצוה על המשמש שכל-מי שלא מנשק את המזוזה בפיו ממש, לא יכניסו לפניו. פעם הודמן ה"שפת אמת" מגור לאוטבוצק ורצה לנקרו, אך כששמע מאחורי הדלת את קול למודו של רבי שמחה בונים שהיה לומד בקול גדול, בבחינת "קול ה' בדרך", חזר לאחוריו כדי שלא להפסיקו מלמודו. נכנס המשמש אחר-כך וספר, שהרבי מגור היה כאן והוא יבוא שוב לאחר מכן, ובתמימותו הוסיף המשמש ושאל: "ראיתי שהרבי מגור נשק את המזוזה בידו ולא בפיו, האם להרשות לו להקנס אל-הרבי כשביא שוב?" חיד הרבי ואמר: "מה-לך? והרי הרבי מגור הוא בעצמו מזוזה קדושה!"

אלישיבתו של החת"ם סופר, נהרו בחורים רבים מכל מצוי ארץ כדי ללמד תורה מפיו, ורבים גם באו אליו כדי לקבל ממנו סמיכה להוראה. פעם הגיע אליו עליו אחד כדי להפתח אצלו על-מנת להסמך להורות הלכה בישראל, והחת"ם סופר תהה על כנינו ונהנה מאד מידיעותיו הגדולות. העלוי הראה את כחו הגדול בתורה ובתלמוד והיה נראה כבעל פשרון גדול, אולם החת"ם סופר חש שאין לו יראת שמים מספקת ולכן עקב אחריו בשעה שיצא מביתו, וכשראה שהלה לא הניח את-ידו על המזוזה בצאתו, הבין מיד כי אין לו יראת שמים ועל-אתה החליט שלא להסמיכו להוראה, כי ראה בכך זלזול ממנהגי חכמינו וחסר יראת שמים.

הצדיק רבי זאב איזלמן הקפיד מאד על נשוק כל מזוזה שעבר אצלה, גם בזקנותו כשהיה כפוף ולא ראה את המזוזה, ששהיה עובר דרך הפתח התקרב בכל כחו אל המשקוף, והרים ידו על כתפו וראשו ומשש את המשקוף עד שנגע המזוזה, כשלא הצליח למוצאה, לפעמים מקמת שהמזוזה היתה קבועה בתוך הקיר, היה מבקש שיענו עם-ידו בתוך המזוזה. פעם כשלא שם לב שעבר דרך פתח, מקמת ראשו הכפוף, ואמרו לו אחר-כך שעברו ליד פתח עם מזוזה, בקש לחזר לאחוריו כדי לנשקה.

רבי יצחק זאב ידלר בעל "תפארת ציון", הלך פעם עם בנו המגיד הנודע רבי ברוך ציון ידלר, ויצא דרך השער של העיר העתיקה. לאחר זמן מה, חזר לאחוריו ואמר לבנו: "נדמה לי שבשעה שעברנו את השער, שכחתי לנשק את המזוזה", ובשחזר נשק את המזוזה בהתלהבות.

רבי יעקב קמיניצקי ראש ושיבת "תורה ודעה" בארה"ב, בקר פעם בגן הילדים שבסמוך לשיבה, שהיה בנהול בגו רבי בגימיו, והנה הבחין תרב, כי המזוזה נקבעה במקום נמוך יותר מאשר ההלכה קובעת. כדי שהילדים יוכלו להגיע אליה בידם עם בניסתם לפתח. "עצם הרעיון שהילדים מתרגלים לנשק את המזוזה עם בניסתם

לפתח, הוא רעיון טוב, אמר רבי יעקב, "אולם ההנהגה במקום נמוך מדי אינה ראויה כלל". קבעו את המזוזה בשליש העליון של המשקוף, כפי שההלכה דורשת", בקש רבי יעקב, "אולם הניחו שרפרף קטן בסמוך למזוזה, וכל-ידי יוכל אפוא לעלות עליה כדי להגיע אל-המזוזה. שאם לא-כן, עלולים התלמידים ללמוד מכאן בטעות, כי אפשר להניח את המזוזה בכל-מקום שרוצים, והרי אין זה נכון, ואסור לחמד ילדים שלא בדרך הנכונה, חלילה".

"אעברה נא וראאה את-הארץ הטובה" - לשם מה היה צריך משה רבנו לומר שרוצה לראות את-הארץ הטובה? הרי אם עובר אליה בודאי יראנה?! אלא בקש משה רבנו שהקב"ה יראה לו רק את החלק הטוב, ועל-ידי צריך האדם להתפלל תמיד לראות רק את-הטוב בכל-דבר. (רמ"מ ממוצק)

גליון 424
שנה ט' תש"פ

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

יהב חכמה לחכימין

רבי יוסי בן חלפתא היה גר בעיר ציפורי. והיה תלמיד של רבי עקיבא. מסופר: גבירה רומית אחת שאלה את רבי יוסי בן חלפתא: למה כתוב בספר דניאל "יהב חכמה לחכימין" - שהקב"ה נותן חכמה לחכמים. - למה שלא יתן לטיפשים? אמר לה רבי יוסי: "אם יש לך תכשיט יקר, ויבואו שני אנשים, אחד עשיר ואחד עני וירצו ללוות את התכשיט. למי תלווי אותו? לעני או לעשיר?" אמרה לו: "לעשיר". שאל רבי יוסי: "למה?" אמרה: "אם יאבד העשיר את התכשיט הוא יוכל להחזיר לי כסף תמורתו - והעני מאיפה הוא ישלם!?" אמר לה רבי יוסי: "ישמעו אוזנייך מה שפיך מדבר! אם הקב"ה היה נותן את החוכמה לטיפשים היו יושבים והוגים בה רק בבתי כסאות ובבתי מרחצאות שניהם מקומות מטונפים. הקב"ה נתן חכמה לחכמים שהוגים בה במקומות קדושים, כמו בבתי כנסיות ובתי מדרשות.

(עפ"י מדרש זוטא קהלת פרק א' - ז')

פרשת השבוע

יודע סיבת הדינים כי הינם לטובתו הנצחית של האדם, אין הוא יכול להתפלל להעביר ממנו הגזרות, כי אז יפסיד האדם הטובה הגדולה העתידה לצמוח לו מן הגזרות הללו. אבל יצר לו מאד על הצרות שיסבול האדם, ולפיכך מתפלל הוא להשי"ת, ומחליף הדינים הקשים בדינים קלים וקטנים מהם. והנה האדם הפשוט אשר אינו מבין כל זאת, יכול חס ושלום ליפול מאמונתו על ידי זה. כששמע החסיד כל זאת, אמר בליבו ודאי לא דבר ריק הוא, וכנראה שיבואו עלי כעת דינים וגזרות, על כן מיד בצאת השבת הודרו לחזור אל ביתו, לראות ולשמוע מה שנתחדש שם. ואכן בבואו סמוך לביתו, שמע שהעצים שהיו לו על פני המים נזוקו מאד, ונגרם לו מזה הפסד גדול. ויתן תודה להשי"ת על שיצא ידי חובתו בהפסד ממון, על ידי ההמתקה שפעל עבורו רבו.

רב לך אל תוסף דבר וגו' (דברים ג כ"ז)
מסופר על חסיד מפורסם בשם ר' יוסף, ששבת פעם בשבת קודש פרשת ואתחנן אצל רבו הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א. באותה שבת בשעת עריכת השולחן הטהור, אמר רבינו תורה על הפסוק "רב לך אל תוסף דבר". ופירש בדרך רמו, "רב לך" לאחר שיש לך רב ורבי, אשר מגין עליך בזכותו לבל יבא ממשול על ידך, הן ברוחניות והן בגשמיות, שוב "אל תוסף דבר", אל לך לדבר ואפי' להרהר אחריו ולהקשות קושיות, כי גם מה שנראה בעיניך כרעה, אינו אלא טובה גנוזה.

אחר שסיים רבי דוד משה לומר תורה, פנה אל רבי יוסף ואמר לו, הנה כשאדם בא אל הצדיק, והצדיק רואה ששורין עליו דינים ל"ע, רוצה הצדיק לבטל הדינים ולהעבירם מעליו, אבל הצדיק מתוך כך שהוא ברום קדושתו

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים 8:15 ת"א: 8:18 ר"ת: 8:50

פרשת ואתחנן - נחמו

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:01 ת"א: 7:16

שהחליט לעזוב את העיר, ומה גרם לו לשנות את החלטתו. ה"מגלה עמוקות" הביט בהם בעיניו הטובות, חייך חיוך אבהי ופתח את פיו: "לא אוכל לספר לכם למה רציתי לעזוב בתחילה, מטעם הכמוס עמדי, אבל למה החלטתי להישאר – אספר לכם: ביום האחרון לשהותי בעיר, שעות ספורות לפני מסיבת הפרידה המתוכננת דפקו אצלי בדלת שני בעלי דין, תובע ונתבע. התובע היה העשיר הגדול ר' יעקב, שתבע את ר' משה התלמיד חכם. מיהרתי אומנם להתארגן כדי לצאת מהעיר, אבל השניים הבהירו לי שמדובר בדיון דחוף מאוד בנושא שאינו סובל דיחוי. הם חייבים שאדון את הדין שלהם לפני שאצא מהעיר, כי מי יודע כמה זמן יעבור עד שימצאו רב חדש שידון ביניהם.

ר' משה הינו אברך תלמיד חכם, בעל משפחה ברוכה שהיה עומד ברחוב מידי יום ומוכר כעכים בעגלתו. בוקר אחד, עבר ברחוב ר' יעקב העשיר בכרכרתו המפוארת, ושמע את קריאותיו הקצובות של ר' משה, המזמינות את הקונים לבוא ולקנות מכעכיו. עצר ר' יעקב את הכרכרה ומיהר לגשת לר' משה: "אמור לי, ר' משה, כמה שעות ביום הנך עומד כך ומוכר במקום ללכת ללמוד תורה?" "שלוש שעות", ענה האברך בצער. "וכמה אתה מרוויח בחודש?" ממשיך העשיר לשאול. ר' משה נקב בסכום המגיע לסכום השווה ל-2,000 שקל, ולפעמים 2,200 שקל לחודש. "אם תסגור את חנותך ותשוב ללמוד – אשלם לך סכום שיגיע לערך של 7,000 שקל בכל חודש", מבטיח העשיר. האברך הדל פוקח זוג עיניים גדולות ותמהות: "תשלם לי? מדוע?" "אני רוצה לעשות איתך עסקת "יששכר וובולון", ענה הגביר, "תלמד תורה יום שלם במנוחת הנפש ונתחלק בזכויות".

ר' משה, מסכים לעסקה בחפץ לב, וסוגר את דוכנו אחר כבוד. כל אותו חודש הוא יושב בבית המדרש ולומד במנוחה ובשמחה. הגיע ראש חודש, שליח דופק על דלתו ומושיט לו את המעטפה שמכילה, כמסוכם, סכום השווה 7,000 שקל.

למחרת, שב ר' משה, התלמיד חכם, עם העגלה לקרן הרחובות וממשיך בממכר הכעכים כבימים ימימה. עובר שם ר' יעקב העשיר ומתפלא מה קורה כאן? הרי עשינו הסכם? הוא ממחר לרדת מן העגלה וקורא לידידו: "ר' משה! מה קרה לך?! האם לא שלמו לך את ההתחייבות?" "בוודאי שילמו לי", עונה האברך. "אז למה הפסקת את ההסכם?" תוהה העשיר. "כי אני לא מעוניין!" פוסק ר' משה. "אבל היתה לנו עסקה, אי אפשר להפר הסכמים!" צועק ר' יעקב, "בוא נמחר לרב לפני שהוא עוזב!"

מוטב לי לוותר על משכורת שמנה מאשר על קירבת אלוקים מעשה זה אירע לפני קרוב לארבע מאות שנים, העיר קראקוב שבפולין וכתה שניהן בה אחד הרבנים המפורסמים ביותר בעולם היהודי: הגאון הקדוש רבי נתן נטע שפירא זיע"א. (יומא דהילולא י"ג מנ"א) רבנו היה ידוע כצדיק וקדוש, היה גאון עצום בתורת הנגלה. כן עסק רבות בתורת הקבלה ובחכמת הנסתר, וזכה לרוח הקודש. הוא חיבר את ספרו "מגלה עמוקות", שנלמד עד היום על ידי תלמידי חכמים מופלגים, לא כל אחד מסוגל להבין את הפירושים העמוקים שלו, המתבססים על ידע נרחב בכל חלקי התורה הקדושה.

ביום בהיר אחד זימן הגאון לביתו את 'ראש הקהל', של הקהילה. "אני מודיע בזאת שהחלטתי להתפטר מתפקידי", אומר הרב לראש הקהל שנבהל עד עמקי נשמתו: "מה קרה?", הוא מבקש לדעת, אבל הרב מסרב לענות לו: "בעוד שלושה ימים אני יוצא מכאן, ולא יעזרו ניסיונות שכנוע כאלו ואחרים". ראש הקהל יצא מביתו של הרב בפנים נפולות ומיהר לבשר את הבשורה המרה. אבל כבד ירד על העיר, גדולי תלמידי החכמים ניסו לדבר עם הרב ולשכנע אותו, אבל הרב לא הסכים לשמוע על כך. הוא עוזב את העיר ויהי מה.

בצר להם החלו היהודים תושבי העיר להיערך למסיבת פרידה ראווה. הם כולם אוהבים ומעריכים מאוד את הרב, קשה להם להיפרד ממנו, אבל לפחות הם רוצים להיפרד כראוי, עם מסיבה שתבטא היטב את הכבוד הגדול שהם רוחשים לרבם הנערץ. עברו יומיים, וההכנות למסיבה הפכו קדחתניות. עוד רגע אמור הרב להיכנס ולשבת עם בני עדתו למסיבת הפרידה, שמיד לאחריה הוא יעלה על עגלה הרתומה לסוס, ויצא מהעיר יחד עם בני משפחתו ועם מעט הבגדים והכלים שצברו בתרמיליהם.

רגע לפני המסיבה קורא הרב לראש הקהל ומודיע לו: "התחרטתי. אני לא עוזב את העיר". ראש הקהל אפילו לא עצר כדי לשאול מדוע. הוא יצא החוצה בשמחה ובצהלה, והחל לצעוק בקולי קולות: "הרב נשאר איתנו. הרב נישאר איתנו. הוא לא עוזב. איזה יופי!". מסיבת הפרידה הפכה לחגיגה ספונטנית ומתפרצת של תושבי קראקוב, אשר לא ידעו את נפשם מרוב שמחה על הבשורה המשמחת.

רק לאחר שנרגעו הרוחות פנו כמה מנכבדי הקהל, תלמידי החכמים והרבנים של העיר, וביקשו לשמוע מרובם, מה קרה

משל ונמשל

איך אפשר להגיע ליראת הרוממות של

שמו יתברך

אי אפשר שיבוא אדם לידי יראת הרוממות של שמו יתברך, אלא אם כן הגיע למדרגה של שלילת ערכו מעיקרו, היינו שיהא בטל ומבוטל אצל עצמו ולא נחשב בעיניו כלום, כי אז יוכל לבוא לפני המלך, כי מי שמרגיש בעצמו איזו מעלה אינו יכול לעמוד לפני המלך, וכל האהבה ויראת ד' אשר ידמה האדם בנפשו כי יש לו וכל הקניינים המדומים, רק בדמיונו הם קיימים מהתעוררות מידותיו הגשמיות ורחוק הוא מהשי"ת, וכל המצוות שהוא מקיים הכל הוא פרי הגדלות להיות לו שם ולקבל פרס.

ועל דרך משל אפשר להסביר זאת, כי מי שחש בקרבו שיש לו מעלה, ודאי רחוק הוא מהמלך, כי מי ששרוי יחד עם המלך, כלום יכול הוא להרגיש במעלתו? הרי אין בית המלך חסר דבר, וכלום יש מקום לדבר על מעלת החכמה שבך בשעה שעומד לפני המלך, אם שם בבית המלך מקור החכמה, או לדבר ולהתגאות על עשירות, אם כל הכסף וכל הזהב של המלך הם, ואם הוא חושב שיש לו איזו מעלה היינו שיש לו חכמה או עשירות, ודאי שהוא רחוק מהמלך ואינו משיג כלום, כי בהתקרבו אל המלך ידע שלא חסר לו כלום ואינו זקוק לשום דבר, כי הכל נמצא בבית המלך שבצלו הוא מסתופף, ולא זו בלבד אלא שסכנה גדולה כרוכה בדבר אם לא יבטל רצונו וימהר לעשות רצון המלך אף יתחייב בנפשו, וצריך הוא לדעת בעצמו בעומק לבבו שהוא שלם ברצון גמור ומסירת הנפש ממש לעשות רצון המלך, ואז יוכל להיות תמיד מצוי אצל המלך, והמלך יגלה לו סודותיו ומתרי לבו.

(בשם הרה"ק רמ"מ מוויטעפסק זיע"א)

"הגיעו אלי שני בעלי הדינים והשמיעו את טענותיהם", ממשך הגאון הגדול לספר את הסיפור. "שאלתי את ר' משה: "למה הפסקת את ההסכם? אני מכיר אותך, אתה הרי רוצה ללמוד." "זה נכון, רבי", עונה האברך, "אני אכן רוצה ללמוד, אבל העסקה הזאת היתה טעות". "מה? אתה רוצה תוספת?" נזעק ר' יעקב, "למה לא אמרתי לי שאתה רוצה יותר כסף? אשלם לך בשמחה". "לא רוצה תוספות!" פוסק האברך.

"כאשר מכרתי את הכעכים, הייתי קם מידי לילה לאמירת תיקון חצות, ואחר כך ישבתי ללמוד עד התפילה. כאשר חזרתי הביתה מתפילת ותיקין, ניגשו כל בנות המשפחה למלאכה המורכבת של טחינת החיטים לקמח. מאחר והיתה זו מלאכה קשה ומסובכת, היו אשתי והבנות נושאות תפילה, להצלחת הטחינה, זו מתפללת ובוכה, וזו אומרת פרקי תהילים. "סיימו לטחון את הקמח, עכשיו צריך לשאת תפילה על מלאכת הניפוי, שחלילה לא תיפול תקלה תחת ידינו ולא יגיעו תולעים או חרקים קטנים אל תוך הכעכים חלילה וחס, כי הרי אסור לאכול חרקים, ושוב, זו עומדת בפניה זו וזו בפניה אחרת, כולן מתפללות מעומק הלב ומתחננות לאבא שבשמים שהמלאכה תתבצע בצורה טובה, שהאוכל יהיה כשר וטעים.

עכשיו צריך לשאת תפילה שתצליח הלישה, שהבצק יהיה רך וטוב, ולאחר מכן תפילה שהכעכים יצאו טובים, טעימים ומספיק פריכים, וכך על כל פעולה ופעולה תפילות ודמעות, כשגם אני מצטרף לתפילות. "קירות הבית ספגו תפילות, והילדים ספגו את החינוך, שכאן בבית לא מבצעים שום פעולה ללא תפילה! "ועכשיו, חודש שלם עבר עלינו בבית ללא התפילות הלוהטות של אפיית הכעכים, הרגשנו חסר בבית, ועל זה - קשה היה לי לוותר, מוטב לי לוותר על משכורת שמנה מאשר על קירבת אלוקים. אין לי על מי לסמוך, לא על אף עשיר ונדיב, אלא רק על הרבונו של עולם!"

"לאחר ששמעתי את דבריו של ר' משה", סיים ה"מגלה עמוקות" את דבריו, "התרגשתי מאוד ואמרתי לעצמי: אם בקראקוב מתגוררים כאלו יהודים יקרים - אני נשאר כאן!!"

צ"ן אדם לחברו

למען השלום מוכן אני ללכת בעפר
אפילו עשר פעמים

מסופר: פעם התכונן הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מגור זיע"א ללכת לביקור נימוסין אצל רב מפורסם, מתוך תקווה שזה יועיל להרבות שלום, אך מקרוביו ניסו למנוע בעדו ולהניאו ממחשבתו, בטענה שהדרך קשה היא, והרבי יצטרך ללכת הרבה בעפר. השיב להם הצדיק: למען השלום מוכן אני ללכת בעפר אפילו עשר פעמים, ולא ויתר על הביקור, ובסופו אכן ראו שהביקור היה מוצלח ומועיל מאד.

היתר של מאה רבנים לדבר
לשון הרע

מסופר על הרה"ק רבי נפתלי מאמסטרדם זיע"א שהיה מדקדק נפלא בשפתיו, שלא להוציא מלה אסורה ח"ו, בעיקר היה נוהר בלשון הרע ורכילות, כיון שראה בני אדם מזולזלים באיסור זה קרא בהתפעלות: תימה, מדוע אנשים מחפשים היתר של מאה רבנים לישא אשה שניה, שאין זה אלא חרם דרבינו גרשום, ואינם מחפשים היתר של מאה רבנים לדבר לשון הרע ורכילות שהוא איסור חמור מדאורייתא.

הרב ששאב מים למנוע מריבה
בעירו של הרה"ק רבי ישראל מאיווניץ זיע"א התגוררו שני שכנים שנפלה ביניהם מחלוקת אודות שאיבת מים מן הבאר, כל אחד מהם טען, כי השני משתמש ברוב המים, ועליו מוטל למלא ולשאוב את המים, זה מאשים את זה, וזה מאשים את

והמחלוקת גברה. כשנודע הדבר לר' ישראל הוא החל להשכים בכל יום בבוקר, ושאל לשניהם מים. כשראו השכנים את המים השאובים, חשב כל אחד בלבו שחברו התיישב בדבר והחליט לשאוב. לימים באו בדברים זה עם זה ונתחווה להם טעותם, נמנו וגמרו ביניהם שצריך לארוב בחשאי ולדעת מי הוא האיש הצדיק השואב למענם את המים. עד שנודע להם כי הרב דמתא עושה בשבילם מלאכה זו. ומרוב בושה השלימו ביניהם.

העיקר הכוונה לעשות חסד

מסופר על הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א, שחלף פעם על פתחו של רוקח המוכר תרופות לאנשי העיר, שהיה קצת רחוק משמירת תורה ומצוות, והחפץ חיים אמר לו בהתפעלות שהוא מקנא בזכויות שלו. הרוקח התפלא לשמוע על מה יש לקנאות בו, ענה לו החפץ חיים: שהוא זוכה במצוות רבות של חסד למכור תרופות לאנשי העיר, ולהציל נפשות מדי יום ביומו, אמר לו הרוקח שהוא מתכוין לשם פרנסה ולא לשם חסד, נענה החפץ חיים ואמר אתה צריך להתכוין שהנך בא לקיים מצות גמילות חסד והצלת נפשות עם אנשי העיר, ואע"פ שאתה מרוויח ממסחר זה לצורך פרנסתך, אין זה מוריד מערך המצווה אם הנך מכוין לשם שמים. הרוקח שמע לעצתו ומני או התקרב ליהדות ונעשה לבעל תשובה, ובמשך הזמן אף עמד בראש כל מפעלי החסד שבעיר.

תלולא דצדקיא

שבת קודש י"א מנ"א
הרה"ק רבי הלל מפאריטש ב"ר מאיר (תרכ"ד)
הרה"ק רבי יצחק בלאור ב"ר שלמה (תרס"ז)
יום שני י"ג מנ"א
הרה"ק רבי נתן נטע שפירא ב"ר שלמה
(ה"מגלה עמוקות" - שצ"ג)

יום שלישי י"ד מנ"א
הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא ב"ר אהרן (אך פרי תבואה - תרל"ד)

יום רביעי ט"ו מנ"א
הרה"ק רבי מאיר נתן ב"ר חיים האלברשטאם מצאנו (תרט"ו)
הרה"ק רבי אשר (השני) מקארלין ב"ר אהרן מסטאלין (תרל"ג)
הרה"ק רבי יעקב מראדזין ב"ר מרדכי יוסף (תרל"ח)

יום חמישי ט"ז מנ"א
הרה"ק רבי מנחם מענדל מטארנא אב"ד סטריזוב (תלמיד ה"חווה" - תקצ"א)

יום שישי י"ז מנ"א
הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפיניטשוב ב"ר בנימין זאב יעקב (תקפ"ד)
הרה"ק רבי שמואל מאפטא (תלמיד ה"חווה") ב"ר נפתלי הירש (ת"ר)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רביטבין שליט"א
מילים "גם אני אודך" רפרום יוסף הדרום על המעשים.

נעילת וקשירת הנעליים (ב')

א) אם נודמן לו רק נעל של שמאל, ימתין עד שיביאו לו נעל של ימין, ואז ינעול נעל ימין, ואחר כך נעל של שמאל. (משנה ברורה סימן ב', ס"ק ז')

ב) אם טעה ולבש נעל של שמאל תחילה, יחליצנו, כדי להקדים נעילת נעל ימין תחילה. (שו"ת אז נדברו, חלק י"א, סימן כ"ד, ספר דעת נוטה, סימן קמ"ו)

ג) יש להקדים קשירת שמאל, בכל סוגי הקשירה, ולא דוקא בשרוכים, ובגון קרסים, רוכסן, כפתורים, סקוטש. (שו"ת רבבות אפרים, ח"א, סימן ה', דולה ומשקה - עמוד ז', שו"ת משנה הלכות - חלק י"ג, סימן ג')

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ואתחנן

"רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה"
(ג, כו)

הפסוק אומר ולדבקה בו" (דברים יא, כב) דרשו חז"ל בספרי - הדבק בחכמים ותלמידיהם. אמר הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב: בדרך רמז יש לומר, שבא הכתוב ללמדנו פרק במעלת ההתדבקות לצדיקים, שהמדבק נפשו בהם כמתדבק לשכינה כביכול, ומובטח לו שלא תאונה לו רעה ונגע לא יקרב באהל. ולזה מרמז הכתוב. כאשר 'רב לך' - יש לך רב ורבי לכוון ארחותיך, והנך מקושר בו בלב ונפש, אז 'אל תוסף דבר אלי עוד' - לא תצטרך להרבות בתפלה ובתחנונים ולהפציר בקדוש ברוך הוא להעביר גזרות ולהרבות ישועות, כי מעצמה תדבק בך הטובה לשבתך שקט ושאנן כל הימים. וכמו שכתב הרדב"ז: "אמרו בספרי החכמה כי בהיות האדם מתכוון אל רבו ונותן אליו לבו תתקשר נפשו בנפשו ויחול עליו מהשפע אשר עליו ויהיה לו נפש יתירה.

"והודעתם לבניך ולבני בניך יום אשר עמדת בחורב" (ד, י)

מסופר על הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל: פעם הודה אחד המשכילים לר' יעקב קמינצקי: "האמת... שבדבר אחד השגתם אותנו והוא כיבוד ההורים שיש לילדכם. לא ברור לי היכן טעינו?...!" ראה את ילדנו עזי פנים וחוצפנים... - הרב הנהן בראשו

לאות הזדהות וצער. שאל המשכיל את הרב: "זה נראה שיש לרב את התשובה?" "בוודאי!" השיב הרב - "זה כה פשוט להבנה... אצלנו מי שהיה קודם היה יותר חשוב: אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם ואם ראשונים כבני אדם - אנו כחמורים. ואצלכם ההיפך ככל שהזמן חלף השתבחתם". האיש לא הבין והרב המשיך: "אצלכם - לפי דבריכם הרי באתם מהקוף וככל שהזמן חלף נהייתם בני אדם משמע: אם הקודם היה קוף, אז מי שבא אחריו הוא יותר חשוב. אתה למעשה החוליה המקשרת לקוף - אם כך נחות אתה מבניך מדוע שייכבד אותך? לעומת זאת, לנו יש ציווי 'והודעתם לבניך ולבני בניך יום אשר עמדת בחורב' - אנחנו החוליה המקשרת למעמד הר סיני הרי ככל שהדור ישן יותר, משובח הוא ביותר ועל כן יש לנהוג בו כבוד.

"ובקשתם משם את ה' אלוקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך" (ד, כט)

'ומצאת' הוא לשון יחיד, אפשר לומר כי יש כמה קטרוגים בעליית התפלה, ואולם אם יש צדיק אחד שתפלתו ראוי לעלות שאין בה שמץ דופי, אגב תפלת הצדיק יעלו גם יתר התפילות, כי הצדיק בתפלתו בוקע חלוני רקיע עד שיש מעבר לכל התפילות, לכן אמר 'ובקשתם' כולם, 'ומצאת' על ידי היחיד, 'כי תדרשנו' נשמעו על ידו כל התפלות, כמו שאמרו בשרה (בראשית רבה נג, ח) הרבה עקרות נפקדו עמה. (מלוא העומר)

כמו"כ כתב הבן איש חי (בניהו בן יהוידע ברכות ה) "כי על הרוב אין תפלתו של האדם שלימה מצד הכוונה, אך נשלם חסרונה מחמת הצטרפות שלה עם תפילות הצדיקים שהם שלימות, והם מושכים תפילות החלשים, כמו ספינה של אש [-קיסור] שמושכת עמה ספינה פשוטה, ולכך זה שאין לו חפץ ורצון בחיבור ואחדות, אז מידה כנגד מידה תפלתו לא תהיה מצטרפת עם תפילות צדיקים השלמים, ונבדלת ונפרדת מהם, ואז יוכר חסרונה ואין בה כח לעלות". ורבי יהונתן אייבשיץ כתב (יערות דבש ח"א סוף דרוש ט): "אם כן כל התפילות סובבות לתפילתן של צדיקים, ומתדבקות בתפילתן, והוא [-הצדיק] שאין מסך מבדיל בינו לבין השם, על ידי תפילתו גם תפילת אחרים עולה... ועל ידי תפילתם גם תפילת אחרים עולה".

"מהו צער השכינה"

הרה"צ ר' אשר פריינד זצוק"ל המחיש את מהות צער השכינה בצורה הבאה: במרכז העיר שכן מבנה אפור אדיר, שהשתרע על פני שני רחובות וחצי... מפעל ענק ששלט בשוק ביד רמה וללא עוררין... לא הרבה ידעו, אבל מאחורי ההקמה של המפעל האדיר הזה, הסתתר סיפור מיוחד על יהודי לא מוכר, **שהרים את עצמו מאשפתות, השקיע כוחות, לקח סיכונים, השיג הלוואות ובנה בעשר אצבעותיו את החנות הראשונה, שהפכה לרשת חנויות, שהפכו למפעל אדיר ומניב...** ואכן, הפירות שקצר אותו יהודי הפכו לאדם אמיד, מה זה אמיד? עשיר!!!

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

"ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך" (ד, כט)

כשמדברים על נושא התפילה, לא שייך שלא להזכיר את הסיפור שסיפר ההייליגער בריסקער רב זצ"ל, ששמע אותו מה'בית הלוי', והוא מגיע עד רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל: בזמנו של רבי חיים מוולוז'ין היה יהודי בשם רבי חיים זלאטעס, שהיה ידוע כי תפילותיו מתקבלות. התפילה שלו היתה תפילה! בעת שהתפלל, לא היה זז ממקומו, לא התנועע, ללא שום חיצוניות, רק פנימיות. הוא היה כל כך דבוק בה' עד שלא הרגיש כלום מכל הנעשה סביבו, כמו שכתב הרמב"ם (הלכות תפילה פ"ה ה"ד)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ואתחנן

סנטימטרים ספורים ליד אזנו של רבי חיים, פגעו בקיר ונקבו אותו.

- ורבי חיים לא רואה, לא שומע. הוא מתפלל. כל הנוכחים הביטו בהשתאות באדם המופלא, שיריות לא מזיזות אותו ממקומו...

כעבור מספר דקות נוספות ראו אותו זז ממקומו ופוסע לאחור. כשבעל הבית ראה זאת הוא מיהר לצעוק: "חיים! תפתח את הדלת מיד!" רבי חיים סיים את ה"עושה שלום" ומיהר לפתוח לו את הדלת.

בעל המפעל החל לצעוק עליו בכעס רב: "מדוע לא פתחת לי את הדלת?" ורבי חיים מתפלל ומשיב: "הרי פתחת לי לך מיד כשביקשת..." "וכי לא שמעת את הצעקות, הדפיקות, היריות שאת חוריהן תוכל לראות כאן על הקיר?" "לא. לא שמעתי כלום!"

א מוריד יגע מעשה! שאלו אותו פעם: איך אתה עושה את זה? יש אנשים שבשעת התפילה מתנענעים, צועקים, סופקים כפיים, והחיצוניות משפיעה עליהם פנימה. אבל אתה לא נע ולא זע, ובכל זאת מצליח להגיע לריכוז ולכוונה עצומים, כלשון הרמב"ם: "כאילו הוא עומד בשמים", כיצד?

נענה רבי חיים ואמר, אמשול לכם משל: מלך אחד הוציא כרוז בכל המדינות: מי שיבנה לו ארמון, שיכולים להכניס בתוכו שלשה מליון מטבעות זהב, בדיוק נמרץ, שורות שורות מהרצפה עד התקרה - יקבל את כל המטבעות לעצמו. כל המומחים, האדריכלים והמהנדסים, ניסו לחשב את הגודל המדויק, אך המלאכה היתה קשה, שכן כל

סטיה של סנטימטר אחד, עלולה להביא לך שכל הבניה תרד לטמיון.

אדריכל אחד, בעל שם עולמי, טען שהוא יכול לבצע את המלאכה. הוא החל בבניה, ולאחר שסיים הביאו את שלשת מליון המטבעות, שנספרו שוב למניעת טעויות, והחלו להכניס אל הארמון. העמידו את השורות בסדר מופת...

"ונותן עיניו למטה, כאילו מביט לארץ, ויהיה ליבו פנוי למעלה, כאילו הוא עומד בשמים... ועומד כעבד לפני רבו באימה ביראה ופחד".

רבי חיים היה עובד בבית חרושת שהיה בבעלותו של גוי. כל יום היתה הפסקת צהריים שנמשכה שעה, והפועלים היו יוצאים מבית החרושת, איש איש לענייניו. בית החרושת היה נותר ריק מאדם. יום אחד החליט רבי חיים להתפלל בשעה זו תפילת מנחה, בידעו כי לא אמור לבא לשם איש. הוא נעל את דלת בית החרושת מבפנים, ונעמד להתפלל.

דא עקא, בדיוק באותו יום צריך היה בעל הבית להיכנס, ובידעו כי רבי חיים נשאר בפנים, דפק על הדלת הנעולה, וביקש ממנו שיפתח.

אין קול ואין עונה. הגביר את עוצמת הדפיקות, ועדיין, אין קול ואין עונה. הוא עלה בסולם, והביט מבעד לחלון, לראות האם רבי חיים אכן נמצא בפנים, ואכן הוא ראה את רבי חיים עומד ליד הקיר, לא נע ולא זע. הוא קרא לו מהחלון: "חיים! תפתח את הדלת". אין קול ואין עונה.

"חיים! אתה עושה ממני צחוק? אני צריך להיכנס!" ורבי חיים לא שומע כלום, לא רואה כלום, לא זז מהמקום.

הגוי לקח מוט ברזל והחל לדפוק על דלת הברזל, עד שכל השכנים נזעקו למקום. "היהודי עושה את עצמו כאילו אינו שומע", הוא מסביר לקהל שהתאסף. "גם אם נניח שהוא נרדם בעמידה - אי אפשר שלא לשמוע דפיקות חזקות כל כך, אין זאת אלא שהוא עושה ממני צחוק".

כל הנאספים החלו לקלל את היהודי החצוף וחמתו של בעל בית החרושת בערה בו. "האמת היא", אמר, "שיהודי זה תמיד עבד אותי ביושר ובנאמנות שאין למעלה מהן. פשוט תענוג לעבוד איתו. איני יודע מה קרה לו".

הוא עלה לחלון וקרא: "חיים! אין לי הרבה זמן. אם אינך פותח - אני יורה בך!"

אין קול ואין עונה.

כעסו גבר, הוא ידע כי באמת הוא לא רשאי להרוג אותו, אך החליט להגביר את איומיו וירה מספר כדורים, שעברו במרחק

לאותו יהודי היו גם ארבעה בנים, ילדים חניניים שהפכו לנערים, התגרו ובשלו, עד שהאבא החליט: מצרפים אותם לניהול העסק!!! הילדים, מוכשרים כאביהם, השתלבו במהירות בניהול השוטף, השקיעו כוחות וקצרו פירות, הם אהבו את אביהם ואביהם אהב אותם, והכול נראה פורח וזורח... נקפו השנים, התרגלו הילדים החמודים לשפע הרב, והאבא הזדקן, כוחותיו כבר לא עמדו לו כל כך...

ואז זה קרה.

הילדים... פיטרו את האבא!!!

השתלטו על המשרדים, החליפו את המנעולים, רשמו על שמות עצמם את הנכסים והמניות, ואילו את אביהם ההמום והעצוב, השאירו באיזו גומחה קטנה מתחת לחדר המדרגות בקומת החנייה...

והכי גרוע! הם שכחו ממנו!! לא זכרו אותו, לא באו לבקר אותו, מידי פעם זרקו לכיוונו דבר מאכל חסר טעם, לא יותר מזה...

אוי כמה צער, וויי כמה יגון יש לאותו אבא! בנים גידל ורומם - והם פשעו בו! היכן היא הכרת הטוב, מה עם מעט כבוד למי שהביא אותם לכל האושר הזה? למה הם לא מסתכלים לכיוונו???

הוא בנה מפעל - והם זרקו אותו משם...

הוא בנה מפעל - והם זרקו אותו משם... סטיה של סנטימטר אחד, עלולה להביא לך שכל הבניה תרד לטמיון. אדריכל אחד, בעל שם עולמי, טען שהוא יכול לבצע את המלאכה. הוא החל בבניה, ולאחר שסיים הביאו את שלשת מליון המטבעות, שנספרו שוב למניעת טעויות, והחלו להכניס אל הארמון. העמידו את השורות בסדר מופת...

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ואתחנן

השליבות מהסולם שדרכו יורדים לבור העמוק שבמרכז החצר, כך שלא יהיה נתן מעתה לרדת אל הבור. זכר העבד את אשר שמע בעקירת המדרגות לגג, כי עליו להתחיל לעקור מהשליבה העליונה עד שיסיים בתחתונה, וכך עשה, עקר את העליונה כשהוא עומד על השניה, עמד על השלישית ועקר את השניה, עד שהגיע לקרקעית הבור, ממנה בקש לעלות חזרה ולא יכל, אחרי שנעקרו כל השליבות. העבד הנבון החל לבכות במעמקי הבור, כאשר הבחינו השומעים ממעל במצוקתו, לא הצליחו לכבש את חיוכם ואמרו לו, "שוטה, היה עליך לרדת תחילה לקרקעית הבור, ושם להתחיל לעקר את השליבה התחתונה הסמוכה לבור, עד שתעלה לקרקע החצר". ענה העבד בטפשותו, "הלא אמרתם לי בעבר כי עלי לעקור מלמעלה למטה וכך עשיתי, מדוע כעת שיניתם את דעתכם והנכם אומרים לי את ההפך".

ענוהו, "שוטה שבעולם, וכי כל המקומות שוין? בראשונה היה הסולם עומד בחצר ועולים בו לגג, היה עליך לעקור השליבות מלמעלה, כדי שבאחרונה תהיה אתה עומד בחצר. עתה נצב הסולם בבור, היה עליך להתחיל מלמטה, כדי שתשאר לבסוף על קרקע החצר, ואילו אתה עשית להיפך, עמדת באחרונה בקרקע הבור, הכיצד תעלה ממעמקי אל החצר?... כך נראה אדם שמשווה הנהגתו בעניינים הנפשיים לענייניו הגופניים, הרי הוא מקלקל עצמו. זה אשר אמרה התורה, 'בשמים ממעל ועל הארץ מתחת', בענייני 'שמים' שהם תורה ומצוות, עניינים שמתייחסים לשמים, תביט בבני אדם שהם 'ממעל' ממוך, על ידי כך תמצא עצמך חסר, ותשתדל להשלים חסרוך אבל 'אשר בארץ', בקנייני עולם הזה המתייחסים ל'ארץ', כלל העניינים הארציים, הבט בבני אדם שהם 'מתחת' ממוך על ידי כך תראה עצמך כשלם וכעשיר, ולא תחשב שחסר לך מאומה. (משל ונמשל)

"לא תשא את שם ה' אלוך לישוא" (ה, יא)

לגנרל רוסי שעבר בדרך שבין העיר פילוב לקארוב, אבדה קופסת טבק מזהב משבצת יהלומים, הוא כאב על אבדן הקופסה היקרה מופז, פקד על גדודיו הרבים לתור אחריה שוב

מהרצפה עד התקרה... והנה... מטבע אחת נשארה בחוץ! לא נכנסת! מנסים לדחוף בכוח - לא הולך! המומחה העולמי חיך ואמר: "לא צריך לדחוף! אם אמרתי שזה יכנס - זה יכנס גם בלי דחיפות". הוא הורה להוציא את כל המטבעות, והחל לסייר בארמון. לפתע הבחין בחתיכת בוץ שנדבקה לרצפה. הוא גרד אותה, ניקה את הרצפה, ושלושת מליון המטבעות נכנסו בדיוק נמרץ. הנמשל - אמר רבי חיים זלאטעס - הקב"ה, שברא את כל העולם, ברא את האדם שהוא "עולם קטן" בפני עצמו. במרכזו הוא ברא את הלב, וציוה בתורתו הקדושה: "ולעבדו בכל לבבכם" ואמרו רבותינו: "איזוהי עבודה שבלב - זו תפילה". כלומר, הלב מתאים לתפילה, והתפילה מתאימה ללב. אין צורך לדחוף, להתנדנד, לצעוק - אם הלב מספיק נקי, התפילה נכנסת בו וממלאה אותו בדיוק נמרץ!

אם רואים שמתפללים ו"זה לא הולך" - יש לדעת שהלב לא נקי לגמרי! דבק בו בוץ! כי כשהלב נקי, "ולעבדו בכל לבבכם" - התפילה ממלאה את כולו! מגיעים לדבקות מוחלטת בקב"ה, לא נותר בו מקום לכל "גשמיות" שהיא, ואין צורך בשום פעולות חיצוניות לשם כך! (יחי ראובן)

"בשמים ממעל ועל הארץ מתחת" (ד, לט)

לביתו של עשיר מופלג שהשתרע על שטח גדול ממדים, היה גג גבוה, אליו נתן לעלות רק באמצעות סולם עץ בעל שליבות קבועות במסמרים. יום אחד החליט העשיר כי האפשרות לעלות אל הגג הגבוה מסוכנת, וציוה

לעבדו לעקור את השליבות בהן עולים לגג, כדי שלא יוכלו עוד לעשות זאת. מהר העבד לעשות את אשר נצטווה, והחל לעקור את השליבות מלמטה למעלה. עמד על המדרגה השניה ועקר למטה ממנו, עלה על השלישית ועקר את השניה שמתחתיה, עד שהגיע לגג ועקר את המדרגה האחרונה הסמוכה אליו. בסיימו, תר אחר דרך לרדת לחצר ולא מצא, בשל גבהו של הגג. גחכו העומדים בחצר ואמרו לו, "שוטה, היה עליך לעלות תחלה את כל מדרגות הסולם, ואז לעקור את השליבות מלמעלה למטה, עד שתגיע לקרקע החצר". אחר רב זמן, עמל וטורח, עלה בידי המחלצים לטפס עד מרומי הגג, משם שלשלוהו בחבלים עד לקרקעית החצר. כעבור זמן מה, צוה העשיר על העבד לעקר את

אומר ר' אשר: זהו מה שנקרא 'צער השכינה'!

אותה תחושה נוראה, של אבא טוב, שרק חשב על בניו יקיריו, רק רצה שיהיו, שיהיה להם טוב, שיהיו איתו, שיהיו הכי קרובים אליו, והוא בנה להם עולם משוכלל, נתן להם כוח, נתן להם מוח, נתן להם את האפשרויות לפרוח...

ומה הם עשו? העיפו אותו! לא מוכנים להסתכל לכיוון שלו! לא מוכנים לזכור אותו! במקום להכיר לו טובה, במקום להבין עד כמה הם חייבים את חייהם לבורא, עד כמה הם זקוקים לו, במקום זאת הם משתלטים על העסק, לוקחים את המושכות לידיהם ולא משאירים לו שום פינה בעולם!!!

והאבא הטוב רואה, וליבו נקרע מצער! הוא מחכה, כל כך מחכה שיהיו כמה ילדים טובים שיסכימו לפתוח לו את הדלת לליבם, שיבינו לצערו, שיכניסו אותו אל העולם היפה שבנו לעצמם...

זהו, אפוא, צער השכינה...

(נקודות של אור - ספינקא)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ואתחנן

יהושע העשיל מאפטא זיע"א בעל האוהב ישראל, מפורסם היה באהבת ישראל המופלגת שלו לכל יהודי, לא לחנם נקרא שמו כן, הוא גופא, נוהג היה לחתום תדיר את מכתביו בתואר "אוהב ישראל".

על גודל אהבתו לכל אחד מישראל, אפשר ללמוד מהמעשה הבא. יהודי שגה שם בחטא חמור למלכות, הועמד למשפט קשה אשר בסיומו נגזר עליו גזר דין מוות, רח"ל.

חוק היה ברוסיה של אותן שנים, לכל נידון למות, נותנים שבוע חופש לפני בצוע גזר הדין הקשה, כמובן בערבויות ראויות, על מנת לאפשר לו להפרד לצמיתות ממשפחתו וכל מכריו.

יצא היהודי מהמאסר, לא לפני שהותיר את אחיו במקומו כערבון לכל יברח, ואז עלה בדעתו, מה לו לחזור כעת לביתו, שם במשך השבת יישבו בני המשפחה ויבכו ללא הפסקה, מוטב לנסוע אל הרבי ולעורר רחמיו. מי יודע, אולי יעלה בידו לפעול אצלו ישועה. ממחשבה למעשה, קם ונסע בשבוע חייו האחרון הישר מבית האסורים אל הרבי מאפטא.

בהגיעו למז'בוז' אל הרבי, תינה לפניו במר לבו על האסון שעלה בגורלו. לרבי מאפטא היתה קבוצת תלמידים שהיו מעין "בית דין", מפעם לפעם היה עורך 'משפטים' בבית דינו, והיו מוציאים את פסק דינם. באותה שבת כנס הרבי את בית דינו, והודיעם שיש לו דין תורה כביכול עם בורא העולם.

הרבי הרצה את "טענותיו" ואמר, אני רואה כיצד כל ברואי העולם טרודים אחרי פרנסתם, בכל בוקר מחדש עליהם לצאת ולעמול במשך שעות ארוכות לפרנסתם, בקושי רב משתכרים לחם צר ומים לחץ, ואילו אני משכים ומוצא כמה וכמה אנשים המתדפקים על פתח ביתי, ברצונם להביא לי די פרנסתי ברווח גדול. רואה אני במוחש שנשניתית לטובה מכל באי עולם בכל העניינים, לכאורה מפני מה מגיע לי ממנו יתברך כל כך הרבה טובה, אחרי שברור לי כשמש שאיני מקיים מצוותיו כראוי ואיני נוהג כנדרש בהרבה עניינים?... מוכרח איפוא להיות שהקב"ה מקיים בי את הפסוק 'ומשלם לשנאיו אל פניו להאבידו'. נהיר לי הדבר, כי רק למען יפרע ממני בעולם הבא על רוב עוונותי, משפיע עלי הקב"ה בעולם הזה רוב טובה בכל העניינים, בזה משלם הוא לי, על מעט מצוות ומעשים טובים שכן עשיתי בעולם הזה. בזאת פונה אני אליכם בית הדין בתביעה, אם אמת ונכון הדבר, כיצד אוכל ליהנות מכל הטובה הזו בעולם הזה, הלא מרוב צער על שעתידים להרוג את היהודי שנגזר עליו דין מות, איני יכול כלל ליהנות מכל הטוב שמושפע עלי, אין לי טעם לא באכילה ולא בשינה, ואז כבר לא יקויים בי הפסוק 'ומשלם לשנאיו אל פניו להאבידו'. על כן מבקש אני בזאת מהדיינים שיפסקו להציל את היהודי מדין מוות, כדי שיוכל להתקיים בי כראוי 'ומשלם לשנאיו' וגו'.

הדיינים ישבו ודנו בדבר ולבסוף הוציאו מתחת ידם פסק מוחלט כדברי הרבי, ואכן אותו יהודי נצל נס.

(עשר אורות)

ושוב לכל ארך הדרך, ונסה לחפשה בכל האמצעים העומדים לרשותו. אמרו לו מקורביו, מאחר שבדרך הזו צועדים חסידים רבים לעבר העיר קאצק, יתכן כי אחד מהם מצא את הקופסה. מאחר שמנהג החסידים להגיד כל ענייניהם לרבים, הציעו לגנרל שיחייב את הרה"ק רבי מנחם מנדל מקאצק זיע"א להישבע לפניו, כי לא הגיע לאזניו מאומה אודות הקופסה היקרה.

כאשר שמע זאת תלמידו הגדול החדושי הרי"ם זיע"א, עגמה נפשו מכך שעומדים לחייב את הרבי להישבע. הוא פגש את ר' דוד אלטשולר מחסידי רדזימין, שהכיר את הגנרל באפן אישי עקב היותו מספק סחורות צבא, וביקש הימנו לשכנע את הגנרל שיפטר את הרבי מחיוב השבועה, כשהוא מבטיח לר' דוד "עולם הבא" אם יעלה הדבר בידו. כאשר שאל ר' דוד כיצד עליו לעשות זאת, השיבו, "לך ועשה, וה' יעזור".

שם ר' דוד פעמיו אל אחוזתו של הגנרל, שוחח עמו אודות הקופסה האבודה, וכששמע מפיו כי בתכניתו להשביע את הרבי אשר בקאצק, הסביר לו כי הרבי מפרסם וידוע כאיש אמת, אין צורך להשביעו מאחר שהוא אומר תדיר רק אמת, אם תחפוץ, נסע בצוותא לקאצק ותיווכח שכן הוא. נתרצה הגנרל, והשנים עלו על המרכבה ונסעו יחדיו לקאצק. בבואם אל הרבי, נפל פחד גדול על הגנרל היהיר, הוא הסתפק בשאלה אודות הקופסה, והרבי השיבו שאינו יודע כלום אודותיה. אחרי כן שאל הלה את הרבי, "במה כחו גדול כל כך, עד שישנם אנשים רבים המאמינים בו". ענה הרבי, "ביכולתי לדבק מחשבתי בענין אחד משך עשרים וארבע שעות רצופות, ללא הפסק מחשבה אחרת".

השתומם הגנרל על תשובת הרבי כשהוא אומר, "בראשי ישנן אלף מחשבות ברגע אחד, אכן, זהו איש אלוקים", הוא הסתפק בדברי הרבי כי לא הגיע לאזניו מאומה אודות האבידה, ופטרו מהשבועה. כאשר שב ר' דוד ובשר זאת לחידושי הרי"ם, שאלו, "במה אגמול לך... בחביות זהב או בעולם הבא", מיהר ר' דוד והשיב כי רצונו בעולם הבא.

כאשר הגיע אל רבו אשר בראדזימין, סיפר לו את דבר המעשה, אמר הרבי בקורת רוח "אכן טוב עשית".

(אמת ואמונה)

"כי עם קדוש אתה לה' אלוקיך" (ז, ו)

סיפר גיסו של הרה"ק הבית ישראל זיע"א הרה"ג רבי פיניע לוינ זצ"ל, כי במהלך ההפלגה של הרבי בשנת ת"ש, מתוככי גיא ההריגה אשר בווארשא לעבר ארץ ישראל, שנמשכה כשבוע ימים, נתקף הרבי במחלת ים, הוא חש ברע עד שנאלץ לשכב על מטתו, כשהוא שרוי יחידי בתאו, חלש ורפה אונים.

לפתע נכנסה אל התא הריק מאנשים עובדת נקיון, שמתפקידה להדיח את רצפת התא, כהרף עין הפך החלש לגבור, זינק ממטתו מבעד החלון הישר אל הסיפון כמי שנשכו נחש, וכמעט שנסתכן בקפיצתו.

(פאר ישראל)

"ומשלם לשנאיו אל פניו להאבידו" (ז, י)

הרה"ק רבי אברהם

כ"ה שנה לצאת העלון "שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 978

ואתחנן-נחמו י"א מנחם-אב תש"פ - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראה למעשה

ה אדם מחוייב להחזיר את אהבת ה' בליבות בני האדם.

דבר זה צריך להעשות על ידו בשתי דרכים: א. על ידי שיתנהג בדרך טובה בין אדם למקום ובין אדם לחברו ואז יקויים בו הכתוב: "ונמצא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם". ב. באמצעות הליכה בדרכו של אברהם אבינו שנאמר אודותיו: "ואת הנפש אשר עשו בחרן" - האכיל והשקה כל עובר ושב בכדי שיאמרו הבריות: ברוך א-ל-עולם שאכלנו משלו.

לבבך". אמרו רז"ל בהקשר לפסוק זה: "אהבהו על הבריות כאברהם אבינו שהיה מכניס אנשים תחת כנפי השכינה". עוד אמרו רז"ל: "ואהבת את ה' אלוקיך" - "שיהא שם שמים מתאהב על ידך". שיהא קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות. מה הבריות אומרות עליו? פלוני שלמד תורה, כמה נאים דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו, עליו הכתוב אומר: "ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר".

התנהגותו זו של אברהם אבינו צריכה להיות הוראה גדולה עבורנו וכפי שנאמר: "מעשה אבות סימן לבנים", כי הרי אברהם לא היה מצווה לעשות כן ובכל אופן כאמור לעיל הוא קירב את הבריות להקב"ה. ומכאן שכל שכן אנו צריכים לעשות מעשה זה, שהרי כולנו ערבים זה לזה על ידי כריתת הברית, (כמבואר במסכת סוטה דף ל"ז ע"ב).

המקור בפרשה: "ואהבת את ה' אלקיך בכל

נקי הדעת שיכירו שיהיה

עובדיה בעל הנס

תורמים לי חמש מאות שקלים בבוקר וכן חמש מאות שקלים בערב מדי יום עבור הכנת הסעודות של ימות החול.

בימי שישי אני שוכר טבח בעלות של ששת אלפים שקל לחודש בכדי שייכין סעודות למתפללים כיד המלך. אותם היהודים אשר מסייעים בידי לממן את הסעודות הללו, זוכים לישועות ולניסים.

"מהיכן אתה יודע זאת?" שאלתי. חיוך רחב הסתמן על פניו של עובדיה לשמע השאלה ומייד הוא השיב: "הרי זה קל וחומר: אם אני חי כבר יותר מעשרים שנה בזכות שאני מגיש סעודות אלה למתפללי מירון, אז בודאי שיהודי שזקוק לזיווג, לפרנסה, לילדים ולרפואה יזכה לקבל את מה שצריך. אני בטוח בכך כל כך עד שאני מצהיר שמי שלא יקבל את הישועה, אחזיר לו את כספו".

לסיום אני שואל את עובדיה: "מה המסר שלך עבור עם ישראל?" רבי עובדיה שוב מחייך לרגע ואז מייד משיב: "המסר שלי הוא שבכל מקום שזקוקים לכך, יקימו ארגון של הכנסת אורחים אשר יספק מזון לכל הנצרכים ובכך יקרבו את הגאולה השלמה שתבוא בזכות התנא הא-לוקי רבי שמעון בר יוחאי".

רבי עובדיה חבה שיח' מעניין השבוע בעלון "שמעו ותחי נפשכם"

סעודות בשבתות ובימי החול בבוקר ובערב. "ומהיכן אתה מצליח לגייס סכומי כסף גדולים כל כך עבור הסעודות הללו?" אני שואל. "אנשים

בבות היהודים כן ירבו אשר פוקדים במהלך השנה את ציונו הקדוש של התנא הא-לוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, זוכים לראות ואף לטעום את ארוחות הבוקר והערב שמחולקות שם לכל דכפין בימות החול, בשבתות ובחגים. מאחורי הפרוייקט האדיר הזה ניצב יהודי מבוגר אחד עם סיפור מרגש. שמו הוא עובדיה חבה שיח'.

השבוע זכיתי לבקר בצריף שלו אשר ממוקם ב"מרפסת הכוהנים" שבציון הרשב"י הקדוש ולשמוע ממנו באופן אישי את סיפורו המאלף והמדהים.

"זה קרה, בשנת תשנ"ט החל עובדיה לספר. "זמן קצר לפני כן, גילו לי מחלה שבעטיה הוצרכתי לעבור טיפולים רפואיים קשים, לא עליכם. ואז יום אחד פרופסור וקסלר - הרופא שטיפל בי, בישר לי שלא נותר זמן רב לחיי, אולי רק עוד כשבועיים. כששמעתי את בשורת האיוב הזאת, החלטתי לנסוע בשארית כוחותיי לתנא הא-לוקי רבי שמעון בר יוחאי במירון.

כשהגעתי אליו, נדרתי נדר שבאם אזכה להתרפא ולחיות, אהפוך להיות עבד של רבי שמעון. ומאז במשך עשרים ואחת השנים האחרונות, אני גר בציונו של רבי שמעון ומגיש לכל המתפללים והמבקרים,

בשורה טובה
בסייעתא דשמיא
 ניתן להתייעץ עם עורך העלון הרב עדו ובר שליט"א תלמידו של הגה"צ רבי משה ובר זיע"א בנוגע לזיווגים, פוריות, שלום בית, פרנסה ועוד על פי תאריך הלידה והשם בטלפון 055-9222891

בשורה מרעישה ונפלאה
בסייעתא דשמיא יצא מחדש לאור הספר שרבים ציפו להופעתו: ספר "ילקוט אמונה וביטחון" מהגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א.
 ספר זה שמחולק ללימוד במהלך 30 ימי החודש, הינו ה"צוואה" שהמשיפע השאיר בעולם לפני הסתלקותו והבטיח שמי שילמד בו תדיר, יזכה לישועה בגשמיית וברוחנית.
 את הספר ניתן להשיג: בירושלים - "ספרי הישיבה" רח' בית ישראל 1 ליד ישיבת "מיר" בני ברק, מרכז הספרים פרידמן ליד בית כנסת איצקוביץ וכן בטלפון של מערכת העלון "שמעו ותחי נפשכם" 02-5828284

טעם למה קורין פרשה זו אחרי תשעה באב

אפשר לומר משום שאמרו רבותינו ז"ל (תענית ל): "כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה". ועיין בקדושת לוי פרשת דברים "כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, הכלל הוא כל כוחות האדם נמשך אחרי המחשבה, בזה שהאדם חושב נמשך כל עצמות האדם, ונמצא כאשר האדם חושב בקדושה ומתאבל על ירושלים אז מחשבתו ועצמותו בקדושה, וזוכה הוא לשון הזדככות, אז האדם מזדכך ורואה עתה בשמחתה קצת, דהיינו קצת משמחת ירושלים איך יהיה לעתיד לבוא".

ודבר זה אנו יכולין ללמוד ממשו רבינו עליו השלום שהתחנן אעברה נא ואראה, ואמר לו הקב"ה כי מנגד תראה את הארץ וגו' ופרש רש"י: "כי ידעתי כי חביבה היא לך, על כן אני אומר לך עלה וראה".

ועיין בכלי יקר (בראשית יג, יז) שכתב על הפסוק קום התהלך בארץ: "וכל המסתכל במקום הקדוש ההוא, מיד נתלבש רוח טהרה וקדושה ומלך ביפיו תחזינה עיניו, ובראייה לחוד סגי לאדם לקנות השלמות ההוא במקום אשר קרא לו אברהם ה' יראה וכו', כדרך שבא לראות כן בא ליראות וכו', וזה אמר משה אעברה נא ואראה וכו' כדרך שבא לראות וכו', וזה אמר משה אעברה נא ואראה את הארץ וגו'".

ובספר התניא כתב: "ואף כי מי הוא זה ואיזה הוא אשר ערב לבו לגשת להשיג אפילו חלק אחד מני אלף ממדרגת אהבת רעיא מהימנא, מכל מקום הרי אפס קצהו ושמן מנהו מרב טובו ואורו מאיר לכללות ישראל בכל דרא ודרא לאנהרא לון" (לשון ספר התניא פרק מד), שם מדובר לגבי אהבת משה רבנו עליו השלום לה' יתברך, כמו כן אפשר לומר לגבי התשוקה לראות מקום הקודש והמקדש. ובשביל זה קורין בשבת זה שאחרי תשעה באב שהתאבלו על ירושלים שאז מזדככין ורואין בשמחתה, מעין המאורע של משה רבנו עליו השלום שעל ידי שהתפלל אעברה נא ואראה נתקבלה תפלתו בזה, כמו שכתוב (דברים לג, א) ויראהו ה' את כל הארץ וגו', כמו כן אפס קצהו רואים עתה משמחת ירושלים איך יהיה לעתיד לבא כנ"ל. וזהו גם כן שייכות ההפטרה נחמו נחמו עמי וגו' ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו וגו'.

הסמיכות של סוף הפרשה הקודמת לפרשה זו, ואתחנן

אפשר לומר על פי דברי בעל הטורים: "ואתחנן גימטריא שירה, שאמר לפניו שירה כדי שישמע תפילתו", ועיין בסנהדרין (צד, א): "ביקש הקדוש

שאלות קצרות ותשובות בצינן על הפרשה:

1. מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו?

תשובה: פרשת "דברים" מסיימת בפסוק "לא תראום כי ה' אלוקים הוא הנלחם לכם". ואילו פרשתנו נפתחת בפסוק: "ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר". זאת אומרת שכאשר ה' נלחם בעבורנו, עלינו להתחנן לפניו בעת ההיא שישלים את המלחמה כנגד אויבנו ועל ידי כך נזכה לשבת בבטחה ובשלום בארץ ישראל (שהרי המילה "ואתחנן" עוסקת בבקשתו של משה רבנו להכנס לארץ ישראל).

2. מדוע שלאחר שבפסוק הראשון משה פותח בתפילת "ואתחנן", הוא רק בפסוק השלישי מבטא את תוכן בקשתו - להכנס לארץ?

תשובה: הפסוק השני שמפריד בין הפסוק הראשון שבו משה מתפלל לבין הפסוק השלישי שבו הוא מבטא את תוכן תפילתו, פותח במילים "ה' אלוקים". רש"י מפרש את המילים הללו כך: "רחום בדין". ומכאן שמה רבינו מבקש ללמדנו כלל בכל הנוגע לאופן שבו עלינו להתפלל לה' יתברך: לפני שאנחנו מבטאים את תוכן בקשתנו בתפילה, עלינו לשבח את ה' יתברך שהוא "רחום בדין" וזה יעורר אצלו את הרצון להיענות לבקשתנו (ואכן חז"ל מספרים שאילו משה היה מתפלל עוד תפילה אחת מעבר לחמש מאות וחמש עשרה התפילות שהוא התפלל כגימטריא של "ואתחנן", ה' כביכול היה חייב להיענות לתפילתו).

3. מה המשמעות שהפסוק השני בפרשתנו פותח ב"א" ומסתיים ב"כף" ויש בו כ"א אותיות?

תשובה: בעל הטורים שואל את השאלה הזאת והוא מתרץ: "זה כנגד הפסוק בתהלים (פרק ע"ג, א) אך טוב לישראל" (זאת אומרת שהמלה "אך" שפותחת את הפסוק הזה יש בה את האותיות "כ" ו"א").

ניתן לפרש את דבריו אלה של "בעל הטורים" באופן הבא: הסיבה שה' לא נענה לבקשתו של משה להיכנס לארץ, הייתה "אך טוב לישראל" כי בכך הם שרדו ונשארו בחיים. פירוש זה מתבסס על פירושם של חז"ל שאמרו שאילו משה רבינו נכנס לארץ ישראל, היה בונה את בית המקדש ואז ה' לא היה מטיל את כעסו על עצים ואבנים אלא על עם ישראל. ובשל העובדה שרצונו האמיתי של משה היה שיהיה "אך טוב לישראל", ה' בעצם מילא את רצונו בזה שלא נענה לתפילתו שיכנס לארץ ישראל.

ברוך הוא לעשות חזקיהו משיח וכו, אמרה מידת הדין וכו' גנאי הוא לחזקיהו וסיעתו שלא אמרו שירה" וכו', וזהו שרמזה תורה כאן בסמיכות הפרשיות, לא תיראום כי ה' אלקיכם הוא הנלחם לכם - ואתחנן, כשתראו נסים תכף תאמרו שירה ועל ידי זה יהיה קירוב גאולה, ואפשר שזהו הטעם שצריכים להזכיר בכל יום שישראל אמרו שירה על הים (ירושלמי סוטה ה, ד), שזהו חלק מהגאולה, ואחר כך מסיימים גאל ישראל, הן בבוקר והן בערב. (מתוך הספר "ירים משה" עה"ת מהגה"צ רבי משה ובר זיע"א)

מילי דאבות

פרק שלישי, משנה ז'

רבי יעקב אומר, המהלך בדרך ושונה, ומפסיק ממשנתו, ואומר מה נאה אילן זה, מה נאה ניר זה, מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו .

אפשר לומר הטעם שמתחייב בנפשו, שבאמצע הלימוד שצריך להשתעשע בהתורה, שהיא השעשועים של הקדוש ברוך הוא, וכמו שכתוב ואהיה אצלו אמן, ואהיה שעשועים יום יום וגו', ושעשועי את בני אדם (משלי ל), ומפסיק משעשועיו של הקדוש ברוך הוא, ומשתעשע בדבר גשמי, מה נאה אילן זה, מה נאה ניר זה, מראה בזה שהדבר גשמי, חס וחלילה, יותר נאה ויותר חשובה מהמשנה שהוא עוסק בה. ולפי פרוש רע"ב ז"ל: "דאשמעינן רבותא, דאף על גב דעל ידי כן הוא מברך ברוך שככה לו בעולמו וכו', מפני מפסיק ממשנתו".

אפשר לומר מה שאמר מעלה עליו הכתוב, זהו מה שכתוב בראשית ברא, ופרש"י: "בשביל התורה שנקראת ראשית ובשביל ישראל שנקראו ראשית", היינו ישראל יתעסקו בתורה זהו כוונת הבריאה, ולא די בזה שישתכלו ויתבוננו בהבריאה ויראו מזה גדולת השם יתברך, שזה היה מספיק לפני מתן תורה. אבל אחרי מתן תורה, עיקר הדבקות בהקדוש ברוך הוא צריך להיות רק על ידי התורה, כמאמר ישראל מתקשרין באוריתא ואוריתא בקב"ה. וזהו מה שאמר דוד המלך עליו השלום "לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי". וזהו שבאמצע לימודו מוצא דברים נאים ומשובחים. אפילו שמודה להשם יתברך על זה, אבל זה סימן שחסר אצלו השעשועים בהתורה, ובשביל זה הריהו כאילו מתחייב בנפשו, כמו שכתוב אבדתי בעניי, ובשביל זה אמר דוד המלך עליו השלום אני תורתך שעשועי.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג

הסיפור שסופר בבית הדין של רבה של ירושלים

שש שנים, הגיע פעם הבעש"ט הקדוש לעיר מולדתו של הילד בבוטשאטש. ראה הבעש"ט את הילד בין יתר הילדים שלמדו בחדר שם, ושאל בן מי הוא הילד הזה. כיון שאמרו לו, שבנו של רבי שמעון הוא, נענה ואמר: "ילד זה יש בו נשמה חדשה".

ביקש רבי שמחה זיסל להמשיך בסיפורו על רבו של רבו, רבי משולם איגרא, ורבי שמואל סלנט ביקש להמשיך ולהאזין, אבל בינתיים נכנס שמש בית הדין בטענה, כי הרבה אנשים ממתנינים בפרוזדור. ביקש איפוא רבי שמואל את סליחתו של רבי שמחה זיסל על ההפרעה, ודרש ממנו לבוא בעוד שבוע כדי להמשיך ולספר.

הם הבינו, כי בודאי יש לרבי שמואל כוונה מיוחדת בדחיית הדין

חברי בית הדין תמהו על הדבר תמיהה גדולה, ולחידה שתומה היה להם ענין זה. הם הבינו, כי בודאי יש לרבי שמואל כוונה מיוחדת בדחיית הדין בבקשתו של שמחה זיסל מזמן לזמן, אך מה ענין יש לו עם הסיפורים על רבי משולם איגרא.

גם שבוע זה חלף מהר, ושוב הופיע רבי שמחה זיסל בבית הדין שב"חורבת רבי יהודה החסיד", בשעה שרבי שמואל ישב בראש בית הדין. כיון שראה רבי שמואל את רבי שמחה זיסל נכנס, פנה אליו מיד בחיך על שפתיו: "נו, רבי שמחה זיסל, התמשיך לספר על הגאון רבי משולם איגרא?".

רבי שמחה זיסל מיהר בשמחה להמשיך ולספר על אותו גאון בהתלהבות, העלה זכרונות מסיפוריו של רבו על רבי משולם איגרא, ושוב שכח לשם מה הוא בא לבית הדין. וכך הוא סיפר: "מעשה ברבי משולם, שהזמינו אותו לסדר קידושין לכהן, שנשא אלמנה. כאשר קרא רבי משולם את הכתובה, נפלטה מפיו המילה "מתרכתא" שבכתובת גרושה, במקום המילה "ארמלתא" המופיע בכתובת אלמנה. אלה שעמדו סמוך לגאון, הרגישו בטעותו והעירו לו על כך. מיד החל רבי משולם לקרוא מחדש את הכתובה, ושוב נפלטה מפיו המילה האמורה בגרושה ולא באלמנה, ושוב העמידוהו על טעותו. ראה רבי משולם שדברים בגו, והתחיל לחקור את האשה, אם בעלה הקודם אמנם נפטר, או אולי נתן לה גט פיטורין לפני מותו. תחילה אמרה הכלה שהוא נפטר, אולם לאחר שהגאון לחץ עליה בחקירתו, הודתה שאמנם בעלה האחרון נפטר, אבל לפני שנישאה לו, היה לה בעל, ממנו התגרשה זמן קצר לאחר נישואיהם. אחר ששמע זאת, מיד ביטל רבי משולם את הנישואין.

ביקש רבי שמחה זיסל להמשיך בסיפורו, אך

רבי שמואל מסלנט רבה של ירושלים

יתחרט אבי האשה, או האשה עצמה תווכח בטעותה ותתחרט.

אך מיד כעבור החודש, שוב הופיעו האב עם בתו, ואותה טענה בפייהם: "אנו דורשים גט". הסתכל רבי שמואל על רבי שמחה זיסל והעביר את השיחה לענינים אחרים: "רבי שמחה זיסל יקירי, אולי תספר לי היכן למדת תורה בצעירותך, ומי היה ראש הישיבה בישיבה ההיא. עיניו של רבי שמחה זיסל אורו על כי הרב מתעניין בפרקי חיון, והתחיל לספר מיד: "ליד צפת הנני ואת עיקר תורת לימודי מפי הגאון רבי יעקב צבי קנר, שהיה תלמידו של הגאון המפורסם רבי משולם איגרא מסטיסמניץ. ממורי ורבי זה שמעתי הרבה מאד סיפורים נפלאים על קדושתו ועל גדלותו בתורה של הגאון רבי משולם, שהיה רבה של פרשבורג לפני ששימש בה "חתם סופר" כרב".

"אם כן הדבר" אומר רבי שמואל, כשכל חברי בית דינו שומעים את השיחה "ראוי שתהנה אותנו, ותספר משהו משבחו של הגאון רבי משולם איגרא".

וכי מאימתי מקדיש רבי שמואל את זמנו לשמיעת סיפורים.

חברי בית הדין תמהו על בקשתו זו של רבי שמואל, ולא ירדו לסוף כוונתו, וכי מאימתי מקדיש רבי שמואל את זמנו לשמיעת סיפורים. אך בינתיים התחיל רבי שמחה זיסל לספר את סיפוריו, ושכח כלל לשם מה הופיע כאן. התישב לו בניחותא על הכסא, שהוגש לו על ידי רבה של ירושלים, ושח על גדלותו של רבי משולם איגרא, כפי ששמע מרבו בצפת, ואילו רבי שמואל מטה אזנו כאפרכסת לשמוע כל מלה היוצאת מפיו של רבי שמחה זיסל, לתמהונם הרב של חברי בית דינו: "כאשר מלאו למשולם הקטן

אשר נערכו קשרי ה'תנאים' לבת של רבי שמחה זיסל זיגלמן, היתה השמחה גדולה בביתו אשר בשכונת ניסן בק, הסמוכה לשער שכם. השתתפו בשמחתו כל חשובי ירושלים ונכבדיה, ובראשם הגאון רבי שמואל סלנט, האדמו"ר רבי אלעזר מנדל בידרמן, הראב"ד הגאון רבי יעקב ליב לווי, הראב"ד הספרדי החכם רבי משה בנבנישתי, ועוד.

האמת ניתנת להיאמר, כי אף שרבי שמחה זיסל עצמו אדם נכבד היה וירא שמים, ולא עבר עליו לילה אחד ללא תיקון צוות, אף על פי כן, לא בגינו נתאספו בביתו כל חשובי ירושלים ל'תנאים' של בתו, שהרי גדולים ממנו לא זכו לכבוד גדול כזה.

אלא מאי? לכבוד החתן הם באו, לכבודו של העלם הצעיר, שנודע בשם וולולה, אשר היה מנותק מכל הוויות העולם, לא הסתכל מחוץ לד' אמותיו. בעל כשרון עצום היה, מעולם לא שח שיחה בטלה, ומתמיד בתורתו יומם ולילה. בחור זה, נתייתם מאביו עוד בעודנו ילד, ואמו גיללה וחינכה אותו בקדושה ובטהרה לתורה וליראת שמים. כל חכמי ירושלים שהכירוהו, הועידו אותו לגאון בישראל, וכאשר מלאו לו שבע עשרה שנה, זכה רבי שמחה זיסל זיגלמן לקחתו לחתן לבתו, ומשום כך לא היה כל פלא בכך, שכל גדולי ירושלים מצאו מחובתם להשתתף בשמחת מצוה זו. גם החתונה, שהתקיימה לאחר כמה חודשים, נערכה ברוב פאר והדר, ובני הישיבות מירושלים באו כולם לשמח את החתן ואת הכלה ולאחל להם להקים בית נאמן לה' ולתורתו כשאיפתם הטהורה.

"האם נטרפה עליך דעתך ח"ו? ההנך מבקש להוציא ספר תורה מביתך?"

אך השמחה והאושר לא ארכו זמן רב אצל הזוג הצעיר. שמונה עשר חודש לאחר החתונה, הופיע פתאום רבי שמחה זיסל עם בתו לפני בית דינו של רבי שמואל סלנט בבקשה לסדר גט בין בני הזוג.

רבי שמואל נחרד למשמע הבקשה ושאל את רבי שמחה זיסל לפשר הדבר: "האם נטרפה עליך דעתך ח"ו? ההנך מבקש להוציא ספר תורה מביתך? וכי כך נאה לך?"

אלא שרבי שמחה זיסל עומד בשלו ומבקש גט. "אמנם" הוא אומר "נכון הדבר, האברך הוא חסיד וקדוש, אין לו בעולמו אלא תורה ותפילה, ואין לו שום קשר עם העולם הזה, אבל בתי מסרבת לחיות עמו. אין היא באותה דרגה גבוהה של קדושה כזו של בעלה, ואין הם מתאימים זו לזה".

ראה רבי שמואל כי רבי שמחה זיסל עומד בתוקף על דרישתו ודחה את הדין לחודש ימים, אולי

המשך בעמוד הבא

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתח"י

לפרסום או לרפואה, הצלחה והנצחה - 02-5828284

ארוע מרגש מחד וארוע מביש מאידך

כשאין תורה, אין דרך ארץ

השבוע התקיימו הפגנות ענק בתל אביב ובירושלים שמטרתן הייתה למחות כנגד השלטון. ואולם בניגוד להפגנות שכאלה אשר התקיימו עד עתה, חצו הפעם המפגינים את כל הקוים האדומים והתנהלו באופן הברברי והבהמי ביותר שיכול להיות.

התנהגות מבישה זו מצד המפגינים, מוכיחה ומאמתת את מה שחכמינו ז"ל אמרו בפרקי אבות שכשאין תורה, אין דרך ארץ. אפילו על פי סטנדרטים שקיימים באומות העולם, הבזיון, החרפה והקבס שגילו המפגינים הרקיעו שחקים. התנהלות זו צריכה להרעיד ולזעזע לב כל יהודי ולגרום לזעקה מעומק הלב שתפסק הגלות המרה בה אנו שרויים ושנזכה בשבועות הנחמה שנכנסו אליהם כעת, לגאולה השלמה שתביא איתה רוח טהרה אשר תשרש את כל הטומאה שנחשפנו אליה בעת האחרונה.

138 וברי-אלוף

זאת בשל ההכנות הארוכות שלי לתפילת שחרית. ואולם בכל אופן עשיתי את כל המאמצים להתגבר על הקושי הזה ולהגיע לכאן בכדי שאשמש לך כחברותא בנסיעה ושלא תרגיש בודד בין המקובלים שנוסעים איתך.

והנה השבוע בסייעתא דשמיא לאחר שלושים ושמונה שנים מאותו האירוע, זכיתי לפקוד ב-ה' באב את ציונו של התנא הא-לוקי רבי שמעון בר יוחאי במירון ולהשתטח על קברו של האריז"ל בצפת. כשדמעות מצילות את עיניי, הודיתי מעומק ליבי לה' יתברך על הזכות אשר נתגלגלה לידי שלאחר שלושים ושמונה שנים שפקדתי בפעם הראשונה את המקומות הקדושים הללו יחד עם מורי ורבי הגה"צ רבי משה ובר זיע"א, אני זוכה שוב להגיע לכאן. ואז נשאתי תפילה שאזכה יחד עם שאר אחיי בני ישראל לראות בעיני בשר את הצדיקים הנשגבים הללו קמים לתחייה בגאולה השלמה שתבוא בקרוב ממש אמן.

ה קרה לפני שלושים ושמונה שנים. ישיבת המקובלים "שער השמים" שבה למד ולימד הגה"צ רבי משה ובר זיע"א, אירגנה מסע לעיר הקודש צפת בהילולא של האר"י הקדוש בה' באב.

כשנודע לי על כך, הבעתי לפני הרב משה את רצוני להצטרף לנסיעה זו לקברי הצדיקים. ראוי לציין שעד לאותו היום לא זכיתי לפקוד את ציונו של הרשב"י במירון וציונו של האר"י ז"ל בצפת.

כמובן רבי משה נעתר לבקשתי וסידר עבורי מקום בנסיעה הזאת. והנה ביום המיועד - ה' באב, הגעתי לאוטובוס שחנה ליד ישיבת "שער השמים" והמתנתי לבואו של רבי משה. דקות ספורות לפני שנהג האוטובוס התניע את המנוע, הופיע הרב. כשעלה לכבש האוטובוס, הבחנתי שהוא נושם ומתנשף בכבדות. ניכר היה על פניו שלמרות גילו המבוגר, הגיע לכאן בריצה. ברגע שהתיישב לידי במושב פנה ואמר לי: "היה לי קשה מאוד להגיע בשעה מוקדמת

הסיפור שסופר בבית הדין של רבה של ירושלים - המשך מעמוד קודם

שאינן למצוא דוגמתו בעולם!".

שמע רבי שמואל את דבריו הנרגשים של גאון הדור, רבי ישעיה פיק, נפל והתעלף, ורק בקושי החזירו את רוחו.

כאשר התאושש רבי שמואל, ורבי ישעיה שאלו מה קרה לו שהתעלף פתאום, ענה לו רבי שמואל בקול רועד: "רבי משולם זה, היה חתני, ואני הרחקתיו מביתי".

התעלפות אחת לא די בה על הרחקתו של גאון כזה

"אם כך" אמר לו הגאון "חייב אתה להמשיך ולהתעלף פעמים רבות, התעלפות אחת לא די בה על הרחקתו של גאון כזה".

סיים רבי שמחה זיסל את סיפורו. רבה של ירושלים שתק, אך הרים את גבות עיניו והביט בפניו של רבי שמחה זיסל במבט שחדר לעמקי נפשו. רבי שמחה זיסל הבין מיד את הרמז, רוח חדשה נכנסה בו ובבתו, ששמעה את הסיפור, והם פרצו בבכי מר.

ועוד באותו המעמד, הביעו רבי שמחה זיסל ובתו חרטה לפני בית הדין על תכניתם להתגרש, והבטיחו להוקיר ולכבד מעתה את האברך, שהוא כמו ספר תורה בבית, שזיכו אותם בו, מן השמים.

רק עתה הבינו חברי בית דינו של רבי שמואל סלנט, לשם מה הקדיש הרב את זמנו לשמוע סיפורים על רבי משולם איגרא.

של רב בשם רבי משולם איגרא.

כיון שכך, ביקש הגאון להתוודע אל אותו כותב התשובה הגאונים

הרב נדהם מעוצם החריפות והבקיאות של כותב התשובה והתפלא עד מאד על ששמו של המשיב לא הגיע לאזניו עד לאותו היום. כיון שכך, ביקש הגאון להתוודע אל אותו כותב התשובה הגאונים, בהעריכו כי כוכב חדש עולה בשמי יהדות התורה. בעוד הגאון רבי ישעיה יושב ומהרהר בגדלותו של הגאון רבי משולם איגרא, והנה נפתחה הדלת, ורבי שמואל ביק ששהה בברסלאו לרגל ענייני מסחריו - נכנס לחדרו כדי לבקר ביקור נימוסין אצל רב העיר. שמח הגאון לקראתו, ושאלו מיד אם שמע את שמעו של כותב תשובה זו, החותם בשם משולם איגרא מברוד. "כן" ענה רבי שמואל "מכיר אני אותו היטב, זה תלמיד חכם צעיר בעירנו".

קפץ רבי ישעיה ממקומו בהתפעלות עצומה וקרא: "איי איי, אתה אומר תלמיד חכם צעיר! האומנם הוא כה צעיר".

"וכי על שום מה כה גדולה התפעלותו של רבנו" ביקש רבי שמואל לדעת.

"אתה שואל אותי למה אני מתפעל, להוי ידוע לך, שקבלתי מאות תשובות מכל גאוני העולם בענין הגט מברוד, ומכל מה שקראתי וראיתי עד היום, הרי תשובתו של רבי משולם איגרא עולה על כולנה. הצעיר הזה הוא ללא ספק גאון

עתה הפסיקו רבי שמואל ואמר: "מתפלא אני עליך, רבי שמחה זיסל, שאתה מרבה בסיפורי מעשיות על הגאון רבי משולם איגרא, ואילו את הסיפור העיקרי, הנוגע לענייננו, אינך מספר, כוונתי לסיפור ברבי שמואל ביק".

רבי שמחה זיסל לא ידע, שרבה של ירושלים שמע כבר פעם את הסיפור הזה, אך בליט ברירה התחיל לספר, כשהוא כולו רועד:

"כאשר מלאו לרבי משולם שלש עשרה שנה, התחתן עם בתו של העשיר מבורד, רבי שמואל ביק, ורבי שמואל זה היה תמיד מתפאר מאד בחתנו המהולל. ואולם לא ארכו הימים, ובתו באה אליו בטענה, שאין היא מסוגלת לעמוד בקדושתו וטהרתו של בעלה, ושהיא מסרבת להמשיך לגור עמו. פנה האב אל חתנו ובקשו לתת גט לאשתו, והזוג נפרד. העיר כולה הוכתה בהלם: כיצד זה הסכים רבי שמואל להוציא מביתו אדם גדול וקדוש. וכאשר שאלו את רבי שמואל ביק על כך, השיב: "האם הגמרא איננה ספר קדוש וטהור ובכל זאת, האם אפשר לאיש לחיות רק עם הגמרא!?"

באותה תקופה הסעירה את העולם הרבני פרשת "הגט הידוע", שאחד מגאוני ברוד סידרו, וחבריו טענו שהוא פסול. שאלות ותשובות לרוב מכל גאוני העולם נכתבו על כך, וחלק גדול מהן הופנו לגאון המפורסם רבי ישעיה פיק מברסלאו, שהכל קיבלוהו כסמכות הראויה להכריע בדבר. עבר הגאון רבי ישעיה על כל תשובותיהם של הגאונים, אך ביותר התעכב על תשובה אחת

עלון זה יוצא לעילוי נשמת האשה מרת ברוריה בת ר' יצחק נלב"ע כ"ה ניסן תש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת 'לכונת ציון חמד' - מכללת ציון

פְּרָשַׁת וְאֶתְחַנֵּן - שְׁוִיתִי ה' לְנֶגְדִי תָמִיד

"אַתָּה הַחֲלוֹת לְהַרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ אֶת גְּדֻלָּךְ" (דברים ג, כד)

אמר להם בעל התניא: "אני לא גנבתי את הכף, זה לא אני!". הם חיפשו בסביבתו, אולי הכף נפלה והם לא שמו לב. אך הם לא מצאו. בסופו של דבר נאלצו לבקש ממנו שיוריד את המעיל שלו כדי שהם יחפשו בכיסים שלו, בעוד שהוא מכחיש וטוען בכל תוקף שהוא לא הגנב וזה לא הוא!

הם חיפשו לעיני כל האנשים מסביב במשך דקות ארוכות ולא מצאו את הכף והיו לו בזיונות גדולים מאוד.

כשהוא יצא מהעיר, הרב הבין שהמגיד בכוונה שלח אותו ולכן הגיע אל המגיד, סיפר לו את כל מה שאירע עימו, ושאל אותו לפרש העניין.

אמר לו הרב המגיד: "אתמול כשנקשת על הדלת ושאלתי: 'מי שם?' - ענית: 'זה אני!'". ולכן היית צריך להגיע אל העיירה ולצעוק: 'זה לא אני', שתבין שאין עוד מלבדו!!!"

אם אדם מרגיש שזה 'אני' אזי מהשמיים מסדרים לו להרגיש 'זה לא אני'. החוכמה בחיים היא לשמור תמיד על מידת ההשתוות ולדעת שהכל מגיע מאת ה' יתברך, בין כשמדובר בנסיונות אותם עליו לעבור ובין כשמדובר בתקופות של נחת ושלווה וכן בהצלחות בחיים.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

צפני לכת

ש"ס	כנסת לכת	צאת לכת	היגיון ת"מ
19:01	20:12	21:05	י"ט
19:19	20:10	21:02	כ"א
19:22	20:13	21:05	מ"ב
19:19	20:10	21:02	כ"ג

כותב האדמו"ר הרב יהודה אריה לייב אלטר מגור זצוק"ל ('השפת אמת' זיע"א): "מידת ההשתוות שמשבחים אותה מאוד היינו לקבל כל המאורעות בשווה, שתדע שהכל מאת ה'. אם אין האדם משתנה כשפגעה בו מידת הדין, אין קיום לקללה וחולפת ועוברת ממנו, אך אם חס ושלום האדם מתפעל יותר מדאי, בזה נותן קיום וחיזוק להרע". ע"כ.

גם כשבאים על האדם ניסיונות קשים, אם הוא מתחזק והולך עם הקב"ה עד הסוף, דהיינו שלא משנה ממנהגיו הטובים, לא משנה מהשמחה שיש לו, לא משנה מהאמונה והביטחון שיש לו, אז מובטח לו שהקללה תחלוף, מכיוון שאין לה כלי קיבול לרבוץ עליו. הקללה מוצאת מקום רק אצל מי שמתפעל ממנה ומשתנה.

פעם אחת הגיע האדמו"ר הזקן, הרב שניאור זלמן מלאדי זצוק"ל ('בעל התניא') אל המגיד הרב דב בער ממעזריטש זצוק"ל. הוא נקש בדלת והמגיד שאל: "מי זה?".

ענה לו בעל התניא שזה הוא! המגיד פתח את הדלת הם ישבו ודיברו וכו'. בסיום דבריהם, המגיד ביקש ממנו שיסע למחרת אל העיירה הסמוכה.

בעל התניא שמע לדברי המגיד ולמחרת נסע אל העיירה. בדיוק כשהוא נכנס לבית המדרש, עשו שם ברית מילה. הוא התיישב לסעודת מצווה אבל באמצע הסעודה נעלמה כף מזהב טהור...

מובן שהוא היה היחיד מבין המוזמנים שאף אחד לא הכיר, ומכיוון שכך, ביקשו ממנו בעדינות שישב את הגזילה.

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בת שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים ש.מ.ל ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחיה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה שאול בן סילביה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנב בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן אריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה - בשולי גוים - חלק א'

איצה ?

מה טעם האיסור של בישולי גוים ובאלו תנאים קיים האיסור?

תשובה :

להלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת ציון מספרו 'הכשרות למעשה':

טעם האיסור לאכול מאכלים, שבשולו על ידי גוי, מכיוון שחששו חכמים שמחמת האכילה איתם יבוא לקירוב עימם ועלול להתחתן עם בנותיהם. **מקורות:** רמב"ם (פ"ז ממאכלות אסורות ה"ט). האיסור מופיע בשו"ע (יו"ד סימן קיג ס"א). וכתב הט"ז (סק"א) עיקר הגזירה משום חתנות. ע"כ. ואין אוסרים בישולי גוים משום שכליו אסורים, מכיוון שקיימ"ל סתם כלים אינם בני יומם כמ"ש השו"ע (יו"ד סימן קכב ס"ו). וע"ע בספר וילקט יוסף- סתהון (כלל ה).

ויש אומרים כי טעם האיסור, שלא יהיה ישראל רגיל אצלו במאכל ובמשתה – ויאכיל אותו הגוי דבר טמא. רש"י (עבודה זרה לח. ד"ה מדרבנן). אולם רש"י (שם לה ע"ב ד"ה שלקות) הסביר כי טעם האיסור משום חתנות. והב"ח (רס"י קיב) כתב ליישב שבגמרא מוכח שבכולן גזרו משום בנותיהן, אלא אסמכתא דקרא הוא, כדי שלא יאכיל אותו דבר טמא.

איסור בישול גוים הוא דווקא בכל התנאים הבאים ואם חסר עפילו אחד מהתנאים אין איסור בישול גוים:

א. המאכל אינו נאכל כמות שהוא חי וצריך בישול. **מקורות:** שו"ע (שם ס"א). משום שבכהאי גוונא, שנאכל חי אין כל חשיבות לבישול. ראה 'חכמת אדם' (כלל סו אות א). ואפילו אם כשאנחנו מבשלים את המאכל הוא יותר טוב מאשר לאכולו חי, אין בזה איסור וכמ"ש הריטב"א ע"ז (לח).

ב. שיהיה המאכל עולה על שולחן מלכים – כלומר לפני אנשים חשובים או בסעודות חשובות כגון חתונה. **מקורות:** שו"ע (שם). ובמאכל שאינו חשוב, אין דרך להזמין ואין חשש חיתון, ט"ז (סק"א). והאריז"ל בספר טעמי המצוות (פר' וילך דס"ב ע"א ד"ה מי) כתב, דלאו דוקא עולים על שולחן מלכים, אלא גם אם עולים על שולחן שרים יש בהם משום בישולי גוים. וכ"פ הרחיד"א בשו"ת 'חיים שאל' ח"א (סימן עד אות עו). וב'שירי ברכה' (סימן קיג סק"ב). וכ"כ ב'זבחי צדק' (שם סק"ב). וב'בן איש חי' (פרשת חוקת ש"ב אות ט). וצריך דווקא את שני התנאים כדי לאסור, כ"כ התוספות (ע"ז לח. ד"ה איכא ביניהו).

ואין הולכים בזה אחרי רוב העולם אלא לפי המקום שבו הוא נמצא. **מקורות:** 'שדי חמד' (מערכת בישולי גוים אות יב).

ג. ללפת את הפת- כלומר כשאוכלים סעודה עם פת המאכל עולה על גבי השולחן. **מקורות:** כמבואר בשו"ע (יו"ד שם ס"א). ומה שכתב השו"ע (שם) או לפרפרת שבשולו גוי וכו' אסור משום בישולי גוים. ואם כן, לכאורה יש בישולי גוים אף באותם קינוחים, וכמ"ש הט"ז (שם ס"ק יד) ובספר 'וילקט יוסף- סתהון' (כלל ג). כתב הרב 'פרי חדש' (שם סק"ג) לבאר, שכאשר המאכל בא לקינוח בסוף הסעודה, אין בו איסור, וכמו שכתב הרמב"ם (פ"ז ממאכלות אסורות) שיש בישולי גוים בפרפרת, היינו ללפת את הפת. הו"א אומר לפרפרת, כשמלפתים בו את הפת. וכ"כ הרחיד"א ב'שירי ברכה' (סימן קיב ס"ק יא) בשם הגאון רבי ישועה זיין בשו"ת 'שערי ישועה'. וראה מה שנכתב להלן בהמשך בדיון פיצוחים וכדומה שבשולו או ניקלו על ידי גוי.

מדות נאצלות

להלן סיפור המעובד מתוך 'לעניין הלכה' (בהעלותך ה'תשע"ט) ובו ניתן ללמוד מי הם מנהיגים אמיתיים וכיצד טובתם האישית לא נחשבת למאומה אלא רק טובת הזולת וגם כאשר פוגעים בהם, העניין היחידי, שנמצא בראש מעיינם הוא הדאגה לזולת. וכן כיצד הם בשכלם הזך והישר הגיבו במקרים אלו.

סיפר המרא דאתרא של מודיעין עילית, הגאון רבי מאיר קסלר שליט"א, שלפני כארבעים שנה היתה קבוצת נערים בארצות הברית שמצאו להם 'תעסוקה' בזמנם הפנוי, והתחילו להעזיז פניהם ולהתקשר לרבנים בשעות הלילה ולשאלו אותם שאלות של מה בכך. לילה אחד בשעה מאוחרת, נער אחד מהקבוצה הזו התקשר למרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל. הרבנית שאלה, אם מדובר בשאלה דחופה (מרן הרב משה פיינשטיין היה עונה גם באמצע הלילה מכיוון שהיה מקבל גם שאלות קשות של פיקוח נפש), והנער השיב, כי אכן מדובר בשאלה שאינה סובלת דיחוי.

הרבנית העירה את הגאון, שכבר היה בשנותיו המאוחרות, וקימה זו היתה כרוכה עבורו בטרחה גדולה, של נטילת ידיים וברכת התורה. כששמע הצדיק את השאלה, לא הגיב כלום, רק התחיל לחקור את הנער איפה הוא לומד, איזו מסכת, ואיזה דף. התברר לו, שהנער לא יודע ולא מבין כלום, ממה שהוא לומד. רבינו התחיל ללמוד איתו את הגמרא לאט לאט כמה וכמה פעמים במשך שעה שלימה, עד שהוא הבין, ולסיום אמר לו לשאלו את הרב שלו שאלה חזקה על התוספות.

למחרת הנער הציג את השאלה באמצע השיעור והרב התפעל מאוד מהקושיא, שהעסיקה אותו במשך מספר ימים, עד שמצא תירוץ, ושיתף בזה את התלמידים. הנער הרגיש התרוממות גדולה והתחיל לבכות: "הגאון רבי משה פיינשטיין, רבה של כל ארצות הברית מאמין בי! הרב למד איתי ומאמין שיצא ממני משהו". כתוצאה ממאורע זה הנער קיבל טעם בלימוד וכעת משמש כר"מ בישיבה בארה"ב.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים – הנסתר הרב חיים אבישלום כהן פרחיה- החלבן זצ"ל

הצדיק הנסתר הרב חיים אבישלום כהן פרחיה הידוע כ'החלבן מגבעתיים'- נולד בשנת ה'תרצ"ה (1935) ביפו. בתחילת שנות ה-30 הקים אביו מחלבת גבינות בשם 'מחלבת הכהנים' בתל אביב. כבר כשהיה רך בשנים, גילה עניין גובר והולך בספרי הקבלה. האב לקח אותו לשיעורי חבורת המקובלים והוא נעשה לתלמיד מן המניין. בשנות ה-60 הקים אחיו את 'מחלבת דשן' בגבול שבין גבעתיים לתל-אביב ורבינו מגיל 20 בערך התחילו לעבוד למחייתו במחלבה זו בשותפות עם אחיו.

לאחר שהתגלה, התחיל ללמד שיעורים בגמרא ובקבלה בכולל 'השלום' בגבעתיים. רבים פנו אליו ונושעו. ראשי ישיבות עלו להתייעץ איתו. **בעל רוח-הקודש. גאון בנגלה ובנסתר. לא הסכים לקבל כסף עבור ברוכותיו.** היה רגיל להפריש 90% ממשכורתו לחלוקה לעניים. החזיק במסירות נפש במשך שנים רבות את הכולל של הגאון רבי שמעון בעדני (חבר מועצת חכמי התורה) וכן החזיק כוללים של אברכים ותהילים לבנים ובנות בכל שבת בירושלים ובבני-ברק.

תמך באופן קבוע בשירת הבקשות. ענוותן. מעולם לא אהב שמצלמים ומפרסמים את מדברים או סחים אודותיו. מקומו בביה"כ היה בסוף השורות בספסל בצד. קירב כל יהודי ויהודי לאביו שבשמיים באהבה וחיבה גדולה. עבד את קונו במסירות נפש ונתן עיניו על צורכי אברכי הכולל שהיו עבורו כבנים ממש. כל חייו הירבה להתפלל ולבכות לה' ותחינותיו היו מתוך רגש פנימי חזק. נפטר בי"ב אב ה'תשע"ט (2019). חי כ-84 שנים. ציונו בבית-העלמין סנהדריה בירושלים.

אביו: הצדיק הנסתר הרב עזרא אברהם. **אימו:** מרת בלנקה. **אשתו:** מרת אדית. **ילדיו:** 4 ילדים. **מרבותיו:** הגאונים המקובלים- ר' יהודה זרחיה הלוי סג"ל (רב שכונת קריית שלום), ר' יהודה ליאון פטילון (המכונה 'הצייר'), ר' משה יעקב רביקוב ('הסנדלר'), ר' יוסף וולטוך ('מנקה הרחובות'). **חברותא:** המקובל הרב יצחק בצרי. **מספריו:** **טללי חיים-** על התורה ועל המועדים על פי תורת הסוד **יאורות חיים-** על חמישה חומשי תורה **יאור פני חיים-** על התורה **הקיצו ורננו-** על הגאולה **יוחד לבבנו-** עבודת הכוונה והדבקות הפנימית **אישי יהודי-** פורים **אחת שאלתי-** אמונה לבני הנוער.

הייתה תקופה בה האברכים בכולל 'ישיבת השלום' - גבעתיים עסקו בעניין מסוים ביורה דעה. רבינו זצ"ל הגיע להתפלל מנחה גדולה והתעניין באיזה נושא האברכים עסקו היום. רבינו העיר להם שנפלה טעות בלימוד שלהם וביקש מהם לחזור ולעיין שנית. האברכים הראו לו טבלת סיכום של הסימן והוא ביקש שיתבוננו שוב. מיד אחרי התפילה התיישבו האברכים וחזרו שוב על הלימוד מחדש משיטות הראשונים והבית יוסף ועד פסיקת השולחן ערוך ומצאו שאכן שגו בצורה בולטת. למחרת בעת שהרב הגיע למנחה שאלו אותו: "מניין הרב ידע זאת?". וסיפר שלפני שיצא מהמחלבה, ישב על כיסא ולפתע התמלא כל החדר באור עצום ונכנס אליו יהודי מהעולם העליון ואמר לו: "לך ואמור לאברכי הכולל ששגגה יצאה מתחת ידם".

○ יפר מר נחום לנגנטל כי הביא לרבינו אישיות מוכרת וחשובה. אדם שהגדיר את עצמו כמי שלא רואה נחת כי היו לו שלושה ילדים לא נשואים. אמר לו הרב: "אל תיכנס ללחץ. בשנה הבאה תבוא אליי עם שלוש בשורות טובות". **ובאמת, בשנה אחת שלושת ילדיו התחתנו.**

ב אחת הפעמים גילה: "אני רואה אותיות כתובות על מצחו של אדם וזו מתנת שמיים". באותיות היו רמוזים מעשיו של האדם. במוצאי חג סוכות היו רגילים לעלות אליו למחלבה יחד עם האתרוג וכשהיה בוחן בעיניו הקדושות את האתרוג שבירכו עליו במשך חג סוכות היה אומר לאדם מה עליו לתקן, באיזה מידה הוא לקוי כמו גאוה כעס וכדו' גם היה אומר מה הוא רואה לגבי המאורעות העתידיים להיות במשך אותה השנה. אנשים העידו שהרב היה מגלה להם כשהתבונן באתרוג שלהם כמה מסכתות הם סיימו במשך השנה ומה דרגת הלימוד וכמה זמן הקדישו להתעלות והיה קולע למקומות הכי חבויים אצל האדם ומדבר ומוכיח על נקודות במידות ודרך ארץ שאין אדם שם על ליבו וחושב עליהם כלל.

פ עם אחת אדם נכנס אדם לכולל בשעת הצהרים ומסר לרב פתק עם שמו לברכה ולפתע הצדיק התחיל לצעוק עליו בקולי קולות: "פה זה כולל. אתה יודע מה זה כולל? תצא מכאן". כשאותו אדם יצא, אמר הצדיק לאברכים התמהים: "אל תיבהלו, על איש זה נגזר להיכנס לבית הסוהר ובביזיונות אלו המתקתי מעליו הכל והסרתי מעליו את איום המאסר". לאחר מכן ביררו את העניין אודותיו והתברר שנעשה לו נס ונעלם תיק הראיות וניצל מהתסבוכת בה היה מצוי, וכשבא אחר כך להודות לרב אמר לו הצדיק: "אני יודע, אני יודע".

כ בר מגיל שש ניכר בו שנועד לגדולות פעם סיפר שבעת שנכנס לבית הכנסת בראש השנה ושמע תקיעת שופר אמר לאביו שהוא שומע עוד תקיעת שופר ואמר לו אביו שלא ידבר על כך **משום שרק הוא שומע את זה וזה קול השופר המשתלשל ויורד מן העולם העליון.**

○ יפר יהודי שהגיע למחלבה והרב צעק עליו צעקות גדולות ללא הפסקה וגם כשהתחיל לצאת הרב הלך אחריו והמשיך לצעוק עד הכביש הראשי. אותו אדם תהה מדוע, מה פשע ומה חטא שהרב התנהג אליו בצורה שכזו. לאחר מכן עלה אותו אדם על רכבו ופתח בנסיעה. בדרך נסע בתוך מנהרה ונכנסה בו משאית ענקית. הרכב נמערך לגמרי אך הוא יצא בריא ושלם. למחרת הגיע אותו אדם למחלבה והודה לרב על הנס העצום שפעל בשבילו.

ב אחת הפעמים הגיע אדם לכולל עם תינוק על הידיים וסיפר כי התינוק מפרנס כל הזמן והרב צעק עליו שיצא מהכולל. אמר לו אותו אדם שבא רק לבקש ברכה ושוב צעק עליו, ואחרי זה סיפר שמאותו הזמן שהרב צעק עליו, התינוק הפך להיות בריא לחלוטין ולא היו לו יותר פרכוסים.

עמידה בנפיון ושכרו

כשהחזרתי לו את התיק? הן זימנו לי את הכסף מן השמיים, האם לא רצו שאקח אותו?!"

ניסיתי להעמידו על טעותו ולהסביר לו את ההלכות העוסקות בחפץ שהונח – ולא אבד, וכן, אף אם התיק היה אבוד ולא מונח - היה מחובתו להכריז על האבידה ולמצוא את בעליה, שכן יש סימנים מובהקים וניתן למצוא את הבעלים.

בסיום, החמאתי לו על התנהגותו הישרה ועל העובדה, שהצליח לעמוד בניסיון כזה קשה.

לאחר כשנתיים נפגשנו שוב, היה זה בסמינר לתודעה יהודית, שאורגן על ידי אחת התנועות העוסקות בהפצת היהדות. החקלאי קידם את פני במאור פנים ובשמחה.

הכיפה שהיתה על ראשו נראתה כמונחת שם באופן קבוע, ולא כמזדמנת, ציצייתו השתלשלו החוצה וכל כולו – שומר תורה ומצוות. הוא הזכיר לי את אותו מעשה, ואמר: "בוא תשמע את סופו של המעשה.

מצבי הכלכלי הלך והידרדר, והגעתי עד פת לחם ממש. את חובותיי לא יכולתי לפרוע. נאלצתי מחוסר ברירה להעמיד את אדמותי למכירה.

שלוש מאות אלף שקל היה המחיר המקסימלי, שהמודדים המתווכים והשמאים העריכו שיהיה ניתן לקבל תמורת הקרקע. היה זה מחיר טוב, וחיכיתי בסבלנות עד שיימצא לקוח שיהיה מוכן לשלם מחיר כה גבוה...

אך מה עשה הקב"ה? גרם להפצת שמועה כי האזור שבו מצויה הקרקע עומד להחליף את יעודו – מקרקע חקלאית לקרקע עירונית.

בין לילה קפץ המחיר, וכעבור ימים אחדים מכרתי אותה בשלוש מאות חמישים וחמישה אלף שקל. חמישים וחמישה אלף מעל למחיר המקסימלי שעריכו.

כעבור זמן קצר התברר שהייתה זו שמועת שווא. אלה שתיכננו את שינוי היעוד של האיזור חזרו בהם בגלל לחצם של ארגונים ותנועות חלקאיות והמחירים חזרו למה שהיו.

כעבור חודשים אחדים, שבתי ורכשתי את אדמתי, לאחר שהחליפה מספר בעלים, ושילמתי עבורה שלוש מאות אלף שקל בלבד. נותרו בידי חמישים וחמישה אלף שקל עודפים, אשר איפשרו לי לשלם את חובותי ולהיחלץ ממצוקתי..."

הקב"ה מזמן לנו ניסיונות על כל צעד ושעל, אך יצר הרע מתעתע בנו ומנסה להניא אותנו מדרך הישר. אדם הזוכה לעמוד בניסיון, שכרו מובטח, והוא עולה ומתעלה במסילה העולה בית אל-ל...

להלן סיפור מופלא המעובד מתוך גיליון 'למען אחי' המראה בעליל כי דבר שאדם לא לקח באיסור, יגיע אליו בהיתר ומה שכתוב לאדם- יגיע אליו.

הרב גרוזמן, מרצה בארגון 'ערכים', נפגש עם חברו משכבר הימים החקלאי, אשר סיפר לו סיפור מפעים זה: "לדאבון ליבי, עקב הבצורת אבד לי כל היבול החקלאי, שכה ציפיתי לו ותליתי בו תקוות רבות.

בדקתי את החשבון שלי ונדהמתי לגלות, **שסך כל חובותי מגיע לחמישים וחמישה אלף שקל.** ידעתי, כי אני מרושש ועלול להגיע לפשיטת רגל. אט אט ניסיתי לערוך תרשים של החזרת חובות וראיתי, כי מצבי חמור מאוד.

על מנת להשכיח את צערי ואת מרת נפשי החלטתי לצאת מן הבית כדי להשתתף בחתונה של ידיד שעמדה להתקיים באחד האולמות שבעיירה הסמוכה.

נסעתי לשם, החניתי את רכבי בחיפזון ומיהרתי לצאת כדי להגיע לאולם מבעוד מועד, אך הופתעתי לראות, כי על כנף המכונית, שחנתה לימיני מונח תיק צד גדול.

הרמתי את התיק ונדהמתי מכך שהיה כבד מאוד, כאשר פתחתי אותו ראיתי חבילות של שטרי כסף. ללא מחשבה יתירה פתחתי את דלת המכונית שלי, והשלכתי את התיק על הרצפה, נעלתי את הדלת ומיהרתי לחופה.

בתום החתונה חזרתי למכונית. ראיתי אדם ניצב בסמוך למכונית, עליה היה מונח 'תיק המטמון', והתנהגותו נואשת. הוא היה אחוז דאגה. שוטר, שעמד לידו, ניסה לעודד אותו ולהרגיעו.

התברר שלפני עמד 'בעל האבידה' עצמו, אשר סיפר כי מעסיקו, בעל תחנת דלק מפורסמת, נתן בידו את פדיון היוםי כדי שיפקידנו בבנק. **הוא עצמו אינו זוכר, היכן הניח את התיק וכיצד נעלם.**

ניגשתי אליו ושאלתי אותו: "מה היה סכום שבתיק?" - "חמישים וחמישה אלף שקל" השיב, למרבה הפלא...

לרגע חשבתי בליבי, שמן השמיים זימנו לי את המטמון, כדי שאשלם את חובותי ואחלץ מן המצוקה, ואף חשבתי, כי מן הראוי שאתעלם מן האיש ומבעייתו ואנהג בתבונה: 'מציאה הבאה לידך אל תחמיצנה!'

אך מצפוני הורה לי אחרת, הבנתי כי איטיב עם עצמי אם לא אבנה על חורבנו של הזולת. קראתי לאיש, פתחתי את רכבי והחזרתי לו את רכושו."

כאן עצר החקלאי לרגע, הביט סביבו ושאל אותי: "האם אינך חושב, שנהגתי שלא כדין? האם לא הייתי שוטה,

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסטריא אטון זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל
אביבה בת איירון ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	נעמי בת כותון ע"ה	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	צדיק חכם בן חזלה ז"ל	נעמיה בת גורג'ה ע"ה
דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל	חי זיזי בן קלרה ז"ל
סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
סלים בן פרחת ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל	אסתר בת נעמי ע"ה
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל
ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל	אורה בת נעמה ע"ה
מישא אסתר בת זרהה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה	דוד יצחק בן פרחת ז"ל
אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'ה בת נעמה ע"ה

לע"נ

תנצב"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 922

הדלקת הנר: 19:16 צאת השבת: 20:18 רבינו תם: 20:59 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: נחמו נחמו (ישעיה מ), שבת נחמו.

או צרות הפרשה

פרשת "זאתחג"

"שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" [ו, ד].

הסיפור המרטיט שלפנינו, סופר על ידי הרה"ג רבי שמואל דוד הכהן פרידמן שליט"א מניו-יורק, בעל הישדה צופים, במעמד הכנסת ספר התורה שתרם לבית המדרש 'קהל חסידים' בטבריה בחודש שבט תשע"ח. ספר התורה נתרם על ידי הרב פרידמן לעילוי נשמתו של יהודי שלא הכיר, מניצולי השואה, אשר נפטר גלמוד וערירי, ואת מרבית ימי חייו העביר בבדידות, הרחק מנפשות יהודיות... בפתח דבריו סיפר הרב פרידמן: "שאבתי חיזוק עצום בעקבות מעשה מופלא ששמעתי על יהודי יקר שלא הכרתי. כהכרת הטוב על כך, החלטתי לנדב ספר תורה לעילוי נשמתו הטהורה". וכך היה המעשה: שנת תש"ד היתה אחת השנים הקשות ביותר בתולדות העם היהודי. בשנה זו נטבחו מיליוני יהודים במחנות ההשמדה שהקימו הנאצים יימח שם, אנשים נשים וטף מקהילות אירופה המפוארות הובלו כצאן לטבח, נרצחו, נשרפו ונטבחו על קדושת ה'.

כניצוצות אור מתוך האפילה מאירים אותם מאות אלפי סיפורי גבורה, המסופרים עד עצם היום הזה מאב לבנו, וחלקם אף חרותים עלי ספר. קשה לתאר עלי גיליון את עוצמת הגבורה היהודית שגילו יהודים אלו דווקא בזמנים הקשים ביותר. גם כי הלכו בגיא צלמוות לא סרו מדרך ה' יתברך והסכימו בנפש חפצה למסור נפש על אמונתו ועל מצוותיו. תנאי החיים במחנות העבודה היו קשים מנשוא. בקיץ ובחורף דאגו הנאצים יימח שםם להקשות עליהם את חייהם ככל הניתן. לחם וכסות כמעט ולא ניתן להם, והמעט שניתן הספיק להם בקושי כדי החזקת נשמתם באפס. מדי יום מתו אלפים ברעב ובצמא, כשבלב איש לא היה פנאי אף להתאבל עליהם.

אותם רשעים ארורים דאגו להשפיל את רוחם של היהודים ככל שיכלו. כך, הם הקפידו להגיש את המרק הדלוח והתפל בסירי ענק, באופן שייאלץ את היהודים לדחוף ולהתנפל כדי לזכות במנה. כמנת שעשוע יומית היה בעבורם המחזה הנורא, לראות כיצד מתנפלים היהודים על הסיר בלהט עצום וכיצד רבים מהם נותרים בסוף בלא כלום. אחד מצעירי האסירים, הבחור פינחס נפתלי, נותר ביום מן הימים בלא מנה. הרעב היכה בו והוא החליט כי עליו לעשות מעשה. בדממה התגנב אל המטבח, מבלי שאיש שם לב לכך, וכאשר מצא אוצר יקר מפז, פרוסת לחם שלימה, לא היה מאושר ממנו. הוא טמן את הפרוסה תחת חלוקו ומיהר לצאת החוצה.

מיד בצאתו נתפס המסכן בידי שני קלגסים שארבו לו. דינו נחרץ מיד. הכול ידעו כי העונש על 'עבירה' חמורה זו הינו מוות בכיתת יורים. חיש מהר נלקח אל 'קיר המוות'. סביבו התייצבה כיתת חיילים כשרובים בידיהם. הם המתינו לפקודה שתאפשר להם להריק את מחסניות כלי הנשק שלהם לעבר הבחור הצנוע.

פינחס נפתלי עמד כשגבו אל הקיר והוא רועד כעלה נידף. הרובים הונפו לעברו, והקצין עמד לומר את הפקודה. ולפתע, כמו מאליה התפרצה מפי הבחור שאגת אימים: "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד!!" שאגתו גרמה לניצוץ שטני להידלק בעיני הקצין הנאצי. הוא החליט על אתר להמיר את עונשו של פינחס נפתלי, ממוות למלקות... ממוות קל וקצר למוות בייסורים נוראיים. הקלגסים התייצבו במהירות מולו והיכוהו באכזריות ברובים שבידיהם, תוך שהוא זועק ללא הרף "שמע ישראל", עד שנפל על הרצפה מתבוסס בדמו.

בניסי ניסים לא יצאה נשמתו מחמת המכות. הוא שרד את אחרית ימי המלחמה, אך דעתו נטרפה עליו מתוך הייסורים. אחותו שנותרה הנפש היחידה בעולמו, שרדה אף היא ופרסה עליו את חסותה הרחומה. כאשר עם סיום המלחמה עברה לגור באנטוורפן שבבלגיה, נאלצה לשכנו בבית מחסה גויי לחולי נפש, לא לפני שהוציאה מהם הסכם חתום ומפורט כי בעת פטירתו מן העולם תדאג ההנהלה להביאו לקבורה יהודית בבית העלמין של הקהילה היהודית באנטוורפן.

בחודש תמוז תשע"ז השיב פינחס נפתלי את נשמתו המיוסרת לבוראה. הנהלת בית המחסה קיימה את ההסכם, ומיד הודיעה לחברא קדישא באנטוורפן שיקוהו ויקברוהו בקבר ישראל. רבי שלמה ברגר, מעסקני החברא קדישא דאנטוורפן, מיהר לעבר בית המחסה, וכשנטל את מיטתו של הנפטר לעבר רכב החברא קדישא, הופתע לראות אישה גויה מבוגרת, מצוות בית החולים, המלווה את הנפטר עד למכונית כשעיניה דומעות ללא הפוגה.

טרם נסגרו דלתות הרכב ביקשה האישה לומר כמה מילות פרידה, וכה היו דבריה: "פינחס, עוד לא הכרתי אדם טוב ומיוחד כמוך! אני מקווה ששירתי אותך כראוי בשלושים השנה האחרונות. יהי רצון שה'שמע ישראל" שלך ילווה אותך לנצח". לפליאתו של הרב ברגר, מניין לגויה שכזו מושגים ב"שמע ישראל"? הסבירה האישה: "מזה שלושים שנה אני עובדת במקום. הנפטר היה כאן, כך סיפרו לי, כבר ארבעים שנה לפניי. במשך שבעים שנה אלו לא פסק הנפטר מלזעוק, השכם והערב "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד". מעבר לזה, לא הוציא מילה אחת מפיו. וכי לא מתאים שאברכהו שפסוק זה ילווה גם לעולם העליון?!"

עד מהרה נפוץ הסיפור מפה לאוזן ברחבי אנטוורפן, ורבים התעוררו לתשובה בזכותו. שאגת "שמע ישראל" שהדהדה במחנות ההשמדה בגיא צלמוות, המשיכה להדהד בעולם שבעים שנה לאחר מכן, ואיש אינו יודע לאמוד עד כמה פעלה והשפיעה על רבים וטובים. כי מצוה הנעשית במסירות נפש נותרת חקוקה בנפש היהודי עד אחרית ימיו (ופריו מתוק).

"ובכל מאדך" [ו, ה]. ובכל ממונד (רש"י).

מעשה שהיה - כך היה, אצל יהודי יקר מאמריקה, שכה סיפר: בשבת קודש, כרעה אשתי ללדת. החלטתי להזמין מיד מונית, שתיקח אותנו לבית החולים הקרוב. מיהרתי ליטול את מדרך הטלפונים, על מנת לחפש טלפון של חברת מוניות. בו ברגע שפתחתי את המדריך, הבחנתי במודעת פרסום של חברת מוניות.

התקשרתי לחברה וביקשתי מתוך בהלה: "רעייתי עומדת ללדת, אני צריך בדחיפות מונית, לנסיעה לבית החולים".
"אני מיד שולח לך מונית - נענה מזכיר החברה - תכין בבקשה 400 דולר לתשלום הנסיעה".
"400 דולר!?!?! - נודעקתי - הרי מדובר בבית חולים שרחוק בסך-הכל כמה רחובות מביתי!!".

וכאן מודיע לי האיש דבר שגרם לי לזעזוע: "ידידי היקר, אתה לא פנית לחברת מוניות רגילה, אלא לחברת השכרת 'לימוזינות' - רכבי פאר ומלכות, עם ספות מרווחות, בר עשיר, ועוד אטרקציות, המיועדים להסיע אנשי שררה ועשירים, וכמובן שגם המחיר בהתאם - בעוד שמחיר מונית רגילה ליעד שלך הוא כ-20 דולר, הרי שהשכרת לימוזינת 'קדילק' מפוארת, עולה 400!!".

כעת עלה בלבי ספק לא פשוט - מה עלי לעשות? - האם אבטל מיד את ההזמנה ואנתק את השיחה, ומיד אתקשר לחברת מוניות רגילה, או שמא אסור לי לבצע חילול שבת נוסף (בחיוג חדש לחברת המוניות), שכן עתה חברת הלימוזינה כבר מעמידה לרשותי מונית (מלכותית) שתיקה אותנו לבית החולים, כך שכל מטרת הניתוק והחיוג הנוסף (לחברה הרגילה), אינו נוגע להצלת נפשות, אלא נועד אך ורק לחסוך בכסף, והרי אין לחלל שבת עבור הפסד ממון?...

השיב מו"ר הגר"י זילברשטיין שליט"א: "ואן על 'פיקוח נפש', ולא על 'פיקוח ממון'. ועל אף שמטרת השיחה היא לפיקוח נפש, מכל מקום שהיא לא מחללים שבת אלא על 'פיקוח נפש', ואין על 'פיקוח ממון'".

הנסיעה לשם ההצלה, כבר מזומנת בידו, כך שתכלית הניתוק והחיוג הנוסף, היא רק לשם חיסכון בהוצאה כספית. בדומה לכך, כאשר חולה נזקק לאשפוז בשבת קודש, ויש בסמוך לעירו בית חולים פרטי, ובמרחק יותר גדול ישנו בית חולים ממשלתי, ששם הטיפול לא יהיה כרוך בתשלום, אזי אין לנסוע לבית החולים הרחוק כדי לחסוך בהוצאות כספיות (כשהחולה יקבל טיפול שווה בשני המקומות). וכאמור, הטעם הוא משום שהשבת נדחית מפני 'פיקוח נפש' ולא מפני 'פיקוח כסף'.

(הוספנו לשאול את מו"ר: במקרה שהבעל הזמין בטלפון מונית רגילה, והנה כשהגיע הנהג הנכרי, הבחין מיד בבהילות שאופפת את בני הזוג שנחפזים להגיע לבית החולים, והחליט מתוך רשעות לנצל את המצב, ודרש לקבל מראש 400 דולר עבור הנסיעה הקצרה... כעת, האפשרות היחידה למצוא נהג אחר, היא רק על ידי הזמנה טלפונית - האם מותר לחייג שוב כדי להזמין מונית אחרת, או שמא יש חיוב לנסוע עם הנהג הערל שמפקיע את המחיר?)

וגם כאן השיב מו"ר הגר"י זילברשטיין: כשכבר מזומנת לפנינו מונית, איני רואה היתר להזמין מונית אחרת על ידי חילול שבת, כי כאמור, גם במקום סכנת נפשות, אין לעשות מלאכה שנועדה אך ורק להצלה מהוצאה כספית!.

לסיכום: אין היתר לנתק את השיחה ולהתקשר להזמין מונית רגילה, אלא יש לנסוע לבית החולים עם הלימוזינה. ולאחר שני זוג סיים מו"ר שליט"א ואמר - "מה" מצעדי גבר, ואדם מה יבין דרכו" (משלי כ', כ"ד), ואם נתגלגל הדבר שהיולדת תיטע לבית החולים ברכב מלכותי, סימנא מילתא היא, ויזכו שייולד להם ילד אציל ומלכותי ('מאן מלכי רבני'). גיטין ס"ב.), ובפרט שילד זה קידש בלידתו את שבת המלכה, ויזכו ההורים לרוות ממנו מלוא חופניים נחת! (ופריו מתוק).

"ולא תחנם" [ז, ב].

לפנינו שאלה מעניינת שהגיעה מאת מנהל אחד הכוללים החשובים שכה סיפר: זכינו, ובבית מדרשנו לומדים תלמידי חכמים רבים, כ"י. כדי להרבות בתרומות לקיום והחזקת הכולל, תלינו לוח מפואר במזרח בית המדרש, שבראשו נכתב באותיות ענק "פרנס יום". יהודי המעוניין לזכות להיות פרנס יום לימודים, תורם את סכום החזקת בית המדרש ליום אחד, והוא רשאי להקדיש את יום הלימודים לרפואה, להצלחה, לעילוי נשמה, או לכל צורך אחר בו הוא חפץ.

ובכן, בוקר אחד מופיע בבית מדרשנו איש עסקים נכבד, כשבידו שטרות כסף רבים, וביקש להיות "פרנס יום". שאלנו אותו "באיזו הקדשה כבודו חפץ?".

"ברכה לרפואה שלימה" השיב. שאלנו לשם החולה, כדי שנרשום אותו על גבי הלוח והלומדים יזכירוהו לרפואה, והאיש השיב: "מחמד אבו חאסן בן אחמד".

האיש, שהבחין בפליאה הגדולה שעל פנינו, מיד הסביר: "תבינו, מדובר בערבי מסעודיה, שיש לי עסקים גדולים מאוד עמו. לאחרונה מצאו בגופו גידול מסוכן, והיום בצהריים הוא עומד לעבור ניתוח מסובך... מכיון שלעסקי יש טובה מרובה ממנו, אני מאוד חרד לתוצאות הניתוח, ומבקש שתתלו את שמו על גבי השלט, ויתפללו הלומדים לרפואתו והחלמתו...".

נשאלת השאלה - האם מותר לקבל את הצדקה לרפואה הישמעאלי ולהתפלל עליו?
(ב) במידה שכן, האם מותר לקבל את דרישת התורם ולכתוב את שם הערבי על גבי הלוח בבית המדרש?

אל רבינו חיים פאלאג'י זצ"ל פנה סוחר יהודי בשאלה דומה לשאלתנו: ישנו גוי שאני סוחר עמו מזה שנים, ומרוויח על ידו ממון רב. עתה הסוחר הגוי חלה ונפל למשכב. האם מותר להתפלל עליו שיחיה, וגם לתת צדקה בעדו לתלמידי חכמים שילמדו לרפואתו, והלוא מבואר במגן אברהם (קפ"ט-א), שאין לברך נכרים, משום שנאמר בתורה "לא תחנם", ומכאן למדו רבותינו שאין ליתן לגויים מתנת חנם, ולא ליתן להם 'חן' (מסכת ע"ז כ')....

השיב הגר"ח פאלאג'י (שו"ת 'חיים ביד' סי' ל"ג): מותר להתפלל עבור הגוי, כי כאן אינו מתכוין ליתן סתם 'מתנת חנם' לנכרי, אלא אדרבה, כוונתו להתפלל עבור עצמו, כי יש לו הנאה מרובה מכך שהנכרי יקום ויתהלך בחוץ, וגם בתפילתו עליו לא יהיה כפוי טובה על הטובה שקיבל ממנו בעבר.

ונאמר בספר חסידים (סי' תשמ"ו, תש"צ), שיהודי שעשה לו גוי טובות, יכול לבקש להקב"ה שיקל בדינו של הגוי, וכן כשמזכירו יאמר עליו 'זכור לטוב', כפי שאמר רבי יוחנן על חרבנא זכור לטוב!

ומסיים הגר"ח פאלאג'י ומספר: מעשה בסוחר יהודי שערך עסקאות עם גוי אחד שחלה ונטה למות, ובא היהודי לפני, התייפח בבכי ואמר שאם ימות הסוחר הגוי, ייגרמו לו נזקים והפסדים רבים (כי נעשה ערב בעד הגוי על סחורות וכספים), ולכן חילה פני שאקבץ עשרה תלמידי חכמים ונאמר להם על הגוי החולה הזה.

וכן עשיתי מעשה. והנה לא עבר זמן רב, וקם הגוי מחוליו, והכיר מעלת האומה היהודית, והיה קידוש ה' גדול!
בדבר השאלה השנייה, אודות ציון שם הנכרי בלוח בית המדרש, ציין מו"ר שליט"א למובא בתוספות (בגיטין ל"ד): בשם רבינו תם (אודות הזכרת שם נכרי בגט): "חלילה להזכיר שם עכו"ם בתורת משה וישראל!". ובביאור דבריו כתב הגליוני הש"ס: שכיון שיש בגט מעלה וקדושה, לכן אין להזכיר בו שם נכרי.

וכעין זה נאמר גם בשאלתנו - יש לומר לתורם הנכבד, שהלומדים יתפללו לרפואת הנכרי, אך הדבר מגונה ששמו יתנוסס על גבי לוח בית המדרש הקדוש, (ובמקום זה יחלקו לכל אחד מהלומדים פתק עם שם החולה).

לסיכום: ניתן לקבל את התרומה ולהתפלל לרפואת הסוחר הנכרי, אך את שמו אין לפרסם על גבי כותל בית המדרש (ופריו מתוק).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ שמעון שי בן שולמית ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אור בת יפה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ מרים מורטזה בן שרה ז"ל, לע"נ זייט בת מרים ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ אליהו בן בתיה ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות ואתחנן - עקב תש"פ ♦ עלון מס': 46

השגחה שבועית

בכמה יצאת שלילי?

אחד מהקוראים הנאמנים שיתף אותנו בתובנה מיוחדת: "יש לי התמודדות קשה בחיים. היה לי קשה מאוד עד שניגשתי לעשות ביטוח משכנתא לדירה..."

לפני כן שאלו אותי רשימה של שאלות: האם משקלך מעל מאה וחמישים ק"ג?

האם אובחנת במחלות, בהפרעות או בבעיות רפואיות, כגון מחלת לב או כלי דם, לחץ דם גבוה, מחלות במערכת העצבים והמוח, סוכרת, מחלת ריאות, מחלת כבד, מחלה כרונית במערכת העיכול, מחלות כליות?

יש צורך בדיאליזה? אפשר לנשום בלי משאף?

לקחתי את הרשימה הזאת, לקחתי אותה לליבי, ואני מסתכל בה וקופץ מאושר. נכון, סימנתי וי על שאלות מסוימות, אבל זה אפס מאופס כנגד המחלות שסימנתי עליהן איקס וכנגד הדברים הטובים שיש לי.

יש משפחה, יש הורים, יש ילדים, יש עבודה, יש אוכל לאכול, יש דירה לגור בה, יש בגד ללבוש, יש חוש הריח, יש חוש הטעם, יש חוש המישוש, חוש הראייה תקין, חוש השמיעה תקין, יש שיניים, הרגליים מתפקדות, הדיבור טוב, הזכרון מתפקד.

מאז יש לי ביטוח חיים אמיתי. התחלתי פשוט לחיות, ואני מחייך כל הזמן. יש לי הרבה סיבות טובות לכך."

התיאור הזה הזכיר לי את הסיפור שמסופר על חסיד אחד שהגיע להרה"ק ר' ישראל, הינוקא מסאלין ז"ע. החסיד התחיל לגולל בפניו את צרותיו הרבות, והרבי ענה לו: "ומנין לך שמחר לא יהיה גרוע יותר?"

החסיד לא ידע את נפשו. הוא יצא שבור ורצוף. לא רק שהוא לא קיבל ברכה, אלא נוספה לו כזאת תחזית שחורה. שאל החסיד את אחד מגדולי החסידים לכוננת הדברים. אותו חסיד מקורב נכנס לרבי ושאלו לפשר התשובה התמוהה.

ענה לו הרבי: "וכי חושב הינך שאני איני צריך להתמודד בחיים? צרותיו של החסיד הם כאין וכאפס לעומת צרותי וצרות הכלל שאני שומע כל הזמן. אולם כל לילה, לפני השינה, אני מצייר לפני איך כולי מכאובים, וכל בני ביתי חולים מסוכנים והבית נשרף עם כל הרכוש, וכשאני קם בבוקר ומרגיש עצמי בריא ורואה שהאשה והילדים בריאים גם הם, והבית עומד על תילו, אני מתחיל להתהלך בבית ונותן תודה לה' יתברך על כל החסידים הגדולים שעושה עימדי."

זה אמרתי לו, לחסיד, מה לו בוכה על צרותיו, שיחשוב כל יום שאם המצב ברוך ה' אינו גרוע מאתמול, עליו לרקוד משמחה."

ויהי רצון שנוכח לראות חסידים נראים ונגלים, ולחוש כי טוב השם לעולם חסדו.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים שנמסרים ב"קו השגחה פרטית" במהלך השבוע בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

לישון עם הדולרים

פעמים שהייסורים הם במקום משהו אחר קשה יותר, ולכן הוא מודה להקב"ה שמרחם עליו ונותן לו כאבים. התגובה שלו למכה שהוא מקבל הפוכה מתגובתו של בעל הכימיה, שמצטער לא רק בגלל הייסורים שבאו עליו, אלא גם על כל השנים שבהן השקיע במקום הלא נכון. לעומתו, המתחזק בבטחון אומר: הרי לעת כזאת השקעתי כל כך הרבה, ועכשיו הזמן שבו אני מוציא לאור את כל הדברים שלמדתי, את כל משפטי האמונה ופוסקי הבטחון, את כל מוסר ההשכל שהתחזקתי מסיפורי השגחה פרטית. בד בבד עם הקושי שיש לו הוא מאושר שהוא בדרך הנכונה.

כאשר הרבנית של הרה"ק רבי יצחק מנעשכ"ז ז"ע חלתה, היא ביקשה ממנו שיתפלל בעדה כמו שהוא מתפלל על כל המשחרים לפתחו. אמר לה הרבי שקשה עליו הדבר בליבו, כי הוא רואה איזו טובה צומחת מהייסורים לעולם הבא. בבקשו לעודדה אמר: הרי הייסורים שהיו כבר היו, וחבל להתחרט עליהם. מה שעתידי להיות, אינו מענייננו עתה. נשאר לסבול רק הרגע הזה, הנוכחי. וכי לא כדאי לסבול עכשיו קצת בשביל חיי נצח?!

ישע"י הנביא אומר (מ' ל"א): "וקו"י ה' יחליפו כוח, יעלו אבר כנשרים". הרד"ק בשם רבי סעדיה גאון מסביר את המשל. הנשר הוא העוף החזק ביותר. הוא מסוגל לעוף גבוה גבוה. הוא עף ועף במשך עשר שנים, ואז הוא נופל לים. הכנף שלו נשברת, והנצות שלו נמרטות.

הנשר הפצוע אינו מתיאש. נצותיו מתחדשות, הכנף מתרפאת, ושוב מתחיל בתעופה גבוה מעל גבוה. עולה ומתנשא עשר שנים ושוב נופל, ושוב קם, ככה עשר פעמים בחייו!

יהודי מאמין שמתחזק בבטחון, אף שהוא חלש בגופו, אבל הוא חזק בנפשו, מקווה אל השם בקביעות ומצפה לישועתו, דומה לאותו נשר. הוא אינו נבהל מנפילה. המכה שקיבל לא תעצור אותו, הוא קם ושוב מעלה אבר כנשרים. וכשם שהוא עבר בחסדי ה' את הגל הראשון והשני, כך הוא עובר את הגל השלישי והרביעי... מחליף כוח ומתחזק!

זהו כוחה של אמונה, וזה פרי הבטחון!

(מתוך שיעור 10 בפתיחה, ההבדל השישי)

הוא עבד לילות כימים. בעל הכימיה, זה שמערב סיגים ומשיג כסף וצובר הון על ידי זיוף ורמאות, הצליח עד מאוד. הכספת שלו התמלאה עד אפס מקום. יש לו חשבונות בנק מנופחים בבנקים הנחשבים ביותר בעולם, דירות, וילות ומפעלים, ממש כל הנאות העולם הזה.

יום אחד קורה לו משהו. הוא מקבל מכה, חש כאב ראש או כאבי שיניים, מגלה בעיה גופנית או נפשית אצלו או אצל הילד שלו. מה הוא יעשה עכשיו? כואב לו! הוא הולך מרופא לרופא ואינו מוצא מנוח. מה תגידו לו, איך תרגיעו אותו? תזכירו לו: יש לך כסף ובה מיליוני דולרים! לך לדולרים שלך, תנשק אותם, תחבק אותם, תאכל אותם או לפחות תישן איתם, תיהנה. מה אכפת לך מהלב, מהכבד, מהכליות, מהשיניים, מהעיניים... העיקר שיש לך כסף רב!

כידוע, אי אפשר ליהנות מכל הכסף שבעולם כשכואב. כך הקב"ה טבע בבריאה. בעל הכימיה יכול להגיע למצב שלא ייהנה כלל מאשר השיגה ידו. אין לו פנאי ליהנות. הוא מסתכל על כל העמל והיגיעה שהוא השקיע, על כל ההיסחפות והרדיפה אחרי הכסף, ורואה איך דבר מכל זה אינו מועיל לו עכשיו, והוא מתיאש לגמרי. הוא רואה בעיניים כלות כיצד השקיע את מיטב שנותיו עבור כסף וזהב, וברגע האמת אין לו שמחת חיים מההון הרב שצבר, הוא מרגיש כחרס הנשר ומאוס בחיים.

אבל מי שזוכה להתחזק בבטחון, בטוח מהחולאים, אלא על דרך הכפרה או על דרך התמורה. לא שלבוטח בהשם אין כאבים, יש לו כאבים וקורים לו כל מיני דברים, אבל הוא יכול להם. יש לו כוחות להתמודד ולהמשיך עם שמחת חיים. הוא יודע שהייסורים והצער שהם מנת חלקו באים עליו כדי לכפר על עוונותיו, והוא מודה לשם יתברך על כך. כתוב בשומר אמונים, שמי שמקבל את הייסורים באהבה מנכים לו שם פי אלף ממה שסבל כאן בעולם הזה, ואם הייסורים באו אליו בגלל אדם שגרם לו כל זאת והוא סולח, הוא מבין שלא אדם עשה את זה, אלא האב הרחמן שלח לו את הצער לטובתו - מנכים לו פי עשרת אלפים מהתיקים שלו...

על דרך התמורה - המתחזק בבטחון מבין שיש

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

הכיסוח והעיכוּב שבנו את האוהל

בלודמיה, עיירה במערב אוקראינה, שוכן ציונו הקדוש של הרה"ק רבי שלמה מקרלין ז"ע. הוא היה רבי להמוני חסידים והשפיע מאורו על כל האזור. הוא נהרג על קידוש השם על ידי קוזק רוסי, וגדולי החסידות כינוהו 'משיח בן יוסף'. עד היום משמש מקום ציונו למקום מסוגל ביותר לפעול ישועות גדולות. במשך השנה נוסעים לציונו יהודים רבים, ובמיוחד גדולה הנהירה ביום כ"ב בתמוז, יום ההילולא של אותו צדיק גדול וקדוש שמסר נפשו למען כלל ישראל.

ביום ההילולא אנו שוכרים מבנה עירוני לרווחת מאות הבאים לציון הקדוש. לאחרונה, ברוך השם, קנינו שטח גדול סמוך לציון, כאשר התוכנית היא לבנות עליו בניין הכנסת אורחים.

בתחילת חודש תמוז השנה אני מקבל הודעה מראש עיריית לודמיה, שכיון שיש בבעלותי שטח גדול בעיר ומאחר שגדלו שם שיחים וקוצים גבוהים, עלי לנקות אותו ולהחליק אותו. ראיתי בזה ניצול מחפיר. ראש העיר התעקש על כך שזה צריך להיעשות בהקדם, כיון שמושל המחוז עומד להגיע לסיור בעיר, והוא רוצה להרשים אותו שהוא ראש עיר מוצלח והכל בעיר דופק כמו שצריך.

לא היתה ברירה. שילמנו לגוי מקומי שיטפל בשטח. הוא ניכש את העשבים והקוצים שצמחו שם פרא, החליק את השטח וניקה אותו כראוי.

בכ"ב בתמוז חל יום ההילולא, וידעתי שלעת עתה נצטרך שוב לשכור את הבניין העירוני כדי שיהיה מקום לאורחים. קיבלתי מנדיב חמש מאות דולר בשביל הוצאות השכירות, אך לא היה לי ברור מה בדיוק יהיו הצרכים. בגלל מצב הבריאות יש אנשים שנמנעים מלנסוע, ולכן לא הזמנתי מראש את הבניין.

ביום ראשון עליתי על מטוס לקייב, שם עצרתי ללינת לילה ותכננתי שלמחרת אסע ברכב עד לודמיה, נסיעה של שש שעות. עוד באותו יום נודע לי שלמרות המצב יש נהירה לכיוון הציון וחיילים לארגן הכל למען האורחים. ביקשתי מידידי העושה גדולת ונצורות למען קברי צדיקים בכל העולם כולו, הרב ישראל מאיר גבאי שליט"א, שעוזר להכנסת אורחים מדי שנה בשנה, שיזמין את המקום. הרב ישראל מאיר הודיע לי שהוא אכן הזמין את המקום.

ההילולא השנה חלה ביום שלישי. תכננתי לצאת ביום שני, ערב ההילולא, בשעה שתיים עשרה בצהריים. חישבתי שאגיע בשעה שש אחר הצהריים ללודמיה, שלוש שעות לפני השקיעה, מספיק זמן כדי לארגן את המקום לאורחים הרבים. ביקשתי מיהודי שיזמין לי מונית לשעה שתיים עשרה, אבל הנהג לא הגיע. חיכיתי לו. מכוניות באות והולכות, אנשים נוסעים לדרום, ואני מחכה.

השעון מראה על השעה אחת, אחת וחצי, שתיים, שלוש... העצבים מאיימים לפקוע. אני נוטה לחוש כעס על אנשים שאי אפשר לסמוך עליהם, ועוצר את עצמי רגע לפני. הרי ברור שה' מנהל את העולם, וגם בקייב יש מנהיג לבירה. הוצאתי מכיסי את 'כדור ההרגעה', קונטרס שער הבטחון, למדתי כמה שורות, שהזכירו לי שאני רק שליח והקב"ה יסדר הכל על הצד הטוב ביותר, ונרגעתי. כמו כן התחזקתי בדברי הרה"ק ר' שלמה מקרלין, שלא יהא לבך חלוק על המקום - שצריך האדם לדעת שבכל מקום שהוא שם הוא בהשגחה פרטית מאת הבורא, ואסור לאדם שיהא לבו חלוק על המקום שהוא שם. אם הקב"ה שם אותי כאן, אז כאן הוא עכשיו מקומי ולא בשום מקום אחר. סוף סוף בשעה חמש הופיע הנהג של חברת ההסעות בטנדר

בלי צפצופים

נסעתי לאמריקה כדי להתרים נדיבים. לקחתי לי דרייור (נהג) למשך היום כולו. הוא לקח אותי במכוניתו מהשעה תשע בבוקר ועד השעה עשר בלילה וליווה אותי בנאמנות. הנהג היה בחור מבוגר. כעבור כמה ימים פגשתי חבר שיש לו בת מבוגרת בשידוכים. הציעו לו את הבחור הזה, והוא התעניין אצלי. "שמעתי שהוא היה הנהג שלך במשך יום שלם. הציעו אותו לבת שלי, ואני רוצה לשאול אותך אם הוא טיפוס רגוע. את הבת שלי אני מכיר. יש לה פתיל קצר והיא ממהרת לרגוז. אני מחפש מישהו רגוע בשבילה. אז מה אתה אומר?" "אני אומר שנסעתי עם הבחור במשך למעלה משתיים עשרה שעות, והיה ממש נחמד איתו. היו פקקים, דברים מרגיזים בדרך, אבל הבחור לא צפצף אפילו פעם אחת!"

חברי התרשם מאוד, ואכן השידוך קם ונהיה. אחרי האירוסין חברי הודה לי ואמר: "בזכותך נהיה השידוך". החתן שמע את הדו שיח שאל מדוע בזכותי נהיה השידוך, ואני הזכרתי לו את הנסיעה הרגועה ללא הצפירות שהרשימה אותי במיוחד. החתן חיך חיוך רחב ואמר: "אה, אתה מדבר על היום הזה שלקחתי אותך. פשוט יום קודם התקלקלה לי הצפצפה, וכבר היה מאוחר מדי באותו יום כדי לתקן אותה. למחרת התחלתי את הנסיעה איתך מוקדם בבוקר, ופשוט לא הספקתי לתקן את הצפצפה, וכך נסעתי כל היום בלי אפשרות לצפצף. הכל כדי שהשידוך יקום ויהיה".

(יום שני פרשת בלק, סיפור 3, אידיש)

האשראי לעולם לא נגמר

שמי יעקב כהן ואני גר בחיפה. ביום שישי אחד אני נכנס לבית המדרש המרכזי של נדבורנה. אחר סיום התפילה פוגש אותי ר' זאב, ידידי היקר, ברחבת הכניסה. אתמול הוא התקשר אלי וסיפר לי שבקהילה שלו פותחים ימי התרומה מרוכזים - מצייג, והוא מעוניין להתרים אותי. אמרתי לו: "בעזרת ה', אתן מאה שקלים. אין לי איתי כרגע, אבל יהיה".

עכשיו, בבוקרו של יום שישי, אני רואה את ר' זאב ואומר לו: "לא שכחתי מהמאה שקלים. אני כבר מביא לך. אין לי כאן עכשיו, אבל כבר יהיה". "לא נורא אם תביא את הכסף ביום ראשון", הוא אומר לי. "אפשר לחשוב שכל פעם קורה לכם 'סיפורים'. זהו, נגמר לך האשראי. לא בכל יום אתרחיש ניסא". כדי שתבינו למה הוא התכוון, אספר בקיצור: יום אחד לוויתי מחבר מאתיים שקלים ואמרתי לו שאחזיר לו אותם עד השקיעה. כשהגעתי להתפלל מנחה, ראיתי את החבר והרגשתי לא כל כך נעים ממנו. אמנם היו עוד שעתיים, אבל התחלתי לחשוב מהיכן אני מביא את הכסף. לא רציתי ללכת לבנק להוציא כסף מהכספומט כיוון שבאזור שהבנק ממוקם בו יש קושי גדול בשמירת עיניים. התפללתי להשם וביקשתי מעומק ליבי שיזמין לי מאתיים שקלים לכאן, לבית המדרש. אחר כך התיישבתי בשולחן פינתי, מתחת לעזרת נשים, וחיכיתי. הנחתו את כובעי ואת משקפי על השולחן, הורדתי את הראש ונמנממתי. כשהתעוררתי, גיליתי מאתיים שקלים מקופלים יפה, מונחים בשולי הכובע שלי.

התרגשתי. הנה, שמע השם לתפילתי. כדי להיות בטוח שהכסף אכן מיועד לי, ביקשתי מהגבאי שיפתח את מצלמות האבטחה ויראה מה היה בזמן שישנתי. הוא הסכים. במצלמה נראה יהודי בעל חולצה לבנה חקן מאפיר ניגש לשולחן ומניח את השטר.

אין לי מושג מה היה הסיפור שלו ומדוע החליט לתת דווקא לי דווקא באותו רגע מאתיים שקלים, אבל היה ברור לי שהוא הוא שליח המקום להביא לי את אשר שאלתי.

סיפורתי על כך לחברים, ומישהו הכניס את הסיפור ליבאר הפרשה: עתה, בשיחתי עם ר' זאב, הוא זכר את הסיפור ואמר: "אז הצליח לך, אבל מי אמר שגם הפעם יגיעו לך מאה שקלים כמו שאתה רוצה?"

אמרתי לו: "למה אתה מדבר כך? האשראי

גדול. התקשרתי מיד לחברה: "מה קרה לכם? טנדר שולחים לי? אני בן אדם אחד, ועלי להגיע במהירות במכונית נוחה וקלה, לא בטנדר גדול ומקרע".

הם התנצלו והודיעו שישלחו מכונית ונהג הטנדר ייקח אותי במכונית שישלחו. הם ביקשו שאמתין חצי שעה נוספת עד שיגיע הרכב הקטן. בינתיים נהג הטנדר המתין שם.

עודי מחכה לרכב הקטן, והנה אני מקבל שיחת טלפון מהרב ישראל מאיר גבאי, בה הוא מודיע לי שראש עיריית לודמיר מסרב נחרצות להשכרת הבניין העירוני. הוא חושש בגלל מצב הבריאות העולמי, ואינו מוכן שאנשים שאינם מקומיים יתאכסנו בבניין שלו. "ניסיתי לשכנעו שמדובר באנשים זהירים ששומרים על כל ההנחיות", אמר לי הרב ישראל מאיר, "אבל הוא בשלו: השנה לא משכירים את הבניין".

רצף התקלות והאכזבות איים להכריע אותי. לא הצלחתי בשום דבר שאני עושה! הכל תקוע. כאילו עומד מישהו ושם לי רגל בכל מקום שאני רק פונה אליו. המחשבה הזאת, שמישהו עושה לי דווקא, שוב הציתה בי את הרעיון הפשוט שהמישהו הזה הוא רק הבורא יתברך. נזכרתי בשיעור 162 של ר' דוד, שבו הוא אומר שעלינו מוטל לבחור בטוב והשאר בידי שמים.

הרגשתי שעשיתי השתדלות רבה מדי ולא התפללתי מספיק. דבר ראשון, הלכתי למקווה כדי להיטיב את הבחירה בטוב. המקווה הוא סגולה ידועה לאמונה ומסוגל נגד כעס. כעס בגימטריה מאה וחמישים ואחת (עם הכולל), ומקוה - מאה חמישים ואחת. המקווה מגביר את האמונה ומכריע את הכעס. דבר שני, ניסיתי להסיח את דעתי מן העניין ונעמדתי להתפלל מנחה ולהתחנן להקב"ה שיתקנני בעצה טובה מלפניו ואעשה הישר והרצוי בעיניו. לאחר מנחה, מלא אמונה ובטחון, הפעלתי את הראש, והחלטתי להתקשר לארץ ישראל, לידידי ר' יהודה זילברמן שליט"א, יהודי נפלא המתמצא בעניינים אלו. יש לי קשר קבוע איתו בכל הנוגע להכנסת אורחים בלודמיר. שאלתי אותו אם יש לו עצה בשבילנו. הוא שאל אותי אם יש לי מקום להקים בו אוהל, ופתאום נזכרתי. הרי לפני שבועיים הטריד אותנו ראש העיר בעניין הנקיון של השטח. בשביל מה נעשה כל זה אם לא בשביל שנוכל להעמיד שם את האוהל?

"אז אם יש לך מקום להעמיד את האוהל, ואתה עדיין בקייב, יש לי עצה מצוינת. יש שם חנות שמוכרת אוהלים. תקנה אוהל גדול ותקים אותו סמוך לציון".

איך ניקח את האוהל עד לודמיר? צריך רכב גדול. מה הבעיה - שלחו לך טנדר! זוכר איך התרגזת והתעקשת על מכונית שעדיין לא הגיעה? הטנדר כאן, לידך, ובו נהג שמוכן ומזומן לקחת אותך בכל רגע שתפוצץ.

מיד אמרתי לנהג הטנדר שלבסוף אנחנו נוסעים איתו בטנדר. הנהג אכן הסכים, ואנו ביטלנו את הדרישה למכונית. נסעתי למפעל, קניתי שם אוהל גדול, שולחנות וכסאות והכל בחמש מאות דולר שלקחתי מתרומת הנדיב. העמסנו את האוהל ואת כל הציווד, והנה אני סוף סוף בדרך ללודמיר. נוסע עם האוהל הגדול ועדיין מצפה לישועה שהכל יסתדר במקום.

כשהגעתי למקום היו שם אברכים מלונדון. אחד מתוכם, בעל חוש טכני מפותח, עזר לי בכל ליבו וגופו. הוא קרא את ההוראות באנגלית ויחד איתי הציב את האוהל על מקומו באופן הטוב ביותר. האברך סיפר לי לאחר מכן שלפי התוכנית הוא בכלל לא היה אמור להיות כאן בשעה הזאת, אבל משמים הוא התעכב כדי לזכות להקים את האוהל. וכך הוקם אוהל שלם ליד הציון, ביום כ"ב בתמוז, יום ההילולא של הצדיק, עניין גדול לכשעצמו.

זכינו לראות עין בעין שכל שרשרת התקלות היתה למעשה ההכנה המדויקת שהובילה להצלחת האירוח לכבודו של הצדיק, הרה"ק רבי שלמה מקארלין, זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל להיושע בדבר ישועה ורחמים ולזכות לגאולה השלימה בקרוב ממש.

(יום שני פרשת דברים תש"פ, בוקר)

בבנק יכול להיגמר. האשראי אצל אבי יכול להיגמר, אבל אצל אבי שבשמים הוא לא ייגמר לעולם. הוא תמיד יכול לעשות הכל. אין אצלו דבר קשה או קל, הבורא יתברך שמו הוא כל יכול! אתה יודע מה זה 'כל יכול'?"

עודנו מדברים, והנה ניגש אלי יהודי בעל לבוש עממי, עושה רושם של 'בעל תשובה', ושואל אותי: "מה שלומך?" אמרתי לו: "ברוך השם". "איך עבר השבוע?" "ישתבח שמו. נולד לי בן למזל טוב!"

היהודי, שעדיין לא קלטתי מיהו, התרגש מאוד. "מזל טוב מזל טוב! הנה קח מאה שקלים לכבוד השמחה".

"א... לא נעים לי, מה פתאום?" אמרתי.

"זה בסדר. יש לי הכרת הטוב אליך, שעזרת לי עם ה'קדיש'".

נזכרתי שהפעם הקודמת שפגשתי את היהודי הזה היתה כשרצה להגיד קדיש אחר אמו ע"ה, ואני עזרתי לארגן לו מניין.

שוחחנו עוד מעט, היהודי הזה נפנה לדרכו, ואני פניתי לר' זאב: "הנה, קח מאה שקלים".

הוא הביט בי ובידי בתדהמה וקרא: "אני לא מאמין".

הוא לקח את הכסף בהתרגשות, ואני אמרתי לו: "מהיום תגיד אני כן מאמין!" (ראיון עם הרה"ק ר' יעקב כהן שליט"א, עברית ראיון מס' 30, אידיש ראיון מס' 29)

שתי סגולות ומעטפה

כאן מדבר יהודי מאמריקה. בעזרת ה' בעוד שבועיים אוביל את בני החתן לחופה, וכמו שאתם יודעים, להיות מחותן זה דבר עצום בגודלו, עצום ללא כל פרופורציה ליכולת של בן אדם. הקושיה של הגמרא "כסף מנלך" היא אכן קושיה קשה כבדול, כשעלי להוציא סכומים אדירים בשביל ליל החתונה, דירה, רהיטים, שכירות, מלבושים, הכל כנאה וכיאה לחתן דומה למלך, ברוך השם.

ביומיום אני עושה השתדלות לפרנסה, והחלטתי שדי בזה. איני מבקש כסף מאיש. הרי רק מי שהקב"ה יתן בידו את הכסף בשבילי יביא לי אותו. אז בשביל מה ללכת סחור סחור ולהתדפק על פתחי נדיבים, כשביכולתי לדבר ישירות עם הקב"ה? התחזקתי במאמר ששמעתי מהרבי מסקולען זצ"ל, שאמר בשם הרה"ק מרוזין ז"ע על הפסוק בתהילים (בפרק יג) "עד אנה תסתיר את פניך ממני, עד אנה אשית עצות בנפשי" - מתי יש הסתר פנים? כשאתם משיית לעצמו עצות. אבל כשמגיעים למסקנה שרק ה' יתברך יכול לעזור - אז זוכים לגילויים מופלאים של השגחה. בכלל, מה לי לדאוג על העתיד? "תמים תהיה עם השם אלוקיך!" רש"י אומר שם: "ולא תחקור אחר העתידות, ואין זה משנה אילו עתידות, מה שיהיה בעוד עשר שנים או בעוד עשר דקות.

שתי סגולות נפלאות קיבלתי על עצמי לקיים בימי ערב השמחה: את הסגולה של הרה"ק ר' ברוך ממזיבו" ז"ע, ששמחה היא סגולה לפרנסה, ואת הסגולה שהרבי מסקולען זצ"ל הראה לי פעם בתהילים בפסוק "מהולל אקרא השם", ורש"י מפרש: 'בהילולים אקראנו', והסביר לי: כשודד המלך היה בצרה, הוא כבר הודה על הנס שהקב"ה ישלח לו, משום שהיה בטוח בישועה.

נכון שאין לי אפילו מקצת מהבטחון של דוד המלך, אבל המדרש אומר שאפילו רשע שבטוח בה' גם חסד יסובבנהו. שרתי לעצמי ניגוני שמחה וחיוקית את עצמי בפסוקי הודיה בלתי בדרך, בשכבי ובקומי. בכל עת שדאגת הכסף איימה עלי החזרתי לה אפיים בניגונים המרוממים את הנפש. שרתי בפה, שרתי במחשבה. פסוקי תהילים וקטעי תפילה היו לי ללחם חוק והשרו עלי אווירה טובה, מלאת אושר ושמחה כי אני נמצא בידי הקב"ה לבדו, והוא אשר יפרנסני ויתן לנו את כל צרכינו לקראת החתונה הקרבה.

בראש חודש תמוז השנה היה עלי להוציא את השטריימל עבור החתן ולשלם עבורו. לא היה לי שמץ של מושג מניין אשיג את הסכום המבוקש. הנהגתי מתקשר אלי ידיד ואומר לי: "אתה הרי עושה חתונה. יש לי בשבילך ש"ק של עשרים וחמשה אלף דולר. על שם מי אני מוציא את השיק?"

הוא ממשיך לשאול: "ואתה לא צריך עוד?"

אבל אני, למה שאבקש, הן גם את הראשונים לא ביקשתי מאת בשר ודם. "הקב"ה ישלח ליי, אמרתי לו בנחת.

"ולמה אתה לא מפרגן לי שאני אהיה השליח?" הוא שואל אותי.

"נו נו, אם אתה רוצה להיות השליח, תבקש מהקב"ה שאתה תהיה השליח", עניתי.

זמן קצר לאחר מכן הוא התקשר אלי וביקש ממני שאבוא לקחת את הכסף, והגיש לי מעטפה ובה שיק של שלושים אלף דולר וחמשת אלפים דולר נוספים במזומן.

והבוטח בה' חסד יסובבנהו.

(יום רביעי פרשת פינחס תש"פ, לילה, סיפור מס' 1, אידיש)

השפעה פרטית

לפני החיבור לקו ולעלוני השגחה פרטית, חשבתי שההולכה בשולחן ערוך 'לעולם יהא רגיל אדם לומר כל מה דעביד לטב עבידי היא הלכה לימות המשיח... כיום איני זו בלי זה ביום, בלילה, בכל המצבים, איני פשוט חי את זה.

צ. ג. - בני ברק

מצד המעלימים

חיכינו זמן רב לשדך את בנו היקר. הבטחנו שאם נשדכו תוך שבוע נתרום לפעילות. תוך שבוע בדיקת הוא התארס. קחו תרומה להפצת העלון הבא בארבעים בתי כנסיות.

י. ה. - מודיעין עילית

קח גם אתה שותפות קבע בהפצת האמונה בעולם ותזכה להבטחת הוזהר למזכי הרבים: בניים ובניי בנים יראים ושלמים

התקשר עכשיו לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק | מעלול בדואר בעמדות דברים | לאומי סניף 902 | ת.ד. 5475 | פולס על שם חשבון 57390056 | ירושלים | ישער הבטחון

הנצחה פרטית

עלונים ל-280 בתי כנסת

נתרמו לזכר הרה"ק רבי שלמה בן יוסף זצוק"ל הי"ד מקרלין לזכר הרה"ק רבי ישעיה ב"ר משה זצוק"ל מקערסטר לזכות עידן ישראל בן אסתר וזוגי איריס בת סוליקה ויוצ"ח שיחי לעיני הילדה מרים חנה הי"ד בת יבלחטי"א הרב יעקב שליט"א לזכות עובדי מרים פינגסטיס

עלונים ל-43 בתי כנסת

נתרמו עם הלשון דלקמן: הבטחתי שאם אראה ישועה אתרום כמנין 'ישועה' - סך 391 ולרפואת הרב יחיאל בן איקל

עלונים ל-40 בתי כנסת נתרמו

על ידי הרב יצחק דוד בן יונה שליט"א לזכות, ולהסרת המגיפה מעל כלל ישראל לעילוי נשמת הרב יצחק בן יבדל"ח הרב אליהו נחום שליט"א ולהצלחת התורם שליט"א

הרב הילל יהושע מרדכי בן ליבא מרים רבקה בת שרה וכל יוצאי חלציהם להצלחה בכל העניינים בשמחה

לרפואת חיה חוה אלטע בת דבורה רייזל וחיים יוסף בן חיה פראל לרפואה שלמה בקרוב ממש

לעילוי נשמת הרב הגאון ר' אליהו בן רבי שלמה ז"ל עלה למרום י"ח אדר תשי"פ ולהצלחת יעקב ישראל בן רחל לבנים יראים ושלמים

צבי בן אסתר גיטל לרפואה שלמה בקרוב

הרב חיים נחמן בן רבקה וזוגתו דבורה בת פייגא להצלחה ברוחניות ובגשמיות

שאלה פרטית

אתה שואל - אתם עונים

שאלות ותשובות על ידי הקוראים, בנושא אמונה, בטחון והשגחה פרטית

אני שומע הרבה את הקו ומחובר לעלונים, אבל בשעת ניסיון, אני לא עומד בזה. איך אני עושה שבעת הניסיון אני יוכל להתחזק באמונה.

א.א. - בית שמש

שאלה מספר 4

לקיים למעשה את עניין האמונה בדברים קטנים, זה יעזור לך גם בשעה של ניסיון מורכב יותר.

הרב ישי עבוד - תל ציון:

בספר ראשית חכמה שער הענווה, השער השלישי (עמ' כא), כתוב שטוב לו לאדם לעשות לו תזכורת קצרה על העונש ועל המעלות ויקרא אותה בכל יום. בשעת ניסיון בן אדם שוכח הכל, את העונש ואת השכר, והעצה לזה היא לכתוב לעצמך משפטים קצרים בשבח האמונה ובטחון ובגנות הכעס והייאוש, ולהסתכל בזה כל יום. אני מציע גם לצייר מול העיניים דוגמאות של נסיונות שיכולים לקרות, וכאשר תגיע לידי מעשה יקל עליך לעמוד בהם.

על תזכורת בשעת ניסיון כותב גם הרב נתן הלוי מביתר עילית: לשעת ניסיון יש סגולה מיוחדת שכתובה בתורה: "וראיתם אותם וזכרתם", להסתכל בציצית. מי שמתרגל להתבונן בציצית ולחשוב על מה שהיא מזכירה לו, בשעת ניסיון יסתכל בציצית ויוכל לעמוד בזה.

הרב משה שפירא - קרית פור:

חנוכה זה מלשון חנו כ"ה, ובפורים כתוב במגילה "יונח מאויביהם". למה בנצחון של חנוכה נקטו לשון חניה, ובנצחון של פורים לשון מנוחה? כי בפורים היתה המלחמה על הגוף, המן ביקש להשמיד, להרוג ולאבד, ואז הנצחון הוא מוחלט, ואפשר לנוח. מה שאין כן במלחמה על הרוחניות, כמו שהיתה בחנוכה, שביקשו לאבד את האמונה, בזה הנצחון הוא רק חניה, שהרי היצר מתגבר על האדם כל יום. אכן, הנצחון הגדול של מידת הבטחון - מנוחת נפש הבוטח היא דרגה גבוהה מאוד, אבל גם אם אתה מרגיש שעדיין לא הגעת לשם, תשמח עם ההצלחות הקטנות. גם על החניה קבעו יום-טוב.

שאלה לגליון הבא

אני נמצא במקום שבו אני סופג מאנשים הרבה פגיעות בדיבור. איך אני מתמודד עם זה באמונה, בבטחון ובשמחה? ג. ק. - ביתר עילית

מסירת שאלות ותשובות

הודעה בקו השגחה פרטית 02-30-11-300 שולחה 3 < 5 (לאחר בחירת השפה) במייל 5023011300@gmail.com בפקס 02-6599-189 תשובות יתקבלו עד יום ראשון פרשת עקב, ויתקבלו רק עם שם מלא ושם עיר. שם השואל יכתב בראשי תיבות ושם עיר.

המעוניינים להפיץ את העלון בבתי כנסיות, חנויות וכדומה

מזמנים להתקשר למשרד ההפצה בטלפון 02-5866-075

מענה אנושי בין 12:00 ל-14:00 ניתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה ונחזור אליכם בסיי

משלוח הגיליונות יהיה ללא תשלום למפיצים 250 עלונים ומעלה בתצוגת מקורות חלוקה

לקבלת העלון במייל הרשמו בכתובת P023011300@GMAIL.COM לעלון באנגלית EN023011300@GMAIL.COM

האמונה מתפשטת בעולם

מס' חדש לקו השגחה פרטית מארגונינו 3988-4030 לבקשת אחינו מארגונינו

אם יש לכם קרובים או מכרים בארגונינו, בשרו להם את הבעורה

הצטרף גם אתה לרבות ששינו את חייהם, חייג:

מארץ ישראל - 02-30-11-300

מארה"ב [שימו לב - מספר חדש] - 1-605-31-31-719

מאנגליה - 0-330-3900-489 | מבלגיה - 3233-696-766

קו השגחה פרטית לנשנים - שולחה 4 בתפריט הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

זמני כניסת וציאת השבת

כניסת השבת: 19:17
שקיעה: 19:39
ציאת השבת: 20:17
דבנו תם: 21:52

הגיליון יו"ל
בעיה"ק נתיבות

אזר השבת

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם
מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

הגיליון מקודש לרמא"ש רחל בת קלוזין ונח"ו

לרמא"ש: הנה בת עישה תהי'

מעשיות בפרשה

"ואתהנן אל' ה' בעת ההוא לאמור"

פעם אחת שאלו חסידיו של הצדיק רבי חיים מצאנז את רבם: מה עושה רבינו לפני התפילה?

לפני התפילה - השיב להם הרבי - אני מתפלל שבשעת התפילה - אתפלל! כיוצא בדבר אנו מוצאים אצל משה רבנו שאמר: "ואתהנן אל' ה'" ומה התחננתי? "בעת ההוא לאמור" שכעת שאני עומד בתפילה חשובה לפניו אמירתי!

"וההור כוער באש עד לב השמים"

כוער היה ההור - אמר הצדיק רבי יצחק מאיר מגור בעל חידושי הרי"ם - והיו אלה להבות אש קודש עד שזכו ישראל מחמת כך קבלו "לב השמים" לב זך וטהור כעצם השמים לטהור.

"ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם"

מתרגם אונקלוס: "ותפלחון תמן לעממא" - ועבדתם שם את העמים.

את הדברים כיאר הצדיק רבי שר שלום מבעלזא: ישראל שבחוצה לארץ עובדים עבודה שהיא זרה להם את כל מה שהם יוצרים ובונים על אדמת ניכר בסופו של דבר לא להם יהיה אלא כל השפע והטוב שיצרו ייהנו מהם אומות העולם ואילו הם לא ייהנו מכלום.

"אנכי עומד בין ה' ובניכם"

"אנכי" - אמר הצדיק רבי שניאור זלמן מלאדי - היינו האנוכיות והעצמיות שהאדם דואג לעצמו ולטובתו, "עומד בין ה' ובניכם" - היא המחיצה המבדילה בין האדם לכוראו שכן אין הקדוש ברוך הוא יכול על ידי כך לקנות שכיתה בלבו של האדם האומר "אני ואפסי עוד".

ניתן לשלוח אלינו מאמרים סיפורים וחיזוקים בנושא נגיף הקורונה ופגעי הזמן ונשתדל לפרסמם: במייל alon7148454@gmail.com | בתודה מראש

השבת למוקד בתן לשלוח עד יום שלישי בשבוע
לפקס: 08-9941870
או למייל: 7665190@gmail.com

אזר התורה
לע"נ בנימין בן רחל

אנשי בשורה אנו: עקב המצב ולבקשת רבים בשלב זה ניתן לענות תשובות גם במענה אנושי במס' טלפון - 077-410-39-00 (תשובות קצרות בלבד, ימים א'-ג' בין השעות: 20:00 - 21:00) מניין שוה טלפון ביתי, אין להתקשר לפני או אחרי כלל וכלל. בברכת 'גידול תורה ויאדיר'.

חידה: היכי תמצוי בהמה אחרי שנשחטה שחלק מאבריה המחוברים לה אסורים מדין אבר מן החי והיא כשרה?
חידה של שבוע שעבר: היכן מצינו בעל חי שטובל?
תשובה לחידה משבוע שעבר: החסידה (הגאון מווילנא אדרת אליהו, דברים י"ד י"ח).

האחדש אי"ה יוגלו הפרסים כדלהנ"ל:

כתיבת אותיות בס"ת (5 זוכים!) כולל תעודה	מנחה וערבית עם פירוש "מתוק מדבש" (2 זוכים)	נגן (MP3) כשר עם שיחות של גדולי הדרשנים
---	--	---

העלון להצלחת מר תומר סגרון ורעייתו תחיל' ניתן להצטרף לרשימת התפוצה במייל. שלחו מילת "הצטרפות" ל- keremyosef@okmail.co.il
לתגובות תרומות הארות והערות: 052-7148454
ניתן לשלוח גם בפקס: 08-9941870

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

האם מותר להשתמש בתמיסת אלכו-ג'ל בשבת ויום טוב

יש לדון האם מותר להשתמש בסבון על מנת לשטוף את הידיים וכפי שהורו משרד הבריאות. ויש לעיין בכמה נידונים. א' איסור ממרח. ב' איסור מוליד ריח. ג' משום רפואה.

הנה מצד איסור ממרח, אין איסור כיון שאיסור ממרח הוא רק בדבר סמיך כגון שעווה וכל כיוצא בזה, אבל סבון נוזלי כיון שהוא נשפך אין בו משום ממרח, עי' בשו"ע (סי' שיד ס"א). ואף שהגאון האגרות משה (אור"ח ח"א סי' קיג) כתב בתשובה שמחמיר לבני ביתו שלא להשתמש בסבון נוזלי בשבת. מכל מקום הכרעת כל הפוסקים, שכבר הותר הדבר, ואין לחשוש לא לממרח. כן דעת מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל (קובץ תשובות ח"א סי' ל"ח - אורחות שבת פ"ז הערה מ) ומרן הגר"ע יוסף זצ"ל (הליכות עולם ח"ד עמ' קח).

ואין לחשוש לאיסור הולדת ריח בחומר ריחני, משום שכל הניתן ישירות על הגוף, אין בו איסור, משום 'דזיעה מעבירתו', עי' בזה בהליכות עולם (ח"ד עמ' ריג). ואמנם בני ספרד מחמירים בהתזת בושם על הגוף בשבת ויום טוב, היינו במקום שיכוסה בבגד, אבל לא על מקום מגולה כידיים, עיין בשו"ע (סי' תרי"א).

ומצד איסור רפואה, היה מקום לאסור שהרי כתב השו"ע (סי' שכז ס"א) שאסור לסוך בשמן ורד משום דמוכחא מילתא דלרפואה קא עביד. אך אין לאסור בזה, שכן כלל גדול בידינו (שו"ע סי' שכז ס"ז) דכל דבר שהוא מעשה בריאים אין בו משום רפואה בשבת. וכן הורה הגאון רבי צבי ובר שליט"א רב שכונת נוה יעקב בירושלים, שמה שמחטאים את הידיים היום בג'ל, זה לא נחשב לרפואה, כיון שזה גם מעשה בריאים.

משה איש האלוקים

הידיעה המלאה והשקופה על ידי ההבטה הרוחנית במחזור שנשלחו אליו לבדיקות לידתו ימי נעורו במרוקו כך עזב את מרוקו בעצת רבו ואלו היו מעשיו בארץ ישראל ■ נעשו להסתלקותו של הגאון הצדיק רבי משה בן טוב צ"ל המוכנה כפי הנגמ' צדיק המזוהה ב'נו ממשך דרכו רבי שמעון בן טוב שליט"א במילות זיכרון ויומן מסע לזכר נשמת אביו הקדוש זי"ע ■ משה אמת

נעור חלק

עשר שנים שלמות חלפו מאז שקעה השמש בערב שבת קודש ה' באב תש"ע ויחד איתה שטמו של הצדיק שהאיר לעמו במשך שמונים שנה...

הורו ולידתו

"חלמתי הלילה את הצדיק רבי דוד ומשה זצוק"ל" אמא - איטו הייתה נגשת במיוחד כשספירה לבעלה על החלום המיוחד "הוא בישר לי כי בקרוב אלד בן וביקש שאקרא לו על שמו". בי"ז בסיוון תר"ץ בכפר תאמסינט הפציע אורו של הצדיק, למשפחת ביטון נולד בן ויקרא שמו בישראל 'משה' על שם הצדיק שלימים הוא ערדי לפרסם את שמו בכל העולם. רבי מסעוד היה ידוע בכל אזור מגוריו כבעל חסד וכל אורה שהזדמן אל הכפר ולאחר מכן אל וואראזות מקום מגוריו ידע כי דלתו של רבי מסעוד פתוחה בפניו בכל שיחפון. לא רק פשוטי העם מציאו את מקומם בביתו של רבי מסעוד, גדולי וצדיקי מרוקו היו בני בית אצל רבי מסעוד, הבבא סאלי ועוד רבים מבני משפחת אבוהצירא, כשהיו מגיעים לאזור היו מתארחים בביתו של רבי מסעוד, שכיבד אותם בכבוד מלכים כיאה לקדושי עליון אלו.

ארץ ישראל

מייד לאחר נישואיו עלה הרב אל ארץ הקודש ולאחר חודשים ספורים הוא קבע את מושבו בעיר באר שבע. החשיפה לחילוניות השולטת בארץ באותה תקופה הייתה בשיאה והרב היה מסתובב ברחבי העיר וזועק מנהמת לבו על השבת המתחללת ועל ביצור חומות הטהרה והקדושה, "כמה שאתה מדוויח בשבת אני אתך לך" היה הרב מתחייב לא פעם לנהיג מוניות ש"ל עבדו גם ביום השבת. כבר אז החל הקשר המיוחד של הרב למצוות המזווה, והוא היה ממנון מכיסו הפרטי מזוזות מהודרות לכאלו שידם לא השיגה לקנות מזווה לביתם.

לפרנסתו היה הרב עוסק בצורפות בחנות אותה פתח בשם 'ירושלים של זהב', אבל לאחר מספר שנים החל להתפרסם ברחבי העיר כי ברבותיו של 'רבי משה הדתי' (כך היה נקרא הרב בגלל חזונו הכוללת עם זקן ארוך ופאות) עושות פירות ואנשים החלו להגיע אל החנות מכל קצוות הארץ כדי לקבל עצה ותושיה, באותם ימים החל להתגלות הכח העצום לו זכה הרב להביא מזור ותרופה לאנשים הזקוקים לכך דרך סודותיה של המזווה. בעצת מורו ורבו אליו היה קשור בכל נפשו 'סידנא בבא-סאלי' החליט הרב לעזוב את העיר באר-שבע ולעלות אל עיר הקודש ירושלים.

ירושלים של מעלה

בשנת תשמ"ה עלו הרב ומשפחתו אל עיר הקודש והמקדש, כאן החלה פעילותו של הרב להגיע לממדים אדירים, הרב פתח את 'מוסדות דור דור' יחד עם בנו וממשיך דרכו שיבלט"א הרב שמעון בן טוב שליט"א והחל בפעילות בתחומים רבים שהמשותף לכולם הוא הפצת תורה וקדושה בעם ישראל, ביניהם רשת כוללים, ואת מרכז 'שלמותא' להגברת המודעות למען טהרת המשפחה.

גדולי ישראל

הרב זכה בימי חייו להערבה רבה מגדולי ישראל מכל החוגים שהעריכו מאוד את פעולתיו הכבירות למען עם ישראל בפרט הבבא סאלי זצוק"ל והראש"ל צ"ל הרב מרדכי אליהו והגר"ע יוסף זצוק"ל.

עבר, הווה, עתיד...

ה' באב יום הילולתו של האר"י הקדוש הוא גם יום הילולתו של 'צדיק המזוהה' שאורו לא הועם לרגע וממקום שבתו תחת כסא הכבוד הוא ממשיך לפעול ולהשפיע...

אסמברה

סיפור לשבת

מאמרי!!

השמירה העליונה מהקורונה

רבים מעם ישראל יצאו מהבתים, הותרו הביקורים אצל הסבתא והסבא ובעצם יהיה סוג של מחשבה שהעולם חזר למה שהיה. אולי לא לגמרי אבל בוודאי לא כמו שהיה בתקופת הסגרים יום כן יום לא.

באחד מסופי השבוע יהונתן חזר מהישיבה המפוארת בה למד שהינה במקרה ישיבה מוכרת ואפשר לומר מהמובילה שבעולם הישיבות.

יהונתן לא חזר לבד, הוא דאג להביא איתו עוד חמישה בחורים חבריו לשיעור שיתארו אצלו בשבת בהסתמך על כך שבבית משפחת דן הבית פתוח לכל אורח ללא כל הודעה מוקדמת, וכמובן האמא הסכימה לאחר תקופה בעקבות הירידה בנתוני ההדבקה.

השבת הייתה מהנה לכל המשפחה הסבתא ששמחה לראות את בנה לומד עם החברים בבית עם כל הגישמעאק והמרץ וכמובן כמו כל סבתא שרוצה 'רק' להתגאות בנכדים הצדיקים שזכתה להביא לעולם. ביום ראשון הם קבלו הודעה שלא הכינה אותם כלל וכלל. אחד הבחורים שהתארחו אצלם בשבת

וכאן מתחילות החששות והתהיות. מה עושים עם סבתא שאם חלילה וחס היא על נדבקה רח"ל היא על פי דרך הטבע מסיימת את תפקידה בעולם. השעות היו שעות קריטיות ומותחות ושלבסוף גם הם עברו והסתיימו. ותוצאות הבדיקה לא איחרו מלבוא.

נתגלה כחיובי לנגיף. כמובן המשפחה נכנסה לבידוד ועשו בדיקות לכל בני הבית.

וכאן מתחילות החששות והתהיות. מה עושים עם סבתא שאם חלילה וחס היא נדבקה רח"ל היא על פי דרך הטבע מסיימת את תפקידה בעולם. כמו שצינו גילה מופלג ובראותה במצב גרוע ביותר.

השעות היו שעות קריטיות ומותחות ושלבסוף גם הם עברו והסתיימו. ותוצאות הבדיקה לא איחרו מלבוא.

כל בני הבית, הכולל את ההורים האחים וארבעת החברים כולם נדבקו.

אבל אישה אחת, שה' יתברך בעצם נתן לה חיים במתנה, היא לא נדבקה. הסבתא מקרית גת, היא זו שקבלה תשובה שלילית. למרות כל הקרבה שהייתה למשפחה כל השבת אחד ישב לדבר עם השני ויותר מזה גם החיבוקים של הנכדים הם לא אלו שהדביקו אותה. ה' יתברך פשוט החליט החלטה וזה גם מה שקרה.

קוראים יקרים, זה לא דבר פשוט הניתן לזלזול. בוודאי שייסוד האמונה הוא שלכל נגיף יש כתובת אבל את ההשתדלות אסור לנו להוריד ואף לא לזלזל זה דין תורה. מה תרגיש שתגיע לעולם האמת ותואשם ברציחה במזיד בגלל שלא הקפדת לשמור על בריאות האחר.

זה הזמן לאזור מותניים ולפתוח את הלב ולו במעט בכדי שנוכל לעבור את התקופה בשמחה.

מי האמין ששוב כל המאורעות שחוונו זה עתה חוזרים- ובגדול. מי האמין ששוב פעם נחזור לכתוב סיפורים מאמרים וחיזוקים בנושא נגיף הקורונה שמשתולל לו בקצב מסחרר ברחבי העולם בכלל ובארץ הקודש בפרט. אז מה קורה כאן, מספרים שמעולם לא שמענו ולא דמיינו נמצאים כאן ומונחים בכל יום על השולחן. אלפי נדבקים ומאות חולים קשה זה הנתונים, אלו הם נקודות המפנה של המחשבה למעשה.

אלו ימים לא קלים עבור עם ישראל הנתונים בצרה ובכאב. ימים אלו עוברים אצל רבים מעם ישראל בחששות ובמכאובים מה ילד יום. והפעם יותר מתמיד מוכח שאת החיים אנחנו לא מתכננים, אתה יכול לדבר עד מחר אבל בסופו של דבר ה' יתברך הוא זה שיקבע את התוצאה. וכמאמר החכם: 'הרוצה להצחיק את ה' יתברך שיתכנן דברים'...

ובמיוחד בימים אלו מוטל עלינו להתחזק באמונה בה' יתברך שכל מה שעושה הכל לטובה. וכידוע שאחרי החושך תמיד מגיע האור, כמו בכל יום שאחרי הלילה מגיע היום.

הסיפור המדהים הבא התגלגל למערכת העלון במקריות לגמרי, ואת נקודת החיזוק הגדולה שיוצא ממנו אין וויכוח שזה ייתן דרך אחרת בתהיות והקשיים בימים אלו.

משפחת דן המתגוררים בבני ברק באזור רבי עקיבא ארחו בביתם מזה כשלוש חודשים את הסבתא מקרית גת. הסבתא בת תשעים ושתיים ניצולת שואה וממוקמת מבחינה גיאוגרפית במקום הראשון של קבוצות הסיכון. כמובן בני הבית נזהרו והוסיפו על עצמם זהירות על זהירות הקפדה על הקפדה ומי מדבר על לארח אורחים או קרובים בבית.

ממש כיבוד סבתא מושלם על כל המשתמע ועם כל המסירות נפש שיש בכל העניין הזה. בכל אופן לא פשוט בית של בלי עין הרע עשרה ילדים, וידוע כבר מה ילדים. חברים מכרים וקרובי משפחה אלו ממלאים להם את היום ויש שיאמרו יותר מההורים החמים והאוהבים.

הימים עברו והבשורות הטובות מגיעות. מספר הנדבקים הגיע לשפל של מספר חד ספרתי ביום שבע נדבקים על גבול העשר ואלפי בדיקות מבוצעות. החנויות נפתחו כל אחד עם צבע התווית שלו, ומוסדות החינוך והכלי התורה והישיבות נפתחו מחדש וקול התורה חזר להדהד בעולם אחרי זמן של מוות רוחני לעולם התורה, הקול והכל חזר לקדמותו.

באפשרותכם
לזכות את הרבים
ללא כל תממין!
אם אירע אתכם או
מכירים סיפור
מחזק
שלחו אלינו
בית 'אור השבת'
רח' חזני 3314 נתניה
ולצ"ן עבור 'אור השבת'
או בפקס:
08-9941870

אדם כורה

סיפור לסבת

מעולמו של בן הישיבה

"ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר"
(דברים ג, כג)

להגיד בבוקר דבר

רבינו האור החיים הקדוש כתב על הפסוק הזה שלמדים ארבעה תנאים הצריכין לקבלת תפילה.
א. שיתפלל בעני הדופק על הפתח, כמו שנאמר (משלי יח, כג) "תחננים ידבר רש".
ב. שיבקש ממקור הרחמים.
ג. זמן תפילה. כדרך אומר (תהילים סט, יד) "ואני תפילתי לך ה' עת רצון".

ד. שתהיה תפילתו מפורשת ולא תהיה סובלת פירוש בלתי הגון. וכמו אותו מעשה שהובא במדרש (אסתר רבה ז, כד) באדם שהיה מהלך בדרך והתעייף, אמר הלוואי הוזה לי חד חמר [פירוש: הלוואי ויהיה לי חמור אחד, ולא פירש בתפילתו שהוא רוצה לרכב עליו] עבר שם איש אחד מרומיים, שבו בזמן ילדה לו חמרתו עיר אחד. ואמר לו קח והרכב עליך עיר זה. אמר, הרי תפילתי נשמעה אבל אנוכי לא שאלתי כהוגן, כלומר לא פרשתי דברי אם ארכוב אני על החמור או להרכיבה עלי...

והוא מה שנתבון משה במאמרו כאן: "ואתחנן" - לשון תחנונים כנגד תנאי ראשון. "אל ה'" - שיבקש ממקור הרחמים, זה כנגד התנאי השני. "בעת ההיא" - פירוש בעת הידועה לקבלת תפילה, שהיא עת רצון, כי מי יודע עת הרצון כמשה.

ואפשר שזה היה בעת אשר אמר לו ה' (לעיל ב, כד) "החל רש" ארץ סיחון ועוג, וזה מכון לדברי רבותינו ז"ל שאמרו לאחר שכבש ארץ סיחון ועוג וכו'. זה כנגד תנאי שלישי.

"לאמר" - פירוש, פירש אמריו במצטרך שלא יסבלו דבריו דבר בלתי הגון, כנגד תנאי רביעי.

ויה"ר שהשי"ת יקבל תפילותינו ברצון ונזכה במהרה לגאולה השלימה. ולבניין בית קדשינו ותפארתנו בב"א.

רבי צבי אריזוני שליט"א

אורחים מן השמיים

יש לאדם צורך כל שהוא. בריאות, פרנסה, חינוך ילדים, שלום בית וכו'. לא חסר... הוא מתפלל ומתחנן פעם אחר פעם, נראה לו שאין מקבלים את תפילתו. אך אין הדבר כך. התפילות מצטברות, ממתינות לשעת הכושר. יגיע זמן בו הן ייענו. אסור להתייאש. אנו צריכים לעשות את ההשתדלות שלנו, הן מבחינה גשמית והן מבחינה רוחנית.

אמרתי להם: "אתם אורחים שנחתו עלי הישר מהשמיים. כיצד לא אטרח עבורכם? הטלפון האחרון מסוג זה שקיבלתי, היה לפני עשרות שנים, אם בכלל. רואים כאן את יד ההשגחה המופלאה."

לביטו. משכך, קיבלנו ביטחון עצמי מופרז. אמרנו שנוח לנו דווקא בשבת הקרובה - הרב קיבל. אמרנו שאנחנו רוצים לבוא כבר ביום חמישי - הסכים בקלות. "הופתענו עד מאד, אך לא הנחנו להפתעה לקלקל לנו את החוויה. גם חברינו שעקבו אחר נסיונותנו ועקשנותנו, וניסו שוב ושוב להניאנו מכך בטענה שהדבר לא יצלח, הופתעו ואף נתקנאו בהצלחתנו". מששמעתי כך, יצאתי מגדרי לארח אותם בחביבות וברחבות, באופן הראוי והטוב ביותר. הם התפלאו, מדוע הרב טורח עבורנו כל כך? אמרתי להם: "אתם אורחים שנחתו עלי הישר מהשמיים. כיצד לא אטרח עבורכם? הטלפון

סיפור מדהים שאירע לאחרונה מספר הגאון רבי צבי מרגליות שליט"א במהלך שיעורו השבועי: אחד המאפיינים של האחדות הוא הכנסת אורחים. אין זה דבר קל. הרבה יותר קל לתת צדקה. מוציאים סכום כזה או אחר, נותנים, ומשלחים את היהודי לדרכו. כך גם מעשי חסד אחרים. הכנסת אורחים היא חסד מתמשך ורב תחומי. צריך לדאוג לאורח לאכסניה נוחה על כל המשתמע, וגם להקדיש לו את כל תשומת הלב.

אספר סיפור מעניין אודות אורחים שהתגלגלו לביתי, הישר מן השמים'. וכך היה המעשה. ביום רביעי בלילה התקשר אלי ידיד מארצות הברית. יש לו חבר, שגם אותו אני מכיר ומוקיר. לחבר יש בירושלים, והוא רוצה לבוא להיות בגליל בשבת. אמרתי לו: "בשמחה! מסור לבחור את מספר הטלפון שלי, שיתקשר אלי ונתאם".

האחרון מסוג זה שקיבלתי, היה לפני עשרות שנים, אם בכלל. רואים כאן את יד ההשגחה המופלאה".

למדתי מכך מוסר השכל. האדם צריך לעשות את ההשתדלות. אם הוא בוטח בה' ומאמין באמת ובתמים שהקב"ה יסייע בידו, הישועה בוא תבוא. וכאשר אנו מדברים על "ישועה" אין הכוונה דווקא לרפואה ממחלה קשה או הצלה מגזירות רעות כאלו ואחרות. גם כאשר בחור ישיבה חש 'מחנק' וחפץ באוורור במקום שקט ופסטורלי, הרי הוא זקוק לישועה. הבחורים שלנו ייחלו לשבת שלוה בגליל. אך אין להם קרוב ומודע בחבל ארץ זה, עשו מה שביכולתם, והנה אינה הקב"ה, מסובב כל הסיבות, שהידיד יתקשר ערב קודם ויבקש עבור בן ידידו, כך הבחורים שלנו 'השתחלו' בדיוק לנישה הנכונה...

כבר למחרת בבוקר מתקשר בחור ואומר: "אני בחור ישיבה מירושלים. האם אני יכול לבוא עם חברי להתארח אצל הרב?". כמובן שעניתי בחיוב. הלא כך הבטחתי לידידי שמעבר לימים. אמרתי לבחור שמצדי עדיף שיבואו בשבת הבאה, אז אוכל לארח אותם כראוי. אך הוא אמר שלהם יותר נוח בשבת הקרובה. טוב, מה לא עושים בשביל ידידי? סברתי וקבלתי. הוסיף הבחור וביקש: "אנחנו רוצים לבוא כבר ביום חמישי!". נו מה לא עושים עבור ידיד של ידיד... "בסדר. תבואו ביום חמישי!". התחלתי להתארגן. היכן ילינו והיכן יסעדו. שהכל יהיה על הצד הטוב ביותר. הבחורים מגיעים, אני מקבל אותם בסבר פנים יפות, מושיב אותם, מכבדם במאכל ובמשקה, משוחחים על דא ועל הא, ואז שואל אני לשלום ידידו של ידידי וידידי. הבחורים מחליפים מבטים ואומרים בתמיהה: "אין אנו יודעים על מי אתה מדבר. אין לנו כל קשר אליהם..."

איזו השגחה פרטית מופלאה. עוד מוסר השכל ניתן ללמוד ממעשה מופלא זה; אדם עושה מעשה קטן לכאורה, וכתוצאה ממנו מתגלגלים דברים אדירים שלא חשב עליהם כלל. הוא לוחץ על כפתור, ואינו יודע אילו מערכות הוא מניע. הידיד שהתקשר מארצות הברית רצה בסך הכל לסייע לבנו של ידידו. והנה, על ידי הפעולה הקטנה שביצע, סייע כלאחר יד לשני תלמידי ישיבה שהיו זקוקים למעט אוויר צח, להתארח בכבוד וברחבות אצל רבה של כרמיאל...

נדהמתי, "אם כך, איך הגעתם אלי?", אמרו הבחורים בתמימות: "אנחנו בחורים אמריקאים, אוהבים לשנות אווירה מידי פעם. רצינו להתארח בגליל, אך אין לנו שם אח ורע. מה עשינו? ישנו מדריך טלפונים של רבני ישובים. התחלנו להתקשר לרבנים אחד אחרי השני על פי סדר הא'

קוראים יקרים, לצורך השתתפות במדור זה פתחנו מייל במיוחד עבורכם בו תוכלו לשאול שאלות, תהיות, מסקנות, הערות והארות לגבי המדור החדש של עולם הישיבות חשוב לנו לשמוע כיצד המדור החדש אכן סייע לכם mador7148454@gmail.com

מדור תפילות וקושיות

אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף די סימן טוב שליט"א

"אלעברה נא ואראה את הארץ הטובה" (ג', כ"ה)

היאך תקנו הז"ל בנוסח ברכת מעין שלוש "לאכול מפריה ולשבע מטובה" וכי אנו מבקשים לעלות לארץ ישראל כדי לאכול מפריה ולשבע מטובה?

דרש רבי שמלאי מפני מה נתאוהו משה רבינו ליכנס לארץ ישראל? וכי לאכול מפריה הוא צריך או לשבוע מטובה הוא צריך? אלא כך אמר משה: "הרבה מצות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בארץ ישראל אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי, אמר לו הקב"ה כלום אתה מבקש אלא לקבל שכר מעלה אני עליך כאילו עשיתם" [מסכת סוטה דף י"ד ע"א]. והנה בעקבות דברי רבי שמלאי ראיתי מקשים אם כן היאך תקנו הז"ל בנוסח ברכת מעין שלוש "לאכול מפריה ולשבע מטובה", וכי אנו מבקשים לעלות לארץ ישראל כדי לאכול מפריה ולשבע מטובה?

י"שוב א'

אנו מודים ומשכירים להקב"ה שנתן לנו את הארץ לאכול מפריה ולשבע מטובה

לכאן יש ליישב בפשיטות דאין זה קשה כלל, דאין אנו מבקשים בברכת מעין שלוש לעלות לארץ ישראל כדי לאכול מפריה ולשבע מטובה, אלא אנו נותנים שיר ושבח ותודה להקב"ה על אשר הנחיל לנו את הארץ לאכול מפריה ולשבע מטובה. כי הנה ההשתוקקות של כל אחד ודאי צריכה להיות בארץ ישראל כדי לקיים את מצוות התלויות בארץ ולא בשביל להתענג מזיו יופיה הדרה ופרותיה, אבל הקב"ה חפץ בטובת בניו בחידי האומה, וחפץ לענגנו מטוב פירותיה של ארץ ישראל. והרי זה כעין מה שמפורסם בשם רבי ישראל סלנטר זצ"ל שכל אדם צריך לשבר תאוות עצמו, ולמעט במיני תענוגים ופינוקים, אבל זה דוקא במה שנוגע לעצמו, אבל במה שנוגע לחבירו אדרבה מוטל עליו לענגו ולהשפיע עליו כל טוב.

י"שוב ב'

עיקר בקשתנו שנברך על פרותיה בקדושה וטהרה וזה על ידי אכילתן

מזן הבית יוסף (סימן ר"ח) מתרץ שמה שאנו אומרים בברכת מעין שלוש "לאכול מפריה ולשבע מטובה" לא מפני שבקשתנו לעלות ארץ ישראל לתכלית האכילה, אלא הטעם מפני מה שאומרים אחר כך בברכה "ונברך עליה בקדושה וטהרה" שזה תכלית הכוונה בברכה, אלא משום שהברכה מפני האכילה, כי אי אפשר לברך בלא לאכול, לכן הוא אומר ונאכל מפריה ונשבע מטובה.

י"שוב ג'

הכוונה שנוכה לזמן שנאכל פירות מעשר שני ונמנע רבעי שאינם נאכלים אלא בירושלים

הגרי"ז מבריסק זצ"ל (עיין תורת זאב וזבחים סי' ל"ב, הגדה מבית לוי) מתרץ שאין כוונת הברכה לסתם פירות ארץ ישראל, אלא הכוונה לפירות ירושלים, ושכן משמע מלשון הברכה "ובנה ירושלים עיר הקודש והעלנו לתוכה ושמחנו בבניה וכו' ונאכל מפריה". ועדיין אין הכוונה כפשוטו שנוכה לאכול מפירות ירושלים שהרי אמרו הז"ל באבות דרבי נתן (פרק ל"ה ה"ב) שאין נוטעים נטיעות בירושלים, אלא הכוונה שנוכה לזמן שבו נאכל פירות של מעשר שני ונטע רבעי שדינם שאינם נאכלים אלא בירושלים, ולכן פירות אלו נקראים פירותיה של ירושלים.

היזוה

סיפורים אחזקים

מסופר על הגאון מוילנא, ששכר עגלון להסיע אותו לעיר הסמוכה. בדרך חלפו ליד שדה של גוי, העגלון ירד מהעגלה, לקח משם חציר עבור הסוס, עלה לעגלה והמשיך לנסוע. כל אותה העת הגרי"א לא הרגיש כלום משום שהיה שקוע בלימודו. הגוי בעל השדה, שראה מחלון ביתו כיצד גונבים לו חציר, עלה מיד על סוס, ורדף אחרי העגלה. העגלה נעצרה והגוי התנפל על הגרי"א, קרא לו גנב, והכהו בחוזקה. הגרי"א, שהבין מה קורה, שתק. כאשר הוא נשאל מדוע שתק, ענה הגרי"א: "אם הייתי אומר 'זה לא אני', הגוי היה מבין שהעגלון הוא הגנב, ואז הייתי עובר על אבק לשון הרע, וכל התורה שלמדתי לא היתה עוזרת לי ולא הייתי ניצל מלהתגלגל בכלב" ואמר שזה רמוז בפסוק: "ויקרא לה נובח בשמו" - "לה", ראשי תיבות: "לשון הרע", נובח: שבא בגלגול של כלב נובח.

בנו של אחד מעשירי קהילת קזבלנקה לא זכה שנים רבות לאחר נישואיו להפקד בזרע של קיימא. הון עתק השקיע אביו כדי שבנו יפקד אך לשווא, טובי הרופאים נואשו מהסיכוי לסייע לבן. יהודי מבני עירו של רבינו יעץ לבני משפחת העשיר, בעירנו מתגורר צדיק פועל ישועות, הלוא הוא רבי יוסף אוחיון, רק הוא יוכל להושיע את בנכם.

לא איחר בני המשפחה, ומיד שמו את פניהם לעירו של רבי יוסף לחלות את פניו, פנה רבי יוסף והציע לבן הגביר לשהות בביתו ארבעים יום. באותם ארבעים יום עשה רבינו מה שעשה, על ידי תיקונים ומאכלים מיוחדים שהאכיל את אותו בן הגביר. ולבסוף ביקש ממנו ריבונ שיואיל להביט בתוך כוס מים שעליהם היה שמן, בן הגביר השיב מה שראה. אז פנה אליו רבינו ואמר לו: "דע לך כי שונאך כישפוך, אך אל דאגה אני בעזרת השם יתברך אבטל את כח הכישוף". כעת חיה וכן נולד לאותו בן גביר, נס זה התפרסם ברבים, ושם שמים נתגדל ונתקדש ברבים. כאות הכרת טובה שיגר אותו עשיר לרבינו סכום כסף עתק, את כל הממון פיזר רבי יוסף לנזקקים רבים.

מסופר על הגאון רב איצלה בלאזער ז"ל, שבא אליו ידידו הגאון רב נפתלי אמשטרדם ז"ל בחלום לאחר פטירתו, ושאל אותו רב איצלה - מה נעשה בדינך? וענהו הגרי"נ ז"ל כי ברוך השם גוף המשפט עבר בשלום, אבל בענין הדיבור ראה שהם מקפידים ומדקדקים במאד מאד. והיה הדבר לפלא בעיני רב איצלה ז"ל כי היה ידוע שהגרי"נ ז"ל שמר מאד מאד את כל מוצא פיו, ובאלול לא היה מדבר כלל בדברים בטלים, וגם כשילדה אשתו ובא לבקרה אמר לה רק כמה מילים ספורים (מזל טוב ועוד). ומכל מקום אמר שבענין הדיבור מדקדקים מאד. ומזה הבין איך הדיבור חשוב מאד בשמים, ואינו ענין פשוט כלל.

בהקדמה לביאור הגרי"א לשולחן ערוך, כותבים בני הגרי"א על אביהם הגאון, שקיבל על עצמו שלא לישון יותר משתי שעות במשך יממה ומימיו לא ישן יותר מחצי שעה רצופה וגם באותה חצי שעה היו שפתותיו דובבות בדברי תורה. לאחר מכן היה קם בזריזות ולומד בכל רם ואח"כ ישן עוד פעם חצי שעה וככה ישן במשך הלילה ג' מחציות השעה לסירוגין ובמשך היום חצית השעה. מקודם חצות הלילה ועד אור הבוקר עמד על רגליו ולמד גמרא ופוסקים בקול נעים אשר כל שומע התרגשה נפשו ברגשי קודש.

"אור השבת" הפעם - יותר מתמיד:

- ← סיפורי 'השגחה פרטית' המובחרים ביותר
- ← פינת ההלכה האקטואלית והמבוקשת
- ← מאמרי המוסר הנדירים והמחזקים
- ← סיפורים על גדו"י בחשיפה ראשונית
- ← שאלות ותמיהות מיוחדים ובלעדיים

זה הזמן, הרגע והשעה להכריז:

גם אנו שותפים להפצת התורה בעולם

במחיר ההקדשות המתחלק לפי עלויות ההדפסה שבה אתם תתלו חלק ענק בהעמדת תורה על תילה ו"כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו"

מבעירים את אור ההשגחה בעם ישראל

מצטרפים עוד היום למהלך ההיסטורי הפעם גם אתם עותפים בהוצאת ספר "אור השבת" החמישי לפרטים והקדשות
052-714-84-54
 פרשה • חומש • ריבוע • מחזור

קו 'אור השבת' - וכל העם שומעים את הקולות
 39,871 מאזינים לבית המדרש הגדול ביותר בעולם, המאסף לתוכן את כל התוכן לבית התורני:
 סיפורי השגחה, שיחות ושיעורי תורה במקום אחד!

079-590-47-30

בפיקוח ועדת הרבנים לענייני תקשורת - פתוח לכשרים לכל חברות הסוללאר

אשכול יוסף

מאוצרותיו דרבי יוסף זלי סימן טוב עליט"א
מזכר הספרים "כרם יוסף" וש"א"ס פניה"ק ירושלים תוכב"א

"ועשית הישר והטוב בעיני ה' למען ייטב לך"

"ובאת וירשת את הארץ הטבה אשר נשבע ה' לאבותיך"

למה אין מברכין על ראיית עשיר "ברוך שנתן מעושרו לבשר ודם?"

מעשה שהיה

הגאון ר' דוד בכר זצ"ל מגדולי הגדולים בדורו, אשר מזכירו לשבח וביראת כבוד הגאון נודע ביהודה בתשובותיו (עי' מהדור"ק אה"ע סי' ע"ג וסי' ע"ד), מסופר עליו שביום נישואי אחד מילדיו שכר עגלון להגיע למקום החופה, מקום מרחקים, וכאשר התארכה הדרך והוסיפה להתנהל בעצלתיים היה דואג ומיצר שלא יגרם לכל המוזמנים צער וטורח, אז פנה לעגלון וביקש ממנו בלשון המשתמעת קצת כפגיעה שיזרו את הנסיעה. אחר החופה בעת שנוכח כי העגלון אינו בנמצא ציוה להכין לו עגלה אחרת, ולדלוק לעבר העגלון הראשון. אחר זמן רב שהשיגוהו בו ברגע ירד רבי דוד מהעגלה נעמד בפני העגלון וביקש ממנו שימחול לו על שפגע בו. אך העגלון התעקש ולא הסכים בשום אופן למחול גם לא תמורת ממון רב, רק בתנאי שיתן לו מחצית מהעולם הבא שלו, והסכים לזה הגאון והשיבו כי מחצית העוה"ב שלו נתון לו ואז נתרצה העגלון. שאלוהו תלמידיו להגאון רבי דוד בכר זצ"ל היאך מוכן היה לוותר בנפשו על מחצית העוה"ב שלו, לכאוי מוטב יהיה ויסבול בעד עוון אחד ולא יפסיד מחצית עוה"ב. נענה הגאון והשיבם על אתר הלא אמרו רבותינו (בי"מ נט. ועוד) כי המלכין פני חבירו רבים אין לו חלק לעולם הבא, אם כן מוטב שאפסיד חצי מעוה"ב שלו מאשר יפסיד הכל.

וראה באריכות בספר "יינא דיוסף" אם מכירת חלקו בגן עדן או בגיהנום תופס.

הנה בגמרא במסכת ברכות (נח.) ת"ר הרואה חכמי ישראל אומר "ברוך שחלק מחכמתו ליראיו", חכמי אומות העולם אומר "ברוך שנתן מחכמתו לבשר ודם". הרואה מלכי ישראל אומר "ברוך שחלק מכבודו ליראיו", מלכי אומות העולם אומר "ברוך שנתן מכבודו לבשר ודם".

ובס"ד עלה בדעתי להקשות למה לא מצינו שתיקנו הז"ל ברכה על ראיית אדם עשיר, ברוך שחלק או נתן מעושרו לבשר ודם, שכמו שתיקנו ברכה על אדם שחננו השי"ת חכמה או מלכות, כך היה ראוי לברך על אדם שהשי"ת חננו בעושר, וכמו שנא' (חגי ב' ח') "לי הכסף ולי הזהב נאום ה' צבאות"?

וכבר כתב הרמב"ן באיגרתו "אם חכם או עשיר הוא עליך לכבדו", ובעירובין (פו.) רבי מכבד עשירים, רבי עקיבא מכבד עשירים. וביאר מרן החיד"א בפתח עינים (שם) וזה לשונו, "ואפשר לתת טעם למה שהיו מכבדים העשירים כמו"ש רבינו האר"י ז"ל שיעקב אבינו חזר על פכים קטנים כי האדם שיש לו עושר הוא שפע קדוש שמשפיעין לו משמים ואין ראוי לזלזל בשפע קדוש, ואם לא היה חוזר בשביל פכים קטנים היה כמזלזל בשפע הקדוש שאינו מחשיבו, ומשו"ה בהיות שהעשירים נשפעים שפע גדול תדיר מלמעלה לכך היו מכבדין העשירים אשר זכו להיות כלי מוכן לקבל כל כך שפע. ואחר זמן מצאתי משם האר"י ז"ל שהוא עצמו נתן הטעם ועלין ליבי". ומבואר מכל זה כי לכאוי ראוי היה לתקן ברכה על הרואה עשיר, בברכת שנתן מעושרו לבשר ודם, שהניחו הקב"ה להיות כלי לקבל השפע.

א. והנה היה מקום ליישב שאין מברכין על העשיר כיון שברגע אחד יכול להפסיד כל עושרו, כעין מה שכתב בתשו' הרשב"א (סי' י"ח) שאין מברכין נתינת צדקה מחשש שהעני ימחול ויפקיע קיום המצוה. אין תירוץ זה נכון לכאורה, שאם כן כמו כן אין לברך על ראיית מלך, שכמו שיש חשש שברגע אחד יהפך העשיר לעני כמו כן יש לחשוש שהמלך ימות, ואדרבה הרי אמרו בגמרא (גיטין ל:) מיתה שכיחא עשירות לא שכיחא, אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי חברך מת

התעשר לא תאשר. וכיון שהעשיר מצוי לפניך, המיתה יותר מצויה מאשר יהפך ברגע אחד להפסיד רכושו ולהיות עני.

ב. כמו כן אין לחלק שאם כן מה הא השיעור שיהיה עשיר כדי שיברכו עליו, שאם כן גם לא היה לתקן ברכה לברך על ראיית חכם, שגם בזה אין הדבר ברור מאליו על שיעור החכמה שצריך שיהיה, אלא לכל חד כדאית ליה שיהיה חכם גדול, כמו כן יברך על עשיר גדול.

ג. והנה היה מקום לחלק דלא שייך לברך על עושר, כיון שאין העושר ניכר בעשיר. אלא שנראה לדחות בכמה אופנים, ראשית שהרי גם החכמה אינה ניכרת על החכם ומברכים על ראייתו ברוך שחלק, ואף שהחכמה חקוקה בפני האדם כנודע, מכל מקום אין הדבר נראה לעיני המברך. וכמו כן לעניין ברכת ברוך שחלק מכבודו על מלך נחלקו הפוסקים אם המלך צריך להיות לבוש בגדי שרד ומלכות, ודעת מרן החיד"א בברכי יוסף (סי' רכ"ד סק"ג) שאף הרואה ספינה שנמצא בה המלך, ואין המלך נראה כלל, אם יודע בבירור שהמלך יושב בתוכה, וראה בחזון עובדיה (ברכות עמ' ת"א). ועוד יש לדחות שהרי אף על העשיר היה ניתן לברך כשיראהו בעושרו כמו במלך שרואהו כשהוא לבוש בבגדי השרד, ויברך אז שברוך שחלק מעושרו לבשר ודם.

ד. גם אין לתרץ שפעמים העושר בא לאדם בגזילה ואיסור, שכמו כן יש לומר לעניין המלכות שפעמים מגיעה לאדם שלא ביושר, שמגיע לידי המלוכה בעורמה או שלא מרצון העם וכדומה.

ה. ועוד היה מקום ליישב שעל עושר לא מברכים, כיון שיש עושר שהוא לרעת האדם, כמאמר החכם מכל האדם (קהלת ה' י"ב) "יש רעה חולה ראיתי תחת השמש, עושר שמור לבעליו לרעתו". וקצת יש להקשות על חילוק זה, שאם כן פעמים גם המלכות שמורה לרעת האדם, שרודפים וממיתם אותו, ובגמרא לעיל (נה.) איתא, המנהיג עצמו ברבנות מקצרים ימיו ושנותיו, דאמר רבי חמא בר חנינא מפני מה מת יוסף קודם לאחיו מפני שהנהיג עצמו ברבנות.

ו. והנה היה עוד מקום לחלק דעל אדם עשיר לא תיקנו לברך, כי פעמים חושדים בהרבה שהם עשירים ובאמת אינם עשירים, ואם כן תהיה הברכה לבטלה, אך קצת יש לדחות שטעם זה שייך גם בחכם שהכל סבורים שהוא חכם גדול שראוי לברך עליו ברוך שחלק, הגם שבאמת אינו חכם כל כך.

ז. ושמא יש לחלק שהמלכות והחכמה הם חלק מהאדם, לכן מברכים על ראיית חכם או מלך, משא"כ העושר והעשיר נפרדים זה מזה, אלא שיש לעשיר בעלות על עושרו.

ח. ואחר העיון נראה לענ"ד ליישב בס"ד כי ברכות אלו, על מלך ועל חכם, אינם רק בגדר ברכת השבח, אלא יש כאן גם מעין הודאה שיכול ליהנות מן המלכות, שאילולא מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו (ע"ז ד.), וכן יכול ליהנות מחכמתו של החכם, ומבלי לחסר מגדולת המלך ומחכמת החכם, משא"כ אם יבוא ליהנות מעושרו הרי הוא מחסרו מעושרו ומעתה יהיה פחות עשיר, לכן על עשיר לא שייך לתקן ברכה.

מעשה שהיה

מעשה שהיה עם רבינו הרידב"ז, אשר במקום כהונתו בעיירה סלוצק היה קצב ירא שמים שלא היה מוותר בשום אופן על זמן תפילותיו וקביעות תורתו.

פעם אחת אירע שכשהגיע זמנו לצאת לבהמ"ד היתה חנותו מלאה לקוחות, ופנה והפציר בהם לצאת עד שובו מקביעותו, והיה נוכח שם רופא אחד יהודי פורק עול ששאלו לפשר דבר תמוה זה, והשיבו הקצב כי ממחר הוא לבית הכנסת ללמוד ולהתפלל, ועליו לדאוג לעולם הבא שלו. או אז לגלג עליו אותו רופא, והשיבו כי מוכן הוא לסייע בעדו להגדיל עוד את חלקו בעוה"ב ולמכור לו כל חלקו בעוה"ב [אם יש בכלל] תמורת רובל אחד, ועל אתר הושיט הקצב לרופא רובל, ועשו תקיעת כף.

כעבור כמה שנים אחר מות הרופא הופיעה אשתו לחנותו של הקצב, וסיפרה שבעלה בא אליה בחלום נרעש ונפחד שדנהו בב"ד של מעלה וניקו מעליו כל זכות של הצלת נפשות של ריפוי חולים ונדכאים מחמת שמכר חלקו לקצב. ומתחנן הרופא שיסכים הקצב לחזור בו מן המקח. אך הקצב לא הסכים לבטל את המקח, בהיות וחפץ בכל אותם זכויות של הצלת נפשות. אז הופיע שוב הרופא בחלום וביקש מאשתו שתיגש אל רב העיר הלא הוא הגאון הרידב"ז שיזמין את הקצב לדין תורה. הרידב"ז קבע את זמן הדין תורה בבית מדרשו הגדול, וכשהופיעו לדין תורה שמע את טענותיהם של אשת המת והקצב, נשא ונתן בדבר בפני כל תלמידיו, ופסק כי המכירה בטלה, והוסיף כי הרופא איבד את חלקו בגן עדן שכן נתחרט על מעשיו הטובים בכך שמכרם, כמאמר יחזקאל (ל"ג י"ב) "ואתה בן אדם, אמור אל בני עמך, צדקת הצדיק לא תילנו ביום פשעו", וביארו חז"ל (קידושין מ:): דמיירי בצדיק שהתחרט על צדקותיו. ושעוד אמרו בסנהדרין (צ.). שהכופר בעוה"ב, נדחה מהעולם הבא. אך סיים הרידב"ז, כי מחמת הקידוש שם שמים שנגרם על ידי הרופא לאחר מותו יזכהו לצאת מדינה של גיהנום.

וראה באריכות בספר "יינא דיוסף" אם מכירת חלקו בגן עדן או בגיהנום תופס.

לְמַעַן יִנּוּ מֵיָם

יְדִיעוֹת נְפִלְאוֹת בְּפִרְשֵׁת הַשְּׁבוּעַ * פִּרְשֵׁת וְאַתְחַנֵּן

כִּי גָרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם

בְּפִרְשֵׁת הַשְּׁבוּעַ נֹאמֵר (י,ט): "וְאַהֲבַתְּם אֶת הָעָר כִּי גָרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם".

בְּטוֹי זֶה "כִּי גָרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" נִמְצָא בַּתּוֹרָה בְּעוֹד שְׁלוֹשָׁה מְקוֹמוֹת. בְּפִרְשֵׁת מִשְׁפָּטִים נֹאמֵר (שְׁמוֹת כב,כ): "וְגַר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ כִּי גָרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם". וְעוֹד נֹאמֵר שָׁם (כג,ט): "וְגַר לֹא תִלְחָץ וְאַתֶּם יְדַעְתֶּם אֶת נַפְשׁ הָעָר כִּי גָרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם". וּבְפִרְשֵׁת קְדוּשִׁים נֹאמֵר (ויקרא יט,לד): "כְּאֲזַנְחָה מִכֶּם יִהְיֶה לְכֶם הָעָר הָעָר אֲתֻכֶם, וְאַהֲבַתְּ לּוֹ כְּמוֹךְ כִּי גָרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם...".

שָׁמָּא נִתֵּן לֹמֵר כִּי הַפְּתוּב הַנ"ל בְּשְׁמוֹת, "וְאַתֶּם יְדַעְתֶּם אֶת נַפְשׁ הָעָר", מֵאִיר וּמִבָּאֵר אֶת שְׁאֵר הַמְּקוֹמוֹת. וּכְפִי שְׁמִבָּאֵר שָׁם רַש"י הַקְּדוֹשׁ: "אֶת נַפְשׁ הָעָר - כְּמֵה קָשָׁה לּוֹ כְּשִׁלּוֹחֲצִים אוֹתוֹ".

הַנּוֹי אוֹמֵר: הַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת טַעַם בְּמִצְוֹת אַהֲבַת הָעָר וְהַאֲסוּר לְצַעְרוֹ, שֶׁכֵּן אַתֶּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵייתֶם גָּרִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וּלְפִיקֶךָ יוֹדְעִים אַתֶּם הֵיטֵב כְּמֵה קָשָׁה לָגֵר, וְעַל כֵּן אַתֶּם מְצוּיִם לְהִזְהַר שְׁלֹא לְצַעְרוֹ, וְאַף לְאַהֲבוֹ וּלְקַרְבוֹ.

כְּעַמֻּק הַדְּבָר נִרְאֶה, כִּי לֹא מִדְּבָר רַק בִּידְעִיָּה וְהַפְּרָה שֶׁל גְּדִל צַעְרוֹ שֶׁל הָעָר, אֲלֹא הַמְּשַׁג "יְדִיעָה" מִתְּפָרֵשׁ בְּאֶפְסוֹ שֶׁל

שְׁתַּפּוֹת וְחִבּוּר מְקֻרָב. אֲנִי שְׁעִבְרָנוּ אֶת הָעָרוֹת בְּמִצְרַיִם, צָרִיכִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּזִכְרוֹן "חִי" זֶה עַל מְנַת לְהַרְגִישׁ הַזְּדִהוּת עִם הָעָר, וְכִךָ נִצְלִיחַ לְאַהֲבֵה אוֹתוֹ וּלְהִמָּנַע מִפְּגִיעָה בּוֹ. כְּמוֹ כֵּן, בְּגִלְל מַה שְׁעִבְרָנוּ, יֵשׁ בְּכַחֲנוּ לְהַרְגִישׁ אֶפִּילוֹ אֶת הַרְגִישׁוּיּוֹת הַדְּקוֹת בְּיוֹתֵר בְּלִבּוֹ שֶׁל הָעָר. אֲנִישִׁים שְׁכַמְאָמֵר הַפְּתָנִים "גְּדִלוֹ עִם כְּפִית זָהָב בְּפֵה", עֲלוּלִים לְעִבּוֹר הַלְּאָה וְלֹא לְשִׁים לֵב לְסַבְּלוֹ שֶׁל הַזּוּלָת.

(סְפוּר הַסְּטוּרֵי יְדוּעַ מִתְאָר כִּי בְּעַת הַמַּהְפֵּכָה הַצָּרְפְּתִית, שְׁאֵלָה הַמְּלָכָה מִדוּעַ מִפְּגִיעִים הַהֲמוֹנִים מוּל בֵּית הַמְּלוּכָה. הַשִּׁיב לָהּ אֶחָד מֵאַנְשֵׁיהָ: "רַעֲבִים הֵם לְלֶחֶם". תְּמַהֵה הַמְּלָכָה: "מַה הַבְּעִיָּה? אִם אֵין לָחֶם - שִׂיאֲכִלוּ עוֹגוֹת!")

וְיֵשׁ בְּדְבָרִים גַּם תּוֹכַחַת מוּסָר: טְבַעוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא נוֹטֵה לְזִלְזֹל בְּגַר, בְּמִי שֶׁרַק לְאַחֲרוּנָה הַצָּטְרֵף אֵל הַחֲבוּרָה. טְבַעַם שֶׁל אֲנָשִׁים לְדַחוֹת אֶת הָעָר, הַחֲרִיג וְהַשׁוֹנֶה, וְלְהַתְּיַחַס אֵלָיו בְּחִשְׁדָּנוּת וְאַף בְּזִלְזוּל. (בְּדוּמָה לְנֹאמֵר: "הָאֶחָד בָּא לְגוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוּט"). יִתֵּר עַל כֵּן: יְדוּעַ כִּי לְעֵתִים דְּרוּקָא מִי שֶׁהֵיָה בְּמַעֲמַד נְמוּךְ בְּעִבְרוֹ, נוֹטֵה לְזִלְזֹל בְּכֹאֵלָה כְּדִי לְחַזֵּק אֶת הַתְּפַחְשׁוּתוֹ לְעִבְרוֹ. כְּבִיכּוֹל בְּכֵךְ הוּא מְחַזֵּק אֶת מַעֲמָדוֹ הַחֲדָשׁ. (בְּכַחֲנִית "עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ" שְׁמִנְסָה הַהוֹכִיחַ אֶת גְּדִלוֹתוֹ בְּאֶפְסוֹ קִיצוֹנִי, דְּרוּקָא בְּגִלְל רְגִשֵׁי הַנְּחִיתוֹת שִׁישׁ לּוֹ).

וְעַל כֵּן, אוֹמֵרֵת הַתּוֹרָה: זְכֹרוּ כִּי גָרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם!

על פי חז"ל

אל תנסו להתפכח לזה, אלא להפך - השתמשו בזכרון זה בכדי להיות טובים יותר. מי שאינו מתפכח לחלוטת שלו, מסגל לקבל את רעהו יחד עם חלשותיו. וגם זה נכלל במאמר הפתוב: "ואתה תרעד כמוך". הרי את עצמך מקבל אתה עם כל חלשותיך, ויודע אתה כל כך נפלא לסגור על עצמך. כך בדייק עליך לאהב את חברך ולקבל אותו עם כל חלשותיו!

"מום שבך אל תאמר לחברך"

בדרך זו נוכל להבין את דברי רש"י בפרשת משפטים. וכן כותב שם רש"י (שמות כב, ב) על פי חז"ל: "כי גרים הייתם - אם הוניתו אף הוא יכול להונתך ולומר לך 'אף אתה מגרים באת', מום שבך אל תאמר לחברך".

והשאלה נשאלת, וכי זו בלבד פגנת התורה - לומר שלגר יש תשובה כנגדך?

אלא ברור, שעקר הטענה לא נועדה עבור הגר (כדי שפכיוול יהיה לו מה להשיב לנו), ואף לא נועדה בכדי להזהירנו שהוא עלול לבלש אותנו בתוכחתו, אלא זו טענה המועדת ללבנו, "מינייה וביה", אף תוכלו לזלזל בגרים ולהתפכח לסבלם, כאשר אתם עצמכם הייתם גרים וחיותם את הסבל שבגרות. מה תאמרו כאשר הגר יביט בכם ויאמר לכם, אף אתם שהייתם גרים מסגלים לנהג כך כלפי!

כל אדם עלול להיות בבחינת "גר"

ועתה ראוי להוסיף, את דבריו של בעל ספר "החנוף", כי צווי התורה אודות "גר" כולל גם את כל מי שאין לו מעמד חשוב, הבנה וידע, ודרך העולם לזלזל בו.

וכך הוא כותב, במצנה תל א - מצות אהבת הגרים:

"ויש לנו ללמד מן המצנה הזאת, לרחם על אדם שהוא בעיר שאינה ארץ מולדתו ומקום משפחת אבותיו, ולא נעביר עליו הדרך במצאנו אותו יחידי ורחקו מעליו עוזריו, כמו שאנו רואים שהתורה תזהירנו לרחם על כל מי שארץ עזר, ועם המדות הללו נזכה להיות מרוחמים מהשם יתברך, ובכרות שמים נוחו על ראשנו. והכתוב רמז טעם הצווי באמרו כי גרים הייתם בארץ מצרים, הזכיר לנו שפכר נכוינו בצער הגדול שהוא שיש לכל איש הרואה את עצמו בתוך אנשים זרים ובארץ נכריה, ונזכרנו גדל דאגת הלב שיש בדרך וכי כבר עבר עלינו והשם בחדיו הוציאנו משם, יכמרו רחמנו על כל אדם שהוא כן".

מטרה נוספת בתוך שעבוד מצרים

וכאן המקום להוסיף, רעיון נוסף, שאולי הוא מקורי אף הוא עולה מדברי חז"ל והמפרשים: אפשר שאף חלק ממטרתה של גלות מצרים היה כדי לעצב את דמות העם היהודי כעם של רחמנים בני רחמנים. כדי שיתקיים בנו "ואתם ידעתם את נפש הגר - כי גרים הייתם בארץ מצרים"!

ושמא, על דרך הרמז, נוכל אף להוסיף כי דבר זה כלול בנבואה שנתנה לאברהם אבינו בכרית בין הבריתים, כאשר הבטיח לו השם יתברך, "ואתרי כן יצאו ברכוש גדול" - לא רק רכוש גשמי אלא גם רכוש רוחני, שחלק ממנו הוא היכולת להבין לנפש הזולת ולראות את סבלו. שהרי אין לה רכוש גדול יותר ממדת הרחמים, וכפי שנאמר במשנה באבות, כי "לב טוב" הוא המעלה הגדולה הכוללת את כל המעלות.

לקח ה' ויוצא אתכם מפור הפרזל ממצרים להיות לו לעם נחלה פיוס הזה". ומבאר רש"י: "מפור הפרזל - הוא כלי שמוקקים בו את הזהב". (יש להעיר כי תאר זה לשעבוד מצרים - "פור הפרזל" - נזכר במקומות נוספים כגון במלכים א, ח, וכן בירמיהו יא).

על פי הפשט, הזקוק נעשה כאשר נספו במצרים כל הרשעים, והצדיקים נשארו. פרושים נוספים מסבירים כי השעבוד זכר את החמר, וכן גרם לחזוק האמונה בה' אצל אלו שנותרו איתנים באמונתם.

על פי הדברים הנ"ל, שמא נתן להוסיף כי השעבוד גם תרם לנו זכור בענייני בין אדם לחברו - כדי שנקבל את המעלה של "ואתם ידעתם את נפש הגר".

ואכן, השעבוד והסבל נצרכו בנפשו של העם היהודי לדורותיו. במשך אלפי שנות ההיסטוריה האנושית, הוכח לעין כל כי עם ישראל אכן הפנים את זכר שעבוד מצרים. עם ישראל ידוע בהיותו רחמן ו"אמפטי" פי אלה מכל עם אחר. דגמה קיצונית נתן לראות בכך שיודע ומפרסם מאד עד כמה יהודים בשואה מסרו את נפשם כפשוטו עבור יהודים אחרים, באפן שאין ולא היה לו אף גרע בשום עם בעולם.

(במאמר המסגר: ספר לנו ידיד עיתונאי, כי הוא עוקב ומגלה דרך קבע, כי בכל מקרה של אכזריות קשה וקיצונית שמתרחשת רחמנא ליצולן בארץ הקדש, מתברר כמעט תמיד כי מדבר באותו מעוט של מהגרים נכרים שהגיעו לארץ הקדש מלכת "חוק השבות" או באמצעות זיופי מסמכים).

לפתע שואל האיש: האם אתם יהודים?

ספר לנו יהודי בעל תשובה נכבד, מעשה שהיה עמו בימי נעוריו: הוא וחברו היו בנסיעה במדינת הודו. הדרך הייתה מפתלת, והאוטובוס קרטע בקשי בדרך מספנת מאד על צלע הר גבוה. והנה לפתע, באחד העקולים נראה רכב שנפל לפני זמן קצר, ונוסעיו הפצועים זועקים לעזרה. הנהג ההודי המשיך בנסיעתו לקול דקמת הנוסעים, אולם המספר וחברו החלו לצעק לנהג, ואף אימו עליו, עד שנאלץ לעצר את האוטובוס לקול רטינה מצד שאר הנוסעים. שניהם ירדו והחלו לעזר לפצועים, כשאליהם מצטרף נוסע נוסף.

והנה, תוך כדי העזרה שואל אותם הלה: האם אתם יהודים? השנים חששו מאנטישמיות ונסו להתחמק. אחד מהם השיב בשאלה: מה פתאום אתה חושב שאנחנו יהודים? השיב הלה: זה ידוע שרק יהודים עוזרים לאדם אחר בצרה, ואינם יכולים לעמוד מנגד.

אבל הנה גם אתה ירדת לעזור, טענו השנים כנגדו.

נתחבף הלה ואמר בעברית: כן, גם אני יהודי.

כל סבל הוא שעור חנוכי

ומן הכלל אל הפרט: מן הדברים למדים אנו, כי כל אדם צריך ומחזק להשתמש בסבל שעבר, כדי לשמור בתוכו את יכלת הרגישות וה'אמפטיה'.

לאור הדברים אף יתכן שאדם עובר סבל מסוים רק כדי לחזק בקרבו את מדת הרחמנות, ואם חלילה לא יפנים זאת הרי ש'אלץ לעבור את אותו סבל שוב ושוב!

חשוב שנזכר כי נוכל לחסוף מעצמנו הרבה סבל, אם נחנף את עצמנו ונגיע להבנות ולהשגות שמצפים מאתנו, ואז נחסוף את "השעור הקשה" ונזכה לחיים טובים.

העלון מוקדש לעילוי נשמותיהם של:

אבינו ר' משה (אליהו) בן ר' חיים ובת שבע ע"ה
ואמנו מרת אילנה בת רחל ע"ה

מדוע מכנה מצרים "בור הפרזל"?

בכך נתן לבאר את התאר שמכנה התורה את שעבוד מצרים - "פור הפרזל". בתורה הקדושה נאמר (דברים ד, כ): "ואתכם

תענה אמונים

פנינים ובאורים בסדר התפלה

ברכות התורה (ג)

תורה לשמה וידיעת ה'

עמנו עליה ברי.

טבעה של התורה שהיא מביאה את העוסק בה להפיר את בוראו ולהדבוק בו. יתרה מזו, אמרו חכמים (ספרי עקב יא כב) שאף תכלית למוד התורה. לכן מבקשים אנו בברכה זו שנוזקת כלנו להיות "ודעי שמך", כלומר שנוזקת להיות דבקים בדרכי ה' יתברך באמצעות למוד התורה (פרוש התפלות והברכות לר"י בו גר ח"ב עמ' כב: 'עלית תמיד' פרק י').

במלים: "ולומדי תורתך לשמה" אנו מבקשים שנוזקת ללמד תורה לשמה. וכפי שאמרו חכמים (ספרי עקב מח): "שמוא תאמר הריני לומד תורה בשביל שאקרא חכם, בשביל שאשב בישיבה, בשביל שאאריך ימים לעולם הבא, תלמוד לומר (דברים יא ג): 'לאהבה את ה' אלוקים' - ללמוד מכל מקום, וסוף הכבוד לבא" (אבודרהם).

בתדברת למוד לשמה נאמרו כמה שיטות:
 א. ללמד כדי לקיים מצוות השם יתברך שצונו לעסוק בתורה (רש"י מעניין א ז ד"ה לשמה; רמב"ם תשובה ה).
 ב. ללמד על מנת לקיים את כל מצוות התורה (ספרי חסידי' יז; מגיד משנה' ת"ת יא).
 ג. ללמד לשם התורה - כדי לדעת את התורה ולהבינה (ראש"י דברים ט כב ז ד"ה ודבר דהו; רש"י חסידי' ד).
 ד. ללמד כדי להדבוק בה' (תנ"א לקוטי אמרים פ"ה).

קבלת התורה - שלוש פעמים

אמר הגר"א (אמרי נעים' ברכות יא ב): שלוש פעמים מצוינו שישראל קבלו עליהם את התורה, ועל שלשתם אנו מודים בברכת אשר בחר בנו:
 א. "אשר בחר בנו מכל העמים" - כאשר אמר לנו ביום השני להנחילנו למרגלות הר סיני (שמות יג ה): "וישמרתם את בריית והיייתם לי סגולה מכל העמים", ובעקבות כך קבלנו על עצמנו את כל מצוות התורה.
 ב. "ונתנו לנו את תורתך" - שבתך, במעמד הר סיני.
 ג. "ברוך אתה ה' נותן התורה" - שבעל פה, אשר נתנה לנו מפי משה רבנו, ואף כרת

נותן התורה' עד עצם היום הזה

אמרו חכמים (תנחומא תשא יז) כי בשעת מתן התורה נפתחו מעינות החכמה בפני משה. ומלבד שלמדו הקדוש ברוך הוא את התורה שבתוך ובכל פה, אף גלה לו באותה שעה את כל מה שעתידיים החכמים להדגיש במהלך הדורות.

מדבריהם למדנו כי השפע הרוחני שירד לישראל בשעת מתן תורה לא פסק לעולם, ועד עצם היום הזה זוכים תלמידי החכמים הלומדים תורה לשמה להדגיש בזכותו חזושים לאמיתה של תורה. לפיכך מסיימים אנו בברכה זו במלים 'נותן התורה' - בלשון הוזהר, ולא בלשון עבר כפתיחת הברכה: 'אשר נתן', כי עד עצם היום הזה לא פוסק קול ה' שנשמע במתן תורה בהר סיני, מלהשפיע את הארתו על לומדי התורה (תורת ימים' ב"פ מא).

אמן אחר ברכות התורה

כתב הפר"י מגידים' (תבתי גמא' דברים לב ג; פיר' מגידים' א"א רטו ו) כי לדעת הרמב"ן שברכת התורה היא מצוות עשה מן התורה, אף ענית אמון אחריה היא מצוות עשה מן התורה. שהלא מקור מצוות 'ברכת התורה' הוא מהפסוק (דברים ח: א): "כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקיננו". ופרש רש"י (שם ד"ה כ): בטרם פתח משה בשירת האזינו אמר לישראל: "כי שם ה' אקרא" - באמירת 'ברכת התורה' לפני למודה, ואמרת: 'הבו גדל לאלקיננו' - בעניית אמון אחריה. ומצא שפסוק זה מצוה הן על ברכת התורה והן על ענית אמון אחריה. ומצוה מן התורה. נמצא שמי שצוה ברכת התורה ואינו עונה אמון אחריה מבטל מצוות עשה מדאורייתא.

לאור זאת פסק הפר"י מגידים' כי כשעומד האדם לפני שני בני אדם, האחד מבקש לברך ברכת התורה, ומשנהו - ברכה אחרת שחובה על מדבבנו. עליו להעידף לשמע את המדבב על התורה ולענות אחריו אמון, לפי שהחייב לענות אמון אחריה הוא מן התורה.

ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו לעסוק בעמל בדברי תורה. והערב - והמתק נא ה' אלוקינו, את דברי תורתך בפנינו ובפיות [ובפי כל] עמך בית ישראל, ונהיה אנחנו וצאצאיו - בנינו [ובני בנינו] [וצאצאי צאצאיו - ובני בנינו] וצאצאי כל עמך בית ישראל, כלנו יודעי שמך - דבקים בדרכיך. ולומדי תורתך לשמה - לעם קיים מצוות תלמוד תורה. ברוך אתה ה' המלמד - אף בהווה תורה לעמו ישראל - כבך שמיסע בידים להבינה על בודיה.

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שקדשנו במצוותיו וצונו ללמוד תורה ומסייע בידינו ללמודה. **והלואי** שנהיה אבחנו ויוצאי חלצינו לומדי תורה לשמה.

ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם, אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. ברוך אתה ה' נותן התורה בכל הדורות, שמכח מתן התורה זוכה הלומד לשמה להדגיש בה חדושים עד עצם היום הזה.

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו.

מכתבים מקוראיו הנאמנים

מכתבי אמונים

למערכת העלון הנפלא לכל מאמנים,

יש כחכם על ההתעוררות העצומה והתמידית בענינה של מצוות ענית אמון. בספר בני אמונים' (גמי 227) מוזכר כי בעת שהתחיל יור' בני אמונים' רבי יעקב דב מרמורו שטיין שליט"א את פעילותו ליגור על ענית אמון, צוט בפני מרן בעל 'שבט הלוי' את דברי ספר חסידים (סימן רא): "אהב לך את המצוה הדומה למת מצוה שאין לה עוסקים..."

כיום, לאחר שנים של פעילות שנשא פרי לתפארה ברוך ה', אפסר לומר שאו כבר מצוה שרבים עוסקים בה, אחר שלמדו להפיר את שגב גדלה ותפארתה. דומני שפיוס אפסר לומר שהתקיימו במצוה זו דברי רשב"י שלמדנו זה עתה בסדר הדף היומי (שבת קלא ב): "חס ושלום שותפתך תורה משראל, שמאמר (דברים יא כא): 'כי לא תשכח מפי ירונו...' החותם בברכה, י.ש. - צפת.

מעשה אמונים

ספור שבועי על אמן ותפלה

ישועה בין פתלי מס הכנסה'

לפתיחת המוחצת של המשדדים בשעות אחר הצהריים.

בררות רבות לא היו לו. הוא המתין עד לבוא הרפכת הבאה. כצפוי, הגיע למשרדי מס הכנסה, חמס דקות לפני שעת הסגירה ונכנס בנשימה עצורה למסדרון של המחלקה המבקשת. הוא הבחין בכמות הממתנים הגדולה והבין כי לא תהיה לו בררה אלא לשוב למקום אחר הצהריים. הוא סב על עקבותיו בעגמת נפש, ונכנס למעליית הראשונה שנפתחה בפניו ופנה לרדת לקומת הנגינה.

בתוך המעלית כבר היו כמה אנשים, אחד מהם יהודי חרדי בחגש פפה. המעלית החלה לרדת, ולפתע תפס החרדי בשוולו והתענין: "התפלת מנחה, רבי יהודי?"

"לא", השיב ר' אשר, "הלא בקושי הגיע הזמן לכה"ן."

"בבשעה, צדיק, בוא תשלים לנו למנו", בקש האיש בתחנה, ור' אשר לא יכול היה לסרב. הוא השתרך אחר האיש אל בית הכנסת הממוקם בקומה הראשונה של הבנין.

רבי אשר התפלל מנחה בכונה רבה. היה זה כמו יום הדין בעבורו, ולאחר שסיים את תפלתו, שמע כיצד אחד מהמתפללים דופק על הבימה ומבקש מהנוכחים: "אנא המתנינו רגע ואמרו פרק תהלים בעבור אבי השוכב בבית החולים הסמוך במצב לא פשוט".

המתפללים, שחלקם מהרו כפי הנראה, כבר החלו להשתמש מהמקום, אלא שר' אשר החליט לעשות מעשה. הוא נגש במהירות לעמוד החגן, והחל לקרוא בקול, כשאלו מצטרפים. יתר המתפללים, פרק תהלים בעבור רופאת אביו של אותו מתפלל, ואף סיס באמירת 'מי שברך' נרגשת שלאחריה ענו כלס' אמון'.

משסיים ופנה לשוב למקומו, נגש אליו אותו יהודי, הודה לו בחס ואף הביע בפניו את התפעלותו על כך שטרך בעבור יהודי שאינו מציר. לאחר אי אלו מלות נימוסיות הם נפרדו. האיש פנה לדרכו, ור' אשר נותר ללמד בבית הכנסת עד שיפתחו המשדדים מחדש. לפחות היה לו מקום טוב להמתין. לאחר כשעתיים פנה ר' אשר לכונן המשדדים ששוב ונפתחו. הוא עבר בין המסדדנות המפנקים, ונאשר הגיע למחלקה המבקשת, הופיע מולו לפתע 'ידיד' מבית הכנסת.

הידיד התענין לפשר בקורו ברישות המסים. ומששמע על מטרות בואו, המינוי להכנס למשרד, ובמשך למעלה משעה טפל במסירות וביעילות בתיקו, עד אשר הסתדרו הענינים על הצד הטוב ביותר.

מרגע הרגע התברר כי האיש היה אחד מהמנהלים הבכירים ברישות המסים. וערב מרבנותה של הבניה שעמה התמודד ר' אשר, לא היה לו כל סכוי לצאת מהספור אלמלא סובבה ההשגחה את המפגש ביניהם אשר לבסוף הוביל לסגירת התיק.

אם לא די בכך, הרי שהאיש אסיר התודה השאיר בזיון אמו מספר התלפון האיש שלו, כדי שישמשו בעתיד אם יצטרף, כפי שאכן התרחש שבוע לאחר מכן. כאשר התגלתה בעיה בלתי צפויה בתיק, ובעיות על הדגיבה של מיטיבו היא נפתרה במהרה על הצד היותר טוב.

משנתה של תורה' שלח משיע"ט

וכאשר תקום מן הספר, תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקימו.

עריכת שבת

”וְאַתְחֲנֶנּוּ אֵל ה'”

”וַיַּתְעֵבֶר ה' בִּי לְמַעַנְכֶם וְלֹא שָׁמַע אֵלַי” (ג, כג-כו)

מדוע היה חשוב למשה רבנו לספר לעם ישראל שהתפלל תפלות רבות, כמגן ונאתחננו (חמש מאות וחמש עשרה)? ואף לספר להם שתפלותיו הרבות לא נענו?

שתי סבות לדבר:

א. עם ישראל עומדים להכנס לארץ ישראל, ועליהם להלחם עם שלשים ואחד מלכים. כעת נפרד מהם משה, שהראה את כחו במלחמת סיחון ועוג, ועלולים בני ישראל לכעס ולחשב: משה רבנו נוטש אותנו, הוא איננו מענין להכנס לארץ ישראל ולסייע לנו במלחמה, כנראה לא אכפת לו מגורלנו, או שאיננו רוצה לראות את הארץ. כדי לעקר מחשבה זו מלבותיהם, מספר משה לבני ישראל: ”וְאַתְחֲנֶנּוּ” - התפללתי רבות והשתוקקתי להכנס לארץ, אך לא זכיתי לכך.

ב. משה רבנו אומר לעם ישראל: דעו לכם שאי כניסתי לארץ ישראל היא ”למענכם” - לטובתכם משלש סיבות:

1. אם הייתי נכנס לארץ, ומקים בה את בית המקדש, הוא היה קים לעד ולא היה חרב אף בזמן חטאיכם. אם הייתם חוטאים, ה' לא היה מחריב את בית המקדש, ולכן היה שופך חמתו עליכם חס וחלילה.

2. אי כניסתי לארץ גם מכפרת לכם על עוון פעור. (סוטה - יד)

3. לעתיד לבוא אגיע עם כל עם ישראל שנשארו במדבר, ואביא אותם לארץ ישראל.

(פתוחי חותם)

”וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי רַב לָךְ אֵל תוֹסֹף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בְּדַבְרֵי הַזֶּה” (ג, כו)

למה מכוננות המלים ”בדבר הזה”?

חז”ל אומרים, שמשה ידע בקבלה, שכל תפלה שיאמר בה את המלה ”נא” שתי פעמים, תתקבל התפלה.

ואכן, כאשר הצטרעה מרים, התפלל משה על אחותו: ”קל נא רפא נא לה”, והתקבלה תפלתו.

גם כאן, כאשר בקש משה להכנס לארץ ישראל, ועל פה נשא תפלתו, אמר: ”אעברה נא”, ורצה להוסיף ולומר: ”אראה נא” וכך הייתה תפלתו מתקבלת, לאחר אמירת ”נא” שתי פעמים.

לאחר שאמר משה ”אעברה נא”, אמר לו ה': ”אל תוסף... בדבר הזה” - אל תאמר שוב את המלה ”נא” בתפלתך.

(דברי אליהו)

”שִׁמּוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוָּךְ ה' אֱלֹהֶיךָ” (ה, יב)

”כֹּאֲשֶׁר צִוָּךְ” - אומר רש"י: במרה, לפני מעמד הר סיני.

מדוע בדברות הראשונות נאמר ”זכור”, ובמרה נאמר ”שמור”? זכור - אומרים חז"ל (פסחים קו ע"א): זכרהו על הנין. עורכים קדוש בכניסת השבת, על מנת לציין שהשבייתה ממלאכה בשבת, אינה בגלל בטלה, אלא לשם ה'. וזאת נצטוינו במעמד הר סיני - לדורות.

אך במדבר היה סימן אחר, שציין את קדשת השבת. הסימן היה בכך שהמון לא ירד בשבת, כמו בכל השבוע, ובני ישראל לא יצאו ללקט בשבת.

לכן במדבר לא היה צורך לומר לבני ישראל ”זכור” - שהרי זכרו דרך אי ירידת המון, מסבה זו נאמר במרה ”שמור”. אבל בהר סיני בעשרת הדברות שנאמר לדורות, ואז כבר אין את הסימן של המון, לכן נאמר ”זכור” על ידי קדוש.

(תורת משה)

הלולא דצדיקיא | חיים הופקוביץ

בעל "מגלה עמקות" < י"ג מנ"א שצ"ג

שישלח ברכה במעשי ידי, ויזמן לי קונים לסחורתי, בידעי
שזקוק אני לרחמי שמים כל יום מחדש, כדי שאוכל לכלפל את
בני ביתי. אך מאז והתנהו ההסכם עם העשיר הלז, התחלתי
לחוש שאינני תלוי רק בחסדיו של בורא עולם, אלא גם על חסדו
של אותו עשיר. על כן, טוב לי לשוב למקומי הראשון, בשוק
הרוכלים...". סיים רבי נתן את ספורו ואמר: "לאחר שנוכחתי
בדין תורה שפנה, שנית את דעתי. אשאר פאן בקראקא."

רבי נתן היה גאון בתורת הנגלה והנסתר, ומגדולי המקבילים
בדורו. חותנו בנה עבורו מקוה טהרה ובית פנסת, בו היה עוסק
בתורה יומם ולילה, וכבר אמרו יודעי דבר כי בחלונותיו לא
כבה האור מעולם. נהג לערוך תקון חצות בכל לילה, ואף זכה
לגלויה אליהו הנביא. ספרו הידוע של רבי נתן הלא הוא - "מגלה
עמקות", אך למעשה, חבר ספרים רבים, חמשה עשר במספר,
העוסקים בתורת הנגלה ובתורת הנסתר. בין שכל חבוריו, ישנו
חבור ובו אלף (!) באורים וסבות מדוע האות א' במלה "ויקרא"
שבתחלת חמש ויקרא כתובה זעירה, קטנה יותר מאותיות.
כמו כן פתב רבי נתן מאתים חמשים ושנים אפנים להסביר את
מהות תפלת משה רבנו המזכרת בפרשת "ואתחנן" - "אעברה
נא ואראה...". ע"פ המסורת התכונן בעל ה"מגלה עמקות" לכתב
עוד אלף באורים בנושא, אך משמים עכבו בעדו, והוא עלה
לגנוי מרומים בטרם הספיק להשלים את המלאכה.

נטמן בבית הקברות העתיק של קרקוב, ועל מצבתו נחרת: "פה
נטמן איש קדוש מן הקדמונים, גלה עמקות רזין ומטמונים, הוא
שאמרים עליו שדבר עם אליהו פנים אל פנים".

רבי נתן נטע שפירא, בעל ה"מגלה עמקות", כהן כרבה הנערץ של
קהלת יהודי העיר קראקא. מעשה היה וביום בהיר אחד הודיע
רבי נתן לראשי הקהלה, כי בכוננו לעזב את הרבנות - מטעמו
הפמס עמו. לא הועילו תחנוני בני הקהלה שיואל לשנות את
החלטתו, רבי נתן נותר איתן בדעתו. בהגיע יום מועד עזיבתו
את העיר, עמדו בני הקהלה והתכוננו לפרדה מרבים האהוב. אך
לתדהמת כלם קרא רבי נתן לראשי הקהלה, והודיע להם כי שנה
את דעתו והוא מוכן ומזמן להשאר בקראקא, ולהמשיך ולכהן
כרב העיר. כששאלוהו אנשי העיר המפתעים לפשר הדבר, ענה:

אמש הופיעו אצלי שני יהודים לדין תורה. האחד עשיר ובעל
קמון, ואלו בעל דינו - עני וחסר כל, וטענתם בפניהם: לפני
תקופת מה, הזדמן העשיר לשוק וראה את העני, בעודו עומד
ומוכר מיני מאפה לפרנסתו. ראה העשיר שעני זה הנו בן טובים
ותלמיד חכם מפלג, ואין זה לפי כבודו לעמוד פה בשוק על
מרכלתו כאחד הרוכלים, על כן הציע לו לקיים הסכם: אותו עני
יעזב את מקומו בשוק, ותחת זאת יפנה לישב בבית המדרש,
ולעסק בתורה ובעבודת ה' ללא מפריע, ובתמורה לכהן יכלהו
העשיר וידאג לכל מחסורו. "והנה, המשיך העשיר, כשהזדמנתי
לשוק היום, ראיתי להפתעתי את אותו תלמיד חכם שוב עומד על
מרכלתו, ומוכר לחמים ומיני מאפה. הופרו תנאי ההסכם!" סיים
העשיר. "אכן כן, השיב העני, הנה כאשר הייתי תלוי בעבודתי
כרוכל, בכל שעה ושעה במהלך היום הייתי מתפלל להקב"ה

"ושנתם לבניה ודברת בם" (ו, ז)

רש"י: לבניה - אלו התלמידים, שהתלמידים קרויים בנים.

לישיבת טלו המעטירה, נכנס אדם הדור. הוא פנה אל ראש
הישיבה, הגאון ר' אליעזר גורדון, ואמר: "איש עשיר אני, וכעת
הגיע בתי לפרקה. מחפש אני כחתן את הבחור הטוב ביותר
בישיבה, ויש באפשרותי לספק לו את כל צרכיו, על מנת שיוכל
להמשיך ולהגות בתורה גם לאחר חתנתו. אנא, אמר לי מיהו
הבחור הטוב ביותר מבין מאות התלמידים!"

ענה ר' אליעזר במאור פנים: "שמע נא, ידידי, יש לי ארבע מאות
תלמידים, וכלם טובים ביותר. אתן לך חדר ומזון למשך כמה
ימים. שב באולם וצפה על התלמידים, כך תוכל להוכיח בעצמך
מיהו הבחור שאתה תפץ לקחתו כחתן לבתך".

וכך היה. האיש השתפן בישיבה לכמה ימים. לאחר שלשה ימים
של התבוננות, פנה אל ראש הישיבה. הוא הצביע על הפנה
השקמאלית, ואמר: "שם בסוף יושב בחור מיוחד במינו!" "הו, יש
לך טביעת עין טובה!" השיב ר' אליעזר, "אך יש לבחור זה בעיה
קטנה...". "מהי הבעיה?" שאל העשיר בחשש, "הבחור הזה הנו
בני היחיד!" השיב הרב. "לא נעים, אינני ראוי להשתדך עם ראש
הישיבה", אמר האיש. "אם כן, שב עוד כמה ימים, ובחר לך
בחור אחר!" הציע ר' אליעזר.

לאחר שלשה ימים נוספים, שוב פנה האיש אל הרב ואמר לו:
"הנה, בפנה הימנית יושב בחור חמד והוגה בתורה". "כפה
אמרת!" התפעל ראש הישיבה, "זהו אכן בחור שעדיו לגדולות.
אלא שיש לו בעיה מסוימת...". "ומהי הבעיה?" הדאג העשיר.
"זהו בני היחיד!" ענה ר' אליעזר. התפלל האיש, אך המשיך
לתור אחר בחור נוסף. אך דברי ראש הישיבה חזרו על עצמם גם
בפעם השלישית. כעת לא התאפק העשיר, ושאל את ר'

אליעזר בפליאה: "הרי בן יחיד הוא אחד במשפחתו, איך יתכן
שלא ראש הישיבה יש שלשה בנים יחידים!?"

"לא שלשה בנים יחידים לי", הסביר הרב בחיוך. "יש לי ארבע
מאות בנים יחידים, כל אחד מתלמידי אהוב ויקר לי כבן יחיד!"

(מפי השמועה)

	2 ספרים חדשים בסדרה: אור עולם	
הזדמנות לילדי ישראל להכיר את גדולי הדורות		
גם באידיש ובאנגלית		
המגיד ממזריש רבי נפתלי מרופשיץ הצמת צדיק השארית ישראל מוילדניק באר מיים חיים רבי יואל מסטמר רבי יהושע רוקח מבלו		הגאון מוילנא האור שמח רבי יוסף דוב סלוביציץ רבי שמואל סלנט העליו מרוג'וב המגיד מדובנא רבי אהרון קוטלר

נאה דורש

פנינים על פרשת שבוע מספרי הרב יעקב פוזן

”ואתחננו... בעת ההיא” - שחזקתי את ישראל

משה רבנו ע"ה דבר אל בני ישראל בעבר הירדן ואמר להם (דברים ג, כג): "ואתחננו אל ה' בעת ההיא", דרשו חז"ל במדרש, שהתפלל משה תקט"ו תפלות, כמננו ואתחננו, כדי שיזכה להכנס לארץ ישראל.

ולכאורה תמוה, הרי משה רבנו עצמו שמע מפי הקב"ה שאמר (שם כ, יב): "יען לא האמנתם בי... לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם", ומדוע הוא מתאמץ לבקש מהקב"ה שלא יקים את גזרתו? ולא עוד אלא לאחר שהוא רואה, שתפלותיו הרבות אינן נענות, מדוע מוסיף להתפלל עוד ועוד, מהיכי תיתי שתתבטל הגזרה?

מבאר רבנו יעקב בעל הטורים באור נפלא, וזה לשון קדשו: "לעיל כתיב לא תיראום - חזקתי את ישראל, אולי ירחם עלי" - בסוף פרשת דברים אומר משה רבנו לבני ישראל: "לא תיראום כי ה' אלקיכם הוא הנלחם לכם". משה רבנו חזק את לבבם של עם ישראל העומדים להכנס לארץ, ויודעים כי עומדים מולם אויבים רבים המבקשים לכלותם כרגע. אמר להם משה: "לא תיראום", אינכם צריכים לפחד ולירא מהם כלל, "כי ה' אלקיכם הוא הנלחם לכם", ובכחו האדיר בודאי תצליחו במלחמתכם, וכל אויביכם מבקשי נפשכם יפלו לפניכם, ולא ישאר מהם שריד ופליט.

והנה, מיד לאחר מכן אומר משה: "ואתחננו אל ה' בעת ההיא", כלומר, בעת ההיא שחזקתי את רוחו של עם ישראל, אז היה מקום לבקש גם על עצמי. אכן בודאי יודע אני שהקב"ה כבר חתם את הגזרה לפניו, שלא אכנס לארץ, אולם עתה יש לי זכות גדולה להתלות בה, ויש לי פתחון פה לבקש שיבטל את הגזרה, שכן חזקתי ועודדתי את רוחם של בני ישראל.

המעשה המפלא הזה של חזקת רוחו של אדם יחיד, קל וחומר חזקת רוחו של צבוא ושל עם שלם - יש בו כדי לעורר זכות על משה שישמע הקב"ה את תפלתו ויכניסוהו לארץ ישראל, לכו, גם כשראה משה שעדיין לא נענה, הוסיף והתפלל תפלה אחר תפלה, כי ידע שכחה של זכות זו גדולה ועצומה, והיא מסגלת לקרע שערי שמים ולשנות את רע הגזרה. אפילו באשר שלש מאות תפלות לא הועילו, בכל זאת לא אבדה התקנה, ויש להוסיף ולהעתיר עוד ועוד, עד שיענו מן השמים. ולא נחה דעתו עד שהתפלל תקט"ו תפלות, כמננו ואתחננו, עד שאמר לו ה': "רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה" - רק אז חדל מתפלתו.

כשמתבוננים במאמר נפלא זה עולה יסוד חשוב. משה רבנו, בבואו להעתיר לפני ה' ולבקשו שתבטל גזרתו, הרי יכול היה לסמוך על זכות החסד והצדקה שהנהיג את ישראל באהבה ובחמלה, כאשר ישא האומן את היונק. בכל עת ששקללו לפני הקב"ה, היה משה נכנס לעבי הקורה להתפלל עליהם ולהעתיר בעדם, ואכן זכה להצילם מכליון פעמים הרבה.

ומכל מקום, לא בזה תלה את תקותו שתתבטל הגזרה ויזכה להכנס לארץ ישראל, ועל מה נסמך? על כך שדבר אל בני ישראל דברי נחם וחזקו; על כך שעודד את רוחם הנבאה

מפחד יושבי הארץ.

אם כן יש לנו כאן למוד נורא על חשיבות פעלה זו של נחום וחזקו רוחם של שבורי לב, להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדבאים - על ידי מלה טובה, מאוד פנים ואפלו חינוך גרידא. על ידי כך מפיגים את המרירות ואת העצבות ומפיחים בהם רוח חיים.

(רבי אהרון טויסיג שליט"א - כבודם של ישראל)

בכח התפלה לבטל גזר דין

כח התפלה הוא כח עצום, המסוגל אפילו לקרע גזר דין שנקבע בשמים!

בספר "אמרי שמאי" כותב רבי שמאי גינצבורג:

מתי התרחש "ואתחננו אל ה' בעת ההיא"? מתי החל משה רבנו להתפלל לפני ה' - בט"ו באב (רש"י סוף תענית).

מה קרה בתאריך זה, ומדוע דוק אז התחיל להתפלל?

המדרש (איכה רבה פתיחות לג) מספר, שלאחר שהקב"ה אמר שכל מי שדבר על ארץ ישראל וכל מי שבכה בלילה ההוא, ליל תשעה באב, לא יכנס לארץ ישראל, מדי ליל תשעה באב היו ישראל חופרים קברים ונכנסים אליהם, ובכל שנה מתו מהם חמשה עשר אלף איש, והשאר יצאו.

נתאר לעצמנו את המחזה - בליל תשעה באב הראשון נכנסו שש מאות אלף איש לקברים. לפני כן כל אחד מהם הולך להפרד מבני משפחתו. אף אחד לא יודע מי יחיה ומי ימות, ולכל אחד לא היו אז רק חמשה עשר ילדים, אלא מאה חמשים ילדים לכל הפחות... עומד כל אחד ונפרד מאשתו ומילדיו, מברך כל אחד ואחד, כלם מתודים על חטאייהם... נקל לשער אלו צעקות ובכיות היו שם!... אחר כך נכנסים כלם לקבר עד הבקרה, ובבקר יוצאים רק חמש מאות שמונים וחמשה אלף איש - והשאר מתים. כך מדי שנה בשנה.

בשנה האחרונה לפני כניסתם לארץ ישראל נשארו מאותו דור רק חמשה עשר אלף איש אחרונים. הם נכנסים לקברים, ודי ברור להם שכלם ימותו. משה רבנו כבר לא אומר להם: "צאו מקבריכם" משום שהוא בטוח שהפעם כלם מתים. בבקר באים לכסות אותם עם טוריה - והנה כלם חיים!

- מה קרה?

- לא יודעים. הנשמה לא יצאה. כל הלילה חכינו שתצא - והיא לא יצאה...

- לא יתכן. מן הסתם טעינו בחשוב התאריך. מסתבר שליל תשעה באב יחול היום בלילה.

מגיע הלילה הבא. שוב נפרדים כלם מהילדים, מברכים אותם, מתודים ונכנסים לקבר, ובבקר באים לכסות אותם - ושוב כלם עם עינים פקוחות.

מה קורה כאן?!

כך נמשך המצב עד ט"ו באב. מדי לילה נכנסים לקברים, ובבקר יוצאים ומבינים שכבר חלה טעות בתאריך.

בט"ו באב ראו כלם את הלבנה במלואה, ואז הבינו: זהו!

גמרנו! הקב"ה סלח על חטאינו, והתיר לנו להכנס לארץ ישראל!

כאן הקשו המפרשים שאלה יפה: מדוע היו צריכים ישראל להמתין עד ט"ו באב? האם ב"ג או ב"ד באב אי אפשר יהיה לראות שהלבנה כבר כמעט במלואה, ובדאי עבר התאריך של ט' באב?

בארו על פי דברי רבנו בחיי בשם רבנו חננאל, שכל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר הם לא ראו את הירח, שכן ענני הכבוד היו מכסים אותם. משום כך הם קדשו את החדש לא על פי ראייה אלא על ידי חשבון. באותו ט"ו באב הקב"ה פתח להם את הענן, וכשראו את הירח במלואו הבינו שהקב"ה מחל להם.

על פי זה מבאר ה"אמרי שמאי" יסוד נפלא: בט"ו באב, כשראה משה שהתבטלה הגזרה על מתי מדבר, הוא הבין מהו כחה של תפלה.

נבאר - מדוע באמת לא מתו אותם חמשה עשר אלף איש אחרונים מדור המדבר? הרי הקב"ה נשבע שהם לא יכנסו לארץ ישראל! מה קרה פתאום?

ישנו ווארט ידוע המפרסם בשם רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, שכשאדם נמצא בצרה הוא מתפלל לפני הקב"ה: 'רבנו של עולם, עזר לי!' אבל במקביל הוא משתמש גם באמצעים אחרים וזו, למעשה, ההשתדלות שהוא צריך לעשות, איש לפי דרגתו. אולם ישנה דרגה עלאית של בטחון מחלט בקב"ה, ללא שום בטחון באחר, ומי שעושה כן - מבטח לו ששום דבר לא יוכל להזיקו. ה"נפש החיים" כותב על כך שזהו דבר בודק ומנסה, ואדם שמגיע לדרגה כזאת של אמונה מחלטת שאין עוד מלבדו - שום כח בעולם לא יוכל לשלט עליו.

אמנם, לא תמיד קל להגיע לדרגה כזאת. נחם, למשל, בעל חנות שנכנסו אליו פקידי מס הכנסה. הם מתחילים לשאל אותו שאלות, ועל כל שאלה הוא אומר לעצמו: 'אין עוד מלבדו! אין עוד מלבדו!' וזוכר יפה את מה שאמר ה"נפש החיים" על הבוסח בה' שלא יקרה לו שום נזק. אבל כל זה מחזיק מעמד רק עד שהוא רואה שהם מתחילים להתקרב למקומות שהוא לא היה רוצה שהם יתקרבו...

אוי ואבוי - הוא חושב לעצמו - מה קורה אם הם 'עולים' על זה... טוב, אם כן - הוא מנסה להרגיע את עצמו - אני מכיר את דיודוביץ. הוא מכיר את ח'לה שש במס הכנסה, שהוא חבר טוב של... הוא מכיר את היושב ראש, שמכיר את הפקידה, שמכירה מישהו שיכול 'לסחב' את התיק בלי שירגישו. זה עולה בערך עשרת אלפים שקל, אבל עדין שווה לעמת הנזק האפשרי...

אין עוד מלבדו, אין עוד מלבדו - אבל בינתיים הוא מתכוון גם לאפשרות שלא יהיה אין עוד מלבדו... זה לא הולך כך - אומר ה"נפש החיים" - אין עוד מלבדו, פרושו שאין עוד מלבדו! אין שום דבר אחר חוץ מהבורא יתברך! רק כך תתקיים הבטחת ה'נפש החיים' ותצלח.

מגיע אדם לבית חולים רחמנא ליצלן, הוא לא מרגיש טוב וממלמל לעצמו: אין עוד מלבדו, אין עוד מלבדו! שום רופא, רק הקב"ה רופא כל בשר ומפליא לעשותו! אבל, אם חס וחלילה לא - הוא יזמין את ד"ר הרט מהצנתורים, הוא ידבר עם הרב פירר, הוא ינסה לסדר משה...

זאת לא נקראת פניה אף ורק אל הקב"ה! על היתום נאמר: "אם ענה תענה אותו כי אם צעק יצעק אלי שמע אשמע צעקתו" (שמות כב, כב) - למה דווקא על היתום נאמר כך? אומר על כך הרמב"ן, שליתום אין לאן לפנות מלבד אל הקב"ה, וכשאדם נמצא במצב כזה ותולה את תקותו אף ורק בקב"ה, הוא נענה!

כששש מאות אלף אנשי דור המדבר נפרדו מנשותיהם בשנה הראשונה ונכנסו לתוך הקברים, הם החלו להתפלל: רבנו של עולם, יש לי בקשה, למה דווקא אני צריך למות בשנה הראשונה? אני בסך הכל בן עשרים ואחת. יש כאלו זקנים בני חמשים ותשע. הם חיו מספיק, שהם ימותו ראשונים...

הבקשה היא לכאורה ריאלית. נראה שהוא באמת צריך למות רק בשנה האחרונה. הוא מתפלל משום שיש סכוי של אחד לשש מאות אלף שהוא ימות הלילה, אבל התפלה איננה תפלה מעמק הלב, כי עדין ישנם הרבה מאד סכויים טבעיים שבבקר הוא יזכה להתעורר ולמצא את עצמו חי.

מדי שנה בשנה גדל הסכוי, עד שבשנה האחת לפני אחרונה נשארים בחיים שלשים אלף איש בלבד. עכשו הפחד גדל, יש לו חמשים אחוז שהוא מת השנה או חמשים אחוז שהוא חי, ועדין הוא מנסה למצא לעצמו איזו זכות: 'לא בכיתי ממש כמותם באותו לילה כשבאו המרגלים... הורדתי דמעה פה ודמעה שם, אבל לא כמותם... אגא, ה', תן לי עוד שנה...' ועדין לנגד עיניו נשארים חמשים אחוזים של סכויים להשאיר בחיים.

ואז מגיעה השנה האחרונה. כעת נותרו חמשה עשר אלף האחרונים, וכבר אין שום פתח של תקווה ושל סכויים טבעיים. כאן מתחילה צעקה אמיתית: "רבנו של עולם, הושע אותי! השאר אותי חי!" ברגע שבאה הבקשה האמתית הזו לפני הקב"ה, היא נענית, וזו הסבה לכך שחמשה עשר אלף האנשים האחרונים נשארו בחיים. לפי זה נבין את תפלת משה רבנו - ממשיך ה"אמרי שמאי":

משה רבנו היה בטוח, שאם הקב"ה נשבע - אי אפשר בשום אופן לבטל את השבועה ואין שום סכוי בעולם שיזכה להכניס את עם ישראל לארץ ישראל, והראיה לכך פשוטה - אהרן אחיו כבר מת ולא נכנס. אבל בט"ו באב גלה משה רבנו חדוש עצום - הוא רואה שגם מה שהקב"ה נשבע על דור המדבר - הצליחו לבטלו על ידי תפלה. ואם חמשה עשר אלף איש הצליחו בכח תפלתם לבטל את הגזרה ולמנוע את מיתתם, משמע שגם הוא יכול לנסות לבקש שהגזרה לא תתקיים.

זו הסבה לכך שמש"ו באב, היום שבו התבטלה הגזרה, התחיל משה רבנו להתפלל על עצמו!

בזאת יתבאר גם מפני מה לא בקש אהרן הפהון אריכות ימים. עומד אהרן, מקריב תמיד של שחר, קטורת וקרבנות ראש חדש, והנה בא אליו משה רבנו ואומר לו: "אהרן, באו!" - "להיכן הולכים?" - "למות!"

אהרן לא נופל, לא מתעלף ולא מבקש הארכה. משה, אהרן ואלעזר עולים בה, והקב"ה קורא למלאכי השרת: באו, רוצים לראות את עקדת יצחק? הנה ראו - הגדול הולך אחרי הקטן ולא אומר מלה!

למה אהרן לא נעצר להתפלל על חייו? - מקשה ה"אמרי שמאי" ומתרא: משום שאהרן לא ידע שאפשר לבטל שבועה של הקב"ה! הרי אהרן נפטר בראש חדש אב, והגלוי למשה רבנו שאפשר לבטל גזרת שמים על ידי תפלה נודע רק בט"ו באב... ומאחר שלסברתו של אהרן אי אפשר לבטל גזרת שמים, אין לו שום טעם לבקש על כך!

אגב כך ראוי להוסיף הערה נפלאה: התאריך היחיד שמצינת התורה לפטירתו של אדם הוא של אהרן הפהון, ומדוע? משום שאמללא כן, היינו יכולים לחשב שאהרן נפטר בט' באב יחד עם מתי המדבר ונכנס כמותם לתוך הקברים, וכך עלולים היינו לשייך אותו בשעות לחטא המרגלים.

(רבי ברוך רוזנבלום שליט"א - דורש טוב בין המיצרים)

לתגובות הערות: שלח 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:17

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:17

ר"ת: 20:50

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 365 31.7.2020 - י' מנחם אב תש"פ

זו השעה לה' צדיקים ובוואו בו

פְּרִשְׁת - וְאַתְּזַזֵּן

רבי ברוך רוזנבלום שליט"א על הדרכים השונות לקבל את הבאים...

אֲשֶׁר יִיטֵב לָךְ וּלְבִנְיָד אַחֲרֶיךָ (ד,מ)

הגמרא (ברכות ט ע"א ועוד) שואלת: "איזהו בן העולם הבא?", ועונה על כך מספר תשובות. והרי כבר יודעים אנו את דברי המשנה: "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא". מהי, אפוא, השאלה "איזהו?" אלא שאינו דומה 'חלק לעולם הבא' למדרגת 'בן עולם הבא'.

לכל אדם מישראל יש חלק לעולם הבא. אם הוא שומר על חלקו ואינו מאבדו? - זו כבר שאלה נפרדת... "בן עולם הבא" הוא בעל דרגה גבוהה יותר, ולא כל אדם זוכה לכך. ישנה דרגה גבוהה עוד יותר, והיא: "מוזמן לחיי העולם הבא".

התוספות מבארים ש"מוזמן לחיי העולם הבא" הוא אדם שמקבל, כביכול, הזמנה לבוא לגן עדן, ואינו רואה כלל פני גיהנום. הוא עובר ישירות מחיי העולם הזה לחיי העולם הבא. בכמה מקומות מזכירה הגמרא אנשים שזכו לדרגה גבוהה זו, והיו מוזמנים לחיי העולם הבא.

פעם אחת, כשהגעתי לארצות הברית, שמעתי הסבר עם המחשה על ענין זה. התפללתי אז מנחה בבית כנסת בבורו פארק, ולאחר התפילה התקיים שיעור ב'עין יעקב'. לא הכרתי את מוסר השיעור, ולא הבנתי את תוכן השיעור, מאחר שהוא נמסר באנגלית - ואני לא יודע אנגלית. שני דברים כן הצלחתי לקלוט מהשיעור - אמרו שם: "מוזמן לחיי העולם הבא" וגם "בן עולם הבא". לאחר שהסתיים השיעור, ניגשתי למישהו שהיה שם, וביקשתי שיספר לי על מה דובר בשיעור.

וכך הוא הסביר לי: מי שנסע פעם לארצות הברית יודע, שבשעה שנכנסים למדינה, עוברים דרך משטרת הגבולות. בנמל התעופה בודקים בהקפדה גדולה את כל הניירת של הנוסעים המגיעים מחו"ל, כדי לברר אם הכל תקין. הויזה צריכה להיות תקפה, וגם הדרכון.

אבל לא די בזה, במטוס צריך הנוסע למלא טופס מיוחד: איפה תתאכסן בתקופת שהותך? לאיזה צורך הגעתך? כמה כסף יש לך בתיק? ועד שאלות טורדניות מסוג זה... כאילו לא די ב'טרטורים' שעבר בארץ, עד שקיבל את הויזה...

מיד כאשר מגיעים, יש חלוקה ברורה: נוסע שיש לו פספורט ישראלי, הולך לצד אחד, ונוסע המחזיק פספורט אמריקני הולך לצד שני. שאל הרב: "בשביל מה עושים את החלוקה הזאת? הרי בסוף (כמעט) כולם עוברים את הדלפק ונכנסים לארצות הברית, אם כן מה משנה החלוקה? מדוע מי שבא עם דרכון זר נכנס למקום אחד, ומי שבא עם דרכון מקומי נכנס למקום אחר?".

אמר הרב: "לי היה פעם דרכון זר, והיום יש לי דרכון מקומי, ולכן אני יכול לספר לכם מניסיון אישי: כשאדם בא עם דרכון זר, הפקיד מתחיל 'לטרטר' אותו עם סבב מחודש של שאלות. כל מה שהוא התייגע וכתב בטפסים- שוב שואלים אותו מחדש, בעל פה: 'מה אתה מחפש פה?', 'כמה זמן תהיה כאן?', 'מה תעשה פה?'."

אם נראה לפקיד שהנוסע נראה קצת חשוד, משום מה, הוא מעביר אותו לדרגים גבוהים יותר. אם הכל חלק, ואין שום ספקות ותהיות לגביו- מחתימים לו את הדרכון, ומרשים לו להיכנס פנימה.

אדם שיש לו דרכון מקומי, מתקבל מיד על ידי הפקיד בסבר פנים יפות. הפקיד לא חוקר ולא 'חופר'. רק שואל בנימוס ובחיוך: "מה שלומך אדוני? איך היה נופש? איפה ביקרת?..." הוא מחתים לו את הדרכון בברכת "ברוך שובך לארצנו", ונותן לו להיכנס.

מה ההבדל, הרי שניהם נכנסים? נכון, שניהם נכנסים, אבל תלוי איך נכנסים. האחד עובר דרך חתחתים מייגעת, בליווי פרפורי לב, שמא לא ימצא ראוי לזכות להיכנס. השני נכנס ללא שהיות, וזוכה להארת פנים וליחס מלבב לכל אורך הדרך.

הסביר הרב: "זה ההבדל. כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, כולם יגיעו לשם (למעט אלה שאיבדו את זכותם). השאלה היא איך נכנסים. "אדם רגיל עובר דרך חתחתים וייסורים. הוא מתייסר בגיהנום ובשאר זיכוכים. מי שהוא בן עולם הבא - מקבלים אותו ללא יסורי גיהנום, ללא עיכובים. מקבלים אותו במאור פנים, שהרי הוא שייך לכאן. הוא בן המקום!"... (מתוך 'הגדה של פסח - דורש טוב').

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל (ו,ד)

מסופר על הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א שביום אחד לעת ערב נשמעו צעקות ברחובה של בעלזא על ילד קטן שנפל לבאר. משהגיעו הצעקות על הילד שנפל לביתו של רבינו, ושעדיין לא ידעו מי הוא, נאנח הרבי מאד ואמר: אוי שמא ילדי הוא שנפל לשם? ותוך כדי דיבור התיישב בדעתו ואמר: אוי לי מיוצרי, מה אמרתי, מדוע נאנחתי? וכי נפש אחרת מישראל שאינה מורעי אינה מברואיו של הקב"ה? ומיד החל להתחרט על דבריו, וחזר בתשובה שלימה, ובמשך חצי שעה הסתובב בחדרו והטיח בעצמו, אוי לי על מה שאמרתי. אחד המקורבים ששמע את דבריו הוסיף ואמר: הלואי שנשוב כך בליל כל נדרי כמו שרבינו חזר בתשובה על הרגע שבו העמיד בני ביתו מעל לילדי אחרים.

פִּי מִי גֹי גָדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹהִים קְרִבִּים אֵלָיו (ד,ז)

שח תלמיד חכם אחד: נקלעתי פעם לבעיה חמורה, והייתי זקוק לעסקן פלוני, אחד המפורסמים בתחומי, שיסייע לי בפתרונה. החילותי לברר דרך מזכירי האישיים היכן הוא מקבל קהל, ומה הן שעות הקבלה שלו, והתברר לי שאם אני רוצה להגיע אליו על פי התור הרגיל, אאלץ להמתין מספר חודשים... כיוון שהייתי זקוק לסיוע מיידי ודחוף, החילות להפעיל קשרים ופרוטקציות, אבל כל זה לא עזר.

ושלא תבינו לא נכון, אומר הת"ח; מדובר בעסקן אמיתי וירא שמים, המבזבז שעות רבות מדי יום כדי לסייע לאנשים, ומשקיע בכך את כל ליבו, אבל באותה תקופה הוא היה באמת כל כך עסוק, שלא היתה כל אפשרות שיתפנה אליי, ולוא לכמה דקות.

בשעות אחר הצהריים ביום פלוני מתקשר אליי לפתע אחד המזכירים שלו, ואמר לי שאם אזדרז להגיע למשרד בתוך שעה, יש סיכוי רב שהוא יצליח למצוא לי 'חריץ' של כמה דקות פנויות, ואוכל להתקבל לפגישה. כמובן שעזבתי את כל עסקיי, ונסעתי מיד למשרד שהיה בעיר אחרת. אמרתי לנהג המונית שיעשה כל שביכולתו על מנת לעקוף את הפקקים, ולהגיע בזמן המיועד.

המאמצים נשאו פרי, ולמרות הכבישים העמוסים של שעות אחה"צ, הגעתי למשרד ההוא 5 דקות לפני השעה שנקבעה. ובפתח ממתין המזכיר בפנים קודרות-מה, ומודיע לי שהעסקן היה צריך לצאת במפתיע לפגישה דחופה אחרת בירושלים, והוא כבר לא יחזור למשרד היום.

זה כבר היה יותר מדי בשבילי, מתאר הת"ח. לאחר כל המאמצים שהשקעתי כדי להשיג פגישה עם האיש, ולאחר כל הדחיות והעיכובים, הייתי כבר יותר מדי עייף... הרגשתי שאני חייב לטעום משהו כדי לחזק את רוחי. התיישבתי בפניה מסויימת, והוצאתי תפוח עץ שהיה בתיקי, אחזתיו ביד ימיני, והחילותי לברך 'ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם, בורא פרי העץ'.

לפתע תקפתני חלחלה, ורעד עבר בכל גופי. 'מה אמרת עכשיו? ברוך אתה? אתה - בלשון נוכח? אתה ה', אתה כאן לפניי, כאן ברחבה שלפני המשרד של העסקן הבכיר, אתה נמצא כאן איתי, מוכן להיפגש איתי בכל עת ובכל שעה, זמין כל-כך, אוהב כל-כך, ואני מחכה למישהו אחר, לבשר ודם, שאם יש לו פגישה אחת בירושלים, כבר הוא אינו יכול להיפגש איתי! ההרגשה הזו, שהנה- הנה הקב"ה עצמו נמצא איתי, עד שאני פונה אליו בלשון נוכח, כל כך חיממה את ליבי ועודדה את רוחי, שאם לא האנשים שעברו באותה עת ברחבה ההיא, הייתי פורץ בריקוד...

הדבר נסך בי עידוד, ואימץ את רוחי הנכאה, ש'התייבשה' כבר להמתין ולהמתין לפגישה עם העסקן, עד שפתחתי את פי בתפילה חמה, והתפללתי לה' בלשון תחנונים שיפתור לי את הבעיה החמורה שהציקה לי כל כך.

רק אז, בסיטואציה אליה נקלעתי, הרגשתי בכל רמ"ח ושס"ה שלי, את כל מה ששמעתי עד היום בשיחות המוסר ובדרשות ההתעוררות בהן השתתפתי... עתה ידעתי בבירור שיש לי אל מי לפנות, שיש לי כתובת ברורה להתחנן בפניה, ולבקש על נפשי, ולכן התפילה שהתפללתי באותם רגעים היתה זכה וטהורה מאין כמותה. התפילה ארכה כמחצית השעה, ולאחר מכן קמתי ממקומי בהתרומומות-רוח. ידעתי שעשיתי בדיוק את מה שהייתי צריך לעשות.

מה שנתר לי לספר הוא שלאחר ימים ספורים נפתרה הבעיה, והיתה כלא-היתה! בלי אמצעי תיווך של עסקן כזה או אחר, ובלי פגישות ונסיעות. הכל הסתדר על הצד היותר-טוב! האמינו לי, מסיים הת"ח, שהפסוק 'פִּי מִי גֹי גְדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹהִים קְרִבִּים אֵלָיו פֹּה' אֱלֹהֵינוּ בְּכָל קְרָאֵנוּ אֵלָיו. התמוש לנגד עיניי במלוא המובן. חבל שאנחנו מגיעים למסקנה הזו אחרי כל כך הרבה זמן, אחרי דחיות חוזרות ונישנות של פגישות עם העסקנים, בכירים ככל שיהיו... חבל.

בואו ונאמץ את הדרך הזו כבר בתחילת הדרך, וכשאנחנו נתקלים בבעיה כלשהי, נרגיש באמת שרק הקב"ה יכול לסייע בעדנו, ובהרגשה כזו נבוא אל בית התפילה, ונרבה בתפילה ובתחנונים.

חושבני, מסיים הת"ח, שכל מי שהתפלל אי-פעם מתוך הלב, ומתוך הרגשה ברורה שהכוח היחד הנמצא בעולם הוא כוחו של בורא העולם, ורק הוא יכול לעזור לו, ראה את הישועה בעיניים! מה שצריך להחדיר בלבנו היא הידיעה שכאשר אנחנו מתפללים, יש מי ששומע! המשפט הזה נשמע לנו פשוט מדי, שכן מי אינו יודע את זה?!

הבעיה היא שאנחנו רק 'יודעים' אבל לא מומש זוכרים, ולא מומש מרגישים את זה. שמענו זאת פעמים רבות, וכל ילד בגן יוכל לומר לך שהקב"ה מאזין לנו בתפילתנו. צריכים לחוש זאת. לחוש שהשי"ת נמצא קרוב אלינו, ושומע כל מילה (עלינו לשבח).

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד (ו,ד)

הסביר מרן עובדיה יוסף זיע"א:

בדרך רמז פסוק זה יש בו סימן למנין העולים תורה-

שְׁמַע יש בו ג' אותיות כנגד ג' עולים לס"ת בימים שני וחמישי.

יִשְׂרָאֵל יש בו ה' אותיות כנגד ה' עולים לס"ת ביום טוב.

ה' (י-ה-ו-ה) יש בו ד' אותיות כנגד ד' עולים לס"ת בראש חודש וחזו"מ.

אֱלֹהֵינוּ יש בו ו' אותיות כנגד ו' עולים לס"ת ביום הכפורים.

ה' אֶחָד (י-ה-ו-ה אחד) יש בו ז' אותיות כנגד ז' עולים לס"ת בשבת. (מהעלון 'ביע אומר')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, הילה בת עדנה.

לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.

לפרנסה טובה: שגיאל בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל

בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה,

יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל,

בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,

מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה

ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל, ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן

רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה

רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה

ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת

ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר

בן אסתר ז"ל.

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 590 שנערך ביום ב'
ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00,
במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של
מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 477 שנה י' העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל ז' מנחם-אב תש"פ

וְאֶתְחַנֵּן - תוכן ענייני הפרשה

998 פ' 998

- א. דברי תחינתו של משה רבינו ע"ה להיכנס לארץ (ג, כג-כט).
- ב. אזהרה על שמירת מצוות התורה, והאיסור לגרוע או להוסיף במצוות, שדבר זה גרם לכישלון בפעור (ד, א-ג).
- ג. חיזוק לעסק התורה, שבזה דבקים בה', וזוכים לחכמה נפלאה, ותתפרסם חכמת ישראל בכל העמים (ד, טו-י).
- ד. חובת הזהירות מלהיכשל בעבודה זרה, כדי שלא יגלו לארץ העמים (ד, טז-כח).
- ה. הבטחה שה' ישמור את ישראל בגלות, ויזכו לתשובה (ד, כט-ל).
- ו. אהבת ה' לישראל, במעמד הר סיני, ביציאת מצרים, ובארץ ישראל, לכן תמיד צריך להאמין בה', ולקיים תורתו (ד, לא-מ).
- ז. משה בוחר שלוש ערי מקלט בעבר הירדן המזרחי (ד, מא).
- ח. תיאור מעמד הר סיני ועשרת הדברות (ה, א-ל).
- ט. אזהרה על שמירת המצוות (ו, א-ג).
- י. פרשה ראשונה של קריאת שמע (ו, ד-ט).
- יא. אזהרה על קיום דברי התורה, החיוב לזכור חסדי ה' לישראל, וחיוב חינוך הבנים לתורה (ו, י-כה).
- יב. אזהרה שלא להיטמע ביושבי הארץ (ז, א-ה).
- יג. ה' אוהב את עם ישראל יותר מכל העמים ונותן שכר על המצוות בעולם הזה ובעולם הבא (ז, ו-יא).

"נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי" (מתוך ההפטרה - ישעיה מ, א)

שבת נחמו

מבאר ה"מחזור ויטרי" (תלמיד רש"י): הקדימו הפטרת "נחמו", שבראשונה ה' מנחם את ציון, אך מאחר שהיא עדיין עומדת בחורבנה, התייאשה וחשבה שהיא גם נשכחה "ותאמר ציון עזבני ה', וה' שכחני". אך הקב"ה מבטיח "ואנוכי לא אשכחך". והנה ההפטרה השלישית "עניה סוערה לא נוחמה". והרביעית "אנכי אנכי הוא מנחמכם", למרות ש"אנכי מנחמכם" כתובה בישיעהו לפני "עניה סוערה", נקבעה "עניה" לפני "אנכי" - שאחרי שה' מנחם, לא שייך "לא נוחמה". ויש מבארים את סדר ההפטרות, שהקב"ה אומר לנביאים: "נחמו נחמו עמי". אומרת כנסת ישראל: "ותאמר ציון עזבני ה' - איני מתפייסת מנחמת הנביאים.

חוזרים הנביאים לפני הקב"ה ואומרים: כנסת ישראל ממאנת להתנחם מאתנו.

אומר הקב"ה "אנכי אנכי הוא מנחמכם". על זה משיבה כנסת ישראל: "שוש איש בה" - עתה יש לי לשוב ולשמח, "תגל נפשי באלוקי כי הלבישני בגדי ישע מעיל צדקה יעטני כחתן יכהן פאר וככלה תעדה כליה" - לאחר שתמה האבלות, כנסת ישראל תלבש בגדים מפוארים כחתן יכהן פאר וככלה תעדה כליה, אכ"ר.

בתחילת הפרשה אנו לומדים על כך שמשה רבינו מתפלל 515 תפילות כמנין המילה "ואתחנן".

כתוב הפרשה (ד, מ): "אֲשֶׁר יִיטֵב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרָיִךְ..."

לכל אדם מישראל יש חלק לעולם הבא. האם הוא שומר על חלקו ואינו מאבדו? זו כבר שאלה נפרדת. מעבר לכך יש את "בן עולם הבא" הוא בעל דרגה גבוהה יותר, ולא כל אדם זוכה לכך. וישנה דרגה גבוהה עוד יותר, והיא: "מוזמן לחיי העולם הבא". בכמה מקומות מזכירה הגמרא אנשים שזכו לדרגה גבוהה זו, הם היו מוזמנים לחיי העולם הבא.

רבי ברוך רזנבלום שליט"א סיפר: פעם אחת, כשהגעתי לארצות הברית, שמעתי הסבר עם המחשה על עניין זה.

התפללתי מנחה, ולאחר התפילה התקיים שיעור בעין יעקב. לא הכרתי את מוסר השיעור, ולא הבנתי את תוכן השיעור, מאחר ואני לא יודע אנגלית. שני דברים כן הצלחתי לקלוט מהשיעור: "מוזמן לחיי העולם הבא" וגם "בן עולם הבא".

לאחר שהסתיים השיעור, ניגשתי למישהו שהיה שם, וביקשתי שיספר לי על מה דובר בשיעור. וכך הוא הסביר לי: מי שנכנס לארצות הברית יודע, שיש לעבור דרך משטרת הגבולות. בנמל התעופה בודקים בהקפדה גדולה את כל הניירת של הנוסעים המגיעים מחו"ל, כדי לברר אם הכל תקין. הויזה צריכה להיות תקפה, וגם הדרכון. אבל לא די בזה, במטוס צריך הנוסע למלא טופס מיוחד: איפה תתאכסן בתקופת שהותך? לאיזה צורך הגעת? כמה כסף הבאת? ועד שאלות טורדניות מסוג זה, כאילו לא די ב'טרטורים' שעבר בארץ, עד שקיבל את הויזה...

מיד כשמגיעים, יש חלוקה ברורה: נוסע שיש לו פספורט זר, הולך לצד אחד, ונוסע עם פספורט אמריקאי הולך לצד שני.

שאל הרב: "בשביל מה עושים את החלוקה הזאת? הרי בסוף (כמעט) כולם עוברים את הדלפק ונכנסים לארצות הברית, אם כן מה משנה החלוקה? מדוע מי שבא עם דרכון זר נכנס למקום אחד, ומי שבא עם דרכון מקומי נכנס למקום אחר?" אמר הרב: "לי היה פעם דרכון זר, והיום יש לי דרכון מקומי, ולכן אני יכול לספר לכם מניסיון אישי: כשאדם בא עם דרכון זר, הפקיד מתחיל 'לטרטר' אותו עם סבב מחודש של שאלות.

כל מה שהוא התייגע וכתב בטפסים - שוב שואלים אותו מחדש, בעל פה: מה אתה מחפש פה? כמה זמן תהיה כאן? ומה תעשה פה? אם נראה לפקיד שהנוסע נראה קצת חשוד, משום מה, הוא מעביר אותו לדרגים גבוהים יותר. אם הכל חלק, ואין שום ספקות ותהיות לגביו - מחתימים לו את הדרכון, ומרשים לו להיכנס פנימה. אדם שיש לו דרכון מקומי, מתקבל מיד על ידי הפקיד בסבר פנים יפות. הפקיד לא חוקר ולא 'חופר'. רק שואל בנימוס ובחיוך: מה שלומך אדוני? איך היה נופש? איפה ביקרת? הוא מחתיים לו את הדרכון בברכת 'ברוך שובך לארצנו', ונותן לו להיכנס. מה ההבדל, הרי שניהם נכנסים? נכון, שניהם נכנסים, אבל תלוי איך נכנסים. האחד עובר דרך חתחתים מייגעת, בליווי פרפורי לב, שמא לא ימצא ראוי לזכות להיכנס. השני נכנס ללא שהיות, וזוכה להארת פנים וליחס מלבב לכל אורך הדרך.

הסביר הרב: "זה ההבדל. כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, כולם יגיעו לשם (למעט אלה שאיבדו את זכותם). השאלה היא איך נכנסים. "אדם רגיל עובר דרך חתחתים וייסורים. הוא מתייסר בגיהנום ובשאר זיכוכים. מי שהוא בן עולם הבא - מקבלים אותו ללא ייסורי גיהנום, ללא עיכובים. מקבלים אותו במאור פנים, שהרי הוא שייך לכאן - הוא בן המקום!"

וזו היא מהות חיינו - לדאוג בכל רגע לחיי העולם הבא!!! לכשנשכיל, להבין ולשאוף להיות "בן העולם הבא" כך ייטב לנו בעולם הבא. לכן חייב כל אדם ללמוד תורה, לחטוף מצוות, לעשות חסדים ומעשים טובים, וישמע החכם ויוסיף לקח.

"לא תנסו את ה' אלוהיכם..." (ו, טז)

ומפרש הרמב"ן: כאשר נסיתם במסה שלא תאמר אם יש ה' בקרבנו לעשות לנו נסים או שנצליח בהיותנו עובדים לפניו ונשבע לחם ונהיה טובים נשמור תורתו כי הכוונה שם כך היתה שאם יראו שהשם יתן להם מים בנס מאתו ילכו אחריו במדבר ואם לא יעזבוהו ונחשב להם לעון גדול כי אחרי שנתאמת אצלם באותות ובמופתים כי משה נביא השם ודבר ה' בפייה אמת אין ראוי לעשות עוד שום דבר לנסיון, והעושה כן איננו מנסה הנביא רק ה' יתברך הוא מנסה לדעת היד ה' תקצר ולכך אסר לדורות לנסות התורה או הנביאים כי אין ראוי לעבוד השם על דרך הסתפק או שאלת מופת ונסיון כי אין רצון השם לעשות נסים לכל אדם ובכל עת ואין ראוי לעבדו על מנת לקבל פרס... ולכך אמר הכתוב בכאן שמור תשמרו מצותיו ועדותיו שהם הנסים שעשה לכם מכבר להיות לכם לעדות כגון הפסח והמצה והסוכה ותשמרו חקיו אף-על-פי שלא תדעו טעמם כי באמת ייטב לכם בסוף אין צורך לנסיון בתורה ובמצות אחרי שכבר נתאמת אצלכם שהוא מאתו יתברך, עכ"ד.

אך יחד עם דברי הרמב"ן הנחרצים, ישנו דבר שהקב"ה נותן לנו את האפשרות לנסתו כפי שמובא בחז"ל (מסכת תענית ט): מצאו רבי יוחנן לבנו הקטן של ריש לקיש, א"ל: תאמר לי הפסוק שלמדת היום! א"ל: "עשר תעשר". א"ל הינוקא לרבי יוחנן: "ומאי עשר תעשר?" א"ל רבי יוחנן: "עשר בשביל שתתעשר". א"ל: "מנא לך?" א"ל: "לך תנסה". א"ל: "האם מותר לנסות להקב"ה? והכתיב "לא תנסו את ה'!" א"ל: "הכי אמר רבי הושעיא: חוץ מזו, שנאמר 'הביאו את כל המעשר אל בית האוצר... ובחוננו נא בזאת אמר ה' צב-אות אם לא אפתח לכם את ארבות השמים והריקתי לכם ברכה עד בלי די' (מלאכי ג, ט).

כתב רבנו יונה (שע"ת ש"ג, ל): הוזהרנו, שלא יאמר אדם 'אנסה בעבודת הצדקה היצליח ה' דרכי, ואבחן בכישרון המעשה אם כסף וזהב ירבה לי, והאיש הטוב לא נמצא בו רפיון ידיים, אם עמלו בחכמה ודעת וכשרון המעשה, ולא צלחה דרכו בקניין כספו ובשאר טובת חפצי הגוף. ובספר 'היראה' (אות ריג) כתב: על המעשרות, אל תרפה ידיך מלתת כראוי. כיצד, מכל דבר שמשתכר, הן ללמוד, הן לכתוב, הן לעשות מלאכה, או אף אם מצא מציאה או נתנו לו במתנה, או כל עניין שיבוא כסף או זהב - מהכל יפריש מעשר, כי דבר זה אין לו ערך, כי את אשר אסר הבורא בכל דבר לנסותו, התיר במעשר. מבואר שגם במעשר כספים מותר לנסות את ה'.

וברבנו יונה (אבות פ"ג י"ג) כתב: "מעשרות סייג לעושר" - כפי שאמרו בגמרא (שם) על אותו תינוק שקרא "עשר תעשר" - וביאר רבנו יוחנן: עשר בשביל שתתעשר. א"ל התינוק: וכי מותר לנסות להקב"ה, והא כתיב: "לא תנסו את ה' אלוהיכם", א"ל: הכי אמר רבי הושעיא, חוץ מזו, שנאמר: "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר... והריקותי לכם ברכה עד בלי די", ועל זה נאמר "מעשרות סייג לעושר", שהרוצה להעשיר - ייתן מעשרותיו בעין יפה, שלא יאמר 'אלף כורים שיש לי - איך אתן מאה כורים למעשר, והם שווים כמה אלפים', אלא יתנם בעין יפה, כי ה' יתברך נאמן לשלם לו כמה שייתן, ולהכפיל שכרו, והוא אמת גם על פי הניסיון. וענין הצדקה הוא כמעשרות, ובהרבות בצדקה יוסיף עושר על עשרו.

והשל"ה (במגילה פרק נר מצוה) כתב: 'יש מפזר ונוסף' (משלי יא כד). ובגמרא (גיטין ז) איתא: אם רואה אדם שמזונותיו מצומצמין, יעשה מהם צדקה. ואמרו בגמרא (כתובות סו): מלח ממון חסר.

והטור (יו"ד ס' רמ"ז) כתב: הדבר בדוק ומנוסה, כי בשביל הצדקה שנותן - לא יחסר לו, אלא אדרבה תוסיף לו עושר וכבוד, כפי שכתוב (דברי הימים ב- לא, ט): 'מִהֶחָל הַתְּרוּמָה לְבִיָּא בֵּית ה' אָכֹל וְשָׂבֹעַ וְהוֹתֵר עַד לְרֹב כִּי ה' בֵּרַךְ אֶת עַמּוֹ...'

"והיו הדברים האלה... על לבבך ושננתם לבניך" (ו, ו) - הדרך להחדיר דברים בלב השומע

כתב רבנו האלשיך הקדוש אם אדם רוצה ללמד תורה ומוסר לזולת עליו להיות חדור בדברים שהוא אומר ורק אז הם ישיפעו על השני. כמ"ש (מבחר הפנינים שער החכמה, ס' הישר הנקרא לר"ת פ"ג) **דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב.** א"כ זהו ביאור הפסוק "והיו הדברים האלה וגו' על לבבך", כשהיו חדורים בלבך, אזי יתכן "ושננתם לבניך", דהיינו שישפיעו כחץ שנון על בניך ותלמידך (עיין לעיל ד, ט).

הרב יוסף ליס זצ"ל סיפר פעם, שבנו, ככל ילד יהודי טהור, שמע פעמים רבות עד הגיעו לגיל שלוש את המילים הקדושות: "תורה צוה לנו משה מורה קהלת יעקב" (דברים ל, ד). אבל, הם לא שמעו אותו אומר אותן...

באחד הימים הוא עבר עם הילד בשוק "מחנה יהודה" ועמד שם ורכל המכריז על מרכולתו: "אבטיח על הסכין, אבטיח אדום, אבטיח אדום על הסכין"! כאשר חזרו הביתה אמר הילד שוב ושוב: "אבטיח אדום, אבטיח על הסכין"!!

שאל הרב ליס: כמה פעמים שמע בני "תורה צוה לנו משה", וכמה פעמים שמע "אבטיח אדום"? כיצד יתכן ש"אבטיח אדום" נקלט במהירות, ו"תורה צוה" לא נקלט כלל? מהו הסוד? וענה: הרוכל צעק מעומק ליבו כי הוא רוצה למכור!!! אם אנו היינו צועקים "תורה צוה לנו משה מורה קהלת יעקב" כמו שהוא צעק "אבטיח אדום" מעומק הלב, אין ספק שהמילים היו חודרות...

ללמדנו, שהדרך בה אנו רוצים להעביר מסר באמונה ובעיקר בחינוך ילדנו היא ע"י מסרים שיוצאים מהלב, רק כך הם יכולים להיספג בלב השומע, וככל שנחזור ונחדיר אמונה ע"י סיפורים לפני השינה לילדנו אז כשיגדל הילד/ה ייבט וילבלב ויהיה חדור אמונה בליבו, על זה נאמר: "הזורעים בדמעה ברינה יקצורו", וישמע החכם ויוסיף לקח.

לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב וכיום הכיפורים

שבהן בנות ישראל יוצאות בכלי לבן שאולים" (שתהיינה נראות שוות). "בת מלך שואלת מבת כהן גדול, בת כהן גדול - מבת סגן, בת סגן - מבת משוח מלחמה, בת משוח מלחמה - מבת כהן הדיוט, וכל ישראל שואלים זה מזה, שלא לבייש מי שאין לו". ומדוע לא מקיימים שמחה זו בזמננו? הרי חז"ל העידו שהוא דומה ליום הכיפורים. וצריך לומר: מאחר ובעוונותינו חרב בית המקדש ובטלה שמחה של מצוה, ונפרצה חומת הטהרה והצניעות, בטלה גם שמחה גדולה וטהורה זו, עד שיבנה בית המקדש, ועכשיו שבית המקדש חרב ובטלה השמחה, אנו מכניסים את השמחה בתורה שבה אנו עוסקים. שמיום שחרב בית המקדש, אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה. ופקודי ה' ישרים משמחי לב - לאחר החורבן כמו לפני החורבן. על-כן בזמן זה מוסיפים עיתים לתורה גם בלילה. אולם מעניין ביאור ה"תפארת ישראל" במשניות: "בחור שא עיניך" - רמז כלפי הקב"ה המכונה בשיר השירים "בחור כארזים", ועליו בקשו שיתן עינו בכלתו - היא כנסת ישראל, וע"כ אמרו: "שא עיניך וראה מה אתה בורר לך", איה אומה קדושה בעולם כאומה זו, "אל תתן את עיניך בנו", שאף שחטאו לפניך, תן עיניך במשפחה, בניך בני בחוניך - הם בני אברהם יצחק ויעקב. "שקר החן" של שאר האומות - "הבל היופי" - אף כשעושין מצוות, כוונתם רק להחניף לך... אבל אשתך החלשה.. שהיא יראת ה' - היא תתהלל...

כִּבֹּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ כַּאֲשֶׁר צִוָּךְ ה' אֱלֹהֶיךָ לְמַעַן יָרִיכְךָ יְמֶיךָ וְלְמַעַן יֵיטֵב לְךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ" (ה, טז)

בחלק זה מובא לפניכם בחשיבות קיום מצות כיבוד אב ואם ושכרה. חז"ל אומרים (קידושין ל:): שלוש שותפים ביצירת האדם; האב, האם והקב"ה שנותן את הנשמה.

מתוך מחשבה עמוקה הדברה החמשית בעשרת הדברות היא - "כבד את אביך ואת אמך", ומצוה זו היא המקשרת בין חמש הדברות הראשונות - בין אדם למקום (הקב"ה), לבין חמש הדברות האחרונות - בין אדם לחבירו.

רבי יונתן אייבשיץ בספרו 'ערות דבש' (ח"ב, דרוש ב) אמר דברים נפלאים בעניין כיבוד אב ואם: "והנה בכיבוד אב ואם אמרו חז"ל (קידושין לא:): אשרי מי שלא חמאן (שלא ראה את הוריו, מפני שאי אפשר לקיים את כיבודם ככל הצורך, ואדם נענש בגללם), והיינו כי כבר אמרו (שם) כי אי אפשר לקיים מצות כיבוד כראוי, ולא יגיע אדם עד תכליתה בכל דקדוקיה, אמנם אם אין לו אב ואם, והוא מצטער על זה שאין לו אב ואם כדי לקיים מצות כיבוד, א"כ יש לו שכר מה' יתברך כאילו קיימה בתכלית הקיום ותכליתו של המצוה בלי חיסור כלל, לכך אמרו אשרי מי שלא חמאן".

לפי זה מסביר שם ב'ערות דבש' הטעם שדווקא אסתר היה בכוח להכניע את המן, כי הנה כל כוחו של עמלק מזרעו של עשו, הוא זכות של מצות כיבוד אב שכיבד לאביו יצחק, שמאוד נהג בו כבוד כנודע (מדרש ילקוט ח"א, רמז קט"ו), וא"כ מי שיבוא לבטל זכותו וכוחו, צריך שתהיה לו גם כן מצוה זו של כיבוד בלי פקפוק, ומי הוא זה גבר שיש בידו מצוה זו בשלימות, ומי הוא שחף מפשע ולא יהיה פוגם בכבוד אביו בכל דהוא, עד שבאה הדסה היא אסתר שאין לה אב ואם כלל, והיא היתה תמיד מצטערת שלא היה סיפוק בידה לקיים מצות כיבוד אב ואם, אם כן יחשב לה לצדקה כאילו קיימה אותה בתכלית השלימות, וא"כ יש בידה גם כן מצות כיבוד לקום נגד זרעו של עשו, ולכך להכניע להמן - בנו של עשו שזכות כבוד אב ואם בידו - הוצרך את אסתר, שהיתה יתומה מאב ואם. ובכן, מסיים רבי יונתן ב'שבט מוסר': "והנה זו תוכחת מגולה בעוונותינו הרבים כפרוץ ישראל בכיבוד אב ואם, או לנו, כי בעוונותינו הרבים עולם הפוך, האבות מחנפים לבנים שלא יכעסו עליהם, ובימי פורים אלו, שראוי לנהוג בהם כיבוד למאוד כמ"ש, כי זו היתה ההצלה על ידי אסתר, ונהפך, אם לא ישלחו האבות לבנים מנות כפי הראוי, או שירבה לאחד וימעט לאחד, הלא יכעס על אביו ולא יבוא אליו, או יבוא בפנים זועפות וכדומה, או משבר בית ישראל, הלא הוקש כבודם לכבוד המקום, ואיך יפגעו בשביל העדר קצת ממון".

וב'ערות דבש' (שם, דרוש יב) כתב רבי יונתן אייבשיץ: "זהו בעוונותינו הרבים חטא גדול לזמנים שאין נוהגים כלל כבוד באחיהם הגדולים, קטן קופץ בראש ואין כאן כבוד כלל, ומכוח זה בטל גם כן בעוונותינו הרבים כיבוד אב ואם".

לפתע שכבו על הארץ שני פגרי כלבים מתים

אמר האדמו"ר מצאנז ז"ל (שפע חיים, ויקרא, תש"ד) בספר 'כוח שור' מובא (הקדמה לסימן לא) מעשה נורא מהוויכוח שהיה להמחבר הגה"ק רבי יצחק שור ז"ל עם יעקב פראנק ימ"ש, שנערך בפקודת הבישוף, וכידוע השתתפו בו ה'בעל שם טוב' הקדוש ועוד גדולי ישראל, כשבימי הוויכוח הללו גזרו תענית אצל בני ישראל, כדי שיצליחו גדולי ישראל

להפריך את טענותיו. "בעת הוויכוח טען יעקב פראנק ימ"ש, שנגלתה אליו רוח מן השמים ואמרה לו שבזמננו השתנו העיתים ונהפכו כל מצוות התורה, שמה שכתוב שיש חיוב לעשותו, הרי בזמננו הוא אסור, ומה שנאמר כאיסור, בזמננו הוא חיוב לקיימו. שאל אותו רבי יצחק כיצד ביכולתו להוכיח דבריו. השיב לו יעקב פראנק, שיש ביכולתו להוריד מן השמים את אביו ואת אמו (של רבי יצחק, שכבר לא היו בחיים), והמה יגידו לו שיש אמת בדבריו. אמר לו רבי יצחק, שיביא אותם. יעקב פראנק ימ"ש שרק בשפתיו ולפתע נכנסו דמויות דיוקנם של אביו ואמו של רבי יצחק ונגשו אליו ואמרו לו שיעקב פראנק צודק בדבריו, וכי יש להפוך את כל מצוות התורה. אמר להם רבי יצחק: "אם כן, המצוות של כיבוד אב ואם נהפך לאיסור לא תעשה ואסור לי לכבדכם, והאיסור של מכה אביו ואמו הוא מצות עשה וא"כ מוטל עלי להכות אתכם" ... ותוך כדי דיבורו נטל את מקלו והכה את דמויות אביו ואמו, ולפתע ראו על הארץ שוכבים שני פגרי כלבים מתים. או-אז הבינו כולם שכל כוחו של יעקב פראנק ימ"ש הוא מצד הכישוף, ויד הצדיקים היתה על העליונה. כן גזר אז הבישוף על כת הפראנקיסטים, שעליהם ללכת עם פאה אחת וחצי זקן... כי הם אינם יהודים וגם לא נוצרים המאמינים באותו האיש ימ"ש, אלא עם מיוחד ומשונה בפני עצמו. כך יצאו משם אבלים וחפויי ראש, ולבסוף יצאו לגמרי לשמד רח"ל.

על מה נסער גאב"ד ירושלים זצ"ל?

סיפר כ"ק האדמו"ר מטאלנא שליט"א (מלוה מלכה קדושים, תשס"ג קונטרס 'דברות קודש' קדושים תשע"ד): זה עתה שמעתי מאחד מבאי בית גאב"ד עיה"ק ירושלים תובב"א, הגאון הרב ישראל משה דושינסקי זצ"ל, שנסתלק בשנה זו, שפעם בא לביתו מדין תורה במושב בית דין, והיה נסער מאוד ולא מצא לעצמו מנוח, ותחילה סירב להשיב למקורביו על פשר הדבר, ואחר זמן שח בכאב והתרגשות גדולה, שאף שהוא משמש בדיינות שנים רבות, מעולם לא נתקל במעשה נורא כפי שהובא אותו היום לפניו, וכדלהלן.

יהודי אחד מאחינו בית ישראל החרדים לדבר ה', הזמין את אביו לדין תורה, ותבעו על שחילק את הירושה בחייו, ולא נתן לו חלקו המגיעו לפי הבנת הבן, ובתוך כדי הדין ודברים ביניהם, בייש וצעק על אביו באופן מזלזל, וכמה שבועות אחר מאורע חמור זה, לא היה הגאב"ד יכול להניח דעתו מפני אותו מעשה נורא, והיה חוזר ואומר לעצמו בכאב גדול, היאך יכול יהודי ירא שמים המניח תפילין דר"ת, לנהוג באופן כזה שאפילו חיות השדה אין נוהגים כך באביהם.

החזון"א שוחח עם אמו כל יום במשך חצי שעה

סיפר מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל (גליון 'כאיל תערוגו' פרשת ויגש, ש.ז, מכתבי הרה"ג ר' הלל קופרמן שליט"א) שיהודי אחד סיפר לו שמרן ה'חזון איש' ז"ל הלך בשמחת תורה, וכולם הלכו אחריו, וילד אחד שאל את אביו: מדוע כולם הולכים אחריו? וכי הוא לא יודע את הדרך לבד? ה'חזון איש' שמע את דבריו, וקרא לאביו של הילד ואמר לו: "תאמר לבנך, שזה בזכות מצות כיבוד אב ואם שקיימתי!" והוסיף מרן הרב: ש'החזון איש' כיבד מאוד את אמא שלו, ואני זוכר שהיה עולה כל יום! ומשוחח אתה חצי שעה על דא ועל הא, ואפילו לפני סליחות! עכ"ד.

דקות ארוכות עמד ובחן את ההרס הרב שגרם הפגז, והבין כי לו היה ממחר לדרכו ולא נותר בבית אמו כבקשתה - היתה גופתו פזורה בין חלקי הרסיסים רח"ל.

באותן שניות גורליות בהן קיבל את ההחלטה הנכונה, עשה הפגז את דרכו הישר אל המקום אליו היו מועדות רגליו, ולו היה יוצא את דלת הבית - כי אז מי יודע אם היה ניתן עוד להצילו...

את סיפור נס הצלתו האישי, היה רבי משה מרבה לספר לתלמידיו, למען יִדְעוּ ויבינו עד כמה גדול כוחו של כיבוד ההורים, המצוה שהגנה עליו והצילה את חייו.

תלמידו, הרה"ג רבי ישראל חיים אושרי שליט"א ששמע ממנו את הדברים לאשורם, סיפר את הסיפור בשמו למען נדע ונשכיל: נכון, כולנו עסוקים, טרודים במגוון משימות, לחלקנו יש כבר משפחות ברוכות, ואיש-איש שקוע במעשיו ובמשימותיו.

למרות כל זאת, חשוב לזכור את הזכות והחובה לעלות לביקור בבית ההורים, גם אם זה לוקח זמן, גם אם זה דורש מאמץ, למרות שזה נוטל נתח מסדר היום שלנו.

ביקור בבית ההורים, הוא שעת פז (-ואולי פגז) של הוקרה נלבבת, על השעות, הימים והלילות שהקדישו לנו הורינו מהרגע שנולדנו ועד לרגע הנוכחי.

ואם אנו נורא עסוקים - נראה לנגד עינינו את תמונתו של רבי משה רץ בין הפצצות והפגזים לבקר את אמו במסירות נפש, ודווקא הזכות הזו היא שעמדה לו והגנה על חייו!

[הרה"ג ר' אשר קובלסקי שליט"א - 'אור דוד']

"כַּפַּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ לְמַעַן יֵאָרִיכוּ יְמֵיךָ וְלְמַעַן יֵיטֵב לְךָ עַל הַאֲדָמָה אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ" (ה, טז)

היה זה בשנת תש"ח, בעיצומם של ימי המלחמות והקרבות בין היהודים לישמעאלים בארץ. כראש ישיבת בעלזא בירושלים, כיהן באותה עת הגאון רבי משה שובקס זצ"ל. הוא היה דמות מופת של התמדת התורה ועמלה ביגיעה, לוח הזמנים שלו היה מוקפד וגדוש בסדרי לימוד, ולצידם היה סעיף אחד בסדר יומו, עליו שמר מכל משמר: מדי ערב, בקיץ ובחורף, בזמני עומס כבזמני שגרה, בתחילת שנה כבסופה - היה רבי משה עולה לבקר בבית אמו המבוגרת. היה משאיר מאחוריו את הישיבה הקדושה ועיסוקיו החשובים בה, ועולה לבית אמו לביקור יומי קבוע, להרנין את ליבה ולשמח את נפשה.

בעד כל הון שבעולם לא ויתר על ביקורו זה, עבור כל מטרה חשובה לא ביטל את הביקור היומי. אחת היא לו - ביקור מדי ערב אצל אמו, זה הכי חשוב!...

גם בימי המלחמה הנוראיים שעברו על ירושלים הנצורה, גם כשפגזים התעופפו מכל עבר ואנשים מיעטו לבקר בחוצות, לא נסוג רבי משה ממנהגו זה. פגזים שרקו סביבו בעוז, פצצות נפלו ברחובות בהם עבר בדרכו, אך דבר לא הניא אותו מכיבוד אמו בביקורו היומי במעונה. מידי יום ביומו, למרות הסכנה והחרדה, הוסיף לצאת ולבקר בבית אמו, בכל מחיר שבעולם!

באחד הימים בעיצומה של המלחמה, שהה רבי משה בבית אמו כדרכו, וכשביקש לצאת - קירב את אוזנו לחלון הבית לוודא שאינו שומע קול שריקת פגז. כשחש שהמצב שליו ורגוע, קם לצאת מן הבית, ואז שאלה אותו אמו: "לאן אתה ממחר היום, בני יקירי? הרי עוד לא טעמת מהעוגות הטעימות שהכנתי במיוחד עבורך?"...

רבי משה הביט בשעון ובמגש העוגות שעל השולחן, ומלחמה התחוללה בלבו. מצד אחד, הוא יכול בהחלט להסתדר בלי העוגות הללו, וסדר יומו המוקפד זועק לו להמשיך ליעד הבא, כי הוא ממהר. מצד שני, הרי אמו עומדת לפניו ומבקשת שיטעם מהעוגות, הוא יודע שהדבר ישמח את ליבה אם יתעכב עוד קצת, יטעם משהו, וגם יחמיא לה על העוגות הנפלאות. מה עושים עכשיו?...

חולפות שניה או שתיים של התלבטות, ואז מכריע רבי משה בגבורה: כבוד אמו עדיף! סדר היום יכול להמתין, המשימות הדחופות לא בוערות לעכשיו, הכל יכול לחכות. כעת הוא בבית אמו ומרוכז בתפקידו האחד והיחיד: לכבד את אמו! שניה לאחר קבלת ההחלטה, נשמע לפתע קול פיצוץ עז, שהחריד את השכונה כולה - - - בוסססס! פגז ענק והרסני, נחת על מפתן דלת בית הוריו, בקול רעש עוצמתי ומחריד. ענן אבק היתמר צמוד לדלת הבית, ור' משה ואמו נפלו המומים, כמאובנים, על מקומם.

רק אחרי כמה רגעי התאוששות הצליח רבי משה לקום מהכסא, ולצאת לבחון את מימדי ההרס... הוא מביט החוצה, ומגלה כי גרם המדרגות בו היה אמור לרדת באותן שניות גורליות - התפרק לרסיסים, נהרס ונחרב עד היסוד. שיירי הפגז עוד העלו עשן סמיך, רסיסיו התפזרו לכל עבר. "נס!" - שאג ר' משה בהודאה עמוקה לבורא עולם, "נס שלא יאומן!"

בברכת התורה ריזן ברינה

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימ: שרה-סרח בת שמחה ויוסף

מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה

נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה

שלמה בן זוהרה: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה

סלמן בן חבו ודוד: יעקב בן סאלם: חיים בן אסתר

אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רוני בן עזיזה

אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: סמי בן חנה

משה אהרן בן מאיר יצחק: חנינה בת כמיסה: מאיר בן שמחה: יוסף בן סולטנה

מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: ג'וליה חיה בת גריסה

מרים בת עזיזה: נוראני בת מרים ורבי: כתון בת חביבה: האובה (דייזי) בת טובה

שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה

ציון הגון - זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)

רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: הדס-הודיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
אברהם בן חנה: יעקב ישראל בן גלית
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה
דוד בן שמחה: מנחם בן עליזה: איתן חיים בן שלומית
פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת רות
מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה
שרה בת רבקה: שרה תהילה בת חנה
אברהם בן אנט: פיבי בת חביבה בן חמו
אריאל בן אביגיל: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: חות בת לינה: מרית בת רחל

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה
שושנה רייזל בת מינה: שירה בת ששנה
מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל
יובל בן שלומית
רחל בת חיה
עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזכר הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מהתיקוזה הדף היומי

גליון מס'
27

פר' ואתחנן
תש"פ

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליום י"ג אב, יומא דהילולא של הגאון הצדיק הקדוש כ"ק מרן בעל ה'ויחי יוסף' מפאפא זצוק"ל

סיפר תלמידו המובהק הגאון הצדיק רבי יצחק שלמה אונגר זצוק"ל גאב"ד חוג חתם סופר בני ברק וראש ישיבת מחנה אברהם, שבימי השואה האיומה, בהיות רבינו הגאון הצדיק מרן בעל ה'ויחי יוסף' מפאפא זצוק"ל מוחבב בבונקר, לא פסק אף לרגע מעסק התורה ועבודת ה', כאשר היה רגיל בימי שלוותו.

ופעם אחת הסתתר בבונקר שלושה ימים ברציפות בתוך ארון צר, ראשו לחוץ ושחוח בין ברכיו, כשהוא שוכח לגמרי מצערו ועוסק בתורה בשמחה, כשפתותיו רוחשות דברי תורה ותפילה ללא הרף. ובעוד שאר האנשים אשר עמו טרודים ודואגים לפת לחם, כדי לשבור את רעבונם, ולמעט מים על מנת להשקית את צמאונם, היה רבינו ז"ל מצטער דואג לרביעית מים בכדי ליטול ידיו לטהרה, כדי שיוכל להוציא מפיו דברים שבקדושה.

עברו שנים, מרן בעל ה'ויחי יוסף' זצ"ל כבר היה גר באמריקה, ותלמידו הגאון הרב אונגר הגיע לשם, ועלה לביתו לקבל ברכת "שלום". לפני שנכנס לרבי, בקשו ממנו המקורבים לדבר על לב רבינו ולשכנעו להגביל את שעות "קבלת הקהל" בביתו לזמנים קבועים, שלא יהיה ביתו פתוח לרווחה ביום ובלילה לכל אדם בכל עת ובכל שעה, בגין חולשת גופו המופלגת ולנוכח מצב בריאותו הרופף. ואכן הרב אונגר נכנס לקודש פנימה ופנה לרבי: "היתכן, רבי, להמשיך בסדר יום גדוש כל כך?!" והלא 'נבול תבול' חלילה וחס!!"

על אתר השיבו הרבי בסערת רגשות נוראה: "מי כמוך יודע ועד, מה היה מצב, וכמה הרפתקאות עברו עלי בהיותנו שם בצרה ובשביה בימי ההשמדה תחת שלטון הנאצים ימח שמם, ומי כמוך יודע באלו ניסים ונפלאות שלא בדרך הטבע נותרתי בחיים. מפני מה ולשם איזו מטרה הותרתי ה' בחיים, אם לא בכדי שארביץ תורה בישראל, ואעמוד על משמרתו לפסוק שאלות ולהורות בהלכה?! בעזרת השם כל עוד נשמה באפי, אוסיף ולא אחדל להשיב לשואלים, ולהחדיר בצעירי הצאן תורה ויראת שמים, כי לכך נוצרתי, ורק לצורך זה שרדתי בגיא התופת ויצאתי מן הגיהנם, על מנת שאמלא תמיד את התפקיד הזה!..."

במשך שעה ארוכה עוד היתה רוחו נסערת, ולא היה יכול לשוב לעצמו, בפנותו מידי פעם אל תלמידו הגדול: "ווי קענסטו דאס וועלן פון מיר צונעמען? דאס איז מיין תפקיד!..." [כיצד אתה מעלה על דעתך לקחת זאת ממני?! הלא זה הוא תפקידי וייעודי חיי!...]

(מתוך הספר הנפלא 'שומים בשמך')

הציפור הנדירה שהגיעה מהמדבר אל מרן הגאון רבי עקיבא אייגר

התרופה שקידשה שם שמים

היום בדף היומי (שבת ק"ח ע"א) נלמד שכמה תנאים סוברים "כל ישראל בני מלכים הם".

מסופר על הגאון רבי עקיבא אייגר זצוק"ל שהיה נוהג לקיים מצות ביקור חולים אצל כל חולי העיר פוזנא. פעם הגיע לביקור אצל חולה שחלה במחלה נדירה שנלאו רופאי פוזנא מלמצוא לה תרופה, ובדיקו באותו זמן עבר במקום רופאו של המלך. הדבר נדע לרבי עקיבא אייגר והוא מיהר לשגר שליח מיוחד לרופא ולבקשו שיעלה ויבדוק את החולה. הרופא ניאות אולם משהגיע ראה שמדובר במחלה שאין לה תרופה, שאל את רבי עקיבא אייגר: מדוע הזעקת אותי? וכי איך ידע שאין תרופה למחלה זו? שאל אותו הגאון: "אם המלך היה נתקף במחלה זו גם אז היית אומר שאין תרופה למחלה והיית ממשך בדרכך?... נזכר הרופא ואמר: "אכן לפני כמה שנים חלה המלך במחלה זו, וגם אז אמרתי שאין לה תרופה, אך ציינתי בפני המלך שבאמת קיימת תרופה אחת אלא שאין אפשרות להגיע אליה. המלך התעניין בתרופה, ואמרתי לו

שכדי להשיג את התרופה צריך ללכוד איזו ציפור נדירה המצויה במדבר הרחק מעיר המלוכה ולהאכילו מבשרה, ואז ירפא. כששמע זאת המלך שיגר גדחים שלמים של חיילים לאותו מדבר, ולאחר מאמצים מרובים הצליחו החיילים, תפסו את הציפור והביאוה למלך. המלך אכל מבשרה והתרפא. עכשיו אני שואל אותך", פנה הרופא אל הגאון, "איך יכול יהודי פשוט להשיג תרופה זו?". הרופא סיים את דבריו ויצא מהבית.

רבי עקיבא אייגר שמע את דברי הרופא, נגש לפינת החדר ונשא ידיו בתפילה: ה' אלוקי ישראל, אתה הרי מלך מלכי המלכים, ובני ישראל הם בניך, ואם כן הרי הם בני מלכים, עכשיו זקוק אחד מהם לתרופה זו, האם לא תשלח לו אותה?!" לא חלפו כמה דקות והנה מתפקדת ציפור לא מוכרת על חלון הבית. רבי עקיבא אייגר ציוה מיד לפתוח את החלון ולתפסה, ולהכין את התרופה מבשרה, אך את הכסף ביקש שישאירו בידו. בני הבית עשו כדבריו והחולה נתרפא.

עבר זמן מה, רופא המלך עבר שוב בעיר, ורבי עקיבא אייגר מיהר לשלוח אליו שליח שיספר לו את כל הסיפור. הרופא מיאן להאמין והגיב בנחרצות: "לא יתכן! ציפור זו מצויה רק במדבר הרחוק, ובראי לא בעיר כמו פוזנא". שלח לו רבי עקיבא אייגר את הכסף שנשארה אצלו, והרופא אישר שזוהי אכן אותה ציפור. "דבר כזה" אמר הרופא, "יכול לעשות רק הרב היהודי...". הדברים התפרסמו בחוצות העיר, ושם שמים נתקדש בפי כל.

(מתוך הפתיחה לשיעור, כ"ב תמוז)

מסירות הנפש של האמא

היום בדף היומי (שבת דף ק"ל ע"א) נלמד: "תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר, כל מצוה שמסרו ישראל עצמן עליהם למיתה בשעת גזרת המלכות, כגון עבודת כוכבים ומילה, עדיין היא מוחזקת בידם".

ישנו סיפור עוצמתי על מסירות הנפש של אם יהודיה עבור מצות ברית מילה. ברוסיה הסובייטית חי יהודי מוהל, אשר מסר נפשו למען קיום מצות ברית מילה. הוא היה עובר ממקום למקום ומל את ילדי ישראל מתוך מסירות נפש עצומה מבלי להתחשב בסיכון שהוא נוטל על עצמו. באחת הפעמים, קראו לו לערוך ברית לילד בן שנתיים שלא יכלו למול אותו עד עכשיו מפני הסכנה. לאחר שסיים לערוך את הברית נדהם לראות את האמא נוטלת את התינוק ומתנפלת עליו בחיבוקים ונשיקות כאילו היא רואה אותו כעת לראשונה. האם שהבחינה בתדהמתו הסבירה לו כי בעת לידת בנה הבינה שהברית תתעכב וחששה שמהם יתרגלו לבסוף למצב הזה שהילד אינו נימול, ולכן היא הבטיחה שהיא אינה מנשקת אותו עד לאחרי הברית, וכך במשך שנתיים היא התאפקה מלנשק אותו, ורק עכשיו, כשהילד כבר מוהל, היא יכולה להוציא את כל רגשות האהבה שהיו כלואים בה... (מתוך הפתיחה לשיעור, כ"ב תמוז)

ילד בוכה בגללי

סיפר הוד כ"ק מרן הרבי מבוהוש שליט"א, שהרבי הקדוש משטעפנשט ז"ל מעולם לא יצא לנופש. פעם בקשו הגבאים מאד שיצא לנופש לנח מעט, ואחרי הפצרות מרובות יצא לעיירת מרפא, אבל הרבי הקדוש משטעפנשט לא שינה מאומה מעבודתו הקדושה, ונהג בעבודתו כמו בביתו. הפצירו בו הגבאים שיצא לטייל, ובמוצאי שבת קודש, אחרי אמירת "יתן לך", יצא הרבי לסיבוב ברחובות העיירה. בדרך נדחפו החסידים סביב הרבי, כשכל אחד רצה לחזות בפניו הקדושות, ומרוב הדחוק נדחף שם ילד קטן והתחיל לבכות בקול. שאל הרבי הקדוש, מה קרה כאן, והמקורבים סיפרו לו שדחפו איזה ילד. אמר הרבי משטעפנשט: "אם בגללי ילד קטן בוכה, אינני צריך את כל הטיול הזה", וחזר מיד לביתו...

(מתוך הפתיחה לשיעור, כ"א תמוז, יומא דהילולא של הרבי הקדוש משטעפנשט ז"ל)

ה'פרות' של הרבי הקדוש רבי שלמה מקרלין

אתמול (כ"ב תמוז) היה יום ה'אירצייט של מרן הרבי הקדוש רבי שלמה מקרלין ז"ל ע"ה. טרם התגלותו, כשהוא היה אברך, היה הרבי הקדוש עני, ולא היה לו לחם לאכול. הוא היה יושב בבית המדרש ביום ובלילה ועסק בעבודתו הקדושה ובתלמודו. התבונן בו אחד מבאי בית המדרש, ותמה עליו מהיכן הוא מפרנס את אשתו וילדיו? משראה שרבונו אינו פוסק מעבודתו, נגש אליו ושאלו: "יונגערמאן [אברך]! מהיכן אתה חי? ומנין מזון ומחיה לבני ביתך?!"

מיני מתיקה

המשנה אומרת באבות (פרק ג משנה י'): **הוא היה אומר כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו וכל שאין וכו'.** מסביר רבינו עובדיה מברטנורא: "כָּל מִי שֶׁאֱהוֹב לְמִטָּה בְּיָדוֹ עָהוֹב לְמִעֲלָה". כל מי שלומד את המשנה שואל מיד שאלה עצומה, העולם הזה הרי הוא עולם השקר, עלמא דשיקרא, והעולם הבא שם הוא עולם האמת, אם כך מה הקשר בין עולם השקר לעולם האמת? איך אנו אומרים שמי שאהוב בעולם השקר הוא אהוב גם בעולם האמת?! חשבתי בחמלת השם עלי ובסיעתא דשמיא, כשאנו רואים משהו שרוח הבריות נוחה הימנו, משהו שהוא אהוב כאן בעולם הזה בין הבריות הרי זה סימן שהאדם הוא עניו וצנוע, הוא מתנהג בענוה ובשפלות ואינו מתגאה ח"ו על אנשים אחרים, שהרי אנשים מרגישים מי שמתגאה ואינם אוהבים אותו, ואם כן פשוט למה רוח המקום נוחה הימנו, כי אדם גאותו, גם רוח, השכינה הקדושה אינה יכולה לדור איתו ביחד, כמו שהגמרא אומרת במסכת סוטה (דף ה' ע"א): "אמר רב חסדא ואיתימא ר' עוקבא, כל אדם שיש בו גסות הרוח, אמר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בעולם". וכיון שאדם זה מתנהג בענוה הרי השכינה שורה איתו יחד, וכמובן שהוא אהוב כל כך למעלה בשמים. וממילא מובן למה הא בהא תליא, כי מאותה סיבה שהבריות אוהבים אותו מאותה סיבה אוהבים אותו בשמיים.

הרבי הקדוש רבי שלמה מקארלין היה אומר על הפסוק (קהלת ז) "אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על זה" – אל תאמר שהימים שעבדת את הש"ת בנקל בלי שום יגיעה היו טובים, כי לא מחכמה בא לך, אלא זה היה שאלו לך מהקב"ה. לפעמים מאירים לו לאדם מלמעלה ומביאים אותו להשגות נעלות בכדי שידע למה שהוא צריך להגיע, ואח"כ לוקחים אותם ממנו בכדי שיעמול בעצמו...

השיבו רבי שלמה: יש לי שתי "קיא" (פרה באדיש - קיא). הבין השואל, שיש לרבונו בביתו שתי פרות חולבות ועליהן פרנסתו. התעניין לדעת מקום מגוריו, ברצותו לשלוח אליו לקוחות ולהרבות פרנסתו. כשהגיע לבית רבונו, פנה לרבנית ובקש לקנות חלב. ענתה לו: "מאיין לי חלב? האם יש לי פרה חולבת?". חזר האיש לרבונו ושאל "למה רמייתני... ענהו רבי שלמה: "חלילה לי מלשקר, באמת כל חיותי משני "כ"י". האחד, כ"י בו ישמח לבנו, והשני כ"י בשם קדשו בחטונו".

הוסיף על כך הרבי הקדוש ר' מרדכי מלכונין: אנחנו לא יכולים להגיע לדרגה כזו, אך יש לנו שני "כ"י אחרים שמהם כל חיותנו: חסדי ה' כ"י לא תמנו, כ"י לא כלו רחמיו.

הרבי הקדוש רבי שלמה מקארלין היה אומר על הפסוק (קהלת ז) "אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על זה" – אל תאמר שהימים שעבדת את הש"ת בנקל בלי שום יגיעה היו טובים, כי לא מחכמה בא לך, אלא זה היה שאלו לך מהקב"ה. לפעמים מאירים לו לאדם מלמעלה ומביאים אותו להשגות נעלות בכדי שידע למה שהוא צריך להגיע, ואח"כ לוקחים אותם ממנו בכדי שיעמול בעצמו...

אליבא דהלכתא - שאלות בהלכה בסוגיות הדף היומי

למדנו בדף היומי (שבת קמ"ב ע"א וע"ב) אודות דיני טלטול מן הצד וחובת הניעור, ושאלתנו בנינו, מי שהלך בשבת לבית הכנסת ושם מצא כסף בכיסו, האם מותר לו להשאירו בכיסו עד שיגיע הביתה ושם ינערנו? ומה הדין אם הוא נסע למשל למירון לשבת ואין לו חדר משל עצמו ואין לו איפה לנער, האם מותר לו להשאיר עם הכסף עד מוצאי שבת?

תשובה שנתקבלה מאת הגאון הנודע רבי יחזקאל דברמדיקר שליט"א,

רב קהלת חסידי באיאן מודיעין עילית, ראש כולל גבוה להוראה הליכות משה בני ברק, ומורה צדק בבני ברק

לכבוד ידידי מזכה את הרבים הרה"ג **רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א**, מאד נהניתי לראות את העלון "מתיקות הדף היומי" שכשמו כן הוא, מתוק מדבש ונופת צופים.

בדבר השאלה במי שמצא כסף בכיסו בשבת, התשובה היא שאם זה כמה פרוטות שאין לו הפסד מזה, ינער את הכסף שם, ואם זה הרבה כסף מותר לו להשאיר את הכסף בכיס עד שיגיע הביתה ושם ינערנו, וכן אם הוא במקום כזה שאין לו איפה לנער את הכסף, מותר להשאיר עם הכסף עד מוצאי שבת. והסבר הדין הוא, שרוב הפוסקים סוברים שכיס כזה שכולו תלוי ופיו תפור בבגד, נחשב דבר נפרד מהבגד, ולכן אין זה נחשב כמטלטל מוקצה ואין צריך לנער את הכסף. אמנם יש חולקים על זה וסוברים שבכל אופן צריך לנער, ולכן לכתחלה אם אפשר צריך לנער, ואם יש לו הפסד מזה אפשר לסמוך על רוב הפוסקים המקילים, שלשיטתם מותר לו ללכת עם זה כל השבת (וכמובא בסיומן ש"ט ובמשנה ברורה שם ס"ק כ"ט ל').

כמובן שכל זה רק במקום שיש עירוב, אבל במקום שאין עירוב אסור ללכת [גם בבית] בבגד שיש בו כסף, שמא ישכח ויצא מחוץ לבית.

יש להדגיש עוד, שכל זה בכיס של בעקיטשע, חליפה, מכנסיים וכדומה, אבל אם הכסף מונח בכיס של חולצה, ששם המוקצה מונח על הבגד ממש, לכתחלה צריך בכל אופן לנער את הכסף. אולם במקרה של הפסד אפשר גם בזה להקל שאין צריך לנער, שכיון שמדובר ששכח את הכסף ולא הניח בכוונה שישאיר בשבת לא נהיה כל הבגד בסיס, אלא שהדין הוא שצריך לנער ובמקום שיש הפסד של הכסף דעת הרבה פוסקים שאין צריך לנער. וישנה סברה נוספת להקל, והיא דעת השו"ע הרב (סיומן ש"א) שטלטול על ידי לבישת הבגד נחשב טלטול בגופו.

יהי רצון שתזכו להמשיך הלאה בפעולותיכם הנשגבות לזכות את הרבים ולהגדיל תורה להאדירה.

מאוצרות הפרשה

פעם היה הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשעורקאס זצוק"ל בעיר מסוימת בשבת פרשת ואתחנן, ובאותו זמן השתוללה בעיר מגיפה רח"ל והפילה חללים רבים. לביל שבת קדש כשהרבי זצ"ל ערך את שולחנו נכנסו כמה נשים והתחילו לבכות שהרבי ירחם ויעזור את המגיפה. הרבי ניסה להתחמק, אך הנשים אמרו שהן לא יוצאים משם עד שהרבי ישיעם ויציל את העיר מהמגיפה. פתח הרבי ואמר: **ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר, הצדיק מבקש מהקב"ה, אתה החילות, אתה הבאת להם את המחלה, ולמה, להראות את גדלך ואת ידך החזקה אשר מי א-ל בשמים ובראץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורותיך, היינו כדי שתוכל להושיע להם ולהראות להם נסים ונפלאות.** ובכן אני מבקש ממך, **אעברה נא ואראה את הארץ הטובה,** אני מבקש שתסתכל ותראה איך אפילו האנשים הפשוטים והארציים, הם בבחינת **ההר הטוב הזה והלבנון,** שיש בהם כל המעלות והומדות הטובות. ובסוף סיים הרבי ואמר: **ויתעבר ה' בי למענכם,** הקב"ה קיבל את תפילתי בזכותכם, לכו הביתה לחיים ולשלום. ואכן לא עברו ימים והמגיפה נעצרה.

מקולמוסם של הקוראים

שבוע נוספים בו עוד ועוד מים של תורה, בולט היטב ודומיננטי מאד הגליון שיוצא על ידכם בטוב טעם ודעת, כי ניכרת בו ההשקעה המרובה; מרהיב ביופיו, מרתק בתוכנו, ומתוק בטעמו.

אין פלא, שבזמן קצר תפס הגליון את מקומו המכובד על שולחן מלכי רבנו, כמו גם על שולחנם של עמך בית ישראל, ובפרט המוני לומדי הדף היומי.

כה לחי'!

בברכה רבה להמשך זיכוי הרבים ב'מתיקות הדף היומי' בכתב ובעל פה, **אלנתן אלוני,** פתח תקווה

כבוד הדרת הגאון מזכה הרבים, בן של קדושים וחסידים, הרב אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א, חכו ממתקים וכולו מחמדים!

עברתי בעיון גדול ובהשתוקקות רבה על הגליון המיוחד שהוקדש לזכר אביכם הצדיק ע"ה (גליון 20), והוא מתוק מדבש, 'מֵאֵד נֶעְלָה' כפשוטו!

כפי שהבעתי דעתי לא פעם, גם בתוך ים הגליונות השבועיים העצום, אשר מדי

יהודי אחד פנה למרן פאר הדור החזון איש זצוק"ל והתלונן שמאוד מאוד קשה לו לעסוק בתורה אפילו לזמן קצר ביום. ענהו החזון איש: טבעו של אדם שרגע ההחלטה היא קשה מאוד, אבל לאחר שתחליט בהחלטה נחושה שאתה לא מחסיר יום מהלימוד שלך, וקובע לך - לפי סדר היום שלך - שעה קבועה ללימוד בחוק בל יעבור, אתה תראה שלא יהיה לך שום קושי לקיים את החלטתך.

נקודה למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

'נותן לחם לכל בשד'

כשהשוויגער (חמותי) מפנקת זה עד הסוף! היא הכינה לנו כלומר לחתנים ולכלות, ארוחת צהריים משובחת ומפנקת, אני אספתי את הארוחות הארוחות ולקחתי אותן איטי לצורך פיזור בין החתנים והכלות.

את אחת מהארוחות שלחתי עם גיסי להעביר לגיס אחר, הוא תפס טרמפ עד ליעד ואת הארוחה שאירי ברכב של נותן הטרמפ.

הוא התקשר אלי בחוסר נעימות וסיפר לי את התקלה שאירע בהשאירו את הארוחה ברכב, את הנהג הוא לא מכיר כך שאין לו מושג כיצד לאתרו...

גיסי הציע שאת הארוחה שהוא קיבל הוא ישלח לגיס שלא קיבל. הרגעתי אותו ואמרתי לו שאני שולח להם מארז ארוחה נוסף, וסיפרתי לו את ההשגחה העליונה שבדייק קבלתי טלפון מהשוויגער שגיס אחר לא היה בבית מכיון שנסעו דוגל שמחה כך שיש לי ארוחה משפחתית מיותרת ושמתנו כולנו על ההשגחה המופלאה.

כעבור שבוע ראיתי במקומן פירסום שמבקש ממי ששכח שקית עם ארוחה בטרמפ שיצור קשר.

התקשרתי והתברר שמדובר באותה ארוחה, בקשתי שירוק את הכל לפח שהרי הכל כבר מקולקל...

כעבור דקה מתקשר אלי שוב נותן הטרמפ וביקש לשתף אותי בסיפור השגחה, וכך סיפר: "חבר שיושב בידוד התקשר אלי ואמר שהוא מורעב ואין לו מה לאכול כיוון שבאותו יום לא דאגו להם לשום ארוחה... עשיתי חשבון שהוא אוכל שייך לאדם חרדי ונראה ירא שמים ואין לי כל דרך לאתר את אותו יהודי, כך שהאוכל יירק לאשפה, אז שלחתי לו את כל הארוחה הדשינה, הוא כל כך שמח עם הארוחה הוא ובני ביתו עד כדי כך היה להם טעים שהם בקשו לדעת איך משיגים כזה אוכל משובח!!!!"

שמחתי מאוד לשמוע ולראות שמשמים דאגו לאוכל של חמותי שהיא אישה צדקנית שלא ילך לאיבוד יהודים אחרים יהנו מטוב ליבה.

בעל המעשה:ח.ח.

חצות, יותר מכל שאר בני הקהילה?

תשובתו של אותו סנדלר הדהימה והפליאה מאוד את הרב: הנה אתם, פתח הסנדלר הפשוט ואמר, תלמידי חכמים מופלגים, העוסקים כל העת בתורה הקדושה ודבוקים בה בדבקות עליון,

"נַחֲמוּ נַחֲמוּ עִמִּי יְאִמְרֵי אֱלֹהִים"

הפסרה - ישעיה מ, א

ממילא אין אתם נזקקים כל כך לבית המקדש להתחבר בשכינה, כי בתורתכם תמצאו את מנוחתכם. - לא כן אני, יהודי פשוט ביותר, עסוק כל היום במלאכת תפירה ותיקון נעליים, געגועי לבי הומים וקוספים אל השכינה הקדושה, בית המקדש חסר לי עד מאוד! ועל כך בוכה אני הרבה!

תשובתו זו של הסנדלר השפיעה מאוד על נפש הרב, ומני אז החל אף הוא להצטרף לאמירת תיקון חצות. - ועל אף שלא נמנה בין חסידיו ברסלב, הוא החל להתקרב אל עדת החסידים בעקבות הנהגתו של אותו יהודי סנדלר פשוט!

[מתוך שיחה לבחורי ישיבת ברסלב]

- > < -

סיפר לי כ"ק האדמו"ר מקוסוב-פרשי, שבעיר 'מונסי' שבארצות הברית.

באחד מפרבריה הרחוקים של אמריקה ישנה עיירה קטנה ושקטה, המונה כמאה וחמישים נפשות בלבד, וכולם יהודים טובים.

בשערי הכניסה אל העיירה מתנוססת לתפארה 'אנדרטה' קטנה, הנושאת את שמו של רופא אחד, שהיה מוכר ומפורסם בעיירה, ושם נכתב שאותו רופא הוא שבנה והקים את העיירה!

לאחר בירור תולדותיו של הרופא מקים ומייסד המקום התברר, שמתחילה היה חילוני גמור, ולא שמר התורה והמצוה רח"ל. - אך לימים יצא לטיול של "מסע שורשים" בארץ הקודש, ובמסגרת אותו טיול נערך להם יום של סיור ארוך בין חומותיה העתיקות של ירושלים בחורבנה, הוא ראה ולמד על חורבנה ושמותיה של עיר הקודש והמקדש. ובהגיעו אל ה'כותל המערבי' שריד בית מקדשנו, מצא שם איש יהודי נכבד, תלמיד חכם ובר אוריין, היושב על קרקע הארץ באחת הפינות, ובוכה ומבכה שעה ארוכה מאין הפוגות. הוא המתין שסיים האיש את תפילתו, ולאחר מכן נישא ושאלו בעדינות אודות בכיותיו ודמעותיו שבתפילה.

כשראה היהודי, שהיה מקיף הדעת שבירושלים, את מידת רצינותו של אותו רופא, ושנפשו חשקה וכמה לדעת את קונו. נטלו הצידי והסבידי לו בנועם את גדלותם העצומה של ישראל בעת היות הבית על מכונו, שמשם יצאה הוראה ודעת ושפע עצום לכל ישראל. והנה כיום נפלנו אחרונית מכל אותם דרגות. "ויבלעו לגינות, ויירשוה עובדי זרים, ויטילו את עמך ישראל לחרב, ויהרגו בזדון חסידיו עליון וכו". - ועל כך בוכים אנו ומצטערים בצערם של ישראל וצער השכינה הקדושה, המתגוללת בעפר קרנה!

הדברים הללו והמראות שראה בחורבנה של ירושלים חוללו מהפכה גדולה בלבבו של אותו רופא, הוא שב בתשובה שלמה, ונעשה איש ישראל כשר וישר, המקפיד על קלה כבחמורה.

כשחזר לעירו ולמדינתו בארצות הברית, החל לדבר על לב ידידיו וחבריו בענייני יהדות, והשפיע מאוד על תלכות יהודי המקום, שיחזרו לצור מתצבתם ויתקרבו אל אביהם שבשמים.

וברבות הימים עלה קרנו ונתעלה בעושר רב, ורכש בסכומי עתק את כל השטח הענק של אותה עיירה שבאמריקה, והקים בה עיירה שלמה של יהודים בעלי תשובה, שבחרו לגור בשלווה באותה עיירה פסטורלית ביחד עם חבריהם היהודים, וקידשו שם שמים להפליא! למדנו עד היכן מגעת השפעת הקדושה, שבתוצאה תפילה אחת כהלכתה בכותל, חזרה עיירה שלמה בתשובה שלמה!

[פרסית - קובץ 0018]

- > < -

מורנו ורבינו מחו' הגה"צ רבי זונדל קרוזר צוק"ל, בעל "אור החמה", היה חש מאוד את ציון וירושלים. ופעמים רבות בעת שהגיע בתפילה לברכת "ולירושלים עירך ברחמים תשוב", או בשאר מקומות בתפילה כיוצא באלו, היה פורץ בבכייה בדמעות שלישי! כך היתה דבקותם של צדיקי ירושלים של מעלה, שבכל עת נתון בליבם דבקות השכינה הקדושה, וההשתתפות

המשך בעמוד ד' <

פירשו בספה"ק ענין "שבת - נחמו", שהשבת קודש בעצמה נחמה היא לישראל. כלמסיים בה בברכת רצה: "שלא תהא צרה ביום מנוחתנו כו", כי אתה הוא בעל הישועות ובעל הנחמות". וכמו שרמזו במ"ש הפוסקים (א"ח סי' רפ"ט) בניחום אבלים בשבת קודש, שצריך לומר: "שבת היא מלחנם ונחמה קרובה לבוא", כלומר, שמכות שבתא קדישא קרובה נחמתנו לבוא.

והיינו טעמא, לפי שביום השבת אין הגלות שולט בישראל, וכל החיצונים מתרחקים ביומא דשבתא, כולוהו ערקין ואתערבין מנייה. כמ"ש בספה"ק תפארת שלמה (פרשת דברים), וז"ל: "גודל מעלת יום השבת בזמן הגלות, כשכא יום השבת יש שמחה לפני יתברך ב"ה יותר מבוזמן שבית המקדש היה קיים".

"משום דבשבת קודש נעשה היחוד למעלה גם בזמן הגלות, כי הוא קביעא וקיימא. ובימי החול כביכול גם הקב"ה בגלות, על דרך (תהלים צ"ט) 'עמו אנכי בצרה'. אם כן כשכא יום שבת קודש יש לו להשם יתברך שמחה גדולה, שנעשה היחוד ויוצא מהגלות. אבל בזמן שבית המקדש היה קיים, היה היחוד נעשה גם בחול, אלא בשבת היה היחוד גדול במעלה יותר, אם כן לא היה שמחה להשם יתברך כל כך".

"וזה פירוש הכתוב בפרשת בחוקתי (ויקרא כו, ז) 'אז תרצה הארץ את שבתותיה וגו'. - 'אז' בזמן הגלות, 'תרצה הארץ את שבתותיה', הם השבתות המה לציון לפני הקב"ה בשמחה גדולה וכו".

"ממ"ש (תפילות שבת) 'ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו, הגם שבני ישראל המה בצער, אבל להשם יתברך אין לו בשבת קודש שום צער כלל".

"נמצא העולה מזה ללמוד, שיהיה כל אחד ואחד מבני ישראל ביום השבת בשמחה, כי עיקר הצער של בני אדם צריך להיות על גלות השכינה, שהוא בחול עמנו בגלות. אך בשבת קודש שיש לשכינה הקדושה גם כן שמחה, ממילא אף אני יש לנו לשמוח ביום שבת קודש כי בזה אנו גורמים למעלה שמחה יותר להשם יתברך ב"ה אם אנו בשמחה" עכ"ל"ט.

- > < -

סיפר הרה"צ רבי לוי יצחק בנדור זצ"ל, מקיני משפיעי חסידי ברסלב, פה עיר הקודש ת".על סנדלר פשוט אחד, שהתקרב אל החסידים שבעירו. ומתוך שיהיה קרוב עמהם, החל להתעלות בתורה ויראת שמים מדרגה לדרגה.

והנה נודע לו לסנדלר מפי החסידים, שברסלב נהגו להקפיד על עריכת 'תיקון חצות', ואף הם חבריו וידידיו החסידים עורכים מדי ערב תיקון חצות, ומתאבלים על חורבן בית המקדש!

ביקש הסנדלר התמים מחבריו החסידים ללמוד את כל מנהגי עריכת 'תיקון חצות', כיצד ואיך עושים אותו, ומה בדיק צריך לומר וכו'. והחל אף הוא לעמוד בכל לילה בחצות, הדליק את הנו, והתיישב על הארץ, שם אפר על ראשו, ואמר את התיקון בדמעות שלישי ובכיות נוראות. בימי בין המצרים היה מנהג חסידי ברסלב שבאותה עיר, לערוך 'תיקון חצות' בבית הכנסת הגדול ברוב עם הדרת מלך, כמנהג הרבה קהילות שבישראל. אף הסנדלר הברסלבער החדש הצטרף לקהל בתיקון חצות, וכדרכו בקודש היה שופך את ליבו בבכיות נוראות.

גם לאחר שסיימו הקהל את סדר התיקון, וכבר קמו ועמדו איש איש ממקומו, עדיין היה אותו סנדלר יושב זמן רב על הארץ, בוכה ומבכה בכל לבו ונפשו על צרתם של ישראל וגלות השכינה.

אך במשך הזמן נהפך אותו סנדלר למשל ולשחוק בעיני הילדים והצעירים, שהיו לוועים על התחברות עם החסידים, ועל ישיבתו על הארץ במשך שעות רבות, ועל בכיו המר שאינו מסתיים...

כשראה זאת רב העיר, המרא דאתרא, ה"ה הגאון רבי מרדכי סוקולובער זצ"ל, לא נשאה חן בעיניו ההתלוצצות הזו, וחישב לשוחח עם הסנדלר על כך, ולבקשו שלאחר עזיבת הקהל ימשיך את התיקון בביתו.

הוא הזמין אפוא את הסנדלר אל לשכתו, ושוחח עמו בנעימות על גודל חשיבות תיקון חצות, וגם שבחו ועודדו על השתתפותו הקבועה עם הקהל בזה.

בין הדברים שאלו הרב לסנדלר: אמור נא לי יהודי יקר, מדוע זה הנך מרבה כל כך בבכיות בתיקון

טיב המועדים ציפיה לגאולה

בצורה בחורבן הקודש והמקדש! - ועליהם ועל שכיוצא בהם קונו ירמיה הנביא (איכה ד, א) "בני ציון היקרים המסולאים בפז!"

[הספד על מורנו הגאון זצ"ל, היכל שבתאי תשע"ז]

-> <-

בעת פגישתם המפורסמת בארץ הקודש של כ"ק האדמו"ר רבי אהרן מבעלז זצוק"ל, עם כ"ק האדמו"ר הזקן מגור, בעל 'אמרי אמת' זצוק"ל, אחר שזכה הצדיק מבעלז להינצל בנסים עצומים מתוככי גיא ההריגה מגיוס בוכניע ובדפוסת כידוע. ועלה בגפו מן השואה האיומה שכיילתה את רבבות רבבותיהם של החסידים ובני המשפחה של שני הצדיקים הגדולים. - ישבו מתחילה שניהם זה מול זה, ובערך כמחצית השעה לא פצו את פיהם, ולא דיברו כלום.

רק ישבו והביטו באהבה עצומה זה על זה, ועיניהם הקדושות נוטפות דמעות כמים. לפתע נענה הרבי מגור ואמר, הנה בעת פגישתם של יוסף הצדיק עם בנימין אחיו, אחר כל שנות הגלות והסבל הנורא של 'רוג'ו של יוסף', נאמר (בראשית מה, יז) "ויפול על צווארי בנימין אחיו ויברך, ובנימין בכה על צוואריו". ופירש רש"י קדוש: "ויפול על צווארי בנימין אחיו ויברך - על שני מקדשות שעתידין להיות בחלקו של בנימין, וסופו ליחבר. 'ובנימין בכה על צוואריו' - על משכן שילה שעתידין להיות בחלקו של יוסף וסופו ליחבר" ע"כ.

לכאורה, שאל הרבי, מדוע בכה כל אחד רק על חורבנו של השני? הרי שניהם עתידים להיחבר, הן מקדש חלקו של בנימין והן משכן חלקו של יוסף, ולמה לא יבכו כל אחד גם על חלקו שלו העתידי להיחבר בעת החורבן?

ברם, הוא מותיב לה והוא מפרק לה, כל עת שלא נפגשו שני הצדיקים הללו יחדיו, וראו כל אחד את חורבנו הפרטי שלו, היו מצדיקים עליהם את הדין, ומקבלים גזירתו יתברך עליהם באהבה. אבל כשנפגשו יחדיו, והסתכלו זה בחורבנו של זה, על החורבן של השני כן צריך לבכות! ובכן במאמר נוקב זה התכוון האמרי אמת להסביר טעם שהיו בוכים דוקא עתה כעת, למה בכו ועל מה בכו. שלאחר שזכו שניהם להינצל בנסים מגיא צלמות, הרי כל אותן שנים שעשו במלחמה ובצרות קבלו עליהם דין שמים באהבה. - אבל עתה בפגישתם יחדיו, והסתכלו כל אחד בחורבן הנורא של חצר חבירו, ששניהם היו מנהיגי עדה בפולין של מעלה, ותחת צל קדשם היו חוטים אלפים ורבבות של חסידים קדושים, שכולם עלו על המוקד וקידשו שם שמים. היו בוכים ומבכים זה על חורבנו של זה.

בסיום אותה פגישה נדברו הצדיקים יחדיו, שיש לאסוף את כל השברים, להתנער מעפר הצער והבכי, ולהתחיל לקומם מחדש הריסות מזבח ה'. - ואכן זכו שניהם להקים את חצרותיהם מחדש, לשם ולתפארת בית ישראל!

[מללי"ח - קובץ 2-130713]

-> <-

סיפר לי יהודי יקר, שמוצאו מאחת הקהילות החרדיות שבארץ גרמניה, שבבית הכנסת שלהם נהגו משבת נחמו ואילך, בכל ליל שבת, שהיה החון אומר את הקדיש שלפני שמונה עשרה של ערביית בניגון הקדיש של ראש השנה! כדי להזכיר ולעורר את העם לקראת יום הדין הקרב ובא!

על דרך שפירשו המקובלים בסוד מאמר הגמרא (ברכות סא): "אחורי ארי, ולא אחורי אשה". - מזלו של חודש 'אב' הלא הוא "אריה", ומזלו של חודש 'אלול' הלא הוא "בתולה". והיינו "אחורי ארי", הוא חודש אב, שיש להקדים בו ולעשות תשובה, ולא להמתין "אחורי אשה", שהוא חודש אלול... והלא על כך זועק בעדנו זה החודש "אב", ראשי תיבות: "אלול באז"

• לעילוי נשמת •

האשה הצדקנית

מרת רבקה אברהם ע"ה

בת הרד"ג ר' פנחס פרידמן זצ"ל

• גלב"ע י"א מנחם אב תשע"ט •

ת.נ.צ.ב.ה.

[שיחה לבחורי שיבות מיד ובריסק - ר"ח אלול תש"ס]

מעשה נורא מסופר על רום שוב מדרגת הרחוק רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זיע"א בצפייתו לגאולה והשתתפותו בצער השכינה.

כידוע היה הרחוק רבי מיכל עני ואביון גדול, וכדור חסיד צדיקם היה שריו תמיד במסור תולדות משועת, כדי להשתתף בצער השכינה. בביתו שרעה חרפת רעב מסע, ולא היה כדאי הרבנית במה להשיב נפש עוללה חרסם השואלים ללחם, ואילו רבי מיכל עצמו יושב היה בבית המדרש ועסק במעבודת קונו סדרה ובתפילה.

פעם הגיע יהודי אסיד ונגיד לפקוד את ביתו של הרבי רבי מיכל, וכשראה את המצוקה הגדולה החרדת בביתו, לא עצר ברחו ממנו לצער הרבנית וצאצאיה הרבים, והודש עצמו תיפק לבית המדרש. בהגיע שמה מצא את רבי מיכל שקוע בחלמוני ועסק כל מלך במעבודת קונו, ניש אילו האיש בחכמה התחצל על שואלין להפסיק סודותיו, אך הרב מציק לו מאוד! 'היצד זה יושב מר בבית המדרש בשעה שבביתו שורר חרפת רעב, ואני עושה טאמסה למענכם? וכי כך היא שורת הדין? הלא סודותו לפגם אשתו ובניו.'

אמר לו רבי מיכל, ראה אני שאינך משיב את פשר התנהגותי, אאל"ל לחסדך לך אפוא עם טיפוח יפה, שכזה תבין הענין לאשורו.

מדן נבכד ומפוסד ערך פעם משעה גדול, לרגל שמדת מלכות בני יקדו, וזה הן כן יודו שגדל לאחר שנים רבות של צפייה, והשתמחה הגדולה בבית המלך והמלכה ויהיה לאין ערוך.

בהגיע עת חרדיים, וכשוב לב המלך, ציווח לכל שריו ועבדיו לחסין אל המשתה הגדול את כל בני מדינת העתונים חרת מרות וחמות, ולדאוג לכל צרכיהם, הוא פתח בפניהם את אוצרותיו הרבים, כדי שיזלזלו להכין מכל טוב במאכל ומשתה ומשתה יקרות לחוב.

בני המדינה אשר שמעו את הכשרה חסרניתה מכות המלך, באו בחכמהם ברוך גילה וצחלה, כי היו אוהבים מאוד למלך, שרעה חסד עושה עימם טובות חסדים לרוח. ולעת כזו כאשר המלך בכבודו וכעצמו מטיעם להשתתף במשתה, הגיעו כלם בסבר פנים יפות, ועד סדרה התמלא היכל והאפיזון ספה לפת, כל המסכות נפתחו, ויהיה האולם מלא עד אפס מקום! איש אחד היה בין הקהל, שרעה אורזאי מטעם המלך על אחד התפקידים החשובים במשתה, הוא התבסר כל מלך למלוך תפקידו במלכות, ומשתהוילה המעודה חופש מקום שיבה לעצמו לא הצליח להשיג מקום מושב מתיאם, ככל מקום שביקש להתישב דחוה בתואנה זו או אחרת למרבה עונמת

נפשו נאלץ להישאר על עמדו בפניה צדדית כאולם, כשכלו מביטו ומכילם הראשו הפי.

כך לו אור עוז נבפשו, והחליט לגשת אל המלך בכבוד וכעצמו - שרעה יושב בפנים מאירות וצוהלות כראש חסידים - ולהביע בפניו את צער, ולהתלונן על כך שמחמת נאמנותו במליו תפקידו אינו מצאא כעת שום מקום שיבה, ובשל כך נאלץ להישאר מודעב לנטוב פני המעדים הרבים, הממלאים סרסם בכשר ודינים וכל שאר מעדני מלכס...

אלם עד שלא הספיק לפלם את הדבס כאולם הענק אל כיסת הכבוד, וכשרם הגיע אל שולחו המלך, קרה לפתע מקרה נורא ואיום כאשר כן המלך - החתן המהולל נפל לפתע מתעלה על הארץ, ואיכר את הכתה רחל, פניו חוזרו ומראהו רע מאוד! מראה שמכל חרפתושת החכמת המרוכות חס כדע, ער סדרה חתוקו אנשי החצלה שחגיגו אל חזירה סדרה עין, והחתן הוכסל אל בית הרפואה.

בבת אותה חרפה כל השמחה ונחפכה לחזנה דאננה רכה, חסידים הגדולה נקטעה ונערה כאיכה, כל המסכים היו חמוסים ומבוהלים. המלך עצמו חוצא הישר מן האולם, רוחו נשברה כקרב, ונמטר כחדי חרדיו כרוב צער וחרדה, עינו אלו דמעות רבות ולא מצא מנוחה לנפשו, הוא ציווח לעבדיו הרפאים לעשות הכל כדי להציל את בנו נסך הכתה, תקוות כל המלכות.

כראת סודעת - שרעה כדוס אל המלך לבקש מבקשו - את אשר קרה והחרוה לעבד עינו, שכן לגמרי מכל בעייתו, שבעצם עדיין לא סודד לו מקום כאולם... הוא היה נתון כל מלך להחזקות האחרונות, וראשו ומחשבותו עתונים רק בענין צער המלך והמלכה הנאחכים והנעמים. - כל חוסר הרבי, שלא עלה על דעתו לגשת בעת כזו אל ארסון המלכות, ולבקש להיפגש עם המלך אודות המקום שלא סודד לו כאולם המעודה... כי מי פתי יעלה עתה עניינים שסאלו בפני המלך, הלא אך למבלות ושמות יחשוב רעיון שכזה...

כיצא כדס - סיים רבי מיכל את משלו - הוא בענין דעו, כל הבקשות והחזונות אודות עניי הרפנסה והמעודה שייכים ונאים כל עת המלך יושב במסכסו כרוב פאר וחדר, אבל את שכן המלך - הלא הוא מלל ישראל - נפל מרומ דרעות ויצא לגלות, והמלך מלכי המלכים יתבדר אף הוא גלה עימו (מגילת כט), ושריו בצער וכאב נורא שוב אינו מן הראוי מלל להזריח מלפי מעלה בענייני פרנסה וכדומה, אשר צעדם אינו מגיע מלל לצער השכינה הגדול והנורא - וזהו איפה חסידה לכך שאיני עושה ומטריח לצודך פרנסה...

(טיב התשובה)

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או לארציית | זתודמים להפצת העלון | לקבלת העלון בפייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל הפצו"ב

 <p>Access Credit צ'יינג'י סל' 02-6516090</p>	 <p>קשת הרשת מיתוג יח"צ וקידום מכירות 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il</p>	 <p>גרפצ'יק סל: 02-5002321</p>	<p>לעילוי נשמת מרת אילה אהובה בת ר' יוסף ראובן יוחנן הכהן ז"ל • נדבת בנה יקותיאל מנחם •</p>	<p>לע"נ רבי דוד צבי ב"ר יצחק ז"ל נתרם ע"י בנו מנחם מורדכי הי"ו</p>	<p>לע"נ הינדל בת ר' משה ירמיהו ע"ה</p>	<p>לע"נ ר' ישראל נתן נטע ב"ר דוד צבי הפוך ז"ל דוד ב"ר משה ז"ל</p>	<p>לע"נ ר' יחזקאל צבי ז"ל ולרפואה שלמה ולהצלחת לאה בת אילל תחי' נתרם ע"י בנם יחיאל יהושע הי"ו</p>	<p>לע"נ האשה מרים בת ר' דוד</p>	<p>לע"נ ר' דב ב"ר אברהם יעקב ז"ל נפטר ה' אלול</p>	<p>לרפואת בועז בן מירה</p>	<p>לע"נ שמוחה בת רחל יחזקאל בן עמומה</p>
--	---	--	---	--	--	---	---	---	---	------------------------------------	--

יור"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 078-3331109-10455-05276 | shivti11@gmail.com

יהודי יקרו! אל תחזיק עושה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון בפייל (אפשר גם ישירות דפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

ואתחנן אל ה' (ג, כג)

כתוב במדרש (דבר"ר י"א-) שהתפלל משה רבינו חמש מאות וחמש עשרה תפילות כמנין "ואתחנן". וכך אמר משה רבינו לפני ה' יתברך: ריבונו של עולם, אם אין אתה מכניס אותי לארץ ישראל הניחני כחיות השדה, שהן אוכלות עשבים ושונות מים ורועות את העולם כך תהא נפשי כאחת מהן! אמר לו הקב"ה: רב לך! אמר משה לפניו: רבונו של עולם, אם לאו, הניחני בעולם הזה כעוף זה שהוא פורח בכל ארבע רוחות העולם! אמר לו הקב"ה: רב לך!

שואל בספר "מראש אמנה", הדברים צריכים ביאור רב, משהגיע שעתו של משה רבינו לסיים את חייו כבן אנוש, הוא ידע מה מצפה לו בעולם האמת. הוא הרי היה במרום בעת קבלת התורה וראה כיצד נראים החיים האמיתיים. ואם כן, מה טעם היה בבקשתו להשאיר בעולם הזה כבעל חי המשוטט בשדות או כעוף הפורח באוויר? וכי יש משמעות לחיי הכלב והציפור מול שהיה בעולם שכולו טוב, במחיצת הבורא יתברך, בעולם הנשמות?

וביאור העניין הוא, שלכל בעל חי יש תפקיד שעל ידו הוא מרבה כבוד שמים. אין אנו יודעים בדיוק מהו תפקידו של כל יצור בבריאה אך באופן כללי אנו יודעים כי "כל הנברא – לכבודי בראתיו!" משה רבינו העדיף למלא תפקיד ולהרבות כבוד שמים אפילו כך שהוא יהיה חיי כלב, מאשר לקבל שכר ולהנות בעולם הנצח! ומכאן עלינו ללמוד את השאיפה הצריכה למלאות את ישותו של כל נברא – למלא תפקידו ולהרבות כבוד שמים בכל מצב ובכל תנאי, כי לכך הוא נוצר – "לכבודי בראתיו!" (מדשן ביתך)

שם. ומנין שהתפלל משה תקט"ו [חמש מאות וחמש עשרה] תפילות? שנאמר: ואתחנן אל ה' – מנין ואתחנן? הכי הוון (ילקו"ש רמז תקתמ). וכי מכיון שכתוב 'ואתחנן' לומדים שמשנה התפלל חמש מאות וחמש עשרה תפילות?!

באר ה"פני יהושע": משה רבונו התחיל להתפלל אחרי שכבש את סיחון ועוג, כפי שפרש רש"י. והלא בגמרא בבא בתרא (פ' יש נוחלין) מבואר, שמלחמת סיחון ועוג היתה בט"ו באב, יום שכלו מתי מדבר. והנה משה רבונו נפטר בז' באדר. אם נספר את הימים שישנם מט"ו באב עד ז' אדר – נמצא מאתיים ימים. בכל יום ישנן שלש תפילות, נמצא שבחדשים אלו היה צריך להתפלל שש מאות תפילות. אמנם, בשבת הדין הוא שאסור לבקש על צרכיו, ועל כן לא התפלל על כך בשבתות. בשבעה חדשים ישנן עשרים ושמונה שבתות, כפול שלש תפילות – סך הכל שמונים וארבע תפילות. הרי שצריכים אנו להחסיר שמונים וארבע משש מאות – סך הכל חמש מאות ושש עשרה תפילות. ביום שהוא נפטר לא היו לו שלש תפילות כי הוא נפטר בצהריים, הרי שסך כל התפילות עולה בדיוק לחמש מאות וחמש עשרה. (לאור הנר)

כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו... בכל קראנו אליו (ד, ז)

הנה מדרך העולם בהגיע עת דודים – כשאדם עומד בנישואי בנו הראשון ואין הפרטה מצויה בכיסו הרי הוא פונה לקרובו 'בעל מאה' והלה עוזרו וסומך את ידיו, בהגיעו לנישואי השני הרי הוא מתבייש

לחזור ולבקש מאותו קרוב, על כן הוא הולך לקרוב אחר, בשלישי הוא כבר מחפש מכר שלישי, וכן על זה הדרך, לזה אמרה תורה 'כי מי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו... בכל קראנו אליו', ונקט 'קרובים' לשון רבים, כי כביכול אינו רק 'קרוב' אחד שאפשר לבקש מאתו פעם אחת ותו לא, אלא יש בידנו לשוב ולבקשו שוב ושוב בכל קראנו אליו יעננו ביום קראנו, וכל המרבה הרי זה משובח. (באר הפרשה)

וביקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך (ד, כט)

ה"אור החיים" הקדוש זצ"ל דייק, מדוע הכתוב פותח בלשון רבים: "וביקשתם", ומסיים בלשון יחיד: "ומצאת"? ותירץ, שרבים המתפללים ומבקשים בקשות מאת השוכן במרומים, אבל רק מעטים הנענים, ובודדים הם שמשאלות ליבם מתגשמות. וזהו: "וביקשתם את ה' אלקיך", רבים המבקשים. "ומצאת" רק בודדים נענים. ומדוע? "כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך". משום שמעטים בלבד מתפללים בכל ליבם, סומכים אך ורק על הקב"ה, ואומרים: רבונו של עולם, אין לנו מלך אלא אתה, ומבלעדך אין לנו מלך גואל ומושיע!" (מעין השבוע)

כבד את אביך ואת אמך כאשר צוך ה' אלקיך (ה' - ט"ז)
אף על כבוד אב ואם נצטוו במרה (רש"י) לכאורה מאי נפקא מינה היכן נצטוו על כיבוד אב ואם? מבאר ה"משך חכמה", בהקדם מה שיש להוסיף ולשאול, מה ההדגשה "כאשר צוך ה' אלקיך", וכי רק זאת ציווה ה', והלא כל מצוות התורה הן ציווי השי"ת? אלא, אמרו רבותינו בירושלמי (קידושין), שמצוות כיבוד אב ואם היא מצוה קלה, כיון שהבן חש בה מעין פריעת חוב כלפי הוריו שטרחו ויגעו למענו, והוא מרגיש בזה כחובה אנושית טבעית, כהבעת תודה והוקרה על שדאגו לו ימים רבים, האכילוהו, הלבישוהו ולימדוהו, והבנים חייבים איפוא לגמול להם על כל הטובה שהשפיעו עליהם. אבל לאמיתו של דבר, טעם חובת קיום המצוה אינו תלוי בכך, שהרי מצווה התורה כי גם אם אביו ואמו עזבוהו ולא גדלוהו חייב הבן לכבדם, לכן הדגישה התורה "כבד את אביך ואת אמך כאשר צוך ה' אלקיך", מתי היה הציווי? במדבר - במרה, שם החל סיפוק צרכיהם בדרך נס - "ויוורוהו ה' עין וישלך אל המים וימתקו המים", ומיד לאחר מכן "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים" וה"שלי"ו ו"שמלתך לא בלתה מעליך", הבנים לא היו תלויים כלל בהוריהם, שלא היו צריכים לעמול לפרנסת בניהם, בזמן שההורים לא היו צריכים לטרוח בגידול ילדיהם, כי מן היה יורד מן השמים, מים מהבאר, בשר מהשלי"ו והענן היה יורד ומגהץ את בגדיהם, ועם כל זאת ציוה הקב"ה לכבד את ההורים.

זו גם הסיבה שגם במצוות שבת נאמר: "שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוך ה' אלקיך", שהירושלמי (שבת ט"ו:) אומר, "לא ניתנה שבתות אלא לעסוק בהן בדברי תורה", היינו, מי שבששת ימי המעשה עוסק בענייני חולין, זקוק ליום השבת כדי להחיות את נפשו, אך מי שכל ימיו דבוק ליוצרו ועוסק בעניינים רוחניים, יכול הוא לחשוב שמצוות השבת לא נאמרה אליו, לכן הדגישה התורה "שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוך ה' אלקיך", והיכן ציוה? במדבר, בעת שהיה עוסק בתורה תמיד ודבק בבוראו, ועם כל זאת הזכירה התורה וציוותה על שמירת השבת, כך תעשה גם לדורות. (מדשן ביתך)

כאשר אומות העולם רואים את הקרבה המיוחדת של ישראל מתפעלים מכך

"כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החוקים האלה, ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה". (ד, ו)
מדברי הכתוב נראה שכאשר הגויים שומעים את החוקים שניתנו לעם ישראל, הדבר מעורר אצלם התפעלות, והם מגיבים ואומרים: "רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה".

דבר זה צריך הבנה, שהרי כידוע, 'חוקים' הם מצוות שטעמיהן נסתר מאיתנו, והנה בתחילת פרשת חוקת כתוב ברש"י: "לפי שאומות העולם מונין את ישראל לומר, מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה". הרי לנו שאומות העולם מזלזלים בישראל שמקיימים מצוות שאין בהם טעם. כיצד איפוא, מתיישבים דברי רש"י בפרשת חוקת עם הפסוקים המובאים בפרשתנו מהם עולה שאומות העולם דווקא משבחים את ישראל ומתפעלים מחוקיהם?
הדברים יבוארו על פי המעשה הבא:

בית הכנסת שבו התפלל הצדיק ר' שלום מרדכי שבדרון המפורסם בכינויו המהרש"ם מברז'אן, היה מקושט בירק ובפרחים כיאה לחג השבועות. כולם עמדו מוכנים לתפילת ערבית של ליל יום טוב ראשון של שבועות, והחזן שעמד ליד מקומו פתח בקולו הערב: "ברכו את ה' המבורך".

בחוץ סערה באותה שעה סופת גשמים עזה שפרצה במפתיע. לפתע נפתחה דלת בית הכנסת ולמקום נכנס מפקד הצבא הפולני בכבודו ובעצמו. נשימתם של המתפללים נעתקה וליבם החסיר פעימה. הם הבינו שאם המפקד הפולני הגיע לבית הכנסת בלי הודעה מוקדמת בודאי משהו חמור ארע. המחזה שנגלה לעיני המתפללים ברגעים הבאים היה בלתי צפוי לחלוטין: המפקד פסע בצעדים מהוססים למזרח בית הכנסת, שם ישב המהרש"ם והתפלל. הוא רכן לעברו ולחש כמה משפטים בהבעת התנצלות. אחר סב על עקבותיו ויצא מביהכ"ס. הקהל השתומם למראה עיניו, אולם ר' שלום מרדכי המשיך בתפילתו כאילו דבר לא אירע.

לאחר התפילה כאשר כולם קרבו לאחל ברכת שבת שלום למהרש"ם, נענה הצדיק למבטיהם השואלים והואיל לספר את סיפור המעשה. כשקורת רוח ניכרת על פניו פתח בדבריו.

"שבוע קודם, פנו אלי כמה מעסקני הקהילה, וסיפרו לי על מצוקתם של כמה חיילים יהודים המשרתים ביחידה הפולנית הסמוכה לעירנו. החיילים מבקשים להשתחרר ביום החג מפעילות צבאית ולעשות את החג בעירנו כדת וכדין, אך המפקד מסרב לכך בכל תוקף. בדרך כלל נענים המפקדים הגויים לבקשות מעין אלו, אך הפעם משום מה התעקש המפקד ולא היה מוכן לשמוע על כך.

"נגשתי אל המפקד הישיר של החיילים ובמילים נרגשות תיארתי באוזניו את קדושתו של החג ואת החובה האנושית לתת לחיילים לחגוג את החג בקרב בני עמם. בראות המפקד רב יהודי נתרכך קמעה, אך לדבריו אין בסמכותו לאשר את שחרורם של החיילים. סמכות זו מוקנית למפקד הצבא הפולני בלבד. לאחר הפצרות מרובות התקבלתי בלשכתו של מפקד הצבא, אך הוא הביט בי בעיניים קשות והפטייר ביובש: "אינני מוכן לשחרר חיילים מתפקידם". ניסיתי לדבר על לבו, אך הוא סירב שוב ושוב. לבסוף נעתר לגלות את הסיבה לסירובו העיקש. הוא סיפר לי בסוד, כי בדיוק ביום זה מתוכנן להיערך תמרון צבאי גדול.

"ליבי נמוג בקרבי. לא די בכך שלא יוכלו לחגוג את החג כהלכתו בקרב אחיהם היהודים, אלא הם יאלצו גם לחלל "בהידור רב" בפעילות צבאית מאומצת. אזרתי אומץ ואמרת למפקד: דע לך שזהו חטא גדול לאלץ יהודים לחלל את החג הקדוש, ואילו באשר לתמרון הצבאי שאמרת, אם הקב"ה ירצה הוא יוכל למנוע אותו. המפקד הביט בי במבט של זלזול וסימן לי לצאת מלשכתו.

"כל השבוע האחרון היה מזג אוויר נאה ובהיר. השמש האירה בשמים הזכים ורוח לא נשבה. אך היום בבוקר בלא אזהרה מוקדמת פרצה לפתע סערה עזה, שהביאה עימה גשמים שוצפים. מן השמים שמעו לרחשי לבם של החיילים היהודים ובטלו את התמרון הצבאי. המפקד שבתחילה כה זלזל בבקשתי לשחרר את החיילים היהודים לחגוג את החג, נוכח לראות בהתממשות אזהרתי בענין ביטול התמרון, וראה בחוש את יד ה' בדבר. הוא בא כעת במיוחד כדי להתנצל, והבטיח שמעתה הוא ידאג באופן אישי לשחרר את כל החיילים היהודים לקראת חגיהם" סיים הצדיק את סיפור המעשה, והוסיף: "גם אומות העולם שתחילה מסרבים להכיר בחשיבותם של מצוות התורה, כאשר הם רואים שהקב"ה דואג שעם ישראל יוכל לקיימם, ואף לעתים משנה את הטבע עבור כך, גם הם מודים בחשיבותם".

בזה מתיישבת הסתירה האמורה: אמת, הגויים לא מבינים ולא מעריכים את ישראל בשומעם את החוקים שאינם מובנים להם. אבל כאשר הם רואים את הקרבה המיוחדת שיש לעם ישראל אצל הקב"ה, הם מתחילים להכיר בחשיבותם של אותם חוקים. "אשר ישמעון את כל החוקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה". אימתי זה יקרה? ממשיכה התורה ואומרת: "כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקינו" – כאשר הם רואים את הקרבה המיוחדת שיש לעם ישראל אצל הקב"ה, שמוכן לשדד מערכות בשביל שיצליחו לקיימם, או אז הם מתפעלים ומודים בערכם. (מתוך הספר "ללמדך" דברים שנתידי לצאת א"ה)

פינת ההלכה

נפלה הטלית על שיח

שאלה: בשבת בבוקר עשו מנין בחצר, ואחד מהשכנים זרק את טליתו למטה כדי לפרוס אותה על השולחן מתחת ספר התורה, ובטעות היא נפלה על שיח בצד החצר, האם מותר לקחת משם את הטלית?

תשובה: איתא בשו"ע (סי' של"ו ר"ב) שראשי האילן שגבוהים מן הארץ שלושה טפחים אסור להשתמש בהם, וגם להוריד מהאילן אסור כמבואר שם, ורק אם הם קנים הרכים כירק מותר להשתמש בהם (רמ"א שם סעי' א'), אבל אם הוא קשה ואפילו אינו קשה כאילן אסור (מ"ב שם). ולפי"ז אם זרק את הטלית ונפלה על שיח שבחצר שהוא קשה וגם גבוה יותר מג' טפחים חייב להשאיר שם את הטלית למשך כל השבת. (רבי יהודה אריה דינר שליט"א, מים חיים)

חידה שבועית

eife אותיות בעצמות חשיבות, ולאחריהם מספיק ולא צוד, ומיחד משהו חסר מאוד?

תשובה לחידה פר"ש: חרמון, שרין, שניר (ג, ט) תשובה לחידה השבועית: חורף, סתיו, אביב, קיץ.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת קבלי לאירוסי הבת

משפחת מקובר להכנס הבן לעול תורה ומצוות

מרכז העיר: משפחת קבלי לאירוסי הבת

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

פתח תקוה. קצב של עיר, לב של מושבה

מרכז העיר
רמי גרינברג, ראש העיר

היחידה לחינוך חרדי
ותרבות מורשת ישראל

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר בשבתורה

שבת אורה

ואתחנן

אזהרה המורה: העלון מיועד אך
ורק לרציניים שיודעים את
השיבות התפילה, ובשעת התפילה
לא מעיינים בעלון ובשאר דברים.

לעילוי נשמת ר' רוב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

יהודי הגיע לבית המדרש דחסידי סוכששוב להתפלל מנחה. זו הוא במקום, ניצב מהוסס, תוהה. לפתע מתקרב אליו אדם של צורה, בעל הדרת פנים ועינים מאירות, פיו מחייך וידו מושטת לברכה. "שלום עליכם, מי הוא מר, מהיכן, והיכן הוא מתגורר?". בתוך כמה שניות הופך הוא ליריד ורע. מובל אחר כבוד לשולחנו של רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, להיות שכנו... כאשר הופיע למחרת היום, אך ראהו ממכון שבתו, מיהר לפנות את הספרים שגדרשו את השולחן לצידו אחד, לפנות את "מקומו" של האורח... ולא לאורח בלבד. אלא גם כשהיה מגיע לכולל איזה עני, לקבץ נדבה, לא היה מסתפק במתן הצדקה, אף לא בתוספת מילת עידוד ונחמה. אלא היה ניגש לתת לו "שלום עליכם" לבכי, ומבקש מאחד האברכים להכין בשבילו כוס תה משיב נפש. היה מעניק לו את ההרגשה, שמתייחסים אליו כאל בן אדם, כאל יצור אנוש. וכאשר פנה ללכת, היה הרב קובלסקי מזוהר עד הפתח, ממשיך עמו החוצה ומראה לו כיצד יגיע לבית הכנסת הקרוב, ולאיזה בית מדרש כדאי לו לפנות, (אנא עבדא)

בכתר מדותיו הנפלאות של רבי יהודה צדקה זצ"ל ראש ישיבת פורת יוסף, התנוסס כאבן נזר, מנהגו וזהירותו להקדים שלום לכל אדם שפגש בדרכו, בפנים צוהלות ובענוות חן. בפרט אם שמע אודות פלוגי ממכריו שהוא חולה, היה מזדרז ומשכים לפתחו כדי לקיים מצות ביקור חולים, ואף לאחר שכבר הבריא - בכל פעם שנפגשו היה מקדים ושואל בחביבות לשלומו. כאשר חלה רבי יהודה בזקנותו ונתקף בלבו, היה מאושפז ימים רבים בבית החולים הירושלמי "הרדה" בעין כרם. ראה שם יהודי אחד בעל חנות בשכונת הבוכרים, שלקה גם כן כמוהו בהתקף לב, וקיבל טיפול רפואי במחלקה שלו. כעבור תקופה ניכרת, אחרי שהחלימו שניהם וחזרו מכבר איש לעיסוקיו, עזרה יום אחד מכונית ליד חנותו של אותו יהודי. מבעד החלון נשקפה דמותו של רבי יהודה צדקה זצ"ל, שמאו חוליו הנוכח, התחילו להסיעו במכונית אל הישיבה, והוא ביקש מן הנהג להביאו אל פתח חנות זו, בשכונת הבוכרים כדי לדרוש בשלום בעליה. רבי יהודה צדקה התעניין במצב בריאותו, שאל איך הרגשתו הכללית, מה שלומו, והאם הוא משיגה על עצמו כנדרשו. לבסוף ברכו בחמימות ברבת "רפואה שלימה", נפרד ממנו לשלום והמשיך בנסיעתו. (וזאת ליהודה)

סיפר רבי שלום הכהן שברדון זצ"ל - המגיד הירושלמי, בהיותי אברך צעיר לימים חשקה נפש להכיר את גדולי הדור וצדיקיו וללמוד מדרכם, ושמעתי על רבי לייב חסיד זצ"ל מגדולי צדיקי קעלם, שהיה מפורסם לצדיק וחסידי בעיירת קלם, הלכתי לשם ודפקתי בדלתו, בהיותי דופק שומע אני מעבר לדלת את הרב רץ, וכשנפתחה הדלת ראיתי שזה הצדיק רבי לייב חסיד זצ"ל בעצמו, שכיון ששמע דפיקות רץ תיכף לפתחו. ובעודי משתאה על הדבר, כבר הושטה לי ידו ב"שלום עליכם" נלבב עד למאוד, ובמתיקות אחו בי תיכף בשתי ידיו והכניסני לביתו פנימה, והניח ידו האחת על שכמי כאילו הייתי ידיד נעורים שלו, והחל מתהלך עמי כך אנה ואנה בחדרו והשאלות זרמו מאליהן, מה נשמע, מה עושים אתם, איך אתם מרגישים. וכך שוחח עמי כשחיוך על פניו וידו על שכמי במשך עשרים רגעים, ואז פנה לשאול קצת תאמרו לי בבקשה "מי אתם?". הרי שלא ידע ולא הכירני כלל. (לב שלום)

ידוע איך היה רבי רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל - המשגיח ממיר ופוניבוז' מקיים מצות צדקה וגמילות חסדים במסירות נפש, אף שכל חייו היה מצבו הכלכלי דחוק מאוד, ומן הדברים המופלאים ביותר שנהג בביתו היה רוחב לבו במתן צדקה, והגם שהיה נותן פרוטות אחדות לעניים הרבים שהתדרפקו על דלתו, אך תמיד ידע איך לתת לעני את ההרגשה הטובה הרצויה עבורו, היה מנניסו בסדר פנים, פותח בשיחה עמו, מתעניין בשלומו ומעניק לו תשומת לב רבה, נושא בעול עמו, עד שהיה יוצא שבע ומדורשן עונג. (מסופר יחזקאל)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו מפניו שאל המגיד מדובנא מובן למה אסור לגרוע ממצות ה': אבל מדוע אסור לו לאדם מישראל להיות מן המהדרין ולהוסיף על מה שצונו הקב"ה. וביאר המגיד מדובנא על פי משל. לאחד שהיה שואל כלים מאת שכנו, וכפעם בפעם היה מחזיר לו כפלים, תחת כף אחת ששאל החזיר שתי כפות, תחת קערה אחת שתי קערות, וכאשר תמה המשאל על זה היה השואל משיבו ב"מתמיות": כשהבאתי הכף לביתי הרתה וגם ילדה כף שניה, וכמו כן הקערה... פעם אחת, בא אליו הלווה ואמר לו: הערב חג משפחה בביתי, האם תוכל ממך, להשאלני מנורת כסף הגדולה שלך: המשאל נעתר לבקשתו, מתוך תקוה כי למחר יביא לו זוג מנורות. עבר מספר ימים, והשואל לא החזיר אף מנורה אחת. המשאל פנה אל שכנו ואמר לו: מדוע לא החזרת לי את המנורה? ענה לו השואל מתוך הבעת צער: דע, כי מנורת הכסף שלך כשהבאתיה לביתי חלתה ומתה לפתע פתאום... המשאל התרגז וצעק: למה זה תתלוץץ? הנשמע כדבר הזה, כי מנורה תמות? אבל השואל השיב לו בניחותא: מי שמע או ראה כי כף וקערה הרוו וילדו? ואם כשהחזרת לך כפלים האמנת כי כלים של מתכת יכולים ללדת, מוכרח אתה גם להאמין כי מנורה של כסף יכולה גם למות... והנמשל: אם אדם יוסיף מצוות לפי ראות עיניו הוא גם עלול לגרוע מהמצוות.

ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום: כשנתקבל רבי אהרן בקשת זצ"ל לרב בעיר לומז'ה, הוזמן לדרוש בישיבה המפורסמת שבעיר, וכה אמר: הכתוב אומר "ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם היום", ולכאורה הלשון "חיים כולכם היום" אינו מובן, הלא כל עיקר החיים של תורה הם החיים הנצחיים, ו"היום" מובנו הוא חיים של עכשיו, חיי שעה. ברם, מובא בגמרא, וכן נפסק להלכה (יריד סי' נח ס"ו), שגוף שנפל על פני המים ויש חשש לדיסקוי איברים, אזי בודקים ורואים, אם הולך הוא מעט נגד הזרם, היינו ממורד הנהר לכיוון מעלה, אין חוששים לכשרותו, כי ודאי חי ובריא הוא. אבל אם כל הליוכו רק ממעלה הנהר אל תחתיתו, על-כרחך שאין חיות ונשברו איבריו, ואשר על כן נסחף הוא עם זרם המים. וזהו הבחינה גם על מירת החיות של בני אדם בעולמנו, וכזה הוא ההבדל בין אלו שזכו לחיות חיי תורה לבין האחרים. הנה כאשר מביטים אנו על הנוער ברחוב, אלו שאינם מתחנכים על ברכי התורה, נראים חיהם יותר גועשים ורועשים, לעומת בני הישיבות אשר חיים יותר ברוח נמוכה ושקטה. אם-כן כיצד מתקיים בהם "חיים כולכם היום". אכן המבחן האמיתי הוא עד כמה נכונים הם ללכת נגד הזרם, או להסחף עמו במורד הנהר. זרם החיים של היום-יום הוא כח מושך וזועף, אלו הנערים הרחוקים מתורה נראים יותר חיים, אבל הם בעצם רק נסחפים עם הזרם, ואין בהם הכח לעמוד כנגדו. לא כן אתם בני הישיבות - פנה רבי אהרן לתלמידי ישיבת לומז'ה - ההולכים בבטחה כנגד הזרם, הרי אתם מוכיחים בזה חיות ואמיצות רוח יותר מכל. זהו שנאמר "ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם היום", כי על כן גם "היום" חייכם יותר חיים. (פנינים משולחן גבוה)

ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאריךך: ומובא במסכת ברכות סא: תניא ר' אליעזר אומר אם נאמר בכל נפשך למה נאמר בכל מאריך ואם נאמר בכל מאריך למה נאמר בכל נפשך אלא אם יש לך אדם שגופו חביב עליו מממונו לכן נאמר בכל נפשך. ואם יש לך אדם שמונו חביב עליו מגופו לכן נאמר בכל מאריך ויש לתמוה, וכי שייך אדם כזה שמונו חביב עליו מגופו, שמעדיף למות והעיקר לא לבוזו את ממונו? ומבאר הגאון מוילנא שאין הכוונה כאן למסירות נפש כפשוטו, אלא שישנו אדם המוכן לקיים מצוות בשמחה כל זמן שמדובר על טירחת הגוף ולא על הרצאת ממונו. ויש אדם ששבוע הפודו הוא מוכן להוציא את ממונו רב, רק לא להתייגע מבחינה גופנית. לפיכך אמרה תורה: "ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאריך" - גם זה שאהב את ממונו יותר מגופו צריך לדעת שלשם מצוה עליו להוציא ממונו, וזה שאהב את גופו יותר מאשר את ממונו, שידע שלמען עשיית מצוות עליו לטרוח גם בגופו.

סיפור מההפטרה

את מי נוצץ ויבינהו וילמדוהו בארץ משפט וילמדוהו דעת ודרך תבונות יודיענו: שמונה שנים אחרי הסתלקותו של החזון איש בתשכ"ב, נודע ברבים הסיפור המוזעזע דלהלן - מעשה שאירע במציאות שנה אחת לפני שעלה למתיבתא דרקיעא. המספר הוא בעל המעשה בכבודו ובעצמו, יהודי בשם ר' יעקב פלדמן, מיצאי כפר דנילאב במחוז מרמרוש, המתגורר כיום בארץ ישראל. יום אחד קם האיש וסיפר לפי תומו קורות חייו באזני רבי אלעזר קליין, רבו של "קהל יראים" בעיר באר שבע כדלהלן: כאשר הייתי בן 17 שנה עזבתי את בית הורי ויצאתי לעבוד בעיירה הונגרית קטנה, אלמשפוזי, שם התחלתי במהירות לשכוח את החינוך שקבלתי אצלם. השתדלתי להסתיר את יהדותי גם מאימת הצוררים שהתחילו להשתלט אצלנו משנת תש"ב, ואשר הציקו ורדפו כל יהודי, אבל יכולתי להמשיך בזה רק עד שנת תש"ד, ואז העבירו אותי הנאצים ימ"ש לאושוויץ אשר בפולניה ביחד עם אחי, אך ניצלתי בנס, ואח"כ עברתי לטרוינשטט ושחררתי משם בשנת תש"ה. נשארתי לגור בצ'כיה עד שנת תשי"ח ואז עליתי לארץ ישראל. כאמור ניתקתי את כל הקשר עם היהדות ועם החינוך שקיבלתי אצל הורי. עברתי לא רק בשבת קודש, אלא גם בראש השנה וביום הכפורים. לביל יום כפור תשי"ג עברתי כהרגלי. באותו לילה נראה אלי אבא ר' חיים מרדכי ז"ל בחלום, עטוף לבן בטלית מצוויצת עם קיטל לבן מצוחצה, כמו בחיים חיותו, ויאמר אלי: חזור בתשובה, חזור לדרך שחנכתי אותך, אחרת שנותיך מקוטעות! וכך חזר החלום ונשנה מדי לילה בלילה במשך שבוע שלם... והנה הגיע ליל שבת. בשעה מאוחרת נכנסתי לבית קפה בראשון לציון (בעיר זו הייתי עובד במוסך). אכלתי ושתיתי. חזרתי הביתה. נגשתי להפעיל את הרדיו. באותו רגע שמעתי קול קורא מאחוריי: אי וואבי, אתה שוב חוטא! פניתי לאחוריי, והנה רואה אני כמו בהקיץ את אבי שניספה באושוויץ, ושוב עומד הוא לפני עטוף בקיטל ובטלית, ואני שומע אותו אומר אלי: אל תחשוב שזה סתם חלום, באתי להזהירך שתחזור בתשובה, כי בשמים כבר נחרץ עליך גור דיין שייכרתו ימך. נבהלתי מהמראה... דמות אבי ז"ל נעלמה מיד... אותו שבת כמובן לא עישנתי סיגריות, לא פתחתי את הרדיו... אולם במוצאי שבת הלכתי למקום בילוי... כיון שחזרתי הביתה, כאשר אך הספקתי לפתוח הדלת, מיד ראיתי שוב דמותו של אבי כמו בהקיץ, עטוף בטלית וקיטל, והוא מתחנן ומבקש לפני שאטיב מעשי, ואומר לי שווה אזהרתו האחרונה... באותה תקופה שימשתי כמנהל המסגריה במוסך "טייטניק" בראשון לציון. קמתי, איפוא, ביום ראשון בבוקר וחילקתי וסידרתי את העבודה בין הפועלים. אחר כך שמתי פעמי לבני ברק אל החזון"א, אשר שמעתי אודותיו מפי הרבה אנשים, כדי לספר לו את "החלומות". לפליאתי, כאשר אך עברתי על מפתח ביתו, התחיל החזון"א לדבר אלי בחומרה: אי וואבי, אתה עובר בשבת, אתה עובר בראש השנה וגם ביום הכפורים, ואבא שלך אין לו מנוחה בעולם העליון, נגזר עליך כרת! הוא השלים דבריו והמשיך לישיב על כסאו כאילו מנמנם, השעין את ראשו בין שתי ידי, ואני עמדתי לפניו בנבוך ונסער: מהיכן הוא יודעי! לבסוף, אחרי כמה רגעים של ציפיה, פקח החזון"א את עיניו ואמר לי: בשביל איזו מצוה גדולה, שעשית אי פעם בנעוריי, וסיפרי לך במרום ימים ושנים... מעכשיו תחזור למוטב ותלך בדרך הישרה כפי שזינך אותך אביך... ושמא תזכור איזו מצוה גדולה עשית בנעורייך? השבתי לו: למרות שהייתי מחלל-שבת, לא עשיתי רע לאף אחד מעולם, וגם צדקה נתתי... השיבני החזון"א: זה לא מספיק, לא בשביל זה אתה זוכה שיקרעו מעליך את גזר הדין... ואז נוכרתי, שכאשר הייתי בן י"ד שנה בערך, באה אלינו אשה ומסרה לאבא שבכפר פלוני מוטל ילד יהודי מת ואין מי שיטפל בו להביאו לקבר ישראל. אבי שלח אותי אל הכפר לסדר את הדבר, ולמרות שהפעולה היתה קשורה בסכנת-נפשות, כי הקוויסטים השתוללו אז בדרכים, והיה עלי לעבור יער שלם בפחד-מוות, עשיתי את המצוה בתכלית השלימות... לשמע הסיפור נענע לי "חזון-איש" בראשו ולא הוסיף לדבר. כאשר יצאתי מביתו, קיבלתי עלי לשמור תורה ומצוות כיהודי שלם, ומני אז אני רואה במעשי ידי ברכה והצלחה. (פאר הודו)

ועל הכל...

"פרפראות"

פעם דיבר רבי יצחק זאב מבריסק זצ"ל אודות אחד שקיבל התואר פרופסור לתני"ך ואמר בבדיחותא: לא ידעתי שהתני"ך הוא חולה כל כך, עד שצריכים פרופסור בשבילו. (עובדות והנהגות לבית בריסק)

"ענין של טעם"

הטעם שאומרים בברכת התורה "נותן התורה" אפילו שכבר נתנה, לפי שהקב"ה נותן בכל יום, לכל אחד ואחד חלקו המגיעו, ומוכן לפניו, כשיעניין ויטריח את עצמו כראוי (מהר"ל מפראג)

"מפי כתבם"

כמה מוטלת עלינו החובה להשתדל בכל כוחנו להיות בכלל "נושא בעול עם חברו", אשר מלבד שהיא מחיוב המידות הטובות, עוד היא ההקדמה והפתח לתורה... הנה אנשי כנסת הגדולה סידרו ותיקנו לנו נוסח התפילה בלשון רבים, שלא יבקש אדם על עצמו לחוד. כשיודעים ממשפחה שנמצאת בצרה, או מיחיד רח"ל, צריך לחשוב על מצבם ולהתפלל שיעזרם ה' - כל זה בכלל "נושא בעול עם חברו". יש לעורר שכל אחד יקבל על עצמו שלא יעבור יום בלי שידע בעצמו שעשה חסד. אם רק ישים לב שעושה בתור חסד לשני, אזי זה חסד. יש חסד שאומר "שלום" לחברו, או "בוקר טוב", לא בתור הרגל אלא בתור חסד. הכיבוד של כל אחד ואחד לחברו שיהיה בתור עשיית חסד. זכורני בתקופה שלנו כשלמדנו בישיבה, היו שמים לב לדבר זה לעשות בכל יום מעשה חסד. דוגמאות קטנות, אבל אלו היו פעולות שהשפיעו על לב האדם, בין בזמן האכילה בחדר האוכל, בחדר השינה, באולם הישיבה, להכין סטנדר או סידור בשביל אחרים וכדומה. לכאורה דברים קטנים הם, אבל הם דברים גדולים. כשעושים מעשה חסד עם השני, יכולים להיות בטוחים שלא יבזו את השני ושלא ידברו עליו. אספר לכם עובדות שאירעו, מהם נלמד על החובה לשים לב לזולת, ולהשתדל להאיר פנים לחברו, ועד כמה הדבר יכול להציל נפשות ממש. אחד הבחורים משיבת פוניבו עמד על המרפסת וראה את חברו מטייל על הכביש הלוך וחוזר. הילוכו היה נראה מעט משונה, ולכן ירד למטה ונתן לחברו דפיקה קטנה על הגב כמו חבר טוב עם חיוך על הפנים, ואמר לו: בוא נטייל, והחלו לדבר בלימוד. לאחר כמה ימים אמר לו חברו: החייתני, הייתי במצב שממש לא מצאתי מקום... זה נקרא חושבים על השני, דואגים בשביל השני. ועוד דוגמא: בחור צעיר עמד ליד בחור מבוגר וחשוב בתפילה. והמבוגר יישר לצעיר את הצווארון שהיה מקופל קצת עקום. הדבר נראה לכאורה כדבר של מה בכך, אבל התלמיד הצעיר סיפר לאחר שנים מספר כי היה מצוי בימים ההם בשברון לב גדול, נראה היה לו שאין מי שמסתכל עליו בישיבה כלל, ולכן חשב כבר לעזוב את הישיבה, אך משחבירו סידר לו את צווארו, אמר לעצמו: רואה אני שיוודעים ממני, חושבים עלי, ונשאר בישיבה, (בית המדרש יריב מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאדם יצטרך לקרוא קריאת שמע כמה פעמים ביום, מלבד מהחייבים שיש בכל יום?

תשובה: הנמצא בבית הכנסת, בשעה שהציבור קוראים קריאת שמע, צריך לקרוא עמוס, הפסוק הראשון, אפילו אם כבר קרא קריאת שמע, כדי שלא יהיה נראה כאילו אינו רוצה לקבל עול מלכות שמים עם חבריו. (שו"ע אורח חיים סימן ס"ה סעיף ב')

מפתגמי אור יתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אם יזהר אדם שלא יחטא – הנה הוא חכם. (ר' יהודה החסיד)
 ראוי לאדם לשקול דבריו בפלס, ולהעלות מחיר לכל מילה. (חזון איש)
 כשתרצה לדעת מי יאהבך ומי ישנאך, ראה מה יש בליבך. (מעייין החכמה)

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

א ווארט אויף די פרשה

זכירת "יום" שבו ניתנה תורה - כדי לחזק האמונה בחכמי הדורות

רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך... יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב וגו' (דברים ד, י).

יש להבין מהו ענין זכירת "יום" אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב, הרי החיוב הוא לזכור את עצם נתינת התורה, ולא את היום שבו ניתנה התורה. ויש לומר, דהנה חז"ל אמרו (שבת פז, א) "הוסיף משה יום אחד מדעתו... והסכים הקב"ה עמו", ומכאן נשרשה האמונה ברב חילם וכוחם של חכמי ישראל לגזור ולבטל גזירות מדעתם, כמו שנאמר (שמות יט, ט) "וגם בך יאמינו לעולם".

על כך נצטוינו לזכור דייקא "יום" אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב, דהיינו, היום שנקבע על ידי משה רעיא מהימנא, והסכים הקב"ה על ידו, כדי לחקוק במוח ובלב את ה"ויאמינו בה" ובמשה עבדו" (שמות יד, לא), ואת כוחם הגדול של חכמי הדורות.

(סעודה ב' תשלז)

יציאת מצרים ושבתי - מצילות את האדם מיאוש ומרה שחורה

זכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויוציאך ה' אלקיך משם... על כן צוך ה' אלקיך לעשות את יום השבת (דברים ה, יד).

בדברות הראשונות נאמר (שמות כ, יא), שהשבת היא זכר למעשה בראשית, ואילו כאן נאמר שהשבת היא זכר ליציאת מצרים. ויש להבין, בשלמא שבת היא זכר למעשה בראשית ניחא, שהשביתה והמנוחה בשבת היא זכר לשביתת ומנוחת הבורא יתברך בשבת הראשונה, אבל מה הקשר והשייכות בין שמירת שבת לבין יציאת מצרים.

יש לומר, דהנה בני ישראל היו במצרים בשפלות המדריגה, בבחינת "ואת ערום ועריה" (יחזקאל טז, ז), ואף על פי כן הגביהם הקב"ה ביציאת מצרים משפלות מצבם עד רום המעלות. ובכך ניתן בהם כח ועוז שלא להתייאש אפילו במצב השפל ביותר, כי בסייעתא דשמיא ניתן להתרומם ולהתעלות מכל מצב.

על דרך זו, גם כשיהודי שקוע בששת ימי המעשה במצב שפל ונבזה, והוא טובע בבוץ וזוהמת החומר, בבוא יום השבת הקב"ה מעלה ומרומם אותו משפלות מצבו, ומזככו מכל אשמה ורשע, כאמרם ז"ל (שבת קיח, ב): "כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו".

ממילא יבואר היטב הפסוק: "זכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויוציאך ה' אלקיך משם", ומשם קבלת חיזוק ועידוד שלא להתייאש אף במצב שפל

ביותר, כי בכח השי"ת להעלותך מן הקצה אל הקצה, "על כן צוך ה' אלקיך לעשות את יום השבת", כי כל שבת ושבת תפוח בקרבך רוח חיים שלא ליפול למרה שחורה עקב פחיתות ערכך, כי גם אם אתה בתחתית המדריגה ("אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש") הקב"ה מעלה אותך בשבת קודש ומזכך אותך ומקרבך אליו ("מוחלין לו").

(סעודה ב' תשסט)

הצד השווה בין חמשה עשר באב ליום הכיפורים

אמר רבי שמעון בן גמליאל, לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים, שבהן בנות ישראל יוצאות בכלי לבן שאולין שלא לבייש את מי שאין לו (תענית פ"ד מ"ח).

בגמרא (בבא בתרא קכא, א): "בשלמא יום הכפורים יום סליחה ומחילה... אלא חמשה עשר באב מאי היא", והובאו כמה דרכים ליישב ענין היום טוב הגדול של חמשה עשר באב.

ונראה לחדש, כי שאלת הגמרא "חמשה עשר באב מאי היא" נסובה דייקא על זמן שבית המקדש היה קיים, שאז צריך למצוא ביאורים על גודל מעלת היומא דפגרא של ט"ו באב, אבל לאחר חורבן בית המקדש מובן בפשטות ענין היומא דפגרא של ט"ו באב והקשר ההדוק בינו לבין יום הכפורים.

דהנה יום הכפורים הוא גמר עשרת ימי תשובה, שאז הקב"ה סולח ומוחל עוונותינו, ואין לך יום טוב גדול מיום סליחה ומחילה, כענין הבת קול היוצאת במוצאי יום הכפורים (קהלת ט, ז): "לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה האלקים את מעשיך" (טור או"ח סימן תרכד).

והנה בחדשי תמוז אב - שהם ימי דין - נחרב בית מקדשנו ותפארנו מפני חטאינו ופשעינו, ובד בבד באותו זמן נתעוררו רחמי הקב"ה על ישראל ופקד אותם במחילה סליחה וכפרה, כמו שמצינו בגמרא (יומא נד, ב) שבשעת החורבן היו הכרובים מעורים (דבוקים ומחוברים) זה בזה (-המורה על חיבה יתירה וקירבה נעלית בין ישראל לקונם) ("אגרא דכלה" פר' פקודי ד"ה וירכסו).

ריצוי זה חוזר ומתעורר בכל שנה ושנה בימי דין אלו ("שם משמואל" פר' במדבר תרעה), וסוים ימי דין אלו הוא בחמשה עשר באב (ראה "מאור ושמש" רמז ט"ו באב: "תמוז וחצי אב הוא עת התגברות הדין"), ונמצא שהריצוי והפיסוס - המתעוררים בימים אלו - נמשכים עד חמשה עשר באב.

לכן "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים", ששניהם הם ימי שמחה גבוהים ונשגבים, מחמת "שבהן בנות ישראל יוצאות בכלי לבן" הרומזים למחילה סליחה וכפרה - כדכתיב (ישעי' א, יח) "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו" - המתעוררים בימים אלו.

ונרמז "בכלי לבן שאולין", שגם אלו שלא שבו בתשובה בימים אלו, זוכים לסליחה וכפרה בתורת שאלה על סמך התשובה שישובו בעתיד.

(סעודה ג' תשסא)

תודותינו וברכותינו לאלו שתרמו להוצאת הגליון

הרה"ח ר' אשר זאב לוריא שליט"א
לרגל שמחת אידוסי בתו
למז"ט בשעט"מ

הרה"ח ר' עקיבא קליין שליט"א
לרגל שמחת לידת בנו
למז"ט בשעט"מ

הרה"ח ר' יצחק בר"א מן שליט"א
לרגל שמחת לידת בנו
למז"ט בשעט"מ

הרה"ח ר' משה אהרן אויש שליט"א
לרגל שמחת אידוסי בתו
למז"ט ובשעט"מ

המחוננים החשובים
הרה"ח ר' דוד היימן שליט"א
הרה"ח ר' צבי אברהם פרישמן שליט"א
לרגל שמחת האידוסי לצאצאהם למז"ט ובשעט"מ

תכלית יציאת מצרים מתן תורה והכניסה לארץ ישראל
כדי לחקוק אמונה תמה בקרב בני א-ל חי

כי שאל נא לימים ראשונים... השמע עם קול אלקים מדבר מתוך האש כאשר שמעת אתה ויחי (מתן תורה). או הנסה אלקים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי במסות באותות ובמופתים וגו' ככל אשר עשה לכם ה' אלקיכם במצרים לעיניך (יציאת מצרים). אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו... להוריש גוים גדולים ועצומים ממך מפניך להביאך לתת לך את ארצם נחלה כיום הזה (כניסה לארץ ישראל). וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד (דברים ז, לב - לט).

בפסוקים אלו יש לדייק שני דיוקים: א. מדוע הקדים מתן תורה (השמע עם קול אלקים מדבר מתוך האש" וגו') ליציאת מצרים (הנסה אלקים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי" וגו'), הרי קודם יצאו בני ישראל ממצרים ואחר כך קבלו את התורה. ב. מדוע כפלה התורה לכתוב "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו", ושוב שנית "וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים... אין עוד". ידועים דברי הרמב"ן (סוף פר' בא): "מן הניסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם נסים אין בהם טבע ומנהג של עולם". דהיינו, תכלית הבריאה ותכלית העבודה היא "שנאמין באלקינו ונודה אליו שהוא בראנו", והדרך להגיע לתכלית זו היא על ידי הניסים הגדולים המפורסמים שעל ידם זוכים להגיע לאמונה תמה וברה "בכל דברינו ומקרינו שכולם נסים". והנה בחירת בני ישראל לממלכת כהנים וגוי קדוש נמשך מיציאת מצרים, דרך מתן תורה, ועד לכניסתם לארץ ישראל, וכל אלו העצמים את אמונתם של בני א-ל חי בהש"ת. הבה נתבונן בשלשה המאורעות האלו:

יציאת מצרים

א. כאשר שלח הקב"ה את עשרת המכות על מצרים, היה מקום לומר שסיבת המכות אינה בדווקא לצורך השרשת האמונה, אלא כדי להעניש את המצריים על שהצרו לישראל. אולם, הסיבה האמיתית למכות היתה, כדי להשריש אמונה בקרב בני ישראל.

מתן תורה

ב. ואילו המחזה האלוכי שראו בני ישראל עין בעין בשעת מתן תורה היה בהכרח כדי להשריש אמונה תמה בקרב בני א-ל חי.

כניסה לארץ ישראל

ג. לאחר שנות המדבר, כאשר הוריש הקב"ה את האומות מארץ ישראל למעלה מדרך הטבע, היה מקום לומר שהסיבה היא כדי לפנות מקום לישראל להתיישב בארצם, ולא דווקא לצורך השרשת האמונה, ואולם, לאמתו של דבר היתה הכניעת האומות שלא כדרך הטבע כדי להעצים שוב את האמונה בקרב בני ישראל.

לאור זאת יובן הפלא ופלא סדר הפסוקים:

"השמע עם קול אלקים מדבר מתוך האש כאשר שמעת אתה ויחי", דהיינו, בשעת מתן תורה זכינו לשמוע קול אלקים מתוך האש, והרי ברור שמחזה אלוכי זה נועד כדי להשריש את האמונה בקרבנו.

וממתן תורה נלמד, שגם ניסי יציאת מצרים - "הנסה אלקים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי במסות באותות ובמופתים וגו' ככל אשר עשה לכם ה' אלקיכם במצרים לעיניך" - היו לתכלית ולמטרה זו כדי להשריש בקרבנו את האמונה "כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו".

וכשם שניסי יציאת מצרים ומתן תורה היו לתכלית זו, כך גם הניסים בעת הכניסה לארץ ישראל - "להוריש גוים גדולים ועצומים ממך מפניך להביאך לתת לך את ארצם נחלה כיום הזה" - יהיו עבור מטרה זו כדי לחקוק במוחנו ובלבבנו "כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד".

המורם מן האמור:

א. תכלית העבודה ותכלית הבריאה היא האמונה בהש"ת.

ב. המחזה האלוכי בשעת מתן תורה נועד בבירור כדי להשריש אמונה בקרבנו.

ג. ממתן תורה נלמד, שגם ניסי יציאת מצרים לא היו כדי להעניש את הגוים אלא כדי לחקוק האמונה במוח ובלב "כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו".

ד. ממתן תורה ומיציאת מצרים נלמד, שגם הניסים שיארעו בעת הכניסה לארץ, לא יהיו כדי לפנות מקום לישראל, אלא כדי לחקוק האמונה במוח ובלב "כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד".

(קידוש רבה תשעא)

בעניני ביאת המשיח

עבודת הצדיקים לקרב ביאת המשיח

עבודת הציפיה לגאולה של הרה"ק ה"ישמח משה" ז"ע היתה מן המפורסמות. הוא היה רגיל לומר: "פלילה נשגבה היא בעיני על רבותינו הצדיקים הקדושים שנשמתם בגן עדן עליון, מדוע ולמה ישתקו ולא ירעישו כל העולמות להביא לימות המשיח. אלא, כפי הנראה הושיבו אותם בעולם התענוג העליון, ומרוב תענוג שכחו מענין זה, וחושבים כי בודאי משיח כבר בא". והוסיף מיד: "אם ירצו לעשות לי כזאת, לא אתן להטעותי ולא אטוש את עמי".

לימים, לאחר שנסתלק רבינו בגזי מרומים, עלה פעם נכדו הרה"ק בעל "ייטב לב" ז"ע על ציון קדשו, ואמר: "זיידע, הלא הבטחת שלא תשכח להשתדל בשמי מרום להביא את הגאולה".

הוסיף הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן ז"ע:

ה"ישמח משה" אכן לא רצה להכנס לגן עדן. אולם, בעמדו בחוץ שמע אחד מזמר בכנור באופן ערב ביותר, ושאל למקור השירה, וענו לו, שהוא יכול להכנס לראות בעיניו את המשורר, והוא נכנס 'בטעות' לגן עדן, וראה את דוד המלך מעוטר בכתר משורר עם כנורו, וכיון שכבר נכנס לגן עדן נשאר בפנים. (מוצאי יז בתמוז תשלט)

ביאת המשיח מתוך רחמים וחסדים

פעם חלה בנו הגדול של כ"ק מרן מהר"ש ז"ע, הרה"ק רבי אלעזר רוקח זצ"ל, והיה נהוג בבית מרן ז"ע, שאם חלה אחד מבניו היו מכניסים אותו לשכב בחדרו. בשעת לילה מאוחרת, שרר חושך בחדר, ורק אור של נר קטן הבלח באפילה. באמצע הלילה הבחין רבי אלעזר שאביו מפסיק מלימודו, וקם מעל שולחנו, נוטל את הנר בידו ומתקרב למיטתו. הבין רבי אלעזר שמרן מתכוון לבדוק אם הוא נרדם, ועצם את עיניו כדי שיהא נראה כישן. כאשר ראה מרן ז"ע שהוא ישן, שב למקומו והמשיך ללמוד.

לאחר זמן מה נפתחה הדלת, ואל החדר נכנס אדם גבוה מאוד, ניגש אל מרן ז"ע - שנשאר ישוב על מקומו - ולחש דבר מה על אזנו, מרן השיב לו, וכך דנו והתווכחו ביניהם כמה דקות, עד שחרה אפו של האיש, והוא עזב את החדר בטריקת דלת.

נבעת רבי אלעזר מן המחזה, ומרוב צער החמיר מצבו והתדרדר. כאשר ראו כעבור כמה ימים שאינו מחלים, הבהילו את הרופא למיטתו, אך הרופא קבע שהסבל אינו מחמת חולי הגוף אלא בשל צער נפשי עמוק. ניגשה אמו - הרבנית מרת מלכה ע"ה - והשפיעה עליו שיספר לה מה מעיק עליו וגורם לו לצער גדול כל כך. סיפר לה רבי אלעזר את אשר ראו עיניו באותו לילה, ואשר מכך נבהל כל כך וירא לנפשו.

נכנסה הרבנית ע"ה אל מרן מהר"ש ז"ע, וסיפרה את אשר שמעה מפי בנה. השיב מרן וביאר את דבר המחזה: "היה זה ס"מ בעצמו, שבא להגיד לי כי עתה עת רצון לפניו ית' לביאת משיח צדקנו, ובשמים ממתניין רק שאני אסכים לכך, אבל עליו להודיעני שדם יהודי ישפך לרוב כדי להחיש את הגאולה לזמן זה".

"לא הסכמתי" - הפטיר מרן - "כי משיח צריך לבוא מתוך חסדים ורחמים. כשראה שאינו מצליח לשנות את דעתי, חרה אפו ועזב בטריקת דלת". (סעודה ב' פר' דברים תשנב)

כידוע, עם פרוץ המלחמה, נדד כ"ק מרן מהר"ז ז"ע עם כל משפחתו ורבים מחסידיו להונגריה, שם שהה עד שוך המלחמה. בדרכו להונגריה, בהיותם על הרכבת, מתוך בהלה נאבדה ילדה קטנה מחיק אמה, שדאגה ונבהלה מאוד, וכל הנוסעים סייעו למצוא אותה. כאשר מצאו את הילדה, בוכה ומבהלת, ניסתה אמה להרגיעה ואמרה לבתה: אל תדאגי, עוד מעט משיח בא...

מרן מהר"ז ז"ע, שישב בסמוך ושמע את דבריה, נענה ואמר לסובביו: "גיית'ס זאגט'ס פאר די נארישע יודענע, אז משיח וועט נישט קומען מתוך בהלה נאר מתוך נחת והרחבה"... (סעודה ב' פר' דברים תשנב)

(סעודה ב' פר' דברים תשנב)

תודותינו וברכותינו לאלו שתרמו להוצאת הגיליון

לעילוי נשמת העסקן הדגול הרה"ח ר' אברהם יהודה ב"ר ישעיה עקיבא פיינר ז"ל

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת ח'יה סאסא ע"ה בת הרה"ח ר' אברהם ז"ל נפטרה י' סיון תשע"ט אשת הרה"ח ר' יעקב נחום לאנג שליט"א

לעילוי נשמת הרה"ח ר' ברוך ב"ר אברהם מרדכי ז"ל מרת ביילא בת הר"ר אהרן זאב ע"ה שוורץ

שבת יא' אב התש"פ

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:21	20:11	21:05
19:19	20:09	21:02
19:22	20:12	21:05
19:19	20:09	21:02

י-ם ת"א חיפה ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
 עורך: יעל דהאן נ"י 050-4194600

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך
 לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

אחד הדברים שהרב **יצחק כדורי** זצ"ל הקפיד עליהם כל ימיו הוא הבריה מפרסום. פעם הגיע אליו יהודי בעל מוניטין לבקש ברכה. אמר לו הרב כדורי: "גש לרבי ה"ק רבי **מרדכי שרעבי** זצ"ל". כשנשאל הרב מדוע **לא רצה לברך** את היהודי אמר: הוא לא רוצה ברכה אלא פרסומת, ומזה אני מתרחק.

כל רו לא אניס ליה **חכם** ששון לוי זצ"ל היה ידוע כבקיא גדול בתורה ובסודותיה, הכל ידע בע"פ, עד שזקן המקובלים בדורו, הלא הוא מרן רבי **אפרים הכהן** זצ"ל היה מתפעל מהיכן כל הידיעה העצומה הזו בפשט ובסוד? הרי היו רואים אותו הולך מבית מדרש למשנהו **בפשטות ובהסתר גדול**, והיה לפלא כל ידיעותיו המופלגת בתורה וזאת מעוצם קדושתו שהתורה התקיימה בו.

פעם בא רבי **בנימין**, לודו הגה"ק ה"בן איש חי" זצ"ל לבקר. מצא אותו יושב ובוכה. שאלו מדוע בוכה, והשיב: "לא כואב לי מאומה, אבל לפני זמן מה נכנס האדם שעבודתו נגזרת את החצר, ובני הבית בקשו לכבדו בתבשילי השבת. האישי סרב, ואמר **שכל ימיו** נזחר שלא להנות משל אחרים. קנאתי בו, כי ראיתי אדם פשוט זה, גדול יותר ממני, שנאמר: "גדול הנהגה מיגיע כפיו יותר מירא שמים", לכן אני בוכה..."

רבנו חיים סנאני זצ"ל אהב מאוד לחזור על ספורי מעשיותיו וסניגוריו של הצדיק רבי לוי **יצחק מברדיטשוב** זיע"א, שנודע כסניגור גדול לעם ישראל, ולרוב חשיבותו בשמים בשביל שהיפק בזכותם של ישראל נקבע לדורות, שאם אדם נמצא חלילה בעת צרה או התגברות הדינים, אזי **טגולה בדוקה להצלה**, להזכיר את שמו של רבי לוי יצחק מברדיטשוב ומיד יתמתקו הגבורות והדינים מעליו. וזה כיון שהצדיק בחייו עלי אדמות טרח ויגע בעשר אצבעותיו, חפש ותר בכל זוית ופינה, למצוא **למודי וכות ומליצי יושר** להרים קרנם של ישראל בפני אבינו שבשמים.

תפסיק לחשוב יותר מדי, זה בסדר גם לא לדעת את כל התשובות

רבנו האור החיים הקדוש מבאר, שיצחק אבינו בברכתו את עשו אמר לו, כשבני ישראל מתגברים ומשתדלים בעבודת הקודש, אז בני עשו יהיו משועבדים לבני ישראל, ואם חס ושלום עם ישראל יהיו **מתרשלים בעבודת ה'**, בני עשו אינם משועבדים לבני ישראל, 'אבל עדיין אין לבני עשו כוח להשתעבד בבני ישראל'. ואם חס ושלום יהיה ריבוי עוונות בעם ישראל, **או יהיה כוח** לבני עשו גם להשתעבד בבני ישראל.

רק אתה אחרי לאושר שלך, לפי הכחיות שלך. בחר בטוב

מה צריך לעשות אבא שרוצה שהילדים שלו יגדלו להיות אנשי משפחה למופת? זה פשוט מאוד: את אמא שלהם לכבד...

היה רבי **ינון חורי** זיע"א ת"ח עצום בנגלה ובנסתר, אך הוא מעולם לא החשיב את עצמו לת"ח. ולא עוד, אלא שאם היה ת"ח באזור שלו, הוא מעולם לא התבטא **ולא פתח את פיו** לפני שאותו ת"ח דיבר. הוא, הגאון ומופלא, עצום ורב- החשיב את עצמו תמיד לקטן, שכולם גדולים לפניו.

נקודה לפחשפה

לפני שנים רבות, הייתה אשה שהתגוררה בעיר תימן, ו"סעדה" שמה. סעדה זו, הייתה אשה תמימה וצדיקה, שהאמינה בכל ליבה בדברי רבותינו, בפשיטות ובתמימות. והנה הגיע ליל הסדר, וככל יהודיה כשרה גם סעדה חשה וקיוותה בכל ליבה, כי הלילה הזה - ליל הסדר - **יבוא המשיח לגאול את עם ישראל**. וכפי שהבטיחו לנו חז"ל ש"בניסין עתידין להיגאל" אי לכך, השתדלה סעדה, והטתה את אוזנה במשך כל זמן עריכת הסדר, לזכות לשמוע את שופרו של המשיח. ואולם, לאחר שהגיע שעת חצות לילה, והיא כבר שתתה ארבעה כוסות של יין - ראשה נהיה עליה "סחרחר", ועיניה החלו להיעצם מרוב כובד של שינה. ואולם פחד תקף אותה: מה יהיה אם המשיח יבוא במשך הלילה - וימצא את סעדה ישנה ח"ו? חשבה וחשבה, עד שמצאה פתרון הולם: היא עשתה 'חשבון' כזה: הרי ה"מורי" התימני אמר בדרשה שלו, שהמשיח **צריך לבוא על חמור לבן**, והיא - בתור אחת שגדלה במושב - יודעת, שחמור שרואה חמור שני, מיד הוא מתחיל לנעור לקראתו בשמחה... וא"כ העצה פשוטה מאד: לקחת גברת סעדה חבל, קשרה את קצהו האחד סביב רגלה, ואת קצהו השני - קשרה סביב רגלו של החמור שלה, שהיה עומד באורווה, וכך הלכה לישון בלב שקט: שהרי החמור שלה - כשיראה את חמורו של המשיח - מיד ינער וירון לקראתו, וכך יעיר גם אותה משנתה ע"י החבל, ובוה היא תרויח שהיא לא תפסיד הלילה לראות את פני המשיח שיבוא!

והנה, בעוונות הרבים, לא זכה עם ישראל שבאותו לילה יבוא המשיח, אלא שחמור נשאר "חמור", והוא לא אכפת לו אם הגיע המשיח או לא, **הוא התחיל לנעור** כדרכו ב'שליש הראשון' של הלילה [וכפי שאמרו בברכות שב'משמרת הראשונה' של הלילה - כל החמורים נוערים!] וגם החמור שלנו הרים את גרונו ופתח את פיו בעניות עזות, וכיון שהרגיש שיש חבל שמסובך לרגליו - מיד ניסה להימלט ממנו, **ורץ אל הרחוב הפתוח**. וגברת "סעדה" הייתה שקועה עמוק בתוך שינתה, אלא שלפתע, כשהרגישה שהיא נגרת אחרי החמור, נתמלא ליבה שמחה עצומה: הנה סוף סוף המשיח הגיע רכוב על חמורו, וממש "יישר כוח" גדול לחמור שלה, שהעיר אותה בדיוק בזמן... הרי אני עכשיו ממש הולכת לקבל את פני המשיח! והחמור, כשהרגיש שהוא סוחר ברגליו משא כבד (את גברת סעדה) מיד פתח במרוצה, כדי להשתחרר מזה. אלא שאין איבדה סעדה את כוחה, ולא הייתה מסוגלת להתחרות עם ריצתו של החמור, ולכן צווחה וקראה בקול: "אדוני המשיח, אני אשה זקנה, לאט לאט, **אל תרוץ עם החמור כל כך מהר!**... ולקול צעקותיה נייערו כל השכנים משנתם, הם זיהו את קולה של גברת 'סעדה', ורצו מיד אל הרחוב, אחזו בסעדה כדי להעירה מחלומה, וצעקו באוזניה: "גברת סעדה! תתעוררי! את לא רצה אחרי המשיח, את רצה בסך הכל אחרי החמור שלך..."

סיפור עממי ומצחיק. ואולם לצערנו גם היום עדיין ישנם אנשים, **שחיים הם בדמיון** של גברת סעדה! וכלפי מה הדברים אמורים? הנה. ישנם הרבה אנשים שלוקחים בידם **"מצוות גדולות"**, בטענה. שבזה הם הולכים להביא את המשיח! הם מתמקדים על כמה מצוות בודדות. ועל זה הם שמים את כל הדגש - בטענה. שזה מה שיביא את המשיח! ואולם הם לא שמים לב. שבאמצע הדרך - **הם רומסים ודשים על מצוות אחרות!** (העורך)

כל המושג של בין אדם לחברו הוא הנזקי שכנים הזה שיש לאדם שהוא צריך להגביל את עצמו בגלל מישוהו אחר. נראה שגם דבר זה הוא חשוב מאוד. בנוסף נראה שבמקום שהדבר אפשרי כדאי להקדיש זמן מה ללימוד ספר הפץ חיים כמה דקות ליום. ספר הפץ חיים הוא מפתח לכל הנושא של **בין אדם לחברו**. שההבדל בין אדם שלומד ויודע ברור מה שלומד לבין מי שלומד והוא קצת מבולבל – זה כמו ספריה.

בספריה אם יש **כרססת מסודרת**, ככל שיש יותר ספרים כך הספריה טובה יותר, אם אין כרססת מסודרת, הרי ככל שיש יותר ספרים, גרוע יותר, כי אז אי אפשר למצוא דבר.

חייל באירן יושב בכלא צבאי, שואל אותו חברו "כמה שנים קיבלת?" - "15 מאסרי עולם – "על מה?" - "על פתיחת הלון!" - "למה איפה שירתת?!" - "בצוללת מלחמה"

דע את גדלותך. כמה צריכים להתבונן בדברים הללו ולדעת שאנו כבני אדם נמצאים במדרגה גבוהה יותר מכול המלאכים – כמוכן בתנאי שעובדים את ה'! המלאכים רעדו כשראו את **אברהם** עובד את ה' במסירות נפש, מעל הטבע. ועל נאמר שרק האבות זכו להגיע למדרגה זו, אלא אפילו בזמננו!

ר' חיים גוולוז'ין כותב בספרו, שמלאכים היו דופקים על דלת ביתו של **הגאון מוילנה** כל הלילה ומתחננים שיתן להם להיכנס. רצו המלאכים שיגיד להם דברי תורה אך הגאון לא רצה לשמוע. הרי לנו מי יותר גדול ממני! **נשמת האדם** הצובה מתחת כסא הכבוד. אין יותר גדול מזה.

גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם.

מספר בחורים ניגשו אל המשגיח רבי **מאיר חדש** זצ"ל בבקשה לטפל בתלמיד מסוים. טיפול זה צריך להעשות – לדעתם – באופן דחוף, כי העניין חמור. אני יודע **שהדבר דחוף ביותר** – ענה להם – אני יודע שהדבר דחוף כל כך, שמשום כך רצוי דווקא שאחכה עד שאפגוש את **הנחמד במקרה**, רק אז אוכל לומר לו, את כל מה שיש לומר, מבלי לחשוש שאקלקל...

פנו ליונה ואמרו לו: "מה לך נרדם, וקום קרא אל אלוקיך" אנו רוצים לדעת בשל מי הסער הזה. אבל יונה אמר להם, אל תטרחו להפש את האשם, **זה אני!** אני יודע שלשלי הסער הזה. וכך באמת היה. האוניה עמדה לטבוע בגלגל, ולא בגלל העובדי ע"ז. כך צריך כל אדם לנהוג, לדעת כי בשלי הסער הגדול הזה, ולא לתלותו באחרים. וכאן חשוב להדגיש, כי אם סבורים אנו שהגאולה תלויה בחילונים, ומתעכבת בגלגל-איננו אלא טועים... **הגאולה תלויה גם בנו!!** הקב"ה רוצה שנהיה אגתנו טובים יותר, שלמים יותר, רגועים יותר ומאוחדים יותר- ואז יבוא ויגלגלנו שנית!

בתו היחידה של הרה"ק **מרימוב** זיע"א התארכה לנכדו של הרה"ק **מרדכי זיע"א**. לפני ה"תנאים" אמר הרבי מרוזין לרבי מרימוב: "לפני שמתקשר אני בקשרי חתון, מספר אני למחותנים על מעלות המשפחה, וגולל את יחוסו הרם מהרה"ק רבי בר זיע"א וכל שושלת הקודש."

ענה רבי הירש בתמימות: "נתיתמי בגיל עשר וכמעט לא הכרתי את הורי. אך יודע אני כי היו אנשים תמימים וישרים. לאחר פטירתם דרתי אצל קרובי החיט ולמדתי אצלו את מלאכת החיטות. **עבדתי באמונה**, השתדלתי לתקן את הישן ונהרתי לא לקלקל את החדש. שמע הרבי ואמר: "השידוך טוב וישר

חולה בנפש יותר קשה מאשר חולה בגוף

כבוד לאשתו בב"מ (דף נט, א) אמרו שאין ברכה מצויה בבית אלא בשביל האישה ולכן **אמר** תכבוד את נשותיכם ותתעשרו. וכן מצוינו במושב זקנים מבעלי התוס' **שומעה רבנו** לא רצה לגרש את אשתו באמרו שהעשירות באה בגללה, בשעה שלקחתי אותה הייתי עני, ועכשיו אני מלך – והכול בזכות האישה.

עצלות השתיקה טובה יותר מעצלות הדיבור

כאשר הגיעו לאזניו של רבי **שמשון קרליץ** זצ"ל, פסקים שונים שניתנו ללא אחריות, היה מתבטא ואומר: "**איך לא מפחדים מהשילוח ערוך?**" הפחד שלו מפני "דיין אמת", הביא אותו – כאמור – לעיין ולחזור ולעיין, גם כאשר נשאלו לפניו **שאלות פשוטות**. גם באלה היה אומר לשואל: "מתמן, אני אסתכל בפנים!"

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א
וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעֵת הַהוּא לְאָמֹר (דברים ג, כג).
משה רבינו התפלל תקט"ז (515) תפילות כמנין "ואתחנן" לפני הקדוש ברוך הוא כדי שיכניסו לארץ ישראל (דברים רבה יא, י), אך בתפילה ה-516 עזרו הקב"ה וגזרו עליו שלא ימשיך להתפלל, "וְיָבֹא אֵל תּוֹסֵף דְּבַר אֱלֹהֵי עוֹד בְּדַבַּר הַזֶּה" (דברים ד, כו). ולכאורה יפלא מדוע עזר הקב"ה את משה והקפיד עליו מלהמשיך להתפלל לפניו, ויתירה מ זאת מה הדיקוק שרצה הקב"ה להשמיענו באומרו למשה **"אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה"**, מהו הדיבור שדיבר משה קודם לכן שעזרו הקב"ה מלהמשיך ולדברו שוב.

רבותינו מבארים (תנחומא ואתחנן, ד) שמשה רבינו התפלל לפני הקב"ה ואמר: "אֲהֲבֵתִי אֶת אֲדֹנָי אֶת אֱשֵׁתִי וְאֶת בְּנֵי לֵא אֲצַא חֶפְשִׁי" (שמות כא, ה), אהבתי את אדוני- את הקב"ה, את אשתי- את התורה, ואת בני-את בני ישראל, לא אצא חופשי-ממיונות התלויות בארץ. כך טען משה לפני הקב"ה שידונו כעבד עברי שרועע אדוניו את אוזנו במרצע ועבדו לעולם, כך גם יכניס אותו ה' יתברך לארץ ישראל וישאירו בתפקידו ובמעמדו מחמת אהבתו העזה לה' יתברך לתורה הקדושה ולעמו ישראל.

אך קיימול להלכה (קידושין כב ע"א) שעבד עברי נרצע רק אם יאמר פעמיים לאדון שרועע להישאר (ונלמד זאת מכפילות הלשון אם אמר יאמר, ולכן השתיקו מיד הקב"ה ולא נתן לו להתפלל תפילה זאת שוב כיון שאז היה חייב להישמע לתפילות ולקבל בקשתו להיכנס לארץ, וזהו שאמר "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה", בדבר הזה דייקא-באותה תפילה וטענת עבד עברי (קובץ שיעורים מהגאון הצדיק רבי אלחנן וסרמן הי"ד, ששמע מהגאון הצדיק הגר"ח מבריסק בשם המהר"ל דיסקין זצוק"ל).

אך כל זה נאמר דוקא למשה רבינו, וכפי שמבאר זאת אור החיים הקדוש, אולם עם ישראל יכולים להמשיך ולומר "אהבתי את אדוני"-רוצים אנו קרבת אלוקים, וְאֶנִּי קְרֵבֶת אֶלְלִיקִים לִי טוֹב (תהילים עג, כח).

התפילה היא מטה עוז ביד כל אדם, וככל שישים האדם מבטחו בו יתברך, ויתפלל מעומק הלב ובהכנעה, כן יעלה וכן יצליח (קובץ אגרות חו"א-איגרת ב').

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

האשה עובדת את בוראה בבית, שם והכביסות. כשהיא דואגת לכל הנדרש לבני הבית, **ולבה נושא תפילה** על הצלחתם בכל צעד ושעל, היא ממלאה את יעודה בחיים.

עלינו לדעת שאין שמחה כהתרת הספקות לכן כשמישהו לומד דף אם הוא מבין אותו זה הנאה גדולה זה יותר מהנאה זו שמחה! אבל כשהאדם לומד דבר והדברים מעורפלים – זו התייסרות במקום שמחה. **מלמדים משתילים** למצוא דברים להאזיב את הלימוד על התלמיד. הדבר שבאמת מאהיב את הלימוד על התלמיד זה להביא אותו לידי כך שתהיה לו **בהירות** במה שהוא לומד. זוהי השמחה הגדולה ביותר, וזה מגביר את התיאבון לעוד. זה חשוב לא רק בשביל לדעת מה שנלמד. אנשים שהיו להם מלמדים שהותירו אותם עם דברים **לא ברורים** התרגלו לחשוב שאפשר להסתפק בחוסר בהירות, וזה הרס. ולכן היסוד הראשון הוא בהירות.

מעשה בקבלן ששידך את בתו עם בחור טוב, בעת הפגישה שאל אביו של הבחור את הקבלן מה עיסוקך? ענה, קבלן. ומה כבודו עושה? גם אני קבלן השיב האבא אינני מבין אמר הקבלן אני קבלן ובניתי את הבנין ההוא ואת המתחם הזה אבל כבודו מה בונה? אמר לו: **אני בונה עליך.**

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, זינה בת וחב, יוסף דהאן בן שמחה, לאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זורחה אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב יורס אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן תנה פנתיא **מרו הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

מספר חתן אחד: ערב נישואי בשנת תש"ה, באתי למרן **החזון איש** זצ"ל לבשרו על כך ולהזמיני להתונה. מרן נתן לי את ברכתו לחתונה, וכשנפרדו ביקשני שבצאתי את ביתו, אתעכב מתחת לחלון חדרו. הדברים היו לפלא בעיני, אבל הפתרון לא איחר לבוא. עמדת מתחת לחלון, החלון נפתח ומרן הושיט לי את ספרו על **מסכת זבחים**, עם הקדשה והחתימתו. לא יכולתי להתאפק ושאלתי אותו מדוע לא נתן לי את הספר כשנפרדנו, בעת שהייתי בחדרו.

הסביר לי מרן: "הרבנית מקפידה שלא אתן את הספרים שלי במתנה. זוהי ההכנסה היחידה שלנו, וכיוון שהיא הדואגת לפרנסתנו היא מקפידה על זה, לא רציתי **לצער אותה** וחששתי שמא בראותה אותך יוצא עם הספר, היא תבין שנחתמי לך במתנה לכבוד חתונתך, ולכן אני מוסרו לך דרך החלון". מעשה זה הוא לימוד גדול, כמה צריך האדם **להתחשב ברגשות הוולת**, ובפרט של אשתו צא ולמד כיצד עלינו לקיים "מכבדה יותר".

{ אז נדברו }

פרשת ואתחנן תש"פ | עלון מספר: 475 | תשעה באב ושבת נחמו תש"פ

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

"קהילות"

בטלפון:

(מענה ממחשב)

0799-654321

תודה מראש!!!

כל שותפות שלכם

מחזקת את ידינו...

כי גדול כים שברך מי ירפא לך??? מי באמת? מי!!! הוא ירפא לך...

קראת את הכותרת??? כן... את המשפט מזכיר רבינו הרמח"ל באחת מתפילותיו...
 ים ו-מי זה אותם אותיות... ברגע שגדול כ"ים" שברך... מה שיכול לרפאות כזה שבר גדול כמו ים... זה להפוך את האותיות
 ים ל-מי!!! וה"מי" הזה הוא ירפא לך... במושכל ראשון זה אולי נשמע משחק מילים... אבל עומק הדברים לפי ערכנו הוא כך:
 כל המהות של ים זה שהוא מאגר של מלא מלא מלא מלא מלא טיפות של מים... וההרואה שזה הההנקודה של ה-ים... שאם
 תשים לב- ים זה מקום שאפשר לטבוע בו... למה??? למה דווקא בים טובעים ולא ביבשה??? נו... תנסה להגדיר מה ההבדל
 בין ים ליבשה???

כי היבשה זה משהו אחד!! יש כאן אדמה אחת רצופה!!!! אבל ים?? זה לא דבר אחד... זה לא מקשה של ים אחד... אלא טיפה
 ועוד טיפה ועוד טיפה... ומי שנכנס לתוך הים הוא הולך בין הטיפות... ולכן הוא עלול לטבוע... לא יצויר שהאדמה היתה גם
 עשויה מחתיכות חתיכות של אדמה חתיכות... אז זהו שלא!! זה כל נקודת ההבדל בין ים ליבשה... יבשה זה מקשה אחת...
 "סדנא דארעא חד הוא", ואילו ים בכל מהותו הוא מאגר של מלא מלא טיפות קטנות וחלוקות...

כי גדול כים שברך!!!! כתוב כאן שיש משבר שהוא גדול כמו ים... מה זה משבר כמו ים??
 אוסף של מלא מלא צרות... אוסף של המון המון בעיות ש... שזה כמו ים... אתה מרגיש שאתה טובע... רוצה דוגמא?? כשהיה
 חולה קורונה אחד במדינת ישראל אי שם בבית חולים פוריה... אף אחד לא נכנס לפאניקה... גם כשהיו עשרים חולים לא
 מיהרנו להיבהל... אבל כשזה מתחיל לצבור תאוצה ויש עוד חולים... ועוד במצב קשה... ועוד מתים... ועוד אנשים בבידוד...
 ותוסף לזה עוד רשימה של צרות ובעיות וקשיים בשלל נושאים... אבאלע... אני טובע... אני לא עומד בכל הפרטים המדאיגים
 האלו ביחד... אני קטן מידי... שלא תבין לא נכון: אניה לא טובעת בימים!!! למה היא לא טובעת?? כי היא רחבה!!! והיות והיא
 רחבה אז היא לא נופלת בין הטיפות... אדרבה... היא צפה מעליהם... אבל אדם קטן ושברירי כמונו... אנחנו לא עומדים בכ"כ
 הרבה בעיות ביחד... ואנחנו טובעים ביניהם... זה הפשט "כי גדול כים שברך"!!!! אני לא עומד בכ"כ הרבה מידע של צרות
 ויסורים... נו... מה עושים??? מי ירפא לך??? אתה יודע מי???

מי!!! הוא- המי הזה!! הוא ירפא לך!!! מי זה מי?? מי זה ה"מי" הזה??

אז אין לי עסק בנסתרות... אבל ידוע שהמילה "מי" מסמלת את ההשגחה פרטית... (יש פרק שלם באיוב... מדובר באחד הפרקים
 העמוקים ביותר בסתרי תורה ששם הקב"ה מתגלה לאיוב ומגלה את סוד הלויתן... כמוכן שבספר איוב הדברים מוגשים על דרך הגלגה (שאת זה עצמו
 לא קל להבין... אבל יש שם רשימה ארוכה של שאלות שהקב"ה שואל את איוב... שאלות שמתחילות במילה מי!!! "מי שת בטוחות חכמה... מי נתן לשכי
 בינה... מי יספר שחקים בחכמה, מי יכין לעורב צדו... מי שלח פרא חפשי ומוסרות ערוד מי פיתח... מי הקדימי ואשלם תחת כל השמים לי הוא... מה זה
 כל המי ומי הזה???) הקב"ה פונה לאיוב ואומר לו: מי עושה הכל?? אני!!! כל הים של פרטים שאתה רואה בעולם... כל האין סוף
 פרטים הלא קשורים שנעשים כאן תחת השמש... מי עושה הכל?? בורא עולם!!! זאת אומרת: כשאתה עומד מול ים של
 דאגות... יש לך המון המון פחדים וחששות בחיים... הפתרון היחיד לים הזה... זה מי!!! זה להפוך את המילה ים---למי!
 ולהבין שהים הגדול הזה... כל האינסוף פרטים האלו... מי הוא זה ואיזהו? זה קלי ואנוהו!
 כשמבינים שההההכל זה מי אחד!!! מי הוא זה ואיזהו- זה קלי ואנוהו!!!

באותו רגע הים נקרש ומתייבש ונהיה מקשה אחת של מי!!! מי זה??? זה קלי ואנוהו!!!
 תבין שגבוה מעל גבוה שומר... ומאחורי ההההכל הוא עומד... זה בסדר... העסק בשליטה... אתה לא טובע... אתה לא נופל
 בין הטיפות... כי אין פה באמת פרטים... אין פה כמה דברים שאתה יכול ליפול ב י נ י ה ס... יש פה מי הוא ואיזהו? זה קלי
 ואנוהו!!!

כשמבינים את זה... כשעושים סדר כזה... פתאום גם אם גדול כים שברך, הרי ה-מי!! ירפא לך...

הוי... כמה שהמסר הזה חשוב בימים אלו... כתוב בגמ' שמיום שחרב בית המקדש אין לך יום שאין קללתו מרובה מחבירו...
 מה הפשט בזה??? שבזמן ביהמ"ק... גם אם היו צרות ויסורים... הם היו מסודרים במדפים... סו"ס אין יסורים בלא חטא ואין
 מיתה בלא עוון... לכל צרה היה את הכתובת שלה... את המדף שלה... על איזה חטא היא באה... ואת מה היא באה לתקן...
 ממילא לא היו הרבה צרות... כי כל מאורע היה מתוחם!!! רק לשבר את האוזן; שמעת פעם על דור המדבר...?? אתה יודע
 כמה צרות ומגפות ומיתות משונות הם עברו? אל תשאל... יום אחד היה איזה בולען שבלע אלפי אנשים בתוך האדמה...
 יום אחד פתאום פרצה ותאכל בקצה המחנה... יום אחד הגיעו נחשים וימת עם רב בישראל... יום אחד היה מגיפה מאוד
 מאוד קשה ומתו קרוב למאתים אלף איש... אה... איך זה נשמע?? נשמע נורא ואיום!!! נשמע שכל יום קללתו מרובה
 מחבירו... אבל כשאנחנו קוראים את זה בתורה התמונה היא אחרת לגמרי... שום קללה ושום דבר... הכל ברור!!! עדת קורח
 מקומם באדמה... מי שמתלונן על ה' מגיעים נחשים שרפים... ומי שחוטא פעור... הרי הרגו איש אנשיו... בקיצור: לכל דבר
 יש כתובת... מתי מתחילה הקללה הגדולה?? כשאתה נמצא בגלות... ואתה לא מבין למה בכלל יש קורונה ולמה זה לא
 מצליח למצא שידוך... ולמה זה התרגש ולמה לזה יש כ"כ קשיים עם הילדים... אנחנו אוגרים ים של מידע על צרות ויסורים...
 וזה נערם אחד על השני בשכבות ע"ג שכבות... מה הפתרון?? אם גדול כים שברך... ה-מי ירפא לך!!! כשמבינים את היסוד
 שבדורנו... דור אחיית הימים... יש הנהגת היחוד שמאספת לכל המחנות... ולכל קושי יש תפקיד ומסלול משלו... ושום דבר
 לא נאבד ושום דבר לא במקרה... כשמבינים מי!!! מי עומד מאחורי הכל... הרי ירפא לך...

נשארה כמות מוגבלת של חוברת "בשוי לירושלים" שיצאה בתקופת בין המיצרים לפני כשנתים.

ניתן להשיג במקומים כדלהלן: בני ברק (בכל המקומים), ביתר עילית, אשדוד, אופקים, ובירושלים ברחוב נחמיה 10, רמות א': מודיעין עילית, אלעד.

בסייעתא דשמיא יצא לאור מהדורה נוספת של הספר "יומאן" העוסק בניסיונות בני דורנו.

כמו"כ את הספר "ואהבת".

ניתן לרכוש במקומי המכירה:

אופקים: שמירא: 0534112035

אחיסמד: שרגל: 0527171721

אלעד: 039073067

אשדוד: 0504120311

בית שמש: נהר הירדן 9 רמה ב', מש' צויבל.

חדנה: רמה ג' מש' רוזן- 0527159923

ביתר עילית גבעה ב' (רמי לוי): 0548450998

חדנה: גבעה א' מש' דיידן - 0534188317

טלוסטון: 0527616512

חדנה: יד בנימין (והמושבות ליד) - 0527330274

רחובות: 0548423047

נתיבות: 0548473542

בני ברק:

קבוץ גליות 9- 0556728458

חזו"א 34 (מינת דסלר משפחת דרייבוס): 0527117271

רבי עקיבא- אזור הרב קוק: 0527603814

משפחת בנים רחוב השלושה 11.

קרית הרצוג: הרב גניחובסקי 20- 0527616750

ירושלים:

מרכז העיר: רחוב נחמיה 10.

בית וגן: רח' הרב פרינק 29 קומה ב'.

רמות א'- 0527189947

רמות ד'- רובין 47 קומה ב'

רוממה: המ"ג 29 0527682281

גבעת שאול: בן עוזיאל- 0548491554

הר נוף- 0533148861

נווה יעקב- 0527119675

חדנה תל ציון- 054-8458542

מודיעין עילית: מרומי שדה 3 052-7174781

חפץ חיים 14 089742750

ברכפלד: 0533109169 (כולל עטרת שלמה)

0527137444 (ההפצה הניידת ק. ספר, ברכפלד)

גרין פארק- 0527644795

צפון:

חיפה: זבולון 9 או ישיבת תפארת ישראל

נווה שאנן: רבינסקי רחוב טרומפלדור.

רכסים: הורדים 44' קרינצ'ר לתאם 0548415410

חדרה: קדושי: 0583238157

כרמיאל: 0527136165 משפחת שטיימן.

טבריה: 0548441354

עפולה: 0527686876

צפת: מאור חיים צה"ל 6/65 מש' סימן טוב

0533127052 עיר העתיקה: 0548449816

תצור: הקריה החסידית, יונתן בן עוזיאל 3/5 -0583244899

0533104790

חדנה מגדל העמק: יגאל נוי 0527137807

להשיג את הספרים בחו"ל-

052-7683095 (או שאלו אותנו במייל היכן ניתן להשיג)

מה ההבדל בין תפילת הציבור לועידה בטלפון...??

יש לי חבר עובד ה' וכן עליה... הוא רצה להתייעץ איתי... הוא סיפר שבתקופת הקורונה שהוא התפלל בבית בלי האוירה החברתית של הקהילה ואני"ש... הוא הרגיש שהוא מתפלל הרבה יותר טוב... והנה כשחזרו להתפלל בבית הכנסת... ואז כל האוירה החברתית חזרה... הוא באמת הרגיש ירידה בכוונה בתפילה. הוא פנה אלי בשאלה: האם באמת יש עניין ושיהיה אוירה חברתית מלוכדת בבית הכנסת??? האם יש עניין להתפלל בבית הכנסת כזה שהחברה הם בראש שלך... ויש אוירה חברתית נחמדה... יש עניין או אין עניין???

בשניה הראשונה ענית לי במקום: כן!!! נו... זה הרי כל העניין של תפילה בציבור... כן... יש עניין להתפלל ביחד... אתה רואה שיש עניין של אוירה חברתית בתפילה...

אבל הוא תימן אותי: רגע... ציבור כן!!! אבל תברחה?? מי אמר שצריך תברחה בתפילה?? נאלמתי דום... קבלתי שוק!!! פתאום תפסתי את הראש... אמרתי לו: אוה אוה... אתה צודק!! אתה כ"כ צודק!! בבית הכנסת יש בהחלט עניין של ציבור... אבל תברחה?? בפירוש לא!! יש עניין שלא יהיה חברה... אגב: בתורה כן... בתורה יש עניין של דיבור חברים... יש עניין ללמוד בחבורה... בחבורות... אבל בתפילה?? אדרבה... יש בפירוש עניין שלא לראות שום אדם מול עיניו בתפילה!! ציבור כן!! חברה לא!!!

פתאום קלטתי שזו ההנהקודה!! בהגדרה הזו טמונה נקודת הטעות שלנו לאורך כל הדרך!!! בית המקדש היה הרי מקום ציבורי!!! בפירוש ציבורי... כל הרעיון של בית המקדש זה "בבא כל ישראל ליראות פני ה'..." עיר שחברה לה יחדיו... ששם עלו שבטים... ציבור?? כן... אבל חברה?? האם בית המקדש היה מקום חברתי?? לא!!!! לא רבתיו!!!

אז זהו... שבדיוק זו הייתה הטעות המחרידה שהחריבה את ביתנו ושרפה את היכלנו... בית המקדש- מרוב שהוא היה מקום ציבורי... לאט לאט הוא נהיה מקום חברתי...

אה... ביהמ"ק הוא מקום חברתי?? פה עלית על מוקש... כנסת הפוליטיקה הבלתי נגמרת של שנת חינוס... רגע... איזה חברה מובילה את בית המקדש? האם המפלגה שלי או המפלגה שלך?? האם המגזר שלי או שלך?? והסוף ידוע... פה קרתה הטעות!! פה נחרב בית המקדש!!! שהתבלבלו בין ציבור ל-**תברחה**... בית המקדש צריך לשמש את הציבור... יש עניין שיהיה כמה שיותר ציבור בבית המקדש... ברב עם הדרת מלך... בבית אלוקים נהלך ברגש... כן... ציבור בפירוש כן!!! אבל הציבור הזה לא צריכים להיות חברה...

אני רוצה טיפה לחדד את הדברים: מה ההבדל בין ציבור לחברה??

ציבור פירושו שיש הרבה הרבה אנשים שכולם רוצים להודות ולהלל ולהתפלל לפני בורא עולם... ואז כשהרבה אנשים משבחים יחד את ה'... אזי יש פה קילוס מיוחד שמתבטא כאן ש"קל דעות ה'!!" שכל הדעות המחולקות שבאו לכאן... כולם מתאחדים סביב ה' וה' מבין את כולם... (זה העניין של זימון... וזה העניין של ברכת "שהכל ברא לכבודו" וזה העניין של ברכת חסד הרזים ואכמ"ל) זאת אומרת: כשאנחנו בבית הכנסת אנחנו לא נפגשים בינינו לבין עצמנו... אדרבה... בינינו לבין עצמנו אין קשר... אנחנו נפגשים ומתאחדים סביב הקב"ה!!! אנחנו מתאחדים בזה שכולנו יחד "גשים מול ארון הקודש באימה... עין נושאים לך לשמים... לב שופכים נכחך כמים..." שם אנחנו נפגשים!!! ביהא שמהי רבה המשותף... בשמע ישראל המשותף... במדיים המשותף... שם אנחנו נפגשים!!! זה תפילת הציבור... לעומת זאת תברחה??

חברה זה אומר שאנחנו פה חבורה צוהלת שיש לנו הרבה מה לפטפט ולנייעס... ובשלב מסוים החלטנו לצרף גם את הרבש"ע לועידה... זה בדיוק מה שלא צריך להיות בבית הכנסת!!! זה בדיוק מה שקרה לנו בבית הכנסת ולכן הקב"ה סגר לנו את בית הכנסת... אם אתם רוצים מועדון חברתי... תחפשו מקום אחר... בית הכנסת זה לא מקום חברתי!! זה מקום של תפילת הציבור!! זה מקום שבו כל מי שרוצה להתפלל נפגש סביב התפילה המשותפת לאבא שבשמים... וזה בדיוק מה שקרה בבית המקדש... מרוב שבת המקדש היה מקום שכלל ישראל התאחדו בו סביב העבודה המשותפת וההתבטלות המשותפת לה' אחד... בשלב מסוים זה נהיה מקום חברתי... ברגע שזה מקום חברתי... כאן מתחיל שנת חינוס... כאן כל "חברה" ומגזר ומפלגה מתחילה לעשות שרירים...

כמדומני שהנקודה הזו יכולה לעשות סדר בכל מיני מבוכות בחיים...

אחת מההתמודדויות הקשות ביותר בתחום של פוליטיקה ומחלוקת... שאם אני מתפלל בבית כנסת מסוים אז אוטומטית כביכול דורשים ממני להגדיר את השייכות המגזרית שלי... ולוודא שאני גם תמים דעים עם כל המריבות הבנלאומיות של אנ"ש מתפללי ביהכנס"ס...

וזה טעות!!!! סליחה!! בית כנסת זה לא קופת חולים!!! בית כנסת זה לא מועדון חברתי!! בית כנסת זה מקום של תפילת הציבור!!! בית כנסת זה מקדש מעט... במקום הזה כל מי שרוצה להתבטל ולהתאחד סביב הקב"ה מוזמן לבא לכאן... אפילו גוי שרוצה להקריב קרבן עולה לבית המקדש "ובא והתפלל אל הבית הזה"... כי כאן זה מקום ציבורי שהרבה הרבה יהודים מתבטלים כאחד לרצון ה'... אתה רוצה לדעת מה השייכות החברתית שלי?? מה זה נוגע לכאן... וכי בית כנסת זה מועדון חברתי?? צא איתי החוצה... ושם תתחיל לברר אצלי לאיזה קופת חולים אני שייך... זה לא נוגע לתפילה!! אתה רוצה בכל זאת לחכות לי בפניה... תעשה לי שרירים במוסדות של הילדים... תפעיל עלי לחץ בבית יעקב ובסמינרים... כאן זה מוצדק... סו"ס המוסדות הם באמת עניין חברתי!! כאן זה באמת מתחלק לקבוצות וזכותך לברר האם אני תמים דעים איתך בכל דבר ועניין... אבל את הבית כנסת תשאיר מחוץ לתמונה... את בית המקדש תשאיר מחוץ לתמונה... כן... שנתא חינוס מסתמא תמיד היתה... החורבן הגדול היה שהשנאת חינוס נכנסה לתוך בית המקדש!!! מה אתם מכניסים את הקופת חולים שלכם בתוך בית המקדש... אבא שבשמים ידון פתחה לקבל כל אחד באשר הוא שרוצה להתבטל אליו... כי זה הבית של הקב"ה... זה לא בית שלך!!! (כמובן שהדברים האלו מסויגים... סו"ס יש נוסחים שונים וסגנונות של תפילה מגוונים... וברור שיש קו מסוים לתפילה... אין כוונתי שכל אחד יכול לעשות מה שרוצה... אבל כן כל יהודי יכול לבא להתפלל... כמובן עד כמה שאנחנו מעוניינים שמקום זה אכן יחשב "ביתו של תפילה יקרא לכל העמים") ממילא חבר שלי צודק מאה אחוז... ככל שאתה מרגיש פחות אוירה חברתית בבית הכנסת ככה זה יותר תפילת הציבור!! ככה אתה יותר מתאחד סביב הקב"ה... לא נותר לנו אלא לעשות את העבודה הפנימית הזו בתוך הבית כנסת שלנו... בתוך החברה שלנו... להבין שזה בית של ה'!!! גם אם יש פה ועידה עם הקב"ה... הוא זה שמצרך... לא אנחנו... ודו"ק.

קבלה מעשית לקירוב הגאולה מיד במוצאי ט"ב.

כן... אני לא יודע מתי תקרא את המאמר הזה... האם לפני תשעה באב או אחרי... אבל זה לא משנה!!!! כי את המשיח אנחנו צריכים בין כה וכה... כל ההבדל בין לפני תשעה באב לאחמ"כ... שלפני תשעה באב אנחנו מחכים למשיח בצורה של אבלות... ואילו מיד לאחמ"כ אנחנו ממשיכים לחכות למשיח לא פחות... רק בצורה אחרת...

מה שבטוח!!!! כלנו רוצים לקרב את הגאולה כמה שיותר מהר... וכולנו מוכנים להזיז את עצמנו ולעשות כל מה שרק ניתן לעשות כדי לשכנע כביכול את הרבש"ע שאנחנו מוכנים... ואז מיד יתקע בשופר גדול...

ובכן: לא תאמינו!!! הקבלה הכי מעשית והכי פשוטה והכי נגישה שהייתי נותן לך בימים אלו... מה אנחנו יכולים לעשות בשביל לקרב את הגאולה: זה **מסכת עירובין!!!!** בעוד פחות מעשרה ימים מסיימים במסלול דף היומי את מסכת שבת **ו... ומתחילים מסכת עירובין...** אוי או... מסכת שבת עברה הרבה תהפוכות שעוד נדבר על זה ונצחק על זה בסיום של עוד חמש וחצי שנים... אבל תכל'ס... כעת אנחנו בפתחה של מסכת עירובין... ולמסכת עירובין יש **ק ש ר מובהק** לציפיה לביאת המשיח!

מי שיקבל על עצמו להתחיל מסכת עירובין עם חשק וחביבות ורצינות ונכונות ללמוד ביסודיות ובעקביות... הרי יש בזה הכרזה רשמית ומוצהרת שאני מצפה ומשתוקק לביאת המשיח... ברוך???

כעת נשאלת השאלה: **מה הקשר???** למען ה': מה הקשר בין מסכת עירובין לציפיה למשיח?? **נני בא נראה אותך מנחש...??**

העניין הוא ככה... סיפור עצוב... בזמן המלך רחבעם (שהיה בן של שלמה המלך) קרה משהו... קרה איזה תקר... ועם ישראל מאסו במלכות בית דוד... די... לא רוצים את מלכות בית דוד... ורשב"י אומר על זה: ששם!!!! במעמד הזה איבדנו את המשיח... אנחנו דחינו אותו בידיים... והמשיח לא יגיע עד שאנחנו נחזור ונבחר מרצוננו הטוב במלכות בית דוד!!!!

נשאלת השאלה: באמת מה קרה שם?? למה עם ישראל מאסו במלכות בית דוד?? מה כ"כ רע במלכות בית דוד?? אני מבין יהודי שכיום לא מספיק מחכה למשיח... סו"ס הוא לא יודע מה שזה... אבל כשהיה מלכות בית דוד... מסתמא זה היה משהו טוב... אז למה עם ישראל מאסו בזה?

העניין הוא כך: אם תשים לב: יש דינים דרבנן שדוד ובית דינו גזרו!!!! יש גם דינים דרבנן ששלמה ובית דינו גזרו... והזהו!!!! סטופ!!!! משלמה המלך אין יותר בית דין שתיקן תקנות עד עזרא הסופר (שהיה כבר בתחילת בית שני...) שלא תבין: מצינו שמואל ובית דינו... בועז ובית דינו... שאול ובית דינו... דוד ובית דינו... ושלמה ובית דינו... והזהו!!!! מכאן ואילך במשך ארבע מאות שנה לא מצינו בית דין עד... עד... עד עזרא הסופר!

יש פה חור של ארבע מאות שנה שכאילו לא היה לשכת הגזית...

מה זה?? איך יכול להיות שבמשך 400 שנה שבית ראשון היה קיים וישראל שרויים על אדמתם, לא יצאו שום חידושים ושום תקנות וגזרות מלשכת הגזית?? איך זה יכול להיות?? **מה התשובה???**

היא היא!!!! זה בדיוק מה שקרה כש-מאסו במלכות בית דוד!!!!

מלכות בית דוד המשמעות היא שיש מלכות ויש מערכת אכיפה... ומגיעים בית דין ומתקנים תקנה... או גזירה... והמלך מכניס את זה לחקיקה של האומה היהודית!!!! המלך אוסף את זה כאחד מחוקי המדינה...

כן... למי ששכח או התבלבל... ברצוני להזכיר שבארץ ישראל המתוקנת אין הפרדה בין דת למדינה... ברגע שבית דין מתקן תקנה... אוטומטית זה שלמה ו- בית דינו!!!! וזה נכנס לחקיקה ולאכיפה משטרית...

עכשיו: תחשוב!!! שאנחנו יושבים לנו בבית... הכל בסיידר... הכל טוב... ויום אחד שלמה המלך יושב עם בית דין הגדול... וביום בהיר הם החליטו לתקן תקנה חדשה- מה?? **עירובין!** פתאום נולדה מסכת חדשה בש"ס... קוראים לה מסכת עירובין!!! כן... מהיום תכניס לראש... עד היום היה מסכת ברכות שבת ופסחים ושקלים... מהיום יש איזה מסכת חדשה שהשתחלה בפנים... מסכת עירובין!!!! מהיום יש שטייגן חדש... יש סוגיות חדשות שלא שערום אבותינו... יש דפי גמ' חדשים שהופיעו כפטריות אחרי הגשם... סבא שלי לא למד את זה בישיבת דושינסקי ואלטער זיידע שלי לא למד את זה בישיבת סלבדוקא... אין לזה תקדים... שום דבר!!!! יום אחד הגיע שלמה המלך ובית דינו... דפקו על השלחן והודיעו שיש תקנה חדשה מדרבנן שקוראים לה **עירובין!!!!**

ותחשוב שעכשיו במשך שלוש וחצי חודשים אנחנו הולכים לעשות שטייגן בדף היומי הולכים לעמול בתורה... במה?? במה ששלמה המלך חידש בשבועיים האחרונים... אנחנו הולכים לשבור את הראש ולהזיע על לחי וקורה וצורת הפסח ועירובי חצרות ושיטופי מבואות... אנחנו הולכים ללמוד ולהיבחן על מאה ועשר דפי גמ' ועשרות סימנים בשו"ע עם כל הנושאי כלים... על מה?? על תקנה חדשה וטרירה שיצאה לפני שבועיים משלמה המלך ובית דינו... **אתה קולט את הקושי???** **אתה קולט את ההתמרדות הפנימית שאמורה להתחולל כאן?** אתה קולט או לא?? האם אתה מצליח להיכנס לראש של יהודי בגיל ארבעים... שצריך ללמוד עכשיו מסכת עירובין שתיקן אותה שלמה המלך שהוא כעת בגיל שלושים... ואין לי על זה מסורת... ואין לי על זה שום חינוך... ונדרש ממני לחבק את התקנה החדשה הזו עם כל הלב והחביבות וללמוד ולהתייגע בה??

פה היה המשבר!!!! את מסכת ברכות עם ישראל שרדו... סו"ס זה ק"ש ותפילה... את מסכת שבת הם בודאי שרדו... מסכת שבת זה דאורייתא גמור... אבל כשהם הגיעו למסכת עירובין... **שם קרה המשבר!!!!**

שלמה המלך ובית דינו- אל תגידו לי מה לעשות!!!!

אני יושב לי בבית שלי והכל בסדר... עד היום ידעתי שיש רשות היחיד ורשות הרבים ומקום פטור... ופתאום מגיע שלמה המלך ומתחיל לסבך לי את החיים... פתאום הוא ממציא לי רשות חדשה שקוראים לה **כרמלית** ואוסר לי לטלטל בחצר עד שאני אעשה עירובי חצרות... תגיד לי: מה אתם רוצים מהחיים שלי?? תנו לי לחיות... מה עשיתי לכם...???

פתאום מגיעים לי אנשים... מתחילים למתוח לי חוטים... לעשות לי לחי וקורה... מתחילים לכער לי את השכונה... ולתקוע לי כל מיני קרשים... טוב... אבל מה אפשר לעשות... זו החלטה של שלמה המלך!!!! זה עבר בחקיקה ולך תריב עם שלמה המלך... שלמה הוא מלך מאוד חזק... מושל בכיפה... אף אחד לא מעיז להתמרד מול שלמה המלך...

אבל ברגע ששלמה המלך נפטר והבן שלו רחבעם נהיה מלך... **סטופ!!!! עד כאן...** אנשים נגשו לרחבעם והודיעו לו חד משמעית... הסיפור הזה נגמר!! אנחנו לא מוכנים לגזירות החדשות האלו... זה לא מקובל עלינו... ורחבעם לא מקבל את האיום... כי... כי... כי הוא מלך מבית דוד!!!! ועם ישראל מחויבים למלכות בית דוד!!! מלך בית דוד מתוקף תפקידו לגזור גזירות על ישראל במידת הצורך... ואם זיידע דוד המלך גזר על יחוד פנויה... וטאטע שלמה גזר על עירובין ונטילת ידים... אז הלאה... אם ידרש לגזור גזירות אנחנו נגזור... רחבעם לא מוכן להתכופף לעם!!!! ואז מגיע המרד הגדול... עם ישראל מואסים במלכות בית דוד... די... לא רוצים מלכות בית דוד... אל תגידו לנו מה לעשות... תנו לנו לחיות...

שם זה קרה!!!! ואומר לנו רשב"י: משיח לא יבא עד שאנחנו לא נביע את רצוננו ונביע נכונות אמיתית לקבל שוב את משיח בן דוד!!!!

ואין לך מושג כמה זה קשה!!!! אבל זה מה שנדרש מאיתנו...

ואנחנו נעשה את זה. ובעז"ש הנכונות הזו מצדנו תביא את המשיח!!!!

אז דבר ראשון: התיקון הראשון שלנו... והביטוי הראשוני כיצד אנחנו נבטא את הציפיה למשיח... בזה שאנחנו בעז"ש מתחילים **מסכת עירובין!** מסכת עירובין לא מדברת מילה אחת על דאורייתא!!! המסכת הזו עסוקה מתחילתה ועד סופה רק בדרבנן!!!! במשיח בן דוד שתיקן לנו עירובין ואנחנו מסתערים על התקנה שלו עם כל החביבות ועם כל החשק... ונכון לארבעה חודשים הקרובים... אל תדבר איתי בין תשע לעשר בערב כי אני עסוק בכל הרמ"ח והשס"ה לברר מקחו של צדיק... אני רוצה לדעת בדיוק בדיוק מה רצון קדשו של משיח צדקנו- שלמה המלך... ואני רוצה לקיים את כל דבריו בדחילו ורחימו... כי הוא משיח ה'!!!!

ה' מינה אותו להיות האוכף של רצון ה' ואני נכנע לאכיפה שלו...

נקשור אותה על לבנו... נחגור אותה על מתננו ונשקיע בה את כל הנשמה... מתוך ביטוי חד ומוצהר: אבא שבשמים: אנחנו מחבבים את משיח בן דוד!!! אנחנו מחבקים כעת תקנה שיצאה משלמה ובית דינו... אנחנו מחכים בכיליון עיניים למשיח ובית דינו... ומה שהוא יאכוף אותנו ברצון התורה אנחנו נקבל בחביבות...

נא לא לשכוח... השנה אין קייט!!! אין בין הזמנים.. מיד לאחר תשעה באב עינינו נשואות היישר לימים הנוראים!!! וטוב שכך... שנה שעברה היינו מידי עסוקים בימים הנוראים... היינו עסוקים בבחירות ובספירת קולות ובשטויות... אז קבלנו את הקורונה בגדול... והשנה מן הראוי להפיק לקחים ולהגיע קצת יותר מוכנים לראש השנה... אז זהו!!! שבהשגחה פרטית השנה ממוצאי תשעה באב ואילך הדבר היחיד שאנחנו רואים מול האופק זה- את הימים הנוראים!!!

דא עקא... שבדיוק בראש השנה הקרוב שאנחנו כ"כ צריכים רחמי שמים... בדיוק השנה אין לנו שופר!!!

ולמה אין שופר??? כי השופר שלנו בשנה זו זה חז"ל!!!

השופר שלנו זה הציות לדברי חז"ל שהם אסרו עלינו לתקוע בשופר והעמידו דבריהם במקום תורה!!! ממילא השופר שלנו השנה זה ההבנה וההפנמה שיש כח לחכמים להעמיד דבריהם במקום תורה... איך נבטא את זה?? במסכת עירובין שנתחיל אותה בכל החשק!!! מתוך הכרה שחבביים דברי סופרים יותר מדברי תורה... מתוך כניעה והתבטלות למשיח ה' שתיקן לנו עירובין ואם נגיע לראש השנה מתוך מסכת עירובין... מתוך חביבות והכנעה לתקנת שלמה ובית דינו... אם מהמקום הזה אנחנו נכנע לחז"ל שאסרו עלינו לתקוע בשופר... יתן ה' שנזכה עוד לפני כן למשיח ה' שיבא ויתקע בשופר גדול לחרותנו...

או!!!!!! או שאתה תגיב כמו כל האלה האלה... ותגיד: ר' משיח... הכל בסדר... אנחנו מאוד שמחים שבאת... אבל נא ליישר קו ולתאם עמדות...

תחשוב טוב טוב לפני שאתה עונה ליי!!! **תחשוב טוב טוב** לפני שאתה מתעצבן ואומר לי שאני לא צודק... **וכמובן: תחשוב טוב טוב** לפני שאתה מהנהן בראשך בבטחון ואומר בטח... מה שהמשיח יגיד... אני איתך...

כי... כי... כי זה לא פשוט!!! ההכנעה הזו היא עבודה פנימית!!!

משום מה הכניסו לנו בראש שלהקביל פני משיח צדקנו זה הולך להיות אירוע חגיגי עם בגדי שבת וכיבוד קל... אז זהו שהאירוע הזה יהיה באמת חגיגי אבל כרוך בהמון המון עבודה וכניעה פנימית לקבל את רצון ה'... מה שזה יהיה... ולא בטוח שאני ואתה לגמרי אוחזים שם!!! **בשביל זה יש לנו כעת מדגמה שנקראת מסכת עירובין**... שתחשוב שלפני חודש בלבד שלמה המלך תיקן את זה... ואנחנו כעת יושבים ולומדים עם כל העיון ועם כל הרצינות ודנים איך מקיימים את תקנתו של שלמה ובית דינו בשיא הרצינות... כי זה משיח!!! זה בדיוק מה שהמשיח יעשה!!! המשיח הולך להנחית עלינו תקנות חדשות ודינים חדשים... זה יהיה מסכתות חדשות... ושוב: קח בחשבון שזה עלול לפעמים להיות גם מנוגד לססגוניות המסוימת שהבאתי איתי מהעיירה באירופה... אני הולך לפגוש דינים חדשים מלשכת הגזית של משיח ובית דינו... ונדרש ממני להסתער על זה בחביבות!!! **בקיצור:** כמו שבכל דבר יש את הרובד השטחי ויש את הרובד היותר משמעותי... ככה גם בציפיה למשיח... אצל העוילים הציפיה למשיח מסתכמת בשרים מרגשים... ובלזרוק עליו את כל הבעיות... ובכל מיני משפטי שפר כאלו שאוי... מה אתה דואג... עד אז המשיח יגיע... כל זה יפה בשביל המצב רוח!!! אבל בן תורה אמור להבין שהציפיה למשיח כרוכה בין הייתר בשיעורי בית נוקבים... הציפיה למשיח כרוכה בחריש עמוק ופנימי שאני צריך לעשות ביני לבין עצמי ולהיות מוכן להיכנע לדמות שתבא ותאכוף את עול תורה עלי... ונדרש ממני לחכות לו ולרצות אותו ולחבב אותו... ולהמתין לו שיבא...

ובמקביל!!! תוך כדי שאנחנו לומדים מסכת עירובין... תנסה לדמיין את המשיח שעתידי לבא לכאן והוא הולך לתקן עוד לנו מסכתות חדשות...

סו"ס מסכת עירובין בדורנו זה פחות חכמה... סו"ס אנחנו נולדנו למסכת הזו... שלמה המלך לא חידש את המסכת הזו בדורנו... סו"ס גדלנו על המושג ששמו עירוב... יש לנו על זה חינוך... יש לנו ראשונים ואחרונים שכבר נאמנים לכל מילה שכתובה במסכת הזו מתוך הכנעה וקבלת מרות לתקנה שיצאה משלמה ובית דינו... אנחנו לא עוברים כעת את הניסיון של יהודי בגיל 35 שצריך לקבל את התקנה של שלמה המלך בגיל שלושים... **אז זהו!!!** שבמקביל בא נשאל את עצמנו האם אנחנו כן מוכנים לתרחיש כזה שהולך לקרות אוטוטו ברגע שהמשיח מגיע... תאר לעצמך שמחר מגיע המשיח... ותוך תקופה קצרה הוא יושב במושב בית דין בלשכת הגזית עם בי"ד הגדול... ושם מתקבלת תקנה חדשה ש... ש... ש... **פה אני משאיר פתוח לשיעורי בית!!!**

כעת תתעלל בעצמך... כן... בפירוש... תתעלל בעצמך... ודווקא להכעיס!!! תדמיין לנגד עיניך את הדבר שהכי לא מתאים לך בסגנון ובאופי... תדמיין את ההנהגה שהכי מנוגדת לדפוס חיים שגדלת עליו... ותחשוב שמגיע משיח צדקנו ודופק על השלחן ומתקן **שככה צריך לעשות!!!**

נו... בבקשה... מה כעת הולכת להיות התגובה שלך??? איך אתה הולך להגיב לדברי המשיח שהוא פתאום מנחית עליך הנהגה שהמגזר השני עשה אותו עד היום וכעת המשיח החליט שכך גם אתה צריך לעשות... **איך תגיב??? אה... מה אתה אומר על התרגיל הזה??? אז אני אגיד לך:** עשיתי את התרגיל הזה לכמה וכמה אנשים... ואתה יודע מה כמעט כולם ענו לי??? ש... ש... ש... שאם המשיח ככה יגיד... אז... אז... אז סימן שהוא לא המשיח!!! **אתה יודע מה טמון במשפט הזה?** אחד מהשתיים: במקרה הטוב זו התחמקות מתשובה... ובמקרה הפחות טוב אמרת פה שאתה באמת לא מוכן לביאת המשיח... כי אתה רוצה להיות המשיח... אתה מוכן לקבל את המשיח בבגדי שבת... אבל שהוא יגיד מה שאתה רוצה לשמוע... **צר לי!!! זה לא נקרא לקבל פני משיח!!!**

לקבל פני משיח פירושו אני מוכן להיכנע לדמות שתאכוף אותי לרצון ה' ואני פתוח לקבל את זה!!! פתוח להכנעה הזו!!!

לדוגמא: תאר לעצמך שהמשיח מגיע... וכעת צריך למנות שבעים זקנים בלשכת הגזית והמשיח ב"הריחו בירתה ה" הולך וממנה שם כל מיני רבנים ודמויות שאתה מממממממממ לא אווז מהם... הם ממממממממ לא בראש שלך... **איך אתה תגיב???** האם אתה תקבל את המשיח... או שאתה תגיד למשיח... מצטער משיח... אני פה המשיח!!! ויש לך פה טעות בסולם הערכים...!!? האם אתה מוכן לכופף ראש לדמות מסוימת שהקב"ה יבהיק את זיוו מסוף העולם ועד סופו והוא עלול לעשות לנו פה "מזרח תיכון חדש"?? אתה ערוך לכזו אפשרות??

בשביל זה יש לנו מסכת עירובין כעת!!! מסכת שכולה דרבנן!!! כולה תקנת שלמה... כואב הלב לחשוב כמה מסכתות הפסדנו בגלל שעם ישראל מאסו במלכות בית דוד... תחשוב: דוד המלך תיקן לנו מסכת ברכות-מאה ברכות... תיקן לנו איסור יחוד... אח"כ יש חור של ארבע מאות שנה שעם ישראל מאסו!!! לא רוצים שתגיד לנו מה לעשות...

עם ישראל נעצרו בעירובין ונטילת ידיים... שם היתה הנפילה!!!

ואיפה שעם ישראל מאסו... שם אנחנו נחבב!!! שם אנחנו נבטא את הרצון שלנו במלכות בית דוד!!! אנחנו ניקח את מסכת עירובין ונחבק אותה עם כל הלב...

ר' איצלה המאסף של התרומה עבור ערי הכהנים...

יענקי נכנס הבייתה בסערה... הוא הגיע... ר' איצלה עם החמור... אמא שמחה מאוד... סו"ס הוא הגיע... כבר קרוב לשבועיים שהוא לא הופיע כאן... וחלק מהירקות כבר התחילו להריב...
כן... ר' איצלה הוא יהודי יקר... שלקח על עצמו שליחות חשובה להסתובב בערי השדה וליטול מהם תרומה... כן... אנחנו גרים די רחוק מירושלים... בנחלת מנשה... באזור זכרון יעקב וחדרה... ויש לנו גינה מאחורי הבית וכל יומיים שלוש אבא יוצא עם ה"קופה" לגינה וקוטף עגבניות ומלפפונים ובצלים ואז אנחנו מפרישים תרומה גדולה ומעשר ראשון ומעשר שני... אז ככה: מעשר ראשון אין לנו בעיה... כי הלויים מפוזרים בכל ארץ ישראל... יש להם 48 ערים... ובכל נחלת שבט יש להם נציגות של ארבע ערים... ובאמת לא רחוק מפה זה העיר יקנעם... שהיא עיר הלויים... (חוץ מה ששם הלויים אפשר להסתדר איכשהו... סו"ס מעשר ראשון הוא חולין וזה באמת עניין של כסף... ממילא אפשר להגיע להסדר שאם זה לא מגיע ללוי אנחנו משתמשים בזה נתייבחו לו בהמשך על החשבון) גם עם מעשר שני אין לנו בעיה... כי אנחנו פשוט פודים את המעשר על כסף ובהזדמנות נעלה לירושלים... אבל תרומה גדולה זו בעיה!! כי ערי הכהנים רובם ככולם מרוכזים באזור של ירושלים... עיר הכהנים הכי רחוקה מירושלים היא באזור של קרית ספר... (עניין נביא יהושע פרק כ"א) ממילא באופן טבעי הכהנים מרוכזים באזור עוטף ירושלים... ואילו אנחנו שגרים רחוק... וכל כמה ימים אנחנו קוטפים עוד כמה ירקות ויש לנו ירקות בודדים לתת לכהן... אז אנחנו נתקעים עם זה עד... עד שזה מתרבה... וחבל... כואב הלב...
אז מה באמת עושים?? אז ככה... לכל עיר ולכל ישוב יש את השיטות שלו איך הוא מאלתר כהנים... השיטה הטובה והאמיצה ביותר זה פשוט לקום יום אחד ולהחריש שדה אחוזה!!! ואז היא נופלת לכהנים... וברגע שיש להם מצוקת דיור הם בעל כרחם שולחים שם כמה זוגות צעירים להתגורר... ועל ישראל שלום...
אבל השיטות היותר פשוטות זה תמיד למצא מישהו שנוסע לכיוון ירושלים... ושיתנדב לקחת את התרומה ו... ו... ושיסכים להיכנס על הדרך לאחד מערי הכהנים... דא עקא!!! שתחשוב שלצורך העניין בשבוע האחרון היה לנו תרומה: מלפפון אחד בודד!!! ועוד חצי בצל גדול... ועוד שתי עגבניות שרי... (כן... קטפנו שמונים עגבניות שרי... ואחד מארבעים לכהן זה יוצא שתי עגבניות...) ותחשוב שיש פה יהודי חשוב שצריך לקחת שקית עם מלפפון אחד וחצי בצל ושתי עגבניות ולהיסחב עם זה עשרות קילומטרים כדי להביא את זה לכהן... זה... זה לא לעניין!!! ובפרט!!! בפרט שזה לא אחריות שלנו... כלומר: לא מוטל עלי להביא את התרומה לכהן... אני מצידי מפריש תרומה... ואם הכהן לא מגיע... זה לא עניין שלי... מצידי זה יכול להיות מונח פה בפניה עד שזה ירקב (עניין חולין קלד): ממילא להתחיל לשבור את הראש ולשנע לכהן שתי עגבניות שרי... אין שום סיבה שזה יקרה... כי אני לא חייב... והוא?? למה שהוא ירוץ לדאוג לזה... (לא מדובר פה בקציר של התבואה שיש פה תרומה מכובדת שיכולה לפרנס אותו לתקופה ארוכה ששווה להשקיע בזה מאמץ)
אז כאן הגיע יהודי יקר מחזיק תורה!!! והוא הליליט לשם שמים גם בשביל לפרנס את הכהנים וגם בשביל לזכות אותו לקיים בהידור מצות הפרשת תרומה גדולה... וכל שבוע הוא מגיע לכאן בשעות הבוקר המוקדמות עם סוס ועגלה והוא עושה איסוף בכל הישובים הקטנים שאין בהם כהנים... וכולנו כבר יודעים שמי שרוצה מוזמן לשים אצלו את התרומה... וברגע שהוא אוסף מכמה וכמה עיירות... מצטבר אצלו באמת מנה הראויה להתכבד ששווה להתאמץ בשביל זה ולשנע את זה גם למרחקים...
---ר' איצלה מגיע ויש לו המון סבלנות... הוא מידי פעם אוסף את הילדים ונותן להם הוראות ברורות איך להביא את התרומה... ר' איצלה מבקש בכל לשון של בקשה... את הירקות שאתם נותנים לי בתור תרומה לא לשטוף!!! כן... אני יודע שאתם רוצים לכבד את התרומה ולהביא פרי יפה ונקי... אבל ברגע ששוטפים אותו הוא נהיה מוכשר לטומאה ואז אני צריך להתחיל לברר מי הביא את זה והאם הוא טהור...
אז כן... זה לא נעים... ראית פעם תפוח אדמה לא שטוף?? בחיים לא ראית!!! תסמוך על הירקנים שהם דואגים לנקות את התפוח"א לפני שהוא למדפים... שיהיה לו צורה... שיהיה לך חשק לקנות אותו... אבל תחשוב: תפוח אדמה יוצא מהאדמה!!! ואם האדמה קצת לחה... אז התפוח"א הזה כולו בוץ... הוא נראה ממש דוחה... אבל ר' איצלה אומר בתוקף: אתם רוצים לנקות את התפוח"א?? רק אחרי שהפרשתם תרומה ושמתם את התפוח"א המלוכלך בצד... אני לא מקבל תפוח"א נקי!!! אין לי מה לעשות איתו... הוא בחזקת מוכשר וטמא... ואף כהן לא ירצה להסתכן לאכול ספק תרומה טמאה...

התובנה הקריטית שנרכשה מהקורונה...

אחת מהתובנות החזקות ביותר שיצאו לי מהקורונה... זה שהבנתי עד כמה קריטי וחשוב לשבת וללמוד מוסר כל יום!!! **איך הוצאתי את זה מהקורונה???**
מאז שהתחילה הקורונה יש איזושהו קו של משרד הבריאות להדרים... כבר בתחילת חודש אדר התחברתי לקו הזה והתחלתי להקשיב לו... וכמובן שבשלב מסוים התחלתי להתמכר... ובימים הבערים הייתי מתקשר איזה שמונה פעמים ביום אם לא יותר כדי להתעדכן מה קורה...
עכשיו... בשלב מסוים התחלתי להתעצבן... די... נמאס לי לשמוע את זה... **ואז התלשתי שזוהו!!!** די... אני יותר לא שומע... עברו יומיים תמימים שלא הקשבתי לקו של משרד הבריאות... וראיתי איך שלאט לאט אני פשוט שוכח שיש קורונה... והשכחה הזו קרתה לי בחודש ניסן... שמי שזוכר... לשכוח אז את קיומה של הקורונה זה היה כמעט כמו לשכוח ילד ברכב... ראיתי שכשאתי לא שומע את המידע הזה זה פשוט משיפע עלי ישירות!!! אני פחות מקפיד על ההוראות... אז חזרתי לקו הזה... ואחרי שבועיים שוב ראיתי שאני מתמכר... ושוב רציתי להתנתק... שוב התנתקתי לשלושה ימים וראיתי איך שאני פשוט שוב שוכח את הכל... וככה חוזר חלילה... במשך החמשה חודשים האחרונים כל כמה זמן נמאס לי מוקו היה ואני עוזב אותו ואני מרגיש את ההשפעה המיידית... תוך כמה ימים אבדה הקורונה...
(יש כאלו שיברכו את ה"אבדה" הזו... מה נעשה שעושים מה שצריך ולא מה שרוצים... וכבר רצון ה' שהקורונה עדיין תהלך עלינו פה אימים...)
התחלתי לחשוב לעצמי... מה... אני... אני... אני מפגר???
אני לא רואה שאנשים הולכים עם מסכות... אני לא שם לב שכבר שבועיים ילדים מסתובבים בלי מסגרת... ובחורים מיש"ק מסתובבים בשטיבלאך משהו שבע בערב... וכי אני לא יודע באופן אישי על מאות אנשים שנמצאים בבידוד... ועל עשרות אנשים שכבר התפנו למלוניות?? מה התשובה??
אני יודע הכל!!!!!!! ובכל זאת...
למרות שכל הרחוב וכל האוירה זועקת קורונה... להכל התרגלתי... הכל כבר עובר ליד... והדבר היחיד שיכול להזכיר לי את קיומה של הקורונה... זה הדרמה והשפתיים **דולקות** של השדרן שם שמגיש לי בדרמטיות את מספר החולים המאומתים שנוספו היום ומספר המונשמים שקפיץ וכו'... **תעשה משהו!!! זה מה שמוזי לי!!!!**
רחוב שלם של פרצופים ממוסכים... **לא מוזכר לי קורונה!!!**
תפילה מוזיעה במקום פתוח **לא מוזכרת לי קורונה!!!**
בית כנסת של תשע עשרה מתפללים... **לא מוזכר לי קורונה!!!**
מה הדבר היחיד שמוזכר לי קורונה???
עשר דקות שאני מתקשר למידע של משרד הבריאות... ו... ושקט... תזוז מפה... אל תפריע לי... אני עכשיו מקשיב... וזה מה שמוזכר לי את קיומה של הקורונה...
היה או לא היה??? מסכים איתי או לא? תנסה...
על אותו משקל בדיוק: אני יהודי ירא שמים... מדקדק קלה כבדמורה... יושב ולומד תורה... אני יודע את כל המאמרי הז"ל על בורא עולם וכל יכול והשיבות התורה והמצוות... ובכל זאת!!! הכמה דקות האלו שאני מתקשר לעצמיות שלי... מתייחד עם עצמי... ותזוז מפה... אני עכשיו מקשיב וחודר לתוככי הלב שלי ומטעין אותו במוסר... **זה הדבר!!!!**
מי שחולק על זה... מי שלא מבין מה העניין... מה העניין ללמוד מוסר?? מה... אתה לא יודע שיש בורא עולם...?? אתה לא מספיק ירא שמים?? מי שלא מבין את זה... שינסה להתנזר שבועיים מכל מידע על מה שקורה... שלא ידבר על זה עם אף אחד ונראה אותך זוכר את קיומה של הקורונה... תנסה... אני בעד לנסות... כן!!! מי שלא יישב בחדרי לב ויזכיר לעצמו שיש בורא עולם הוא יראה את הרבש"ע בעיניים והוא יעבור לידו... מי שלא יזכיר לעצמו שהוא עיר פרא אדם ויוולד... הוא יפגוש יומם ולילה את הגונגל של כוחות הנפש שמשותלים בתוכו והוא לא ישים לב איך גן חיות יש לו בתוך הלב... הוא מצידי מושלם בלי שום נגיעות... והירות!!! זה מדביק!!!
מי שלא לומד מוסר... מי שלא לוקח לעצמו זמן לשבת ולהתבונן ולפקח על מעשיו... הוא מייצר בתוך הלב שלו אוור אדום חסר שליטה ולא מרוסן... ראו הוזהרנו...

אנחנו נתעקש לחשוב על בית המקדש... זה מאוד רחוק מאיתנו... על זה נאמר "אבילות ישנה..." בן אדם לא יכול לבכות על משהו שהוא לא ראה... אז על מה אפשר לבכות???

לבכות על מה שכולנו פוגשים ברחובות!!!!

על הצרות המוכרות לנו כאן ועכשיו... על כל הסבל שעם ישראל סובל כיום... ובינינו... עזוב את הסבל הכללי של עם ישראל... קח את הסבל האישי שלך... כל אחד בפעקאלע הפרטי שלו... לכל אחד יש את החבילה הפרטית שלו... לכל אחד יש את הקשיים שלו... ואת החבילה הזו צריך לפתוח בתשעה באב... ולהבין שאם יש לנו צרות ויסורים... ואם יש הסתרת פנים... ואם הישועה עדיין לא הגיעה בשלל נושאים אישיים... הרי על מה זה "יושב"?? על זה!!! על זה היה דווה לבנו!! על אלה חשכו עינינו!!!! צריך לדעת שאת מגילת איכה אמנם ירמיהו הנביא כתב... אבל אחרי מגילת איכה... יש קינה שכתב ר' יהודה הלוי לפני תשע מאות שנה... ואח"כ יש אדירי הלבנון שנתחבר לפני שמונה מאות שנה... וכל דור ודור חיבר את ה"איכה" הפרטית שלו...

לכל דור היה את ה"זכור" מה היה לנו" האישי שלו...

ולכן גם אתה... כעת ועכשיו... בשנת התש"פ-2020... יש לך את האיכה הפרטית שלך... את ה"זכור" מה היה לנו" האישי שלך מהקשיים האישיים שלך... ה"ביטה וראת את חרפנו" האישי שלך... ובתשעה באב אתה בסה"כ צריך להעמיד את כל הקשיים שלי מול העיניים ולהבין... שכל הקשיים האלו... על מה הם יושבים?? ומאיפה הם נובעים?? על זה היה דווה לבנו- על הר ציון ששמים... הכל מתחיל ונגמר פה...

שתבין: אם בית המקדש היה קיים היום... ברגע שיש בעיות... יהודי מגיע לבית המקדש ופשוט מדבר על זה עם הרבש"ע... מסדיר את העניין... סוגר את הקצוות מול הקב"ה והישועה היתה מגיעה... (כמובן שהיו כאלו שבחרו להנציח את הבעיות שלהם ולא היו מעוניינים להגיע עם הקב"ה להסדר... זה כבר עניין שלהם...) אנחנו כיום מסתובבים עם כל מיני קשיים ואנחנו מרגישים אבודים... ולמה???

על הר ציון ששמים!! על הריחוק הזה מאבא שבשמים...

הכל מסתובב סביב זה...

אם ככה: נחזור כעת למה שהתחלנו... מקודם שאלתי: איך מבקשים ממני שאני אבכה על בית שהיה לפני אלפיים שנה ונחרב בו בזמן שתוך חודש וחצי אני מתרגל למיניי מרפסות??

התשובה היא: לא מבקשים ממך להתאבל על איזה בית המקדש שאתה לא ראת אותו מעולם... מבקשים ממך לבכות על הבעיות המוכרות שלך... על הפעקאלאך שמי כמוך מדשדש בהם...

ולהבין!!!!!! להבין שכל הבעיות האלו מתחילות ונגמרות מזה שהר ציון שמים!! לדעת להצביע על מקור הקושי... להבין שזה מפריד בינינו לבין האושר הגדול...

יש לי חבר שישב לידי בתשעה באב... ואמר לי: אני יבש!!! לא מתחבר לתשעה באב... בית המקדש... לא יודע... הלב אבן...

אמרת לי: אני לא מבין... מה אתה רוצה... לפני שבועיים דברת איתי עם דמעות בעיניים על זה שאתה לא מצליח להרגיש חיות בעבודת ה'... לא מצליח ללשבת וללמוד... אמרת לי כמה זה קואב לך... סיפרת לי שילד שלך אין טעם בלימוד וזה מצער אותך מאוד... ואני שואל אותך: על מה זה??? מאיפה זה מגיע? על הר ציון ששמים!!!!!! כל הייבוש הזה נובע ישירות מהפיזו הזה ששמו הר ציון ששמים... הפיזו הזה נפל ומאז אנחנו בהפסקת חשמל... משם מגיע כל החושך שלנו בעבודת ה'... אחרי חמש דקות אני שומע אותו בוכה בכי תמרורים...

מה קרה?? איך "הצלחתי" להכניס אותו לאבילות על החורבן???

פשוט מאוד: עד הרגע הוא ניסה להתאבל על איזה בית מקדש רחוק שהיה אי פעם... אבל ברגע שהסברתי לו שזה פה!!! בתוך הקשיים היומיומיים שלך... בתוך הבנות המבוגרות שלך שממתנות לשידוך ועדיין לא נשמע קול ששון וקול שמחה... ברגע שהוא הבין שאיכה ישבה בדד זה לא בית המקדש... אלא העיר רבתי עם... זה פה ברחוב... פה בשכונה... פה בבית שלי... בלב האבן שלי... באותו רגע הוא הבין בדיוק על מה חשכו עינינו... אנחנו לא צריכים שיסבירו לנו על מה היה דווה ליבנו... אנחנו לא צריכים עזרה שיסבירו על מה חשכו עינינו... אנחנו יודעים טוב מאוד מה חסר לנו... כל מה שנדרש מאיתנו זה לקלוט... שזה קשור לבית המקדש!!!!!! להבין שירושלים היתה אורה של עולם... ואם כעת יש חושך כאן ועכשיו... זה בגלל המנורה שכבתה...

אם כעת יש קשיי פרנסה כאן ועכשיו... זה בגלל שאין לחם הפנים על שלחן הטהור... אם אנחנו מרגישים יובש מוחלט בעבודת ה' זה בגלל שאין לנו מזבח שיכפר בעדנו וירצה אותנו לפניו יתברך... אם בימים הנוראים אנחנו מחכים מתי התפילה תגמר זה בגלל שאין לנו את עבודת הקרבנות שמזככת את האויר ומרימה אותנו לגבהים רוחניים... אם בחג הסוכות אנחנו מרגישים לב אבן ולא שואבים רוח הקודש ממעיני הישועה זה בגלל שאין לנו ניסוך המים... בקיצור: בית המקדש זה כאן ועכשיו!!!!!! לא נותר לנו אלא לבכות באמת על חורבן עצמנו... ולהבין שהכל מתחיל ונגמר בחורבן בית המקדש... לא נותר לנו אלא להתפלל ולהאמין שבקרוב ממשי... פתאום יבא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים...

השנה הראשונה החלטתי שאני מפסיק להאשים את עצמי...

כל שנה מחדש בתשעת הימים... לקראת תשעה באב... אני נוזף בעצמי... איך אתה ככה מנהל חיי שגרה? איך אתה שוכח שבית המקדש נחרב? איך אתה לא יושב וממרר בבכי על החורבן??

אבל השנה כידוע... בראש חודש ניסן הבית כנסת נסגר!!! בהתחלה הרגשתי באמת ש"מפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו..." באמת לא מצאתי את עצמי... כל יום התפללתי בפינה אחרת בבית... פעם באיזה בית כנסת סגור... והרגשתי כמו בנים שגלו מעל שלחן אביהם... אבל לא עבר שבוע ימים והנה נפתח מול הבית שלי מנין חמוד של שכנים נחמדים... וקבעו זמני תפילות... ודאגו לשלחנות וכסאות ולתאורה ולכל מה שצריך...

ואני התחלתי להתפלל שם... ועד מהרה כבר היה לי מקום קבוע... שם ליד הברז... והכסא פלסטיק הלבן עם הידיות... זה היה הכסא שלי... והסידור הכחול- ספרד זה היה סידור שלי... והיה משהו שדאג לשמור לי על זה... והתמקמתי מצוין...

ואז פתאום נהיה לי נחמד כזה... אוריה פסטורלית... ליד העצים... רוח אביבית נעימה וקיריה... ואז פתאום היתה איזו שכנה גויה שהתחילה לעשות לנו בעיות ורצתה לבטל את המנין... ואני לקחתי את זה ללב... סוגרים לי את הבית כנסת שלי... וחוף מזה... באופן כללי התחילו לדבר לחזור כבר לבתי כנסיות... פתאום הרגשתי ש"לא בא ל"י שזה יקרה... כי התמקמתי... טוב לי פה... אני פתאום לוקח ללב כל מיני שינויים קטנים באופי של המנין (כי יש כאלו שחזרו ולא חזרו וכו') ואז פתאום קלטתי!!!!!!

פתאום קלטתי באיזה מהירות התרגלתי לשגרת קורונה!!!!

אני מתפלל פה בגג הזה בקושי חודש וחצי... בקושי!!!!!!

וכבר התרגלתי... וכבר טוב לי פה... וכבר קשה לי להיפרד מפה... וכבר לא כככזה בא לי לחזור לבית הכנסת כי התמקמתי פה... פתאום תפסתי את עצמי: רבש"ע:

אנחנו כבר אלפיים שנה נאלצים לחיות ולנהל סדר יום בלי בית המקדש!!!!

אז איך אפשר לצפות ממני שאני כל הזמן ארצה לחזור לבית המקדש?? הרי חודש וחצי בסה"כ שאני מתפלל פה מחוץ לבית הכנסת ואני כבר התמקמתי וכבר לא חסר לי בית הכנסת... אז בית המקדש שסבא של סבא של סבא שלי לא ראה אותו... אפשר לצפות ממני שאני כל הזמן ארגיש את החסרון שלו?? איך???? פתאום קלטתי איזה אבילות ישנה יש לנו!!!!

פתאום קלטתי כמה אי אפשר לצפות ממני לצאת מגדרי בימי האבלות על החורבן... כי אנחנו כ"כ רחוקים מזה... כ"כ רחוק... שאם לגירוש מבית הכנסת התרגלתי כ"כ מהר... אז לחורבן בית המקדש איך לא אתרגל?? איך אפשר לצפות ממני שלא אתרגל???

אבל התשובה היא פשוטה:

אם תפתח מגילת איכה ותקרא את כל המגילה... שים לב שאין כמעט פסוק אחד שמדבר על חורבן בית המקדש עצמו!!!! המגילה מדברת על הההההכל חוץ מבית המקדש... המגילה מדברת על הרעב... על היסורים... על העבודות... ההשפלה... השביה... על כל הצרות והיסורים שעם ישראל עבר... אל תאמין לי... תבדוק אתה בעצמך... קח עכשיו מגילת איכה ותעבור פסוק פסוק... תראה לי איפה כתוב מילה אחת על בית המקדש... כלום!!!! הכל שם זה סקירת שטח... ירמיהו כביכול מסתובב ברחובות ירושלים וסוקר את הזוועות ואת הדם והחרב והיגון שעובר על יושבי ירושלים...

רק מה??? בסוף בסוף... בשלושה פסוקים האחרונים של מגילת איכה... שם כתוב הסיכום הסופי!!!!!! על זה!!! על זה היה דווה ליבנו... על אלה!!! על אלה!!! על אלה!!! על הר ציון ששמים שועלים הלכו בו... השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם... מה כתוב כאן??? שאחרי שירמיהו סוקר ומתאר את כל הסבל והצרות והיסורים שעם ישראל עברו... בסוף הוא מאבחן ומצביע על ההההנקודה!!!! מה הנקודה?? על מה זה היה דווה לבנו???

על הר ציון ששמים!!!! על אלה!!! על אלה!!! על אלה!!! עינינו...

כלומר: כל הצרות ויסורים והתלאות שעברו על עם ישראל... הכל מתחיל ונגמר במשהו אחד שחסר לנו- הר ציון ששמים!!!!

מה כתוב כאן??? שאם בתשעה באב אתה תחליט שאתה בוכה רק על בית המקדש שנחרב... זה לא יעבוד... זה לא ידבר אליך... כי בית המקדש לא באמת נמצא בראש שלך... אפילו בדורו של ירמיהו הנביא בעצמו... אותו דור שנחרב בית המקדש... הצרות והיסורים עצמם לא כ"כ היו בבית המקדש... אלא ברחובות... הרעב השתולל ברחוב... הדם נשפך ברחובות קריה... החרב והדבר השתוללו בחוצות ירושלים... רק מה?? כולם ידעו להצביע על הנקודה!!!! כולם הבינו שכל הסבל שיש כעת ברחוב מגיע מזה שהקב"ה סילק את שכנתו מבית המקדש!!!! כולם הבינו את האבחון שזה "יושב" על הנקודה הזו... כולם ידעו שעל זה!!! על זה היה דווה ליבנו!!!

שכל מה שקראת במגילת איכה... כל הצער והיסורים שמפורט בה... הרי הכל נובע מזה ש"הר ציון ששמים שועלים הלכו בו"!!!! וזה בדיוק מה שאנחנו צריכים להבין היום!! כשאנחנו יושבים בליל תשעה באב ומתאבלים על חורבן בית המקדש... אם

העצמה אישית תורנית

לקבלת העלון במייל יש לשלוח בקשה לכתובת:
e.shalhevet@gmail.com

ניתן להשיג את עלוני שלהבת באידיש בכתובת:
e.shalhevesyddish@gmail.com

ובאנגלית בכתובת:
e.shalhevesenglish@gmail.com

קול שלהבת

KOL SHALHEVES

ניתן להאזין לשיחות המרתקות
בנושאים:

חינוך
יעוץ נישואין
אמונה
השקפה
ועוד נושאים מגוונים

באידיש, עברית ואנגלית

בקול הלשון:

03-6171103

073-2951103

במחיר שיחה רגילה

בחו"ל קול שלהבת:

929.222.9900

עלון מס' 147 | פרי ואתחנן - נחמו | אב תשי"פ

שלהבת

מיסודם של הגאון ר' שמשון דוד פנקוס זצוק"ל והגאון ר' עזריאל טאובר זצוק"ל

דבר המערכת

מזל טוב... משיח בן דוד בפתח...

המשנה והגמ' בחולין (פרק אלו טרפות) מונה רשימה ארוכה של טרפות בבהמה!!! שאם יש כך וכך לבהמה היא לא יכולה לחיות יותר מי"ב חודש וממילא היא טריפה...

החזון איש במקום מתייחס לשאלה המתבקשת: שהרי סו"ס במשך הדורות יש הרבה דברים שהשתנו... ומה שפעם היה מטריף את הבהשמה היום זה כבר לא מטריף וכן הלאה וכן הלאה בכל מיני מושגים שבזמן חז"ל המציאות היתה ככה... והיום זה השתנה. אם ככה: למה אנחנו לא יכולים לעדכן את ההלכה לפי המציאות העכשווית??

והחזון איש אומר על זה יסוד גדול מאוד:

שזה בדיוק העניין של שני אלפים תורה!!! ושני אלפים ימות המשיח!!!

במשך אותם דורות של שני אלפים תורה... שם ה"תוכנה" של התורה היתה כביכול פתוחה והיה אפשרות להיכנס להגדרות של התוכנה הזו לפי העניין... ולכן במשך שני אלפים תורה חכמים הגדירו את כל ההגדרות של התוכנה... וכמובן שזה היה נתון כל הזמן לשינויים... במשך מאות בשנים לא הזכירו יציאת מצרים בלילות... עד שפתאום דרשה בן זומא... הגיע בן זומא ונכנס להגדרות של התורה וחדש מציאות של זכירת יציאת מצרים בלילות וכן הלאה וכן הלאה... (כמובן: הכוונה היא לי"ג דברים שהתורה נדרשת בהם... לא לתורה שבכתב עצמה שהיא לעולם לא היתה מוחלפת) כל זה היה אפשר לעשות רק בתור ב' אלפים תורה!!! אבל ברגע שהסתיימו שני אלפים תורה... זהו!! אנחנו כעת נמצאים בשני אלפים ימות המשיח... כעת כבר אין לנו גישה... אנחנו לא יכולים להיכנס לתוך ההגדרות של התורה...

אנחנו כבר לא יכולים לשנות... לא יכולים לחדש דרשות חדשות בי"ג מידות שהתורה נדרשת בהם... זה כמו תוכנה שבשביל להיכנס אליה צריך כרטיס... והכרטיס והקוד הזה היה רק בשני אלפים תורה... אבל כעת שאנחנו נמצאים בשני אלפים ימות המשיח אין לנו את הקוד... אין לנו את הכת... היסוד הזה של החזו"א עושה סדר בהמון המון שאלות ואכמ"ל...

ומעתה!!! כעת נעבור אלינו... וכעת זה בדיוק הפוך!! בדיוק כמו שהיום אנחנו לא יכולים להיכנס להגדרות של תורה כי אנחנו כבר לא נמצאים בשני אלפים של תורה!!! על אותו משקל ההיפוך!!! הם שהיו בשני אלפים תורה, גם הם לא יכלו להיכנס להגדרות של שני אלפים ימות המשיח... כי הם לא היו בדור שלנו... אנחנו כן יכולים והם לא...

מה הכוונה??? כלפי מה הדברים אמורים???

שני אלפים ימות המשיח המשמעות היא שיש אלפיים שנה שבהם יהודי מוצא את עצמו לבד!!! מה שנקרא "מלכה ושריה בגוים אין תורה..." פעם הייתה הנהגת התורה... אתה יודע מה המשמעות של הנהגת התורה??? המשמעות היא: שכל יהודי היה מחויב למערכת תקיפה שאוכפת את רצון התורה באופן הרמטי... אתה לא יכול לעשות מה שאתה רוצה... כי ממה נפשך... אם אתה נמצא בדורו של אחז המלך... אחז נועל את כל בתי המדרשות... אין תורה

דווקא ברגע שמערכת כבוד שמים של תורה התפרקה בעוונותינו הרבים... ואין לנו סנהדרין ואין לנו מי שיכוף אותנו על רצון ה' דווקא כעת אתה מקבל את כל התוכנה ואת כל השליטה על הדבר הענק והאדיר הזה שקוראים לו: אתה!!! אתה כמות שאתה!!! כח היחיד!!! אתה לבד... אף אחד לא אומר לך מה לעשות...

אם אתה רוצה... אף אחד לא מפריע לך להתנהג כמו גוי גמור... לצערנו זה לא מליצה... אתה יכול לשחק את המשחק ולחיות חיים כפולים... אתה יכול להיראות חרדי לדבר ה' ובד בבד לרדת לשאול תחתית... ודווקא בגלל ההפקרות הזו שיש לנו מאז שאיבדנו את שני אלפים תורה!!! דווקא מחמת זה כל התוכנה כעת בידיים שלך!!! אתה המנהל... אתה הבוס היחיד שמחליט על עצמך... אף אחד לא אומר לך מה לעשות... אתה קולט איזה עוצמה יש לך בידיים?? התנא הכי קדוש משני אלפים תורה מסתכל עליך בקנאה... אוה... איזה תוכנה הקב"ה הפקיד בידיים שלך... וסמך עליך שאתה לבד תבחר בו ותפגין נאמנות כלפיו!!!! כן... אנחנו נמצאים בדור של "המחשב שלי!! המסמכים שלי!! המוזיקה שלי!! התמונות שלי!! אנשי קשר שלי!! והקוד האישי שלי!! אני ואני אחליט מי אני ומה שמי..."

ואם אני אבחר באבא שבשמים ואני אהיה נאמן לו איפה שאף אחד לא רואה... הנה לך מאפיין מוחלט של שני אלפים ימות המשיח!!! הנה לך חדר יחוד... ה' אחד ושמו אחד...

את האימון הזה שהקב"ה נותן לכל אחד ואחד מאיתנו... כזה פרגון לא קיבל אפילו הצדיק הגדול ביותר בשני אלפים תורה... היהודי הכי קדוש בדורו של דוד ושלמה... לא זכה לבחירה חופשית בעוצמה כמו היהודי הכי פשוט בדור שלנו... היהודי הקדוש בדורו של חזקיהו עמד ברגעים מסוימים וחשב לעצמו בחלישות הדעת... נכון... אני יהודי קדוש... נכון... אני עוסק בתורה יומם ולילה... אני לא עובר על נדנדוד חטא... אבל מישהו נתן לי חופש פעולה?? סו"ס אני נמצא בדורו של חזקיהו... אין אפשרות אחרת... מי יתן לי את האפשרות להיות בעל בחירה חופשית... שאני אוכל לגלות באינטרנט ולעשות מה שעולה על רוחי... ואני לא אעשה את זה כי אני נאמן לאבא שבשמים...

הוא לא קיבל את האימון הזה!!! ואילו היום?? כל בחור ישיבה בן שש עשרה שמסתובב כבר חודשיים בלי ישיבה... הקב"ה מעמיד אותו מול הבחירה חופשית הזו!!! כל בת סמינר בדור הרדוד שלנו מתמודדת מול בחירה חופשית לגמרי... אין לנו לא זקני עירה ולא שער מקומה ולא את אביה ואמא שיתרו בה... אף אחד לא יודע לאן היא יכולה להגיע עם החסימה ה"כשרה" שיש בבית... ואם הצעירים האלו בדור שלנו מתגברים ומפגינים נאמנות לאבא שבשמים... הם נותנים לקב"ה משהו שהצדיק הגדול ביותר בדורו של דוד ושלמה לא נתנו...

זה אנחנו!!! דורו של משיח!!! בדור של משיח הקב"ה רוצה חדר יחוד...

הקב"ה מכניס כל אחד ואחד מאיתנו לחדר יחוד... בחירה חופשית... אף אחד לא יודע מה אתה עושה... ובבקשה: האם אתה מוכן להתייחד איתי או לא??

לא נותר לנו אלא לעמוד בניסיונות הכ"כ לא פשוטים של דורנו אנו... לבצל את ההתמודדויות הרוחניות הכ"כ קשות שיש בדורנו... לבצל את זה לקרש מקפצה... לא היה מעולם מפגן נאמנות עוצמתי כ"כ מאשר יהודי בדור האחרון שרק הקב"ה יודע מה הוא יכול לעשות... ורק למענו יתברך הוא פורש!!!! לא נותר לקב"ה אלא להכריז מזל טוב... משיח בן דוד..

אין כלום... יש עבודה זרה... הכל מותר... אתה מובל!!! (גם אם תעבוד ע"ז... בסוף לא אתה תצטרך לתת קרבן אלא זה יהיה פר העלם דבר של ציבור.. הבי"ד יקריב בשביל כולם) ואז ביום בהיר אחד מת אחז המלך... ובנו חזקיהו מוציא אותו מקברו וגורר אותו על מטה של חבלים ומודיע לכולם חגיגת שמהיום ההנהגה מתהפכת במאה שמונים מעלות!!! חזקיהו נועץ חרב בבית המדרש כולם חייבים לשבת וללמוד תורה... מי שהשבת הקרובה מחלל שבת עם עדים והתראה, למחרת!!! על הבוקר הוא נסקל באבנים בשער העיר... מי שגולש באינטרנט לא כשר... למחרת מקיימים בו ארבע מיתות בית דין... ואיפה אני בסיפור הזה?? אני מובל!!! אני תלוי לגמרי בהנהגה!!! ברגע שיש מלך צדיק... אז כולם נהיים צדיקים... כולם **מוכרחים** להיות צדיקים... אין לך כמעט ברירה... אין לך פה שטח אפור של קירוב רחוקים... או לחילופין הפגנות על חילול שבת... אין פה נידון לויכוח!! כי אם ההנהגה החליטה שיש תורה!!! אז מי שמחלל שבת אחת דתו להמית... בלי קירוב רחוקים ובלי שירים מרגשים "רק שבת אחת תבא איתי..."

ככה עם ישראל היו בשתי אלפים תורה!!! הכל תלוי בהנהגה!!! במסד!! מערכת האכיפה של הנהגת התורה היא כ"כ חזקה שזה לא מאפשר לך יותר מידי מרחב תמרון...

כל נער פרחח וכל נערת שוליים ידעו בבירור שהם עלולים לסיים את חייהם הצעירים בבית הסקילה... הוא בתור בן סורר ומורה והיא בתור נערה המאורסה... נו... יש פה יותר מידי מה לבחור?? יש פה מקום למדרשיות נוער... ולקרוב צעירים וחנוך לנער על פי דרכו??

לא!!! אין חכמות!!! אסור לחלל שבת ונגמרו!!! אסור לעבור על איסור דרבנן!! כי זה יסתיים במכת מרדות... אבא לא צריך יותר מידי להעיר את יענקי לק"ש שיעשה טובה ויקרא... כי עבר על מצוות עשה פשוט מעמידים עליו בי"ד ומכין אותו עד שתצא נפשו... בקיצור: כך נראית הנהגת התורה במיטבה!!!

ואז עומד לו יהודי קדוש עובד ה' ושואל את עצמו: רגע... איפה אני?? הרי סו"ס באתי פה לעולם על תקן של בעל בחירה... שכל מצות עשה או לא תעשה... אמור להיות לי בחירה האם לקיים אותה או לעבור עליה... אז איפה הבחירה שלי?? אם אני מחוייב באכיפה מוחלטת על כל מצוה מדרבנן... ואם אני לא אקיים אותה אני מיד אקבל מכת מרדות... אז איפה הבחירה שלי?? איפה הביטוי האישי שלי מול קוניי??

מה התשובה?? יהודי יקר!!! צר לנו... אתה רוצה לחיות כמו יהודי שחי בשני אלפים ימות המשיח!!! מה נעשה שאתה כעת נמצא בשתי אלפים תורה!! מי שנמצא בשתי אלפים תורה אין לו את האפשרות להיכנס להגדרות של שני אלפים ימות המשיח... אין לך את הקוד!!

כן... בדיוק כמו שאנחנו פה... בשני אלפים ימות המשיח... לא יכולים להיכנס להגדרות של שני אלפים תורה... אין לנו אפשרות לעדכן את המציאות של התורה... ככה הוא... היהודי הזה שנמצא בשני אלפים תורה... הוא צודק שחסר לו את ההגדרות של שני אלפים ימות המשיח...

בחירה חופשית זו הגדרת התוכנה של שני אלפים ימות המשיח!!!! זה מה שאין בשני אלפים תורה!!! בשני אלפים ימות המשיח... כבר אין את הנהגת התורה... אין לך מערכת אכיפה של מלכות בית דוד... אין לנו את הכח האדיר של סנהדרין... אי אפשר לתקן תקנות חדשות... אי אפשר להיכנס להגדרות של תורה... **אבל דווקא כאן!!!** דווקא ברגע שאיבדנו את השליטה בשני אלפים תורה... כעת קבלנו משהו חדש... קבלנו את שני אלפים ימות המשיח!!!

ונושנתי...

כבר שקלתי ללכת בדרכה של חברתי שגם לה היה סיפור דומה, והיא לא הסכימה להשלים עם זה, היא שידרה לבעלה שהיא לא מקבלת אותו אם הוא לא אברך שיושב ולומד כל היום, אותה אחת רצתה להרויח בזה "עול תורה", אבל היא הפסידה את ה"אשת חיל" שבה שהתנאי הראשון הוא ש"בטח בה לב בעלה", שהיא מקבלת עול מלכות שמים, ומקבלת את בעלה עם השוני שלי, ועם החולשות שלו, גם אם הציפיות שלה ממנו נכזבו...

דווקא כעת הבנתי באופן מוחשי במה זה מגיע לידי ביטוי שבית יהודי זה בית של ה'...

כי בית יהודי אמיתי, זה בית שבו מקבלים את ה'... נכנעים לרצון ה', בית שבו נותנים לה' להכתיב את התכנים הרוחניים של הבית הזה...

התיאור של אותה אשת אברך הוא מדהים ומעצים ויש בו מסר חובה!!!

אולי לא שמתם לב... אז תשימו לב: לא נאמר כאן שאברך כולל זה לא ככזה חשוב... אין פה ניסיון לטעון שלצאת לעבוד זה אפילו יותר מלשבת בכולל וללמוד... לא!!! אותה אשה לא ניסתה לטייח את המציאות... לא ניסתה ליישר עקומות ולא להשוות קטן וגדול...

אין גם פה ניסיון לברוח מהטעם המר של האכזבה... כן... היא מודה בפה מלא: חלמתי על בעל שיישב וילמד בכולל וזה לא קרה... אותה אשה עדיין ממשיכה להבין שאדם שיושב ולומד זה יותר גדול... אבל אז מה!!! בשביל זה לא אנחנו מכתיבים את התפקיד שלנו בעבודת ה' אלא בורא עולם... ואנחנו מקבלים באהבה את רצונו יתברך...

כלפי מה הדברים אמורים?? ישנם כאלו שצורת ההתמודדות שלהם במקומות האלו זה בדרך של "אפלייה מתקנת", אם עומדת לפנינו אשה שמאוכזבת שבעלה לא הולך לכולל... איך נרגיע אותה?? נסביר לה שלשבת בכולל זה לא כזה חשוב... ואדרבה... יגיע כפיך כי תאכל ולקבוע עיתים לתורה זה יותר נחשב... ואז היא תרגע ופניה לא היו לה עוד...

אז לא!!! בן אדם בוגר לא חייב לעבוד בעבודה ערבית שכזו... כן!!! אני לא מטייחת את המציאות... מי שיושב בכולל וזכה!! נכון... אבל הקב"ה רצה שאנחנו נהיה דרגה אחת פחות... אז אני נכנעת לרצון ה' ומקבלת את זה!!! כן... אברך כולל זה לגיונו של מלך... והמעמד שלנו הוא אחד פחות... וזה המעמד שהקב"ה נתן לנו!!!

זה ראש בריא!!! זה אנשים בריאים!!! והכי הכי: זו צורת הסתכלות של יהודי!!!

לדעת לקבל את באהבה את הנתונים שלי!!! לא צריך לחיות ברמאות עצמית... לא צריך לטייח את הגלולה המרה שאולי התגלתה פה... אבל יש לה מקום!! יש לה תפקיד!!

והעיקר העיקר.. לדעת שמ-ה' אשה לאיש, ומשמים מכריזים על זיווגו של אדם, ואם זה הבית שנתן לי ה' ואלו הנתונים שקיבלתי- זהו רצונו יתברך. אין כאן פשלה וטעות. יש כאן תוכנית אלוקית, ואם זוכה אדם לקבל את הנתונים האלו ולהבין שהכל הכל מאת ה'- תוכנית שנכתבה במדויק עבורו, הרי "נושעתי". כאן מגיעה הישועה, שלווה הנפש, ההשלמה עם המצב ואפילו שמחה. שמחה שתביא בכנפיה אהבה ואחווה ושלוש ורעות.

והפעם קבלנו משוב מטלטל ומדהים ש... שצריך לדעת אותו... לפחות לדעת גם אותו...

התחנתתי לפני שנה וחצי עם בעל נפלא, אישיות מקסימה, בעל מידות טובות, אבל!!! דבר אחד העיב עלי מאוד... בתור בת סמינר, אחד מהטובים בארץ, חונכתי כל הזמן לבנות בית של תורה... כל הזמן התפללתי שאזכה לבעל שישב וילמד ואני מוכנה לצאת ולעבוד ולפרנס, העיקר שיוכל לשבת וללמוד ללא הפרעה... בשידוכים זה היה הנושא שתמיד בררנו והיה לנו חשוב לוודא שזה אכן כך... והנה התחנתתי... ו... ותקופה קצרה לאחר החתונה התברר שבעלי לא בשביל זה!!! הוא לא בשביל לשבת וללמוד בכולל!!!

לא... לא רימו אותי... לא נפלתי בפח... הוא באמת בן תורה אמיתי... אני מעידה עליו שבכל הנהגותיו הוא באמת מתנהג באצילות כמו בן תורה... אבל תכל'ס... הוא לא מסוגל לשבת כל היום וללמוד... היה לו מאוד קשה להגיד לי את זה... היו לו דמעות בעיניים כשהוא העמיד אותי בפני העובדה הזו... הוא אפילו הציע לי ואמר: אני יכול לשחק את המשחק... אני יכול ללכת לכולל העיקר שתרגישי שיש לך בעל שמוסמך ב"סידור מדפים" של הדור שלנו כאברך כולל... אבל אני כנה... ואני פשוט לא בנוי לזה... אני רוצה לקבוע עיתים לתורה... ואני אקבע ואמסור על זה את נפשי... אבל אני לא בשביל לשבת בכולל כל היום!!!

הבשורה נפלה עלי כרעם ביום בהיר... חשכו עיני... הרגשתי שמפעל חיים הנצחי שלי קרס מול עיני... לא ידעתי מה לעשות עם עצמי... כשהוא יצא מהבית בכיתי ובכיתי ולא יכולתי להירגע... מה... זהו?? אבדתי את עולמי?? אבדתי את השכר הגדול של אותן נשים שאננות שממתנות לבעליהן וכו'??

אולי אסור לי לוותר... אולי אני צריכה להתעקש ולומר לו... תלך בכל זאת ללמוד... סו"ס הוא עדיין השאיר את זה פתוח... הוא נתן לי אפשרות להגיד מה שיש לי...

ואז נחשפתי לתכנים של גיליון שלהבת והבנתי ש"קבלת עול מלכות שמים" זה לקבל בין היתר את המעמד התורני שלי!!! אם זה היה חטא שיהודי יוצא לעבוד לפרנסתו וקובע עיתים לתורה, לא יכולתי לוותר. הייתי צריכה להתעקש ולעמוד על כך, אבל היות וזה לא איסור, אלא יש פה מעמדות שונים, יש אנשים שזכו להגיע לשיא שזה "אברך שתורתו אומנותו" ויש אנשים שנמצאים בדרגה אחת פחות מכן, שזה יהודים שקובעים עיתים לתורה, ברגע שזה רק עניין של מעמדות שונים, אז כעת לא נותר לי אלא לקבל באהבה את המעמד שלי... ובדיוק כמו שאני אשה ולא איש, אז אני לא מצטרפת לשדולת הנשים שנלחמות על מעמד האשה, אלא אני נכנעת ומקבלת את המעמד שלי ומברכת מידי בוקר "שעשני כרצונו", אז על אותו משקל, כעת שמתברר שה' רצה שבעלי יצא לעבוד ולא ישב בכולל, אז זה המעמד שה' הציב לי, ואני צריכה לקבל את זה באהבה,

קראתי בשקיקה את מה שנכתב בספר "ואהבת" בשם ר' עזריאל שאמר: שאשה שזוכה שבעלה ישב וילמד, היא בהחלט זוכה להעמיד "עולה של תורה", אבל אשה שמקבלת באהבה את הנתונים שה' העמיד לה, שבעלה לא זכה לשבת וללמוד כל היום, הרי היא מקבלת עול מלכות שמים, ועול מלכות שמים קודמת לעול תורה, סו"ס אנחנו מחויבים לנתונים שה' מציב לנו, דברים אלו עשו לי סדר מדהים בראש, ונתנו לי בחזרה את בעלי...

"וצדיק באמונתו יחיה"

מאת הרב ישראל קליין שליט"א

השיעור כללי של הקב"ה

המצח כוססים את העטים, מנסים לדלות איזה בדל תירוץ ושום דבר לא עולה להם במח, ובשעת התירוץ כולם מסתכלים וצובטים את עצמם, הוא הלא אומר דבר כל כך פשוט, זה הרי אחד ועוד אחד, איך לא חשבתי על זה קודם, וואי איזה חאפ. אנשים דופקים על הראש בתנועה שאומרת וואי איזה ראש צנון מה לא הבנת?! זו היא חדווא דשמעתא אמיתית.

בורא עולם כביכול, אומר בעולם שיעור כללי ארוך מאוד, השאלות נערמות בזו אחר זו, איך יתכן? איזה חסדיך הראשונים? השאלות הן אדירות ואין מי שיכול לתרצן, וככל שהשאלה יותר קשה כל השמחה בתירוץ תהיה בעוצמה עצומה. אנחנו נבין פתאום שקושיא מעיקרא ליתא, הקושיא לא מתחילה בכלל.

הגר"ש פינקוס זצ"ל היה רגיל להביא את דברי הגר"א ש"שחוק" הוא דבר המתחדש ושמחה הוא מצב קבוע של שמחה, לעתיד לבוא "מלא שחוק פינ", כל רגע נופתע מגלוי חדש, נגלה שכל מה שחשבנו אותו לשאלה הוא לא מתחיל, התירוץ הוא כל כך פשוט. במזמור שיר ליום השבת כאשר אנחנו מדברים על שבת שבה מתגלה ענין "עולם הבא", המציאות של לעתיד לבוא, אנו אומרים: מה גדלו מעשיך השם איש בער לא ידע, אנחנו נקלוט ונבין אז, ש'בהמות' הייתי עמך, היינו שוטים ונבערים מדעת, כאשר חשבנו שהקושיות של הגלות הן קושיות, אך הקושיא לא מתחילה כלל ועיקר. משהו יסודי חסר לך. נתפוס את עצמינו ונבין את ה"עמקו מחשבותיך", איך בורא עולם בכוחו הגדול סיבב בתוך הרע הגמור את הטוב הכי גדול. עד כמה טפשים ונבערים מדעת היינו כאשר חשבנו שיש כאן שאלה. זו לא תהיה שאלה עם תירוץ, אלא יתגלה שקושיא מעיקר ליתא.

זו היא נחמה בכפלים. כאשר יש לילד קושיא על אבא שלו, מדוע הוא עשה לו דבר רע, וביום מן הימים אבא מסביר לו ומתרץ לו תירוץ מניח את הדעת, הילד מתנחם, אבל הטעם החמוץ של הקושיא עדיין בפיו, כאב העלבון הוכה אבל לא סולק לגמרי, זו היא בחינת נחמה אחת. אבל נחמה בכפליים, מביאה למצב שאין זכרון לצרות כלל שנאמר: (ישעיהו סה) כִּי נִשְׁכַּחוּ הַצָּרוֹת הָרָאשׁוֹנוֹת וְכִי נִסְתָּרוּ מַעֲיָנַי. כִּי הִנְנִי בּוֹרֵא שְׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאָרֶץ חֲדָשָׁה וְלֹא תִזְכְּרֶנָּה הָרָאשׁוֹנוֹת וְלֹא תִעֲלֶינָה עַל-לֵב: כִּי אֲמַדְּשׁוּ וְגִילוּ עַד-עַד.

התחושה תהיה כאילו החזקנו את הנאמנה הפוך, כאילו החזקנו גובלן - רקומה מהצד השני, שלגד עינו נראים ערימת חוטים סבוכה אבל הצד השני היא תמונת נוף מרהיבת עין, לכן הימים הללו יתהפכו למועדים, כי לא יהיה תירוץ למה עשה ה' ככה, אלא תשעה באב איקרי מועד. השעשוע הגדול והשמחה העצומה שתהיה אז יהיה מהגלויים הנוראים של "סוד היחוד" איך שכל הרע היה כולו טוב, כמו שמגדיר זאת הרמח"ל.

זו היא נחמה לא של פרס נתחומים זו היא נחמה של חרטה כמו: "כי נחמתי כי עשיתים", אנחנו נתחרט חרטה גדולה על כך שחשבנו שהרע היה רע.

קראנו בתשעה באב את "כי תוליד בני ובני בנים", במשקפים של תשעה אב, במבט של קינות ואיכה, אבל עכשיו ב'שבת נחמו' אנחנו מתחרטים, קוראים את אותה הפרשה במשקפים של נחמה בחרטה על מה שחשבנו מעיקרא.

כאשר מגיעה שבת ואנחנו נזכרים בקשר המיוחד שיש בינו לבורא עולם, יהודי נקרא אל המלך לשבת על שולחנו, "אתכא דמלכא". בימות החול יש כביכול גט בינו. יש גלות וחורבן, אבל שבת היא "מעין עולם הבא" שבת מגלה לנו שה"גט" שביכול קבלנו מהקב"ה לא פעל את ה"כריתות". לא כאשר שגרשה בעלה, אלא כאשר שהלך בעלה למדינת הים. כלשון חז"ל, ביום השבת אנחנו נפגשים שוב באהבה עצומה, זה מגלה לנו שכל הגלות והיסורים הם לפנים. על שבת נאמר "כולה היא שתנחם", בשבת אסור לבכות. אז אנחנו מתנחמים באמת נחמה של חרטה. שבעה דנחמתא - שבעה מפגשים שבתיים עם בורא עולם, בהם הוא מדבר על ליבנו ומגלה לנו איך אהבתו אלינו היא נצחית, למרות כל יסורי הגלות.

התפארת שלמה אומר ווארט נפלא, גט בידה ומשיחה בידי אינו כריתות, בשעה שקבלנו את הגט כביכול, ברגע החורבן נולד משיח, גט בידה של כנסת ישראל ומשיחה - המשיח שלה בידי של הקב"ה אינו כריתות. זו היא קדושתה ומעלתה של שבת נחמו.

שבת נחמו. צירוף של שתי מילים: שבת של נחמה. הקב"ה מנחם את בניו אהוביו על החורבן הנורא. על החפץ חיים מסופר שכאשר היה קורא את נבואות הנחמה העתידיה היו עיניו זולגות דמעות בהתרגשות עצומה.

"דברו על לב ירושלים וקראו אליה" בורא עולם מדבר על ליבנו לנחם אותנו, לכאורה מילות הנחמה הן מילות נחמה אבל הצירוף של שבת - נחמו טעון הסבר. לא מסתבר שכל הקשר הוא מקרי מפני שאת הפטרת נחמו קורים בשבת, כי אין הפטרה ביום חול. אלא, הנחמה היא בצירוף ובחיבור אל השבת, שבת - נחמו. מה פשרן של דברים? כל השבעה דנחמתא הן שבתות של נחמה, מהו הקשר בין שבת לנחמה, עוד צריך להבין, "נחמו נחמו" אומרים חז"ל: מתנחמת בכפליים מה פירושה של הנחמה הכפולה?

דבר מעניין נוסף שקריאת התורה של תשעה באב היא הפרשה של "כי תוליד בנים ובני בנים", את אותה הקריאה עצמה אנחנו קוראים ב"שבת ואתחנן", אמנם מוסיפים קריאה לפני ולפניה ולאחריה אבל בכל זאת הוא דבר פלא שפרשה זו נקראת בתשעה באב וגם בשבת נחמו? אולי נתחיל דוקא לבאר את ענין הקשר של הנחמה לשבת. ב'מזמור שיר ליום השבת', הבא להביע את תוכנה של שבת המלכה נאמר: "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות להשם, מה גדלו מעשיך השם מאוד עמקו מחשבותיך איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת". פסוק זה תמוה ביותר, נתאר לעצמינו שכשנרצה לתאר את גאונותו של רב פלוני נתבטא ונאמר שהוא כזה גאון שאפילו הטיפש הגדול של העיר אינו מבין את שיעוריו הגאונים, הלא אין למשפט זה טעם וריח, מה אם כן הפירושו: "מה גדלו מעשיך השם... איש בער לא ידע", כביכול אנו אומרים, הקב"ה הוא חכם כזה גדול שאפילו טיפש לא מבין אותו.

אולם ביאור הדברים על פי משל - מה זה "שיעור כללי" טוב ומוצלח. ישנם ראשי ישיבות שהם ממש מומחים בענין, בשעה שראש הישיבה מערים את הקושיות בסוגיא בתחילת השיעור, הוא שואל את השאלות כל כך חזק, שהסקרנות של השומעים נפתחת במלא העוצמה. הקושיות הן עצומות לא ניתן להתחמק מהם, מי שלא עמד על השאלה, מרגיש במבוכה, איך זה שלא שמתי לב לקושיא הזו? כך הלב נעשה פתוח לקלוט את התשובה. המתח הלימודי חותך את האויר.

לשאל שאלות זה מקצוע. חז"ל משבחים את דוד המלך שהיה יודע לשאול, הם מפרשים את מה שנאמר על דוד המלך "יודע נגן" - "יודע לשאול", מסביר המהר"ל שכמו שהניגון פותח את הלב ומשמח אותו, כך השאלה משמחת את הלב ופותחת אותו, השאלה מאתגרת, וגורמת לכל חלקי המוח להיות פתוחים וקשובים. שיעור כללי טוב מתחיל בשאלות עצומות, ש"לית נגר ובר נגר דליפרקיניה" נראה כי אין שום תירוץ והמתח בשיאו.

ואז מגיע ראש הישיבה וביד אמון מתחיל לפשט את הקשרים, הסיבוכים והפלוטרם שנוצרו בסוגיא, הוא מציב יסוד אחד והכל נעשה מחוור כשמלה, התירוץ הוא גאוני, אבל הוא גאוני בפשטותו. אדם תופס את הראש שלו ואומר לעצמו אוי ווי! זה הרי כל פשוט, איך לא עליתי על זה! זה הרי ברור כשמש בצהריים - עם היסוד הזה הקושיות לא מתחילות!

חוויה של שיעור כזה היא אדירה והיא מכניסה חשק ואהבת תורה. הטלטלה האדירה שעובר המחמבוי סתום שלא ניתן להחליץ ממנו למשהו גאוני בפשטותו שמתקבל על הלב, זה מאיר את הנשמה, ומשמח בשמחת התורה.

מספרים על מרן רבי חיים הלוי זי"ע שאמר לו אביו הבית הלוי זי"ע בבדיחותא, בדרך הלימוד שלך אף אחד לא שמח ואילו בדרך הלימוד שלי כולם שמחים, אצלי הקושיא היא קושיא והתירוץ הוא תירוץ ממילא כולם שמחים, השואל שמח ששאל שאלה טובה, המתרץ שמח שתירץ תירוץ טוב והכל על מקומו בא בשלום. אבל כשאתה מיישב איזה קושיא, ואתה אומר ס' איז צווי דינים, אז הקושיא בכלל לא התחילה וממילא אין קושיא ואין תירוץ.

אבל כולנו יודעים שזה באמת ה"חדווא דשמעתתא" האמיתי. מגיד שיעור מוצלח הוא מי שיודע לשאול כזו שאלה שבשעת השאלה כולם בטוחים שאין תירוץ, כולם מאמצים את המוח מגרדים את

[מאמר וסיפור א': "ואתחנן אל ה'". וסיפור ב': "מעשה בגז הצחוק",
נשלחו על ידי המגיד שיעור החשוב הרב יצחק ברבר שליט"א חן חן לו]

"ואתחנן אל ה' "

בפרשת ואתחנן כתוב: "וְאֶתְחַנֵּן אֶל הוֹיָא בְּעַת הַהוּא לְאמֹר".

נשאלו ה"ראשונים" אם בשמים נגזרה על אדם גזרה, כיצד ניתן לבטלה? אחד התירוצים הוא, כי גזרה שנגזרה חייבת להתקיים, אך אם אדם עומד בתפילה ומדבק עצמו בבורא עולם וחילחלה התפילה בעצמותיו שרק הבורא יכול להושיעו, סמיכתו ובטחונו בבורא עולם משנה את כל מהותו, והוא אינו אותו אדם שהיה קודם התפילה שעליו נגזרה הגזירה, הוא נהפך בכח התפילה והפך לאחר, וע"כ הבטיחו חז"ל (ירושלמי ברכות פה) "אם כוונת ליבך בתפילה תהא מבושר שנשמעה תפילתך".

מקום קבורת רחל מושך אליו יהודים מקצה העולם להעתיר בתפילה, כל אחד ואחד ותפילתו.

יום אחד הגיעה אשה בוכיה אל הקבר ופתחה בזעקות שהחרידו את כל המתפללים. הכל הבינו כי צרתה גדולה, וכך זעקה "מאמא רחל! רק את מרגישה את הצער הנוראי שלי, מי כמוך יודעת את סבל העקריות, הרי גם את התייסרת עד שזכית להיות אמא, כבר שתים עשרה שנה שאני מייחלת! אנא עוררי רחמים אצל בורא עולם ובקשי מלפניו עבורי".

באותו זמן הגיע אל הקבר הגאון ר' חיים שמואלביץ זצוק"ל זיע"א, וליבו נמס בקרבו לשמוע את זעקותיה, חס עליה ר' חיים, ניגש אליה, והבטיח לה שהפעם תפילתיה ייענו, והוא בירך אותה "בעוד שנה את חובקת בן, הודיעי לי על הברית ואני אהיה ה"סנדק". לא האמינה האשה למשמע הדברים, ושאלה מאיזה כח באה ההבטחה? ור' חיים השיב, תפילות חמות כל כך הבאות מלב שבור ומייחל, אין ספק שראויות ומקובלות הם לפני "שומע תפילה", ומכח הביטחון האמיתי בבורא עולם הם הופכים את האדם המתפלל לאחר לגמרי, שעליו לא נגזרה הגזירה, ועל כן בטוח הוא שתפילתה תתקבל והישועה תגיע. ואכן, לסוף תשעה חודשים ילדה בן זכר, ונתכבד הצדיק בסנדקאות.

* * *

תירוץ נוסף מובא ב"ראשונים" על השאלה בפתיחת המאמר, שפעמים הגזירה שנגזרה על האדם נגזרה עם תנאי, שאם יתפלל כך וכך תפילות תימחק הגזירה, ועדיין הוא לא השלים את סך התפילות ועליו להמשיך להתפלל, לקוות, לייחל ולסמוך בטחונו בבורא עולם "שומע תפילות".

בתפילתו של משה רבינו לביטול הגזירה שלא יכנס לארץ, נאמר לו "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה", לו היה מתפלל עוד תפילה אחת היה קורע בזה את גזירת כניסתו לארץ, לכן אמר לו ה' אל תוסף עוד... וידוע כי אי כניסת משה רבינו לארץ ישראל היה לטובת עם ישראל, כי אילו ח"ו היה נבנה ביהמ"ק בידי משה לא היה נחרב לעולם, ובורא עולם ח"ו היה מכלה חמתו בעם ישראל, ובזה שלא נבנה ע"י משה רבינו כילה חמתו בעצים ואבנים והוא חורבן בית המקדש.

* * *

ישנם פעמים בהם אדם מתפלל, מחזק בטחונו בה', מפציר ברחמים ללא ליאות על צרה שיש לו ולא נענה... הסיבה, "יש עושר השמור לבעליו לרעתו" לא כל מה שנראה לאדם שזה לטובתו, אכן זה כך.

סיפר לי יהודי, חסיד בכל רמ"ח אבריו, שבהיותו בחור היה "הויז בחור" (מעין משמש) אצל אחד האדמו"רים, בלילות היה ישן בחדר שהיה צמוד לחדר האדמו"ר, באם היה האדמו"ר זקוק לדבר מה, היה מנענע בפעמון שהיה סמוך למיטתו, ואז הבחור היה קם וניגש לרבי לשאול את רצונו.

ערב אחד הגיע הבחור כהרגלו אל בית הרבי, ואיך שאמר לרבי "ערב טוב" להודיע על בואו, הביט אליו הרבי, קרא לו ושאל "למה נפלו פניך?"

השיב הבחור שהיה אז יחסית מבוגר (כבן 25) שהיתה הצעת שידוך מיוחדת עם יחוס, כסף, וכבוד, ועכשיו לפני זמן קצר הודיע לו השדכן שהצעה נפלה, ולכן פניו נפולות. הביט אליו הרבי עמוק לתוך עיניו, ושאל אותו "מנין לך שזה לא לטובתך?" סתם ולא פירש.

חלפו כארבעים שנה, הבחור התחתן, האדמו"ר נפטר ובנו מילא את מקומו. יום אחד נקרא הוא בבהלה אל הרבי, אל הקודש פנימה, כאדם שעוסק בהשכנת "שלום בית" שנים רבות עם הצלחות גדולות, ביקשו האדמו"ר לנסות לטפל בזוג עם עשרה ילדים שהבית ממש קורס ממריבות פנימיות. למעלה משלוש שעות ישב ודיבר עם בני הזוג. בזמן מסוים ביקש לעשות הפסקה קצרה, ואז כשהאשה יצאה לכמה רגעים, שאל את הבעל לשמה של האשה מלפני הנישואין, להפתעתו העצומה גילה שזו היתה המשודכת שהוצעה לו לפני שנים רבות, והצעה זו נפלה. הוא הוסיף שמזה עשרות בשנים שהוא טיפל במאות זוגות, ולא זכור לו שפגש פעם באשה כה רעה....

"מנין לך שזה לא לטובתך"??...

באירופה של לפני המלחמה, נכנס חסיד עשיר מאד אל בעל ה"אמרי אמת", ושאלו על עסקה מסוימת שנפלה לפתחו, הוא התלבט אם לעשותה או לא, הרי כל סיכוי הולך עם סיכון, האמרי אמת עודדו להיכנס לזה ואמר לו שזו עסקה נפלאה, הלה עשה כמצוות הרבי, וכעבור תקופה קצרה, העסקה נכשלה והלה הפסיד את כל הונו והגיע לפשיטת רגל, מרוב צער לא היה מסוגל להראות פניו ברבים, הוא מכר את ביתו ועלה עם כל משפחתו לארץ ישראל. לאחר המלחמה נכנס ל"בית ישראל". אמר לו הרבי "העסקה הזו שעשית בברכת האמרי אמת, היתה המוצלחת ביותר שיכולת לעשות, בזכות זה זכית להינצל, אתה וכל בני משפחתך מהמלחמה".

"מנין לך שזה לא לטובתך"??

* * *

ויש פעמים שאדם מתפלל תפילה עמוקה מכל הלב, ובקשתו התקבלה והוא אמור לצאת מצרתו עליה התפלל, אך בורא עולם ברחמיו הרבים שולף את התפילה העמוקה שהלה התפלל ומכניסה לבית גניזו, יבוא יום ואותו אדם יהיה זקוק לרחמים מרובים, או אז יפתחו את ה"כספת", והתפילה העמוקה מלפני שנים רבות תעמוד לו לעזרתו.

ראיתי פעם ברחוב בו אני גר, רכב אמריקאי נוסע והנה ילד קטן רץ לכביש וכפסע היה בינו לבין הרכב, אלמלא בלימתו העוצמתית של הרכב, היה פוגע בילד ומי יודע מה עלול היה לקרות. הנהג יצא מהרכב כשיכור וזעק בקולי קולות "מי זו האמא של הילד הזה? זו הפקרות ככה להזניח ילד!" הילד לא הבין על מה יצא הקצף, הוא פשוט קם, ופסע לכיוון הבית, הנהג שנרגע קצת שב למכוניתו ונסע.

כעבור מספר רגעים הופיעה אמו של הילד, נתנה לו יד ולקחה אותו הביתה, ולא ידעה מאומה מה התרחש מספר רגעים קודם לכן.

מי יודע אם לא תפילה מעומק הלב שהמתינה בכספת שנים רבות, עמדה לה לאותה אמה שבזכות התפילה ניצל בנה ממוות או מפציעה קשה? מי יודע???

*****

*****

"מעשה בגז צחוק"

מספרת הגב' לאה מאשדוד. היינו זקוקים למרפאת שיניים לטיפול שורש, עם גז צחוק, עבור ביתינו בת העשר. באשדוד לא ניתן היה לקבל באותה תקופה שירות זה, ומי שנזקק לזה נאלץ להדרים לאשקלון.

הגב' לאה אשה מאד עסוקה בהרבה תחומים, מעבר להיותה מורה, ואמא למשפחה ברוכת ילדים, סדר היום שלה מתוכנן כבר מתחילת השבוע, ובכל זאת כאבי השיניים של הבת אילצו אותה למצוא לעצמה פנאי לנסוע לאשקלון, ולתת לבת את הטיפול הדרוש לו היא זקוקה.

"ביום המיוחל נסענו לאשקלון, התור נקבע לשעה 5 אחה"צ, יצאתי די מוקדם, והשתדלתי להגיע לפני הזמן... על כל צרה שלא תבוא, ואכן רבע שעה קודם הזמן כבר ישבתי בפרוזדור, ממתינה לשמוע שקוראים את שמי.

בשעה 5 נכנסנו לחדרה של הרופאה, זה היה חדר גודל מאד, כשבקצהו ישבו שתי מזכירות ועשו את עבודתן, מבטא שפתיה גילה כי מוצאה מאחד ממדינות חבר העמים, היא קיבלה אותנו בחיוך קל והורתה לבתי לשבת על "כסא המלכות".

היא פנתה אל הסייעת ושאלה אם הכל מוכן, וכשזו נענתה לה בראשה לאות "הן", הושיטה את ידה אל מכשיר הגז והרימה את הכפתור כדי להפעילו. וכאן אירע דבר מוזר, משום מה המכשיר לא נדלק ונשאר דומם כפי שהיה. היא הביטה אל הסייעת כשואלת "מה זה?", היא ניסתה עוד מספר פעמים, אך לשווא. המכשיר דמם ולא הגיב!.

היא הוציאה חלק מסוים והחליפה אותו, זה היה חלק שמידי תקופה היו צריכים להחליפו, אך גם זה לא הועיל, המכשיר פשוט שבק לגמרי!

מניסיונה ניגשה אל ארון החשמל וניסתה שם את מזלה, אך לשווא. כל מאמצייה עלו בתוהו. היא חשבה רגעים ספורים, ואז ביקשה מאחת המזכירות שישבה בירכתי החדר להזמין דחוף טכנאי לתקן את המכשיר. אל הגב' לאה היא פנתה בהתנצלות ואמרה "אני מאד מצטערת, אבל בעינייך ראית כי המכשיר התקלקל, ניסיתי לעשות ככל שאני יודעת ויכולה, אך כנראה שזה זקוק לידיים של טכנאי מקצועי, ישנה אמנם אופציה לערוך את הטיפול ללא גז צחוק, אך מן הסתם הילדה תפחד ותתנגד, מה שנראה לי שאת תאלצי לגשת למזכירות לקבוע תור לפעם אחרת".

מספרת הגב' לאה, "לשמוע את המשפט הזה מהרופאה היה כרעם ביום בהיר, האומנם?? כל כך הרבה מאמצים עשתה ופינתה את אותו היום, ועכשיו צריך להתחיל הכול מהתחלה... או לבצע טיפול ללא גז צחוק? הרי לא עבור זה התאמצה להגיע עד אשקלון...".

ברוב צערה, נזכרה לפתע על הסגולה לתרום לצדקה. היא הבטיחה ותרמה סכום מסוים לצדקה, מעומק ליבה נשאה תפילה לבורא עולם שיעשה עימה חסד, ויקדש את שמו בעולם להראות לכולם כי הוא השליט והכל יכול, היא קיצרה בתפילה, ניגבה את דמעתה, ובעוז ובטחון פנתה אל הרופאה בבקשה שתסכים לבקשתה, לנסות להפעיל פעם נוספת את מכשיר הגז.

"מה קרה?" התפלאה הרופאה מהבקשה המוזרה הזו, והוסיפה "ראית שעשיתי כל מה שרק יכולתי, שום פעולה לא צלחה, למה שעכשיו זה יידלק?". הגב' לאה לא התבלבלה והשיבה בגאון "ראי, תרמתי כסף לצדקה, והתפללתי לבורא ועלם, ואני מאמינה באמונה שלמה שהצדקה והתפילה יכולים לחולל נפלאות!". בטרם גמרה את דבריה, פרצה הרופאה בצחוק מתגלגל שסחף את המזכירות שישבו בקצה החדר, "אני לא מאמינה בכל השטויות האלה! אלו אמונות טפלות חסרות כל שחר, זה טיפשי לחשוב שכסף של צדקה או תפילה כמו שאת קוראת לזה, ידליק את המכשיר". "ולכן" סיימה, "אני לא רואה שום טעם לנסות פעם נוספת!"

גב' לאה לא ויתרה, האמונה שלה בבורא עולם יצוקה בנשמתה. ניגשה אל הרופאה וביקשה "אנא ממך, הרי הזמן הזה הוא בעצם שלי, מה אכפת לך לעשות עימי חסד ולנסות פעם נוספת?" הרופאה הביטה עליה בזלזול ואמרה בלגלוג "טוב, אעשה כבקשתך", ולא חסכה מעצמה שוב לחזור על זה שאלו אמונות טפלות חסרות כל טעם, וכלל לא מתאים לאנשים מודרניים כמונו".

באותם רגעים, פרצה מליבה של הגב' לאה "זעקה אילמת" שנשמעה מקצה העולם ועד קצהו, "רבש"ע, עשה למענך, אני בוטחת בך, הראה להם את גודלך וחוזק ידך..." היא מתפללת, והרופאה ניגשה שוב למכשיר, הרימה את הכפתור, ו... הלא יאומן קרה! המכשיר פתאום חזר לחיים, והחל לעבוד כרגיל כאילו לא אירע לו מאומה! את ההלם והדממה ששררו בחדר אפשר היה לחתוך בסכין, היא נאלמה דום, פניה חוורו והיא לא ידעה היכן למקד את עיניה, ונראתה כאילו קיבלה שוק חשמלי...

**המזכירות מקצה החדר שהיו עדות לכל אשר התרחש, זעקו בספונטניות "יש אלוקים!!!"...
לאחר ההלם, בדקה הרופאה את המכשיר, הוא נדלק ונכבה ועבד כרגיל כאילו
לא ארע לו מאומה. היא נגשה שוב לגב' לאה, ובקול נמוך אמרה "הזמן שלך בעצם כבר עבר,
אבל אחרי מה שהיה פה אני אטפל בילדה, והתור של האחרים ידחה קדימה...".
בשקט ובענווה ניגשה אל הכסא והחלה בטיפול. - - -**

*****

*****

*****

לסיכום: אנחנו כולנו שייכים לבורא העולם, ואנחנו כן מאמינים בו ועובדים אותו בכל לבבנו, ואפילו שיש זמנים שאנחנו לא מרגישים את העבודת ה' בכל חוזקה, גם אז אנחנו קשורים לבורא העולם בקשר בל ינותק, ולכן כולנו כן נקראים 'עובדי ה' – עבדי ה' באמת'.
לכן בס"ד אנחנו קוראים לדפים הללו בשם "כלנו יודעי שמך", כדי להודיע לכל באי עולם, על הטעות והשקר הנורא שהיצר מנסה לפתותינו שנחשוב שאנחנו לא "יודעי שמך", ואילו אנחנו נצעק ונאמר לעצמינו ולסביבותינו שאנחנו שייכים לקבוצת "כלנו כן יודעי שמך", אנחנו כלנו עבדי ה', כל אחד בדרגא וברמה שלו, אבל המכנה המשותף לכלנו הוא, ש"כלנו יודעי שמך".

והיינו צריכים לכתוב את שם החוברת ככה: "כלנו יודעי שמך" !!! עם סימני קריאה מרובים, כדי להדגיש את הוודאות והבהירות אשר השם הזה מסמל עבורנו, ושאינן פה שום ספקות או אי וודאות ויאושים, ורק מפני שבכותרות ושמות של ספרים לא כותבים סימני קריאה, לכן לא נכתוב את זה, אבל לעצמנו אנו

נשנן ונחזור ונשנן את האמת היחידה והבלעדית, בעוז בשמחה ובגאווה דקדושה, שאנו כמובן שייכים לקבוצה הנבחרת של בורא העולם הנקראת

"אנחנו - כלנו יודעי שמך" !!!

התפילה יש בה סגולה לשנות לא את הגזר דין, אלא את האדם. שע"י התפילה מתרומם האדם יותר ברוחניות, והוא כבר לא אותו האדם שנגזרה עליו הגזירה!

הרכב אחרי הסגר

"ייתכן גשם" זה ה"עשוי להכיל בוטנים" של מזג האוויר

לא רוצה להלחץ חלילה אבל מאז שבדקים לנו חום בכניסה לרשתות ולקניונים שכחו לבדוק תיקים

אין לי בעיה להיות ספונטני אבל למה מעכשיו לעכשיו

בניגוד לכולם אני דווקא אוהב את איך שביבי והממשלה מתנהלים בקורונה. הם גורמים לי להאמין שגם אני יכול להיות ראש ממשלה.

אמא: לא לאכול חמצוצים כי...

אם תסתכלו טוב תראו 4 קופים מסתכלים אחד על השני

ביבי: ניסינו לעשות הכל ועדיין הקורונה כאן והמספרים מטפסים עיתונאי מהימין: לא ניסיתם לעשות סגר על תל אביב ביבי:

אם אנהנו לא אמורים לאכול בלילה למה יש אור במקורר???

היא אומרת שאני מדבר יותר מידי על מכוניות. איזה שטויזטה.

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בַּעַת הַהוּא לְאִמְךָ
פעמים שאדם מתפלל ומתפלל מעומק הלב, אך רואה שכביכול תפילותיו לא נענות. גם כי תרבו תפלה אינני שמע (ישעיה א, טו), אך אסור לאדם להתייאש ולדאוג, כיון שכל תפילה נשמעת, ובעת זמן המדויק שנקבע משמים שיקבל האדם את בקשותיו, הרי שיקבלם בשמחה ובטוב לב. וזהו שרמזה התורה, וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' - האדם מתפלל לה', אך רק בַּעַת הַהוּא - בעת זמן שנקבע משמים תקובל תפילתו, ואז ירגיש האדם הרגשה נפלאה של גבהות והתרוממות שתפילתו לא שבה ריקם, וזהו נרמז במילה לְאִמְךָ שהוא מלשון אמיה, שהוא לשון גבהות ורוממות.

אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימוע עצמו מן הרחמים (ברכות י ע"א), כיון שאין תפילה החוזרת ריקם (ברכות לב ע"ב), וגם אם אדם לא נענה בתפילתו יחזור ויתפלל עוד פעם ועוד פעם עד שיענה העת וזמן שתקובל תפילתו, קוה אל ה' חֲזַק וַיִּמְצֵן לְבָבְךָ וְקוּה אֶל ה' (תהילים כז, יד).

עַל הַרְאֵשׁ הַפְּסָגָה וְשֵׂא עֵינֶיךָ... (דברים ג, כז) משה רבינו ביקש מהקב"ה לפחות רק לראות את ארץ ישראל, ולצאת ממנה בחזרה, אך הקב"ה לא הסכים לזאת, אלא ציווהו לעלות לראש הפסגה ומשם לראות את כל ארץ ישראל, כיון שידע הקב"ה שלאחר שיכנס משה רבינו לארץ יבקש להישאר בה, דכך דרכם של הצדיקים שאינם מבקשים הכל בבת אחת, אלא מעט מעט.

וכל זאת עשה הקב"ה למען עם ישראל, דלעתיד לבוא יקומו כל מתי מדבר ויכנסו לארץ ישראל, ועל אף שנאמר בַּמִּדְבָּר הָזֶה יִתְמוּ וְשָׂם יָמָתוֹ (במדבר יד, לה), מכל מקום כיון שיתיר הקב"ה למשה רבינו את הנדר שנדר שלא להכניסו לארץ הרי שיתיר גם את הנדר שלא יכנסו מתי המדבר לארץ, נדר שהותר מקצתו הותר כולו (נדרים כו ע"ב ובשו"ע יו"ד סימן רכ"ט ס"א. דברים רבה ב, ט).

יהי רצון שנזכה לראות לעבוד את ה' יתברך בלבב שלם ונראה בקרוב בקרוב בישועת ישראל השלימה, אמן.

שת שלום ולמורק!

הילדים של היום לעולם לא יבינו מה זה לחכות שבוע לתמונות שצילמו רק כדי לגלות שכולן יצאו זוועה.

שומע, השלט בסוף גדול יותר באיזה 7 מטר ממה שחשבנו - אין בעיה, פותר לך את זה.

מעט נחנקתי מזר היום. פיצה בחיים לא היתה עושה לי זכר כזה

גברים זה כזה: בוחר אבטיח טוב - 5 דק' מדבר על זה שבחר אבטיח טוב - 5 שנים

כשאתה לבד בבית...

רק מזכיר לכל התלמידים שיוצאים לחופש הגדול להוציא את הסנדוויץ מהתיק.

מעניין אם כשהאגיס היו בתחילת הדרך הם אמרו שהעסק שלהם עדיין בחיתולים.

התחושה כשהרגל נרדמת ואתה מנסה ללכת...

זוכר שאמרתי לך שאני אלופה, שאני גם נוהגת וגם קוראת ספר? כן, באיזה עמוד את? -עכשיו בעמוד חשמל.

טיול אגם מעלה אדומים

האורחים
נבר התעייפו
מהריקודים?
זה הזמן לתת להם
לקרוא משהו מעניין
על הפרשה

המזכרת

שתפאר כל אירוע, שמחה, או שבת התאחדות

התלבטתם לגבי מזכרת לשבת התאחדות,
או לשמחה המשפחתית?

הזמינו עוד היום את חוברת עלוני השבת
של גרפומט, בשילוב הטקסט שלכם בשער!

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה